

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Офіційне друковане видання
Верховної Ради України

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання продовольчої безпеки та розвитку тваринництва»

▶ СТОР. 27—35

ГЕРОЇ УКРАЇНИ

Корецька громада пишається своїми мужніми краянами

▶ СТОР. 6

Унікальна операція

Камінь... на серці?

▶ СТОР. 7

№ 148 (8165)

СЕРЕДА, 26 ЛИПНЯ 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Румунія приєдналася до декларації гарантій безпеки «Групи семи»

Румунія вирішила приєднатися до декларації країн «Групи семи» на підтримку України, представленої на полях саміту НАТО у Вільнюсі, що є рамковим документом щодо «гарантій безпеки» для України. Про це під час телефонної розмови з держсекретарем США Ентоні Блінкеном повідомила міністерка закордонних справ Румунії Лумініца Одобеску. Як інформує прес-служба румунського МЗС, Одобеску і Блінкен також засудили нещодавні російські атаки по цивільному населенню та річковій і морській інфраструктурі на півдні України.

▶ СТОР. 5

У Вільнюсі затвердили план довгострокової військової допомоги

Литва затвердила довгостроковий план військової допомоги Україні. Про це повідомили в Міністерстві оборони країни, інформує портал «Мілітарний». Трирічний план підтримки Збройних Сил України було схвалено Радою національної оборони Литви. Військова допомога в період 2024—2026 років становитиме приблизно 200 мільйонів євро. Основними напрямками підтримки будуть закупівля деталного та нелегального обладнання, військова підготовка та тренування, фінансові внески до фондів допомоги, ремонт військової техніки в Литві та підготовка особового складу Сил оборони України.

Істина в зерні

Дружнім нам країнам варто об'єднатися, шукаючи спільно шляхи для експорту української агропродукції

Після безсердечного призупинення Чорноморської «зернової ініціативи» росія піддає одеситів найсильнішій серії обстрілів від початку повномасштабної війни. Цими словами розпочав черговий брифінг речник Держдепу США Метью Міллер.

У вихідні ми побачили жахливі картини палаючих церков і зруйнованих житлових будинків, росія атакувала зернові склади на річці Дунай, яка нині є життєво важливим експортним маршрутом для зерна, оскільки РФ фактично заблокувала чорноморські порти.

▶ СТОР. 5

Крила надії... Вертольоти Нацполіції України евакуують поранених

З початку повномасштабної російської збройної агресії проти України пілоти вертолітного загону Національної поліції України виконують завдання у складі Сил оборони з авіаційного забезпечення бойових дій наших захисників. Серед іншого, вони здійснюють аеромедичну евакуацію поранених зі сходу до військових медичних закладів у центрі та на заході країни. Щодня, без вихідних, пілоти Національної поліції України проводять у повітрі до шести годин на вертольоті Н 145, який має сучасне медичне обладнання та забезпечує комфортну евакуацію поранених бійців з мінімумом вібрацій та шуму. Докладніша розповідь про роботу вертолітників Національної поліції України — у наступних номерах «Голосу України».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.
Більше фото тут —
www.golos.com.ua

ПОДІЇ

Істотно спростили сполучення

На Вінниччині два мости стали безпечними для проїзду автотранспорту на дорозі державного значення Кременець — Біла Церква — Ржищів — Канів — Софіївка (Н-02/М-06). Як зазначають у Службі відновлення та розвитку інфраструктури в області, переправи потребували термінового ремонту. Роботи розпочали у грудні 2022 року. У повідомленні наводять перелік виконаних робіт.

Найважливішою ділянкою став ремонт фундаментів й опор на обох переправах. Відновили опорні частини та прогонові елементи.

Облаштували гідроізоляцію, деформаційні шви та покриття. Проклали нову систему водовідведення і очисні споруди. На краях встановили огороження, у темну пору доби переправи освітлюються світильниками з LED-лампами. Останнім етапом ремонту стало нанесення дорожніх розміток.

Відновлені мости, споруджені ще 1964 року, істотно спростять логістичне сполучення територією області, інформує наш власкор Віктор СКРИПНИК.

Зібрали першу сотню безпілотників

Це зробили учасники хмельницького благодійного фонду «Волонтери Поділля» в межах проекту «Тисяча дронів-камікадзе». Наприкінці травня було оголошено про збір коштів, а вже за два місяці з закуплених комплектуючих самотужки склали сотню дронів. Кожен став приблизно в 10 тисяч гривень. Кінцевий результат підтвердив початкову ідею: виготовлений самотужки апарат майже втричі дешевший від придбаного за кордоном. Волонтери переобладнали своє виробництво, на якому раніше виготовляли меблі. Робили і тестували дрони за тими зразками, що були передані з фронту. Тепер нові «пташки» вирушають на бойові позиції.

Кожен зібраний дрон важить менш як пів кілограма, але може нести на собі вантаж у кілограм і розвивати швидкість до 170 кілометрів за годину. Ці характеристики роблять їх недосяжними для ворога і незамінними для наших бійців. Після того, як був налагоджений виробничий процес, волонтери хочуть доопрацювати логістику і надалі збільшувати обсяги, передає наш власкор Ірина КОЗАК.

КОРОТКО

■ На берег окупованої Кирилівки на Запоріжжі викидає загинлих дельфінів. Це зафіксували місцеві жителі. Тварини гинуть через забруднення Азовського моря, спричинене затопленням озброєння та нафтопродуктів, а також підводними вибухами та роботою локацій ворога. Повну картину екоциду вчені зможуть побачити лише після деокупації, пише видання **Бердянськ сьогодні** у Telegram.

■ На Полтавщині за перше півріччя до державного бюджету надійшло 27,6 млн грн акцизного податку. Порівняно з відповідним торішнім періодом такі надходження збільшилися на 12,3 млн грн, повідомляє наш власкор **Василь НЕЇЖМАК**.

■ Тростянецька громада на Сумщині отримала від німецьких благодійників дизельну мініелектростанцію потужністю понад 700 кіловат. Генератор встановлять у Центрі для внутрішньо переміщених осіб у Нескучному — відомому далеко за межами області урочищі, де колись функціонувала спортивна база з підготовки біатлоністів, передає наш власкор **Володимир ЧЕРНОВ**.

Олена КОНДРАТЮК: Парламент цього скликання має історичну місію підготувати Україну до вступу в НАТО та ЄС

Про це Заступниця Голови Верховної Ради Олена Кондратюк заявила в інтерв'ю одному з інтернет-видань.

«Це парламенту треба прийняти дуже багато законів, адаптованих до законодавства Європейського Союзу. Це парламенту треба готуватися до перемовин з парламентами країн НАТО. Тому що парламенти 31 країни повинні схвалити рішення та імплементувати набуття Україною статусу повноправного члена НАТО», — заявила Олена Кондратюк.

Віцеспікерка нагадала, що таку саму процедуру ратифікації у парламентах Євросоюзу Україна має пройти для вступу до ЄС. Відтак, роль парламентської дипломатії набуває особливої ваги.

Крім того, Олена Кондратюк наголосила на необхідності стратегічної роботи, спрямованої на майбутнє. «Дуже багато залежатиме від проривів на фронті, і ми всі моли-

TELEGRAF

мося, щоб наші хлопці просувався вперед. Але важливо, щоб ми в тилу, разом з урядом, забезпечили економічний прорив. Бо це дві складові, від яких залежатиме, як

розвиватиметься майбутнє України», — сказала Олена Кондратюк.

Вона також звернула увагу, що на тлі суспільних змін, принесених війною, парламенту, ймовірно,

доведеться працювати над новим суспільним договором, який має по-новому осмислити питання безпеки, справедливості, освіти, відновлення і повноти влади для народу.

«Тож для суб'єктного парламенту в парламентсько-президентській, прошу це не забувати, республіці, роботи буде багато», — резюмувала Віцеспікерка.

Водночас Олена Кондратюк прокоментувала неможливість журналістам відвідувати парламент. За її словами, шойно дозволить безпекова ситуація, двері парламенту для журналістів знову відкриють. «Я точно з тих, хто давно просить це зробити, щоб забезпечити прозорість та висвітлення нашої роботи. Насправді це в інтересах самої Верховної Ради. Тому що суб'єктність парламенту треба щодня обстоювати», — зауважила вона, додавши, що нині за пропуск медіа до парламенту відповідає не зовсім Верховна Рада.

«Через безпекову ситуацію в країні ми отримуємо дозволи у наших спецслужб. До Верховної Ради, як і до всього «урядового кварталу», не про-

пускають не тільки журналістів, а взагалі всіх, окрім співробітників, є суворі обмеження. За безпеку та життя людей, які перебувають у Верховній Раді, відповідає комендатура. Зараз комендант не можуть взяти на себе дозвіл відвідування, бо не мають впевненості у безпеці людей. Прилетіти ж може будь-коли. Якщо в нас буде в Києві щось типу «Залізного купола», як обіцяє міністр оборони Резніков, тоді дійсно буде гарантія того, що ми зможемо забезпечити роботу журналістів», — сказала вона.

Крім того, політик нагадала, що у вересні стартує нова сесія парламенту, тож обговорюватиметься якийсь новий варіант щодо висвітлення роботи Верховної Ради. «Я за те, щоб медіа поступово потрапляли до Верховної Ради. Це повинно колись відбутися», — резюмувала Віцеспікерка.

Фото з сайту telegraf.com.ua

Зі Львова до Брюсселя залізницею за п'ятнадцять годин

Через спричинену росією зупинку роботи «Чорноморської зернової ініціативи» та постійні обстріли російськими окупантами портової інфраструктури півдня України постало актуальне питання пошуку альтернативних шляхів експорту українського продовольства.

Про можливість використання залізничної мережі для транспортування українських товарів і пасажирів за кордон ми поговорили з народним депутатом, заступником голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури Володимиром Крейденком (на знімку).

— Пане Володимире, після зриву росією «зернової угоди» деякі партнери України, як-от Хорватія, зголосилися надати власну залізничну мережу та порти для транспортування українського продовольства альтернативними шляхами. Чи можливо спрямувати експорт нашої продукції залізницею?

— Давайте згадаємо, що торік, ще до початку роботи «зернової ініціативи», через блокування українських морських портів російськими окупантами експорт аграрної продукції та інших товарів здійснювався переважно саме залізницею. Проте, варто зауважити, що тоді ми зіткнулися з тим, що в країнах Євросоюзу не виявилось достатньої кількості портівих потужностей для додаткового перевантаження наших вантажів, немає достатньої кількості рухомого складу, європейські залізниці мають обмежену пропускну здатність. Тобто європейські порти і залізниці не готові до такого різкого збільшення обсягів перевезення. Проекти з розбудови та розширення інфраструктури в ЄС готуються і реалізуються

значно довше, ніж в Україні, тому на кардинальну зміну ситуації щодо покращення портової та залізничної інфраструктури наших європейських друзів за рік розраховувати не варто.

Крім того, досі не вирішено питання з різними розмірами залізничних колій в Україні та Європі, через що виникають значні перешкоди на наших західних кордонах, адже відбувається ручне перевантаження вантажу, перекачування рідин із цистерн, зміна візків колісних пар під потягом. Всі ці речі становлять додаткові логістичні витрати, гальмують швидкість, з якою вітчизняні товари можуть експортуватися. Очевидно, що це також вносить дискомфорт під час пасажирських перевезень та впливає на вартість квитків.

— Давайте докладніше розглянемо ситуацію з невідповідністю європейської та української колій. Як що проблему намагуються розв'язати? Уже є якісь напрацювання? Як справи з будівництвом в Україні євроколій?

— Почнімо з того, що загальна довжина мережі залізничних шляхів Ук-

раїни становить 19 787 км. Це третє місце в Європі. Тому заміна всього залізничного полотна в країні — це дуже великий обсяг роботи. Якщо замінити лише головні колії, то із розрахунку, наприклад, на тисячу кілометрів на рік, знадобиться понад 20 років. Орієнтовна вартість повної заміни на європейську колію, за розрахунками експертів, становить у межах 250 мільярдів євро. Крім того, варто мати на увазі, що зміна ширини колії потягне за собою і зміну всього рухомого й тягового парку. Тому доцільніше запровадити в Україні розробку нової магістральної мережі євроколій 1435 мм, яка експлуатуватиметься разом з наявною мережею колій 1520 мм.

Євроколія повинна зосереджуватися на високошвидкісних перевезеннях (міжнародні пасажирські та вантажні перевезення), а система колій 1520 мм — на низькошвидкісних перевезеннях (місцеві та регіональні пасажирські перевезення і перевезення важких вантажів). Розвиток магістральної мережі колій європейського стандарту необхідно здійснювати поетапно, із заходу України на схід. Найбільші міські агломерації нашої держави у підсумку будуть з'єднані новими залізничними євроколіями для підтримки майбутнього економічного розвитку.

Наразі здійснюється проектування певних залізничних ділянок євро-

колій територію України і за рахунок держбюджету, і за підтримки європейських фінансових інституцій. Це, зокрема, Ковель — Ягодин, Рава-Руська — Брюховичі/Львів, Мостиська — Скнилів та Чоп — Ужгород.

Станом на сьогодні «Укрзалізниця» вже реконструювала ділянку євроколій завдовжки 8,4 км від кордону з Польщею до станції Рава-Руська. Проте для розробки і реалізації проектів з розбудови системи залізничних євроколій потрібен тривалий час. Тому необхідно також шукати більш швидкі альтернативні рішення переходу з нашої залізничної колії на європейську.

— Що це за альтернативні рішення?

— Маю на увазі запровадження систем автоматичної зміни відстані між

колесами залізничних вагонів.

Україна вже мала досвід використання польської системи швидкої зміни ширини колісних пар на залізницях — SUW 2000, якою користувалися понад десять років. Однак проблеми, що виникли під час експлуатації цієї системи, які могли би бути вирішені шляхом конструкторського доопрацювання, зіштовхнулися з проблемами нетехнічного характеру, пов'язаними з банкрутством польської компанії-розробника ZNTK Poznań та небажанням заводу-виробника займатися подібними доопрацюваннями.

Проте на сьогодні у світі є більш досконалі системи зміни відстані між колесами залізничних вагонів, розроблена іспанською компанією Talgo, яка використову-

ється сотнями поїздів щодня протягом декількох десятиріч років та гарно зарекомендувала себе. Наприклад, ще у 1968 році систему запровадили на прикордонних з Іспанією французьких станціях Андай та Порт-де-Бу. Ця проста та надійна система є автоматичною і дає можливість поїзду адаптувати ширину колії під час руху зі швидкістю приблизно 15 км/год без необхідності зупинки.

Запровадження такої системи зміни відстані між колесами залізничних вагонів можливо здійснити у значно коротші терміни, ніж проектування та побудову нових колій європейського зразка. Це сприятиме швидкому налагодженню експорту сільськогосподарської продукції з України і двосторонній торгівлі з ЄС залізничним транспортом та дасть змогу нашим пасажирам доїхати з Києва до Варшави орієнтовно за десять годин, а зі Львова до столиці об'єднаної Європи — Брюсселя — за п'ятнадцять годин, не чекаючи перестановки вагонів з широкою на європейську колію.

Після завершення війни в Україні відбудуться значні економічні перетворення, які сприятимуть подальшій європейській інтеграції, зміцненню транскордонних зв'язків та економічному розвитку. І залізничний транспорт відіграватиме ключову роль у цій трансформації!

Записала Ірина ВЛАДИНА.
Фото зі сторінки Володимира Крейденка у Фейсбукі.

Реєстр арештованого російського майна мають відкрити до 1 грудня

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

У Верховній Раді 20 липня зареєстрували законопроект № 9515, який пропонує зміни до Закону «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів». Його ініціювали народні депутати з Комітету з питань антикорупційної політики Анастасія Радіна, Олексій Жмеренецький, Ярослав Юрчишин та Вікторія Сюмар.

У пояснювальній записці йдеться про те, що в Україні є суспільний запит на оцінку роботи Агентства з розшуку та менеджменту активів — АРМА. Ця структура, створена 2015 року, шукає майно, на яке можна накласти арешт за фактом кримінальних проваджень та управляє ним після арешту. Її співробітники аналізують українські реєстри та бази даних, відкриті джерела інформації, статистику. А найголовніше — можуть знаходити майно за кордоном через міжнародні мережі, такі як Інтерпол, Європол тощо.

До великої війни АРМА отримувала в управління майно корупціонерів, а тепер до неї стікаються й заарештовані активи росіян та колаборантів. За законом, Агентство веде Єдиний державний реєстр цих активів і стежить, щоб вони не зникли і не знецінилися, а після конфіскації були ефективно

використані в інтересах України.

Депутати акцентують, що мають підстави вимагати більшого контролю за діяльністю АРМА: активи там продавали задешево, тягнули з визначенням управителів та передачею їм арештованого російського майна. А це — неабиякі ризики для держави. Якщо власники оскаржать арешти й виграють суди, компенсувати вартість активів доведеться з державного бюджету.

Тож одна з головних новел законопроекту — ретельніше перевіряти, наскільки ефективно працює Агентство. Раз на рік проводити незалежну зовнішню оцінку його діяльності.

Це має робити комісія, що складатиметься із шести осіб. По одному представнику від керівника Держслужби фінансового моніторингу, Генпрокурора та директора НАБУ. Ще трьох її учасників визнача-

тиме уряд — обиратиме їх з-поміж кандидатів, яких запропонують міжнародні та іноземні організації, що впродовж останніх трьох років надавали Україні технічну допомогу у сфері запобігання і протидії корупції, кримінальної юстиції або розшуку активів.

У нинішній редакції закону діяльність АРМА оцінює комісія із трьох осіб, яких визначають Президент, Верховна Рада та Кабінет Міністрів. У цьому є законодавча пастка, наголошують ініціатори законопроекту № 9515. Така сама історія була з комісією, яка оцінює роботу Національного антикорупційного бюро. У законі йшлося про те, що одного представника комісії визначає Президент. Конституційний Суд визнав це положення таким, що суперечить Основному Закону — глава держави не має таких повноважень. Тож норму про оцінку діяльності НАБУ змінили. Законодавці вважають, що цей досвід треба врахувати з АРМА. І залучити до комісії з незалежної зовнішньої оцінки людей з органів, які взаємодіють з Агентством.

Висновок з оцінкою роботи АРМА комісія передає у Кабмін. Також вона має проаналі-

зувати роботу голови Агентства. Негативна оцінка дасть змогу достроково звільнити його очільника. Це ще одна принципово важлива новела законопроекту.

Агентство з розшуку активів до 1 грудня 2023 року має відкрити Реєстр арештованих активів. Для цього є законодавча база, але всупереч закону доступу до Реєстру досі немає, наголошують депутати. Як і інформації про активи, які перебувають в управлінні АРМА. Ухвалення цього законопроекту дасть суспільству можливість мати інформацію про заарештовані російські активи в Україні та тих, хто на них заробляє під час війни.

Нагадаємо, наприкінці червня цього року Кабмін призначив очільницею АРМА 42-річну Олену Думу. Представники антикорупційних громадських організацій різко розкритикували це рішення. Називали його таким, що несе репутаційні ризики для країни.

Нагадаємо, що в липні минулого року НАБУ та САП повідомили про підозру у зловживанні владою та розтраті понад 426 мільйонів гривень колишньому голові АРМА Антону Янчуку.

Ольга СРІБНА.

Програма єВідновлення: запитання та відповіді

Народний депутат, заступник голови депутатської фракції «Слуга народу» Павло Сушко (на знімку) поділився поширеними запитаннями щодо єВідновлення та відповідями на них.

1. Чи можуть отримати власники компенсацію за житло, яке вони вже відновили?

— Проект цього рішення вже направлено на розгляд Кабміну. Технічна можливість це зробити за планом має розпочатись з вересня. Це завдання на завершальному етапі.

2. Чи планується компенсація за пошкоджені комерційні об'єкти нерухомого майна: склади, магазини тощо?

— Поки що головне завдання — надати людям житло, йдеться про компенсацію житлових об'єктів. Про нежитлові чи комерційні об'єкти поки що не йдеться.

3. Відсутня можливість виправлення помилки в адресі пошкодженого майна через портал Дія. Які шляхи вирішення?

— Ураховуючи, що є помилка в адресі і доступ до приміщення буде неможливий, цю заявку мають відхилити, а власник майна має подати заявку ще раз.

4. Що робити із майном, якщо воно перебуває на деокупованих територіях, де ще не проводилось розмінування?

— До таких територій комісії не мають доступу, заявки приймають і призупиняють їх розгляд через неможливість доступу до об'єкта.

5. Чи розглядають заяви, якщо власник відсутній на об'єкті?

— Ні, комісія може розглядати заявку тільки за присутності власника цього житла.

6. Якщо немає документів на зруйноване житло, що робити власнику?

— Звертатися до суду. Зараз у Верховній Раді спільно з Міністром відбувається напрацювання спрощеної процедури і термінів розгляду таких справ, але наразі єдиний шлях — рішення суду.

7. Заявники, які не мають смартфонів, отримали можливість повідомити про пошкоджене житло через ЦНАП, але вони не мають можливості оформити картку єВідновлення. Що робити?

— Програма має сім банків-партнерів, від яких можна відкрити таку картку: або фізичну, або віртуальну. Про точний перелік банків можуть сказати у ЦНАПі.

8. Чи може подати заявку новий власник, що придбав пошкоджений об'єкт після пошкодження?

— Так, якщо у нього є всі документи власності та підтвердження, яким цей будинок був до руйнування.

Якщо у вас залишилися запитання щодо програми єВідновлення, Павло Сушко просить залишати їх у коментарях у соцмережах Фейсбук (<https://www.facebook.com/sushko.pavlo>) та Телеграм (https://t.me/pavlo_sushko/4101).

Їх розглянуть на наступному онлайн-засіданні з профільним міністерством та нададуть відповіді.

Маємо запобігти і протидіяти домашньому насильству

У Верховній Раді відбулось обговорення законопроекту, розробленого у рамках приведення національного законодавства у відповідність до Стамбульської конвенції (на знімку внизу).

Як відомо, парламент ратифікував Конвенцію Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами («Стамбульська конвенція») 20 червня 2022 року. А вже 1 листопада 2022 року Конвенція набула чинності. Для забезпечення виконання зобов'язань Україна має внести зміни до свого національного законодавства з урахуванням положень Конвенції.

совно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами щодо вдосконалення порядку розгляду судом справ про видачу і продовження обмежувального припису».

тету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин Неллі Яковлевої (на знімку ліворуч), положення першого документа передбачають, що відсутність судових рішень, якими доведена вина у вчиненні домашнього насильства або відсутність доказів до притягнення кримінальної відповідальності не є підставою для відмови у видачі такого припису.

«Нині ми обговорюємо достатньо вузькі секторальні питання, але при цьому надзви-

що наше спільне завдання зробити так, щоб жертви домашнього насильства стали видимими і щоб справедливість для них була поновлена», — зазначила народний депутат.

У свою чергу голова підкомітету з питань наближення законодавства України до законодавства ЄС Комітету Верховної Ради з питань інтеграції України з Європейським Союзом Марія Мезенцева (на знімку вгорі) зазначила, що євроінтеграційний комітет підтримуватиме ці законодавчі ініціативи. «Ми не просто беремо норми Стамбульської конвенції, копіюємо, впроваджуємо, прописуємо. Це справді має нагальну потребу просто зараз», — сказала вона, додавши, що особливо актуальним це питання буде після деокупації наших територій де жінки, чоловіки й діти стали жертвами різних форм воєнних злочинів.

Після ухвалення цих документів, наголошувалось під час обговорення, дипломатичні представництва та консульські установи України зможуть здійснювати заходи у сфері запобігання і протидії домашньому насильству. Відтак вони зможуть надавати всебічну допомогу нашим громадянам, що постраждали від таких злочинів за межами країни.

За повідомленням прес-служби Апарату Верховної Ради України. Фото rada.gov.ua.

У зв'язку з цим розроблено два законопроекти, що виносяться на обговорення парламентаріїв. Перший документ — «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству сто-

Другий — стосується вдосконалення механізму реагування на випадки домашнього та гендерного зумовленого насильства щодо громадян України за кордоном.

За словами голови підкомітету з питань гендерної рівності і недискримінації Комі-

чайно важливі з точки зору комплексної імплементації Стамбульської конвенції у наше законодавство. І коли ми говоримо про обмежувальний припис, то, безумовно, ми говоримо про питання домашнього насильства, захисту жертв домашнього насильства,

На Сумщині відбулися відкриті змагання на Кубок області з кінного спорту. 58 вершників продемонстрували свій клас у конкурі та виїзді. У регіоні діє Сумська кінна дитячо-юнацька спортивна школа, яку відвідують понад 150 вихованців. Нині вони завершують підготовку до чемпіонату України з триборства, який відбудеться у серпні, повідомляє наш власкор **Володимир Чернов**

ВІННИЦЯ: Шукають кандидатів на посаду помічника ветерана

Співбесіди з кандидатами на посаду помічника ветерана розпочали у Вінниці. Як повідомляє сайт міськради, їх проводять з тими, хто подав заяви на участь у пілотному проєкті під однойменною назвою «Помічник ветерана». Вінниччина є одним із чотирьох регіонів, де запроваджують такий проєкт. Перші п'ять претендентів, які мають бажання отримати децю незвичну роботу, спілкувалися з членами конкурсної комісії. Рішення по кожному з них ухвалить пізніше.

«Ми в комісії дуже відповідально ставимося до відбору кандидатів, адже нашим ветеранам потрібні люди, які зможуть поділитися своїми знаннями та власним пережитим досвідом, і так вони допоможуть один одному», — зазначила заступниця міського голови Вінниці Галина Якубович.

До речі, наразі триває третій етап прийому заяв на участь у проєкті «Помічник ветерана». Про це повідомила ще одна представниця комісії Валентина Войткова, яка очолює департамент соціальної політики Вінницької міськради. Термін подачі заяв до 29 липня. Зробити це можна за посиланням: <https://eveteran.gov.ua/services/pomichnik-veterana>.

Віктор СКРИПНИК.

ПОЛТАВА: Соціальних працівників посадили на велосипеди

У Градизькій громаді для 41 працівника місцевого комунального закладу «Центр надання соціальних послуг» закупили нові велосипеди. На це з її бюджету виділили 410 тисяч гривень.

Однак такі витрати, як то кажуть, окупляться. Адже йдеться саме про тих представників згаданої професії, котрі надають соціальну послугу «Догляд вдома». Тобто за місцем проживання людей з інвалідністю та самотніх стареньких, які потребують сторонньої допомоги у побуті, веденні домашнього господарства тощо. Таких у громаді налічується 308 осіб. І живуть вони, зокрема, й у найвіддаленіших селах...

Безмоторний двоколісник — це, звісно, не позашляховик: у дощі й хуртовини на ньому не поїдеш... Однак і він є вагомою підмогою для вповпредів громади, які за будь-якої погоди поспішають до своїх підопічних, щоб доставити їм продукти та ліки, допомогти впоратися з хатніми чи городніми клопотами.

Василь НЕЇЖМАК.

КРОПИВНИЦЬКИЙ: Відкрили перше модульне поселення

Тимчасове поселення для внутрішньо переміщених осіб, де можуть розміститися до 70 мешканців, з'явилося у Знамяні на Кіровоградщині. Тут збудовано 50 модульних одиниць, із яких 22 призначені для проживання, решта — для побутових потреб.

Проєкт став у 33,4 мільйона гривень. Фінансування здійснено урядом Чеської Республіки, повідомили в Кіровоградській обласній військовій адміністрації.

Учасником події став Посол Чеської Республіки в Україні Радек Матула (на знімку праворуч).

«На території області залишаються понад 85 тисяч внутрішньо переміщених осіб, 22 тисячі із них — діти. Відкриття цього модульного містечка дасть змогу покращити умови проживання громадян, які не в змозі повернутися до рідних домівок через російську збройну агресію», — зазначив заступник начальника ОВА Сергій Шеремет (на знімку посередині).

Петро МЕЛЬНИК.
Фото ОВА.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ: В одному коробі — тисяча дерев

Цього року філії Подільського лісового офісу планують виростити рекордну кількість садивного матеріалу для майбутніх лісів — 17 мільйонів. Щоб отримати такий «урожай», у лісгосподарських філіях сіянці вирощують і у відкритому ґрунті, і в мульчиплатах, де саджанці підрастають із закритою кореневою системою.

Добрі результати дає вирощування у дерев'яних коробах. Щоб у них не затримувалась вода, заповнюють щебенем і відсівом для дренажу. Потім вкладають шар кори і насамкінець засипають спеціально підготовленим родючим ґрунтом, змішаним із торфом.

У підготовлений короб висівають насіння і хвойних, і листяних порід.

Лісівники ретельно доглядають сіянці, стежать за вологою, зрошують та притінують, підживлюють. Коли сіянці досягають достатнього розміру та стійкості, з них створюють ліс.

Лісівники у Славутській та Старокостянтинівській філіях дбайливо доглядають за коробами із сіянцями.

Фото Подільського регіонального офісу. Як стверджують у лісово-коробках забезпечує більший вихід стандартних сіянців

через щільність посіву. З одного квадратного метра можна отримати понад тисячу стандартних сіянців.

Ірина КОЗАК.

УЖГОРОД: Міст зруйнувався, бо старий?

П'ятеро осіб травмовано, серед них троє дітей, а також дві жінки. Постраждалих госпіталізовано.

Що ж трапилося 24 липня о 19.00? До Служби порятунку надійшла інформація про руйнування автомобільного мосту (завдовжки орієнтовно 30 метрів) через річку Тересва між селищем Тересва і селом Бедевля Тячівського району. У річку впали один вантажний і один легковий автомобілі.

Як повідомляється, мостом через річку Тересва рухався вантажний автомобіль з піском, який істотно перевищив допустимі норми навантаження.

«Одночасно з вантажним авто на переході було також легкове. Воно перекинулося», — розповів перший заступник голови Закарпатської ОВА Мирослав Білецький.

На місці руйнування мосту розгорнуто оперативний штаб. Там одразу ж почали працювати рятувальники, поліція та інші екстрені служби.

Водночас рух автомобільного транспорту тимчасово забезпечено через населені пункти: Крива — Терново — Нересниця — Вільхівці — Бедевля.

На місце негайно ж виїхав і голова ОВА Віктор Микита. Він повідомив, що триває аналіз берегової

смуги із залученням інженерів щодо можливого створення тимчасової переправи за допомогою наплавного або механізованого мосту.

До речі, цьому мосту вже 66 років. З 2018-го він перебував у аварійному стані, ним не можна було проїжджати транспорту вагою понад сім тонн. У понеділок на нього заїхала вантажівка з піском вагою понад 45 тонн.

Василь НИТКА.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Хочуть змінити дизайн прапора

Київ. На Київщині хочуть оновити дизайн прапора та герба регіону. Про це стало відомо з офіційного повідомлення, опублікованого пресслужбою Київської обласної військової адміністрації. За словами голови ОВА Руслана Кравченка, з 1999 року на гербі Київщини зображено Юрія Зміборця, який копіює і нагадує Георгія Побідносця на гербі московської області та москви. З початку повномасштабного вторгнення росії в Україну постало питання про зміну символіки. Вона має відповідати українській історії, культурним цінностям, враховувати соціально-економічні особливості та традиції регіону. У зв'язку з цим було ухвалено рішення про заміну герба та прапора області. Експерти погодили, що на гербі має бути символ ангела. Поки що варіантів прапора кілька.

Вл. інф.

Відновили роботу ЦНАПи

У Миколаєві знову працюють за звичними адресами всі — понад 200 — Центри надання адміністративних послуг, адже є попит серед населення. Збільшили кількість послуг. Серед найзатребуваніших — реєстрація місця проживання, оформлення паспортів та права власності на нерухоме майно.

«Є великий попит на реєстрацію місця проживання, це довгі черги. А військовослужбовці, які отримали відпустку на два-три дні, не мають багато часу. Тому була впроваджена під час повномасштабної війни послуга «4.5.0» — окрема черга для військових ЗСУ», — розповів директор департаменту з надання адміністративних послуг міської ради Владислав Белан.

Олена ІВАШКО.

ЦИФРА

8 млн 177 тис. українців станом на 21 червня 2023 року перебувають за кордоном. Такі дані наводить МЗС. Це фактично 20% від кількості населення, яке фіксувалося до 24 лютого 2022-го. Зокрема в Європі мешкають 5 млн 977 тис. українських переселенців.

Вл. інф.

І без шахт є життя

Луцьк. Для зменшення обсягів використання кам'яного вугілля ще в 2020 році прийнята Національна програма трансформації вугільних регіонів. Учасником процесів ре-

форми галузі є і Нововолинська міська громада на Волині. Більшість із дев'яти у місті шахт уже вичерпали свої запаси і припинили роботу. Тепер важливо ефективно використати їхні території та будівлі.

Делегація з України вирушила до Польщі та Німеччини для вивчення тамтешнього досвіду. Представники Нововолинська ознайомилися з методами рекультивациі териконів, поводження з підземними водами, заохочення шахтарів до опанування нових професій. Здобуті знання вони використають під час розробки дорожньої карти розвитку громади вугільного регіону та при переході на «зелену енергетику».

Микола ЯКИМЕНКО.

Купатися заборонено

Чернівці. Сосницька селищна рада повідомила, що в річці Убідь заборонено купатися. Причиною стала масова загибель риби.

«Вище за течією, в районі Киріївки, Кудрівки та Масалявки, зафіксовано мор риби. У Сосниці було помічено, що на поверхні води плавають білі пластівці. Представники санітарно-епідеміологічної служби візьмуть воду для аналізу. Результати очікуємо протягом 2—3 днів», — поширила офіційне повідомлення місцева влада.

Зазначається, що купання в річці може бути небезпечним.

Василь ЧЕПУРНИЙ.

Істина в зерні

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Метью Міллер укотре акцентував увагу, що Сполучені Штати рішуче засуджують ескалаційні напади росії. «Кремль хоче позбавити економіку України основного джерела доходу, не звертаючи уваги на нужденних людей у всьому світі, які відчують наслідки та будуть змушені платити вищі ціни за продукти», — наголосив речник Держдепу.

«Ми прагнемо допомогти Україні відновитися та знайти альтернативні шляхи продовження експорту зерна у світ... — підкреслив Метью Міллер. — Проте визнаємо, що немає ідеального рішення, яке б давало змогу Україні відправити такі самі обсяги збіжжя, як це було в межах Чорноморської ініціативи, без повторного відкриття цих морських шляхів. Просто немає способу доставити достатню кількість зерна через дунайські

порти або по суші чи в будь-який інший спосіб».

Тим часом Українська зернова асоціація офіційно звернулася до виконавчого віцепрезидента, комісара з питань торгівлі Єврокомісії Валдіса Домбровскіса щодо оптимізації альтернативних маршрутів експорту зерна з України до європейських портів з подальшим відвантаженням до третіх країн. Зокрема, асоціація запропонувала Єврокомісії збільшити експорт «шляхами солідарності» на 1—1,5 млн тонн на місяць, компенсуючи частину витрат європейських перевізників та портів, що здійснюють транзит українського збіжжя. Це призведе до істотного зниження вартості транспортування зерна та дасть змогу нашим аграріям беззбитково постачати надлишки врожаю до країн, що його потребують, та стабілізувати глобальну продовольчу безпеку.

ПОЗИЦІЯ

Президент Румунії Клаус Йоганніс різко засудив ракетний удар росії по портовій інфраструктурі придунайського українського міста Рені, що зовсім поруч з українсько-румунським кордоном. За його словами, це створює ризики для безпеки у всьому регіоні Чорного моря, інформувє Ярослав СЕРПІЄНКО.

У зв'язку зі зривом Чорноморської «зернової ініціативи» російською федерацією Україна зіткнулася з нагальною потребою додатково збільшити пропускну спроможність «шляхів солідарності», йдеться у повідомленні прес-служби УЗА. Це можна зробити за рахунок експорту зерна через порти країн Балтії (Клайпеда та інші), Німеччини (Росток, Гамбург), Нідерландів (Роттердам), Хорватії (Рієка), Італії (Трієст) та Словенії (Копер). Нині ці маршрути мало задіяні через складність і вартість логістики порівняно з іншими — різниця в ціні сягає приблизно 30—40 євро на тонні. Також УЗА просить ЄС запровадити до вказаних портів «зелені коридори», які передбачатимуть перенесення для сільгосппродукції санітарного, фітосанітарного та ветеринарного контролю з пунктів пропуску на кордоні з Україною на територію країни призначення, що забезпечить значне збільшення експорту.

До речі, сьогодні на засіданні Ради Україна — НАТО планується обговорити безпекову ситуацію в Чорному морі, зокрема питання транспортування українського зерна.

Галина КВІТКА.

ТИМ ЧАСОМ

Днями урядова делегація Болгарії на чолі з прем'єр-міністром Ніколаєм Денковим перебувала з робочим візитом в Афінах. Як повідомляють болгарські ЗМІ, під час зустрічі з головою уряду Греції Кіріакосом Міцотакісом Денков обговорив перспективи поглиблення двосторонньої співпраці, реалізацію спільних енергетичних проєктів.

Крім того, прем'єр-міністри обмінялися думками щодо шляхів спільного подолання негативних наслідків війни в Україні для економіки, енергетики та безпеки обох країн. Вони засудили вихід росії із «зернової угоди» та інтенсивні обстріли агресором зернових підприємств і складів в Україні. А також обговорили можливість експорту українського зерна залізницею через Румунію та Болгарію в порти Греції. Про це Ніколаї Денков розповів болгарським журналістам, але жодних подробиць не розкрив. Тому невідомо, хто з болгарських перевізників зміг би виділити локомотиви та вантажні вагони для цього. Не прояснив цю ситуацію і міністр транспорту та комунікацій Болгарії Георгій Гвоздейков, який був у складі урядової делегації, яка вела переговори з грецькими колегами. Він лише підтвердив, що ця пропозиція зацікавила греків, і її обговорення продовжиться на рівні експертів двох міністерств, повідомляє Олександр БІЛИК.

Румунія приєдналася до декларації гарантій безпеки «Групи семи»

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Нагадаємо, на полях саміту НАТО у Вільнюсі за участю Президента Володимира Зеленського лідери країн «Групи семи» погодили Спільну декларацію про підтримку України, в якій підтвердили, що безпека нашої держави є невід'ємною частиною безпеки євроатлантичного регіону. Подолання цього документа — результат багатомісячної роботи української команди з партнерами зі США, Великої Британії, Франції, Німеччини та іншими.

Прем'єр-міністр Японії Фуміо Кішіда тоді зазначив, що на саміті країн «Групи семи», який відбувся в травні в японському місті Хіросіма за участю широкого кола країн-партнерів, було наголошено на неприпустимості спроб силою змінити статус-кво в будь-якій країні. Також зазначалося про необхідність захисту вільного відкритого міжнародного порядку, заснованого на верховенстві права. Фуміо Кішіда наголосив, що декларація відкрита для приєднання інших країн, які поділяють

намір підтримати Україну, і висловив сподівання, що багато держав ухвалить таке рішення. «Група семи» продовжить стояти поруч з Україною, і наша солідарність ніколи не похитнеться», — наголосив прем'єр-міністр Японії. Водночас президент США Джо Байден акцентував, що Спільна декларація «Групи семи» містить довгострокові зобов'язання стосовно підтримки України. «Ми допоможемо Україні побудувати сильну та спроможну оборону на землі, у

повітрі та на морі. Й це буде силою, яка забезпечуватиме стабільність у регіоні та стримуватиме будь-яку загрозу. Я хочу подякувати своїм колегам з «Групи семи» та Президенту Зеленському за роботу над цим», — зазначив Джо Байден. Він наголосив, що країни «Сімки» в цій декларації висловили свої зобов'язання підтримувати Україну стільки, скільки буде потрібно, коли вона захищає свою свободу та відбудовує майбутнє.

Днями Володимир Зеленський повідомив, що після ухвалення декларації на полях саміту НАТО у Вільнюсі до неї приєдналася ще шість країн: Чехія, Данія, Нідерланди, Норвегія, Іспанія та Швеція.

Тетяна ПАСОВА.

Останню формальність виконано — ЄС розширить виробництво боєприпасів і ракет

Регламент, що називається «Акт на підтримку виробництва боєприпасів» (ASAP), розроблений у Європейському Союзі для збільшення виробництва боєприпасів та ракет, набув чинності. Як повідомляє «Європейська правда», відповідне рішення опублікував Офіційний журнал ЄС.

ASAP має на меті збільшити виробничі потужності ЄС для вирішення поточної нестачі оборонної

продукції, зокрема, артилерійських боєприпасів, ракет та їхніх компонентів, впроваджуючи цільові заходи, які передбачають фінансування в розмірі 500 мільйонів євро.

Нагадаємо, що ASAP є складовою плану Європейського Союзу із забезпечення України мільйоном артилерійських боєприпасів протягом 12 місяців, запропонованого у березні 2023 року.

Ключова тема — захист Одеси

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Великої Британії Ріші Сунаком.

Глава Української держави поінформував співрозмовника про щоденні удари росії по Одесі, намагання зруйнувати історичний центр міста й портову інфраструктуру. Володимир Зеленський заявив, що Україна потребує термінового посилення системи ППО для захисту історичної спадщини,

яка охороняється ЮНЕСКО, а також продовження Чорноморської «зернової ініціативи». «Ми мусимо захистити Одесу», — наголосив Президент.

Володимир Зеленський та Ріші Сунак обговорили подальшу оборонну співпрацю. Глава Української держави розповів про перебіг наступальних операцій Сил оборони й передав інформацію щодо актуальних оборонних потреб України, інформувє прес-служба Президента України.

В Ізраїлі поновилися протести проти судової реформи

В Ізраїлі тисячі людей вийшли на протести після схвалення основного елемента суперечливої судової реформи, яка, на думку її противників, підриває демократію, повідомляє DPA.

У ніч проти вівторка було затримано десятки демонстрантів, у багатьох містах незгодні з реформою намагалися блокувати дороги (на знімку). У Тель-Авіві ввечері сотні людей вийшли на центральне шосе. У кількох містах відбулися сутички між поліцією та демонстрантами.

Ця реформа настільки збурила ізраїльське су-

спільство через те, що суд тут виступає як один з елементів системи контролю за рішеннями влади. В Ізраїлі Верховний суд може скасовувати закони, ухвалені парламентом, та рішення уряду, якщо вважатиме їх такими, що суперечать законодавству країни. Саме цієї функції уряд Біньяміна Нетаньягу намагається позбавити Верховний суд, а ще — запровадити контроль за вибором суддів ВС. З цим категорично незгодна опозиція та значна частина суспільства, яка нині й протестує. 24 липня Кнесет (парла-

мент) Ізраїлю ухвалив перший законопроект з пакета судової реформи, який забороняє Верховному суду країни оціню-

вати рішення ізраїльського парламенту та уряду та скасовувати їх, пише газета The Jerusalem Post. Ця ре-

форма поновила наймасовіші та найтриваліші протести в історії країни. Фото зі сторінки ICSS у Твіттері.

ПЛАНЕТА

Важливо, щоб люди знали як отримувати міжнародну допомогу

Днями під головуванням віцепрем'єр-міністра — міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірини Верещук відбулася нарада щодо залучення міжнародних донорів до співпраці з Координаційними центрами підтримки цивільного населення при обласних військових адміністраціях.

У засіданні взяли участь представники Мінреінтеграції та обласних військових адміністрацій, керівники Координаційних центрів, а також представники міжнародних гуманітарних організацій, таких як Міжнародна організація з міграції, ЮНІСЕФ, Програма розвитку ООН, Управління ООН з координації гуманітарних справ, Управління Верховного комісара ООН у справах біженців та інші.

Учасники наради акцентували увагу на розширенні спроможностей Координаційних центрів. У них надають підтримку та супровід населенню, постраждалому внаслідок збройного конфлікту, зокрема внутрішньо переміщеним особам та ветеранам війни.

Водночас актуальним залишається питання інформування населення. Важливо, щоб якомога більше людей дізналися про таку можливість і отримали потрібну їм допомогу, підкреслила віцепрем'єр-міністр.

Також у фокусі уваги була координація між регіональними центрами, оскільки важливо створити платформу для обміну досвідом та співпраці, інформувє Урядовий квартал.

На півдні Туреччини стався потужний землетрус

Землетрус магнітудою 5,5 стався в провінції Адана на півдні Туреччини 25 липня о 8.44 ранку за місцевим часом.

Цю інформацію підтвердило Управління з ліквідації наслідків стихійних лих та надзвичайних ситуацій (AFAD), передає «Європейська правда» з посиланням на Daily Sabah. Епіцентр поштовхів був у районі міста Козан. Землетрус стався на глибині 11,27 км, повідомляє AFAD. Підземні поштовхи, що відчувалися в центрі міста і прилеглих районах, викликали паніку серед жителів, які вибігли на вулиці. За попередніми даними, серйозних руйнувань і жертв не зафіксовано.

Нагадаємо: па початку травня повідомлялося, що в Туреччині після руйнівних землетрусів 6 лютого зафіксували понад 33 тисячі підземних поштовхів.

Японія облаштує укриття на островах поблизу Тайваню

Уряд Японії планує збудувати в південній префектурі Окінава мережу укриттів та бомбосховищ на випадок надзвичайної ситуації чи збройного конфлікту навколо сусіднього Тайваню, який Китай вважає своєю територією і прагне поставити під контроль Пекіна.

Про це з посиланням на джерела в кабінеті міністрів країни повідомляє Kyodo, передає Укрінформ.

Очікується, що укриття збудують на островах південно-західного ланцюга Нансей, найближчі з яких Йонагуні та Ішігакі — на відстані трохи більш як 200 км і 300 км від Тайваню відповідно.

З проханням до центрального уряду про підтримку будівництва укриттів звернулися мери місцевих муніципалітетів під час відвідання цих островів головним секретарем кабінету міністрів Хірокадзу Мацуро.

Місцева влада також виступила з ініціативою розширення портів для розміщення великотоннажних кораблів та будівництва підземних паркінгів, які могли б слугувати місцями для екстреної евакуації жителів.

П'ять бригад із Вінниччини працюють на Херсонщині у межах загальнонаціонального проекту «Пліч-о-пліч». Вони відновлюють житло й інфраструктурні об'єкти у селищі Калинівське Бериславського району. Окупанти зруйнували тут 200 будинків та школу, дитсадок і селищну раду. Населений пункт перебував під окупацією рф із 9 березня по 9 листопада 2022 року, *дівчався наш власкор Віктор Скрипник*

Корецька громада пишається своїми мужніми країнами

ГЕРОЇ
УКРАЇНИ

Він був патріотично налаштованим, тому за час проходження військової служби неодноразово брав активну участь в АТО/ООС: в Авдіївській промзоні, населеному пункті Зайцеве та інших гарячих точках, де вела бойові дії 81-ша окрема аеромобільна бригада ДШВ ЗСУ. Він був тричі поранений, але від евакуації постійно відмовлявся — залишався на позиціях разом зі своїм підрозділом.

16 березня 2022 року старший сержант Олександр Леунов виконував бойове завдання в районі населеного пункту Кам'янка Харківської області. Під час прориву колон ворожої техніки з міста Ізюм у напрямку Слов'янська у складі 3-ї аеромобільно-десантної роти, яка перебувала в резерві, він висунувся на передній край оборони. Під вогнем противника старший сержант Леунов відчайдушно та вміло керував діями підрозділу. Він вступив у бій та знищив три ворожі танки і дві БМП-3.

Професійно та грамотно керуючи взводом, організував вогневе ураження ворога, не даючи йому можливості протиснутись уперед. Завдяки рішучим діям Олександра було зупинено висунання ворожих колон у напрямку міста Слов'янськ та не до-

пушено оточення наших військ.

Так про Героя України розповіли його бойові побратими.

На жаль, у результаті прямого попадання з ворожого танка по БТР-80, де перебував старший сержант Олександр Леу-

нов, він дістав поранення, несумісні з життям...

Похований Герой у місті Корець.

Валентина ПАВЛЮК.

Корець
Рівненської області.

Фото надано
Корецькою
міськрадою.

Маємо трьох героїв України. Один із них виходець із корецької землі Ігор Гордійчук, який очолює Київський військовий лицей імені Богуна.

Звання «Герой України» посмертно присвоєно також військовому медику із села Коловерти нашої громади Катерині Ступницькій. Її ім'ям названо школу в рідному селі, а також вулицю в Корці.

А нещодавно указом Президента України № 391/2023 за особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, командирів відділення ае-

ромобільно-десантного взводу 90-го окремого аеромобільного батальйону імені Героя України старшого лейтенанта Івана Зубкова 81-ї окремої аеромобільної бригади Десантно-штурмових військ Збройних Сил України старшому сержанту Олександру Леунову (на знімку) присвоєно звання «Герой України» (посмертно).

Олександр Леунов жив з дружиною Іванною та двома дітками у Корці.

Євроколії стають щораз актуальнішими

Про це йшлося на економічному форумі міст залізничників у Ковелі

У Ковелі, одному з найбільших транспортних вузлів на заході держави, в межах проекту зі створення нових експортно-логістичних можливостей для бізнесу відбувся економічний форум міст залізничників.

У заході взяли участь представники Коростеня, Здолбунова, Жмеринки, Сарн, Вараша, Києва, Львова, Рівного, АТ «Укрзалізниця», заступник голови Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури Роман Комендант, голова Волинської обласної ради Григорій Недопад, заступник начальника Волинської обласної військової адміністрації Вікторія Левчук, депутати Ковельської міської та районної рад, підприємці. До розмови онлайн доєдналися: голова Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Олена Шуляк, комерційний директор БТК терміналу між-

народного порту Клайпеда Руслан Малінін, заступник директора ДУ «Офіс з розвитку підприємства та експорту» Андрій Литвин та інші причетні до транспортної галузі.

— Усі міста залізничників відчувають, наскільки перспективною і відповідальною є ця ініціатива, адже нині увага держави, міжнародних організацій повернута до залізниць як основного перевізника. Наш форум — пошук нових шляхів логістики, і це — залізничні вузли. Для Ковеля надзвичайно важливим є відновлення повноцінного використання вузької колії, що сприятиме економічному розвитку міста, — наголосив у вітальному слові міський голова Ковеля Ігор Чайка.

— Великі сподівання на розвиток монопрофільних міст ми пов'язуємо зі створенням індустріальних парків, один із яких вже працює у Ново-волинську. Розроблена концепція індустріального парку в Ковелі, на фініші запуск іще одного в прикордонні. Активно пра-

цюємо над залученням на ці майданчики іноземних партнерів, введенням інвестицій, розміщенням виробництв, зокрема й релокованих. Наша перевага — це близькість кордону. Однак держава повинна потурбуватися про збільшення пропускних потужностей наших транспортних магістралей, і найперше залізничних, — сказав голова Волинської обласної ради Григорій Недопад.

У свою чергу заступник міністра інфраструктури Юрій Васцько, який теж долучився до дискусії, зазначив, що є багато планів з нарощування потужностей. Зокрема, планується побудувати понад три тисячі кілометрів евроколії у чотирьох напрямках, створити транзитні коридори з ЄС із виходом до Чорного, Балтійського та Егейського морів.

— Але все це, — наголосив заступник міністра, — вимагає сталої економіки. ЄС має намір спряму-

вати приблизно 50 млн євро на розвиток прикордонної інфраструктури, і все це разом матиме мультиплікаційний ефект для громад.

Потребу перегляду відповідальності в земельних, податкових та розвиткових питаннях монопрофільних міст обговорили за участю голови парламентського Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Олени Шуляк. Вона висловила готовність за пропозиціями органів місцевого самоврядування напрацювати законодавчі інструменти для збалансування інтересів національних монополій та громад. На що голова Волинської облради Григорій Недопад зауважив, що зробити це було б на часі, бо ці взаємини досі визначає застаріле, ще радянське, законодавство. На прикладі Ковеля він аргументував, що від діяльності «Укрзалізниці» у місцевий бюджет потрапляє лише ПДФО, який щороку зменшується, тим часом громада сповна надає залізничникам комунальні, соціальні, медичні та освітні послуги. Водночас має місце несплата національною транспортною корпорацією 70 мільйонів гривень земельного податку, також «Укрзаліниця» не погоджується рекультивувати використані землі.

Серед багатьох питань, які порушували на форумі, — інтеграція з ЄС водних, авто- та залізничних шляхів України на прикладі евроколії Ковель—Хелм.

На панельних дискусіях, зокрема, наголошували, що Ковель — це старт

найшвидшого шляху національного виробника до Варшави, інших великих європейських столиць та морських портів Балтії. Майже на всіх інших великих прикордонних залізничних вузлах товари на шляху до Європи треба перевантажувати з колії радянського стандарту на європейську. Ковель є винятком, оскільки ще з часів Другої світової війни має пряму залізничну колію європейського стандарту. Відтак необхідно якнайшвидше використати цю можливість для прискорення перевезення вітчизняних вантажів у Європу і експортних — в Україну.

Йшлося також про розробку проектів нових експортно-логістичних можливостей для МСП у Ковелі та громадах-партнерах (Здолбунів, Жмеринка, Коростень), що здійснюватиметься в межах програми міжнародної співпраці «EU4Business»: відновлення, конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП», яка спільно фінансується ЄС та урядом Німеччини і реалізується німецькою федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ Ukraine) GmbH.

На форумі неодноразово зазначалося, що робота залізниць в умовах, коли російськими агресорами заблоковані порти на Чорному морі, має величезне значення для економіки держави. Тому потрібно шукати і знаходити шляхи для швидшого переміщення вантажів сталевими магістралями і збільшення обсягів цих перевезень.

Микола ЯКИМЕНКО.
Фото з сайту Ковельської міської ради.

На ноги ставитимуть навіть «тяжких» інфарктників

У місті Лубни на базі відділення невідкладних станів лікарні інтенсивного лікування почав функціонувати сучасний ангиограф. Тобто апарат, який дає змогу найбільш якісно й водночас малотравматично обстежувати судини серця. Та, відповідно, забезпечувати належну допомогу, зокрема й при інфаркті міокарда.

Установку вартістю вісім з половиною мільйонів гривень придбали за кошти з державного бюджету. Однак такі витрати, на переконання фахівців, окупляться сторицею. Надто з огляду на те, що лікарня обслуговує один із чотирьох укрупнених районів області. Його мешканців із гострими серцевими проблемами раніше доводилося транспортувати за півтори-дві сотні кілометрів до медичних закладів обласного центру...

А тепер з'явилася можливість вкладатися у часові обмеження так званого терапевтичного вікна навіть у найскладніших випадках. А значить, забезпечувати не

просто виживання, а саме одужання пацієнта, його повернення до повноцінного життя. Робитимуть це, звісно, висококваліфіковані фахівці. Опанувати нове для них обладнання місцевим лікарям і медсестрам допомагали і продовжують допомагати їхні колеги з Полтави та Києва.

Водночас, за словами заступника директора лікарні Андрія Хорошковатого, в заклад працевлаштовано інтервенційного кардіолога з Краматорська, котрий має п'ятирічний стаж роботи за фахом. Він та медсестра, котра також обслуговуватиме ангиограф, уже пройшли стажування на базі обласного кардіоваскулярного центру.

Відповідне навчання завершують й інші кардіологи відділення. Все те дасть змогу після роботи апарата в тестовому режимі налагодити постійну високоспеціалізовану допомогу пацієнтам без жодних зволікань.

Василь НЕЇЖМАК.

Полтавська область.

Фото з сайту обласної військової адміністрації.

Цифровізація надрокористування: оперативне реагування на виклики воєнного часу, швидке забезпечення населення питною водою

Уряд вніс зміни до Порядку державного обліку артезіанських свердловин, облаштування їх засобами вимірювання об'єму видобутих підземних вод.

Інформація про це оприлюднена на Урядовому порталі.

«Документ встановлює єдиний порядок подання даних до державного реєстру через електронний кабінет надрокористувача, доступ до якого здійснюється на Державному геологічному веб-порталі після проходження процедури електронної ідентифікації/автентифікації в установленому порядку, — повідомив голова Державної служби геології та надр України Роман Опімах. — Також визначає необхідність облаштування водокористувачами артезіанських свердловин засобами вимірювальної техніки, які відповідають вимогам чинного законодавства про метрологію та метрологічну діяльність».

Вводиться поняття «артезіанська свердловина», яке застосовується саме для цього порядку. Раніше в жодному нормативно-пра-

вовому акті таке поняття визначено не було.

Окрім того, документ визначає повноваження Кабінету Міністрів України щодо розроблення Порядку ведення державного реєстру артезіанських свердловин, який уже розроблено та спрямовано до Міндовкілля для внесення на розгляд уряду, а також періодичність подання та/або оновлення даних та інформації державного реєстру артезіанських свердловин з метою уникнення дублювання таких даних.

З метою однозначності трактування внесено деякі редакційні уточнення до Державного реєстру артезіанських свердловин щодо повірок та опломбування засобів вимірювальної техніки та дотриманням правил застосування таких засобів.

Також із Держгеонадр знято невластиву функцію щодо визначення підприємств і організацій, лабораторій яких проводитимуть метрологічну атестацію або повірку засобів вимірювання обсягів видобутку підземних вод.

Реалізація нормативно-правового акта забезпечить врегулювання відносин у сфері за охороною навколишнього природного середовища, поліпшення екологічного стану регіонів України, недопущення зниження якісних показників підземних вод.

Нагадаємо

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України видало наказ «Про затвердження Правил охорони підземних вод». Документ встановлює порядок бу-

ріння, консервації та ліквідації свердловин (згідно з ДБН В.2.5-74:2013), вимоги регулярного звітування водокористувачів та подання ними паспортів свердловин до Державного реєстру артезіанських свердловин.

«Уряд продовжує свою послідовну політику в напрямі цифровізації сфери надрокористування. Цим рішенням ми створюємо прозорий доступ громадянськості та бізнесу до даних про артезіанські свердловини та мінімізуємо корупційні ризики. Водокористувач зможе вносити дані про свердловини через Е-кабінет надрокористувача без контакту та втручання чиновника», — зауважив міністр захисту довкілля та природних ресурсів Руслан Стрілець.

Важливо, що це рішення створює умови для оперативного реагування на виклики воєнного часу та подолання наслідків теракту рф на Каховській ГЕС, адже дає змогу швидко забезпечити населення питною водою.

Віктор БОНДАР.

Фото з відкритих джерел.

ПОДРОБИЦІ

Камінь... на серці?

Врятованого військового вже виписали з лікарні.

Із серця військового з Вінниччини на ім'я Олександр дістали уламки камінців. Унікальну операцію виконала бригада хірургів, яку очолював директор Національного інституту серцево-судинної хірургії імені Амосова Василь Лазоришинець.

Пацієнта вже виписали додому. Його життя ніщо не загрожує.

Про унікальне хірургічне втручання медиків написав у Фейсбучі голова Вінницької облради В'ячеслав Соколовий.

«Наш земляк Олександр перший з пацієнтів, кому провели таку операцію, — читаємо у дописі. — І вона успішна!.. До цього лікарі мали справу з металевими, скляними та пластиковими уламками».

Важке поранення у голову військовий дістав рік тому. Підлікувався і повернувся на фронт. З часом став відчувати, що йому тягне руку, ногу, почалася задишка, біль у спині. КТ-діагностика допомогла встановити проблеми з серцем. Як там опинився камінь, військовий дотепер не може зрозуміти.

«Дякую медикам за професіоналізм та збережене життя нашого воїна! — зазначив В'ячеслав Соколовий. — Ваш досвід важливий для України, для усіх нас! Олександр — швидкого відновлення!» У дописі не сказано, в якому медичному закладі оперували військового.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

На знімку: Василь Лазоришинець і врятований військовий на ім'я Олександр з Вінниччини.

Фото з фейсбук-сторінки В'ячеслава Соколового.

Про лікарні, що відрізняються кількістю послуг

Спроможна мережа закладів охорони здоров'я Івано-Франківщини складатиметься із семи надкластерних (багатофункціональних) лікарні, де надаватимуть медичну допомогу надважким пацієнтам, котрих зможуть консультувати всі спеціалісти, 10 кластерних (стаціонари, що виконуватимуть складні операції та гемодіаліз) і 14 загальних лікарень з найменшою кількістю послуг. Таке рішення стало результатом наради під керівництвом міністра охорони здоров'я Віктора Ляшка за участю представників Національної служби здоров'я.

Присутні на засіданні заступниці голови облвійскадміністрації Людмила Сірко і директор департаменту охорони здоров'я ОВА Ігор Дмитренко повідомили, що затвердили спроби мережу закладів охорони здоров'я, центрів первинної медичної допомоги та центру екстреної медичної допомоги Івано-Франківського кластера.

До останнього точилися дебати щодо участі колишніх районних лікарень. Як повідомив народний депутат Ігор Фріс, до переліку кластерних включена Тисменицька та Буштинська. Так само про включення до переліку Долинської багатофункціональної лікарні повідомила її медичний директор Ольга Ільчишин.

Людмила СТРАЖНИК.
Івано-Франківська область.

Через порушення анулювали результати 90 учасників основної сесії Національного мультитесту. Про це в інтерв'ю ресурсу «Нова українська школа» розповіла керівниця УЦОЯО Тетяна Вакулєнко. Зокрема, вступників упіймали на використанні телефонів та списуванні зі шпаргалок, створених на руках, ногах та одязі

Суд визнав учительку винною в булінгу, але не покарав

Справи щодо шкільного булінгу не так часто розглядаються у судах. Але наприкінці червня на Хмельниччині Летичівський районний суд визнав винною у булінгу вчительку початкових класів Меджибізького ліцею. Як ідеться в постанові суду, вона з вересня-листопада 2021 року по 27 вересня 2022-го вчиняла булінг психологічного та фізичного характеру — обзивала, шарпала за одяг та навіть біла чотирьох учнів 3-го класу.

Так стверджували діти, їхні батьки та адвокат. Однак у суді педагогиня це заперечила. І погодилася лише з тим, що іноді могла підвищити голос на дітей.

Батьки переконані: вчительці не місце у школі. У тому, що викладач може говорити голосно, злочину немає. Річ у тім, що саме говорить.

Коли у Меджибізькому ліцеї розгорівся скандал, батьки стверджували, що вчителька не просто кричить на дітей, а цькує та принижує їх.

Щоб не бути голослівними, вони навіть надали відеозапис, де звучить таке: «Я не казала цього слова писати, я не казала його записувати, воно вже є записане, безголов'я! Я казала в книжку дивитися зараз! Богдан, яке слово записане? Постав палець, покажи, де ми зараз працюємо? Ти мене вже дістав. Читай слово. Дивися в книжку, дурню!»

Відеозапис зробив хлопчик, аби довести мамі, що вчителька кричить під час уроків. Словам дітей батьки одразу не могли повірити.

Хоча пізніше з'ясувалось: іще один хлопчик скаржився, що вчителька дала йому запотилничка і тягнула за одяг, коли він був неуважним на уроці.

Після побаченого «кіно» у запотилничку, про який розповідав їй син, повірила ще одна мама.

У результаті батьки чотирьох учнів подали заяву до суду, а дітей перевели на дистанційне навчання, щоб вони не контактували з учителькою. Так порадила їм психолог.

Ще до судової заяви батьки намагалися поговорити з учителькою, з'ясувати, що відбувається в класі під час уроків. Але та вдавала, ніби все нормально. І навіть після знятого відео не могла зрозуміти, чому частина батьків так наполегливо намагається пока-

рати чи звільнити її з роботи. Навпаки, жінка переконана, що вона не знушалась із дітей, а лише хотіла підтримати дисципліну в класі й привернути увагу до навчання.

У педагогині — своє бачення конфлікту. «Я просто не втримала контроль. І дуже шкодую, що крикнула. Намагатимусь такого не повторювати», — висловила жінка свою позицію й шире переконання, що в ситуації розбереться Фемида.

Одночасно із заявою до суду батьки написали звернення до керівництва ліцею. Як повідомив тоді директор, одразу почали розслідування, вивчення всіх фактів і матеріалів. У колективі були здивовані, адже за майже 25 років роботи вчительки ніхто ні про що подібне не заявляв.

Чи справді все було гаразд, чи просто доти ніхто не наважувався надати розголосу справі, тепер сказати важко. Адже під час уроку діти залишаються наодинці з учителями. А після занять одні скаржаться на те, що вчителі на них сваряться, а другі — що не можуть дати ради учням, які бешкетують, відволікають клас від навчання і просто зривають уроки.

Скарги й звинувачення і в один, і в другий бік звучать часто. Щоправда, до офіційних звернень, а тим більше — заяв до суду справу доводять рідко. Можливо, через те, що обидві сторони відчувають певну провинув.

Терпець уривається тоді, коли доходить до правопорушення, а булінг визначений саме таким.

Після довгого розслідування наприкінці червня вчительку Меджибізького ліцею суд таки визнав винною у цькуванні й булінгу дітей і закрив справу, не призначивши покарання, оскільки закінчився термін притягнення до адміністративної відповідальності.

За словами адвоката Анатолія Яцишина, сторона обвинувачення задоволена таким рішенням, оскільки важливим було не саме покарання, а визнання судом вини педагога. Адже весь час жінка була переконана, що правда на її боці і вона не вчиняла жодного правопорушення щодо дітей.

Та батьки вирішили на цьому не зупинятись. Вони готують заяву до керівництва ліцею з вимогою звільнити вчительку з багаторічним стажем з роботи. Тож цей сюжет іще очікує розв'язки.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Подання заяв від вступників триватиме до кінця липня

АБИТУРІЄНТ-2023

Триває основний етап вступної кампанії — минулого тижня розпочалося приймання заяв від абітурієнтів, охочих здобути диплом бакалавра, молодшого бакалавра, а також магістра медичного, ветеринарного та фармацевтичного спрямувань, яке завершиться 31 липня. Подання заяв відбувається дистанційно, через електронні кабінети вступників.

Цьогоріч потенційні першокурсники зможуть подати не більше 5 заяв на місяць державного і регіонального

замовлення, тобто на бюджет, та до 15 заяв на небюджетні конкурсні пропозиції, тобто на контракт.

Конкурсний відбір на навчання коштом державного бюджету відбувається з огляду на пріоритетність заяв. Тому при поданні заяв на навчання за рахунок держави вступник має позначити пріоритетність кожної з них — від першого, омріяного, варіанту до п'ятого.

Нагадуємо, що зазначена пріоритетність не може бути змінена. Тому, щоб не втрачати рік у разі невдалої для вас вступної кампанії, на цьо-

му етапі радимо не поспішати, добре зважити свої шанси і передбачити й найкращий варіант, і «запасний».

За умовами вступу абітурієнт має право скасувати окрему заяву з певною пріоритетністю. Якщо він це зробить до надання заяві статусу «Зареєстровано у закладі освіти» або «Потребує уточнення вступником», вона отримає статус «Скасовано вступником». В цьому разі потенційний першокурсник зможе подати нову заяву з такою самою пріоритетністю.

Коли ж подано заяву вже опрацює приймальна комі-

сія, то у разі її скасування вступник не матиме права подати нову. Якщо, приміром, він анулює свою заяву з пріоритетом 1, то найвищий пріоритет автоматично буде надано наступній його заяві під номером 2.

Формування рейтингових списків вступників і надання рекомендацій до зарахування та оприлюднення списку рекомендованих до зарахування на бюджетну форму навчання відбувається не пізніше п'ятого серпня.

Вл. інф.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Здобули «срібло» й «бронзу» на Міжнародній фізичній олімпіаді

Одразу троє випускників Українського фізико-математичного ліцею КНУ імені Тараса Шевченка — Марина Богдан, Віктор Лук'янін і Петро Суворов — стали бронзовими призерами 53-ї Міжнародної фізичної олімпіади #IPhO2023, яка тривала з 10 по 17 липня у Токіо.

Як зазначають у закладі, своєю перемогою школярі завдячують не тільки власній наполегливості в опануванні науки, а й учителям — Максиму Пашку, Наталії Шетиніній та Віктору Кислюку. Участь у змаганнях стала можливою завдяки роботі тренерів збірної України з фізики — команді Online Physics School.

Під час олімпіади змагалися 387 учасників у складі команд із 88 країн. Як повідомили в Державній науковій установі «Ін-

ститут модернізації змісту освіти», загалом українська команда здобула п'ять нагород — одну срібну та чотири бронзові.

«Срібло» виборола випускниця ліцею № 5 Івано-Франківської міської ради Діана Зазубик, а ще одну «бронзу» — випускник Природничо-наукового ліцею № 145 Печерського району міста Києва Ярослав Кондрачук.

Очоловляли українську команду на змаганнях начальник відділу Інституту модернізації змісту освіти доктор педагогічних наук Борис Кремінський та завідувач кафедри Київського національного університету імені Тараса Шевченка доктор фізико-математичних наук, професор Станіслав Вільчинський.

Фото з сайту Українського фізико-математичного ліцею КНУ імені Тараса Шевченка.

ОФІЦІЙНО

Мільярд гривень — на створення центрів професійної досконалості

Кабінет Міністрів затвердив порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті на реалізацію проекту «Програма підтримки професійно-технічної освіти в Україні».

Як повідомив у Telegramі голова парламентського Комітету з питань освіти, науки та інновацій Сергій Бабак, 1,1 млрд грн спрямують згідно з Фінансовою угодою між Україною і Європейським інвестиційним банком на створення центрів професійної досконалості у дев'яти закладах професійної освіти.

Зокрема, фінансування передбачили для Колківського центру професійної освіти на Волині, Дніпровського центру професійно-технічної освіти, Краматорського вищого професійного училища на Донеччині, Вищого професійного училища № 7 міста Калусу на Прикарпатті, Київського професійного коледжу арtdизайну, Ужгородського центру професійно-технічної освіти.

Кошти також отримають Одеський центр професійно-технічної освіти, Чортківське вище професійне училище на Тернопіллі та Сновське вище професійне училище лісового господарства на Чернігівщині.

«Професійна освіта визначена одним з основних пріоритетів уряду», — зазначив Сергій Бабак.

Запрошують до літньої школи в галузі науки про дані

Протягом 6—12 серпня Фонд Сімонса, Національна академія наук США та Український католицький університет (УКУ) організують тижневу літню очну школу в галузі науки про дані (Data Science) та її застосування. Про це повідомляє Національний фонд досліджень України.

Учасники заходу матимуть змогу налагодити тісніші зв'язки з колегами та потенційними партнерами за межами України, які працюють у сфері науки про дані.

«Одним із результатів школи буде ознайомлення молодих вчених із різними галузя-

ми, зокрема астрофізикою, фізикою, біологічними науками та політичними студіями, а також з останніми розробками та методологіями в галузі науки про дані, які можуть бути застосовані в їхній майбутній науковій або професійній діяльності», — йдеться у повідомленні.

Програма включатиме інтерактивні лекції від світових експертів у багатьох галузях, а також невеликі секційні засідання для подальшого вивчення методів та застосувань. Після інтенсивної сесії учасники літньої школи також працюватимуть онлайн над

підсумковими проектами з додатковим наставником (ментором) від міжнародної групи експертів.

До участі запрошують студентів, аспірантів та молодих вчених, які використовують методи DS (Data Science) та ML (Machine Learning — машинне навчання) у своїй роботі.

Відібраних після подання заявок учасників сповістять одразу після прийняття відповідного рішення.

Навчання відбуватиметься на території кампусу УКУ. Його вартість, витрати на проїзд, харчування та проживання покриваються Фондом Сімонса. Учасники отримають стипендію — гривневий еквівалент 500 доларів з урахуванням податків на момент виплати — за активну участь у підготовці підсумкових проектів.

Відновити Миколаїв спільними зусиллями

Над планом відновлення і розвитку Миколаєва працюватиме спільна робоча група міської ради й Агенції відновлення та розвитку

Міський голова Миколаєва Олександр Сенкевич підписав розпорядження про створення робочої групи з розроблення плану відновлення та розвитку Миколаївської міської територіальної громади. До складу групи, яка працюватиме під головуванням очільника Миколаєва, ввійшли посадовці міської ради і експерти ГО «Агенція відновлення та розвитку».

«Співпрацю з експертами Агенції ми розпочали ще минулого року. Вони консультували посадовців міської ради щодо роботи з міжнародними партнерами, зокрема з Данією, а також стосовно розробки Стратегії розвитку громади. Створення спільної робочої групи — це новий етап співпраці двох команд, який спрямований на пошук ефективних і прозорих рішень для відбудови та успішного розвитку міста Миколаєва», — пояснює Олександр Сенкевич.

Агенція надаватиме громаді міста експертну підтримку в рамках проекту «Прозорий та ефективний процес відновлення України на регіональному рівні», який реалізується коштом гранту Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні (EUACI). У проект беруть участь три міста — Миколаїв, Чернігів та Ніжин. Їх успішний досвід у перспективі може стати прикладом для створення Кабінетом

Міністрів методологічних рекомендацій із реалізації планів відновлення та розвитку в інших регіонах.

Експерт ГО «Агенція відновлення та розвитку», член правління організації Тарас Бик пояснює: «Ми тісно співпрацюємо з громадою Миколаєва з минулого літа, тому обізнані із загальними масштабами руйнувань, яких зазнав обласний центр, та потреби міста. Визволення Херсона від окупантів у листопаді минулого року, зміщення лінії фронту й зменшення кількості обстрілів Миколаєва сприяло поверненню до міста значної кількості його мешканців та поступовому відновленню роботи бізнесу. Важливо зберегти цю позитивну динаміку й допомогти громаді в розробці необхідної методології для подальшого повноцінного відновлення та успішного розвитку».

Ключові завдання проекту: сприяння гро-

маді в дотриманні національної методології під час розробки плану відновлення та розвитку; забезпечення максимальної прозорості в процесі створення, затвердження та реалізації плану відновлення та розвитку; налагодження ефективної комунікації міської ради Миколаєва з місцевим бізнесом і громадським сектором та створення умов для їх активної участі в роботі над створенням плану відновлення та розвитку рідної громади; усунення можливих корупційних ризиків.

Важливо зазначити, що співпраця Агенції

відновлення та розвитку і мерії Миколаєва буде синхронізована з роботою міськради над Програмою комплексного відновлення території Миколаївської міської територіальної громади та Стратегією розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року, яка розпочалася раніше.

«Радий початку нового етапу нашої співпраці з Миколаївською міською територіальною громадою. З початком повномасштабного вторгнення росії в Україну минулого року Миколаїв

став головним форпостом України на півдні. А зараз місцева громада є однією з перших у державі, де вже ведеться активна робота над створенням Програми комплексного відновлення і Стратегії розвитку. В перспективі позитивний досвід громади Миколаєва може стати орієнтиром для інших громад по всій Україні», — прокоментував подію керівник ГО «Агенція відновлення та розвитку» Олександр Солонтай.

Олена ІВАШКО.
Миколаївська область.
Фото Юрія ПЕРЕБАЄВА.

Легендарна танкова відзначила річницю

Третя окрема танкова Залізна бригада відзначила шосту річницю створення. Вітаючи бійців, перший заступник начальника ОВА Сергій Тюрін від імені всієї громади Хмельниччини подякував мужнім захисникам за стійкість та відвагу у боротьбі з ворогом.

На знак вдячності за захист нашої Батьківщини він вручив почесну відзнаку ОВА «За заслуги перед Хмельниччиною» командирі частини, а також відзначив кращих військовослужбовців Почесними грамотами ОВА.

У частині відбулося освячення бойового прапора та молебень за загиблими бійцями.

Ірина КОЗАК.
Хмельницька область.
Фото Хмельницької ОВА.

Убивчий залп

РУКОТВОРНЕ ЛИХО

Працівники «Полтававодоканалу» зафіксували залповий скид токсичних рідких відходів на Супрунівські очисні споруди.

Останні є однією з двох систем, які забезпечують водовідведення з обласного центру. За інформацією прес-служби підприємства, невстановлена речовина рожевого кольору за деякими показниками перевищує допустиму концентрацію шкідливих для людей і довкілля стоків у вісім разів! Тож зовсім не дивно, що саме після такого «залпу» в усіх задіяних на той час спорудах із біологічного очищення стічних вод загинули бактерії активного мулу.

Запобігти техногенній та екологічній катастрофі, за словами речників «Полтававодоканалу», вдалося лише завдяки злагодженій і професійній роботі його працівників. Стічні води, до яких потрапила та гідрата, вони вчасно ізолювали...

Наразі тривають лабораторні дослідження забруднювальних речовин (на знімку). Встановлюють також джерела та шляхи їх потрапляння на очисні споруди.

Водночас разом із відновлювальними роботами здійснюється погодинний моніторинг ситуації з лабораторним контролем. За відповідною заявою представників комунального підприємства походження згаданої отрути почали з'ясувати і працівники поліції. Правоохоронці вже відкрили кримінальне провадження за ознаками порушення правил охорони вод. Слідчі дії тривають.

За попередніми підрахунками фахівців розквартірованої в Полтаві Державної екологічної інспекції Центрального округу, в цьому ви-

падку тільки на відновлення процесу повноцінного біологічного очищення стічних вод доведеться витратити понад 9,5 мільйона гривень. Розмір збитків, заданих дов-

кіллю, будуть обраховувати пізніше.

Василь НЕЇЖМАК.
Полтавська область.
Фото із сайту «Полтававодоканалу».

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачене **службове посвідчення**, № 285820, видане філією ГІОЦ А.Т.Д "Укрзалізниця" від 04.01.2022 року на ім'я **Савченко Олександр Сергійович**, вважати недійсним.

Втрачена **картка водія** для цифрового тахографа, № UAD0000005EC9000, дата закінчення дії 17.09.2024 р., виданий ДП "ДержавтотрансНДІпроект" на ім'я **Богуславський Олексій Іванович**, вважати недійсним.

Втрачене **посвідчення учасника бойових дій**, серії УБД 156923, видане Національною поліцією України від 29.10.2021 на ім'я **Буценко Андрій Валерійович**, вважати недійсним.

Втрачене **посвідчення "Почесний донор України"**, серія А № 026297, видане Київським міським центром крові від 08 квітня 2005 року на ім'я **Антоненка Сергія Олексійовича**, вважати недійсним.

Втрачений **військовий квиток**, АГ 193456, виданий 2-м в-м Новоград-Волинського РТЦК та СП від 22.03.2023 р. на ім'я **Кучук Павло Олександровича**, вважати недійсним.

Втрачений Договір дарування квартири посвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Головатенко О. В., 26 листопада 2019 року і зареєстрований у реєстрі за № 548, виданий Рештун Кірі Петрівні - вважати недійсним."

Приватний нотаріус Миргородського районного нотаріального округу Полтавської області Сахарова Л.І., викликає спадкоємців померлого 17 січня 2023 року Христука Валерія Леонідовича, 23 березня 1969 року народження.

Звертатись до 31 серпня 2023 року за адресою: вулиця Шевченка, 96, смт. Велика Багачка, Миргородського району, Полтавської області, 38300.

Нотаріусом Пешою Т.М. розшукуються спадкоємці **Бойка Олександра Олексійовича, 01.10.1962 р.н.**, що проживав в с. Головурів, Бориспільського р., Київської обл., який помер **08.04.2023 р.**

Просимо звернутися до нотаріуса до 08.10.2023р. Телефон: 068 123 90 51.

Робоче місце нотаріуса: Київська обл., м. Бориспіль, вул. Київський шлях, 153

Приватний нотаріус Миргородського районного нотаріального округу Полтавської області Сахарова Л.І., викликає спадкоємців померлої 16 жовтня 2022 року Щербак Марії Василівни, 10 січня 1938 року народження. А також, прохає звернутися до нотаріальної контори Солод Тетяну Олексіївну, 29 грудня 1965 року народження.

Звертатись до 31 серпня 2023 року за адресою: вулиця Шевченка, 96, смт. Велика Багачка, Миргородського району, Полтавської області, 38300.

Офіційне
друковане видання
Верховної Ради
України

ГЛОС УКРАЇНИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України у зв'язку із запровадженням електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах

Верховна Рада України постановляє:

І. Внести до Податкового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., №№ 13–17, ст. 112) такі зміни:

1. У пункті 14.1 статті 14:

доповнити підпунктами 14.1.4¹–14.1.4⁶ такого змісту:

"14.1.4¹. електронна марка акцизного податку – сукупність даних, що складається з унікального ідентифікатора та інших даних Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, яка дає змогу ідентифікувати кожну одиницю товару (продукції), що підлягає маркуванню, на всіх етапах переміщення товару (продукції);

14.1.4². підроблена електронна марка акцизного податку – графічний елемент, який своїм виглядом імітує графічний елемент електронної марки акцизного податку та інформація про який відсутня в Електронній системі обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, або графічний елемент електронної марки акцизного податку, нанесений на товар (продукцію), що підлягає маркуванню, повторно (крім повторного нанесення графічного елемента електронної марки акцизного податку на товар (продукцію), що підлягає маркуванню, виробником/імпортером після усунення виявлених недоліків відповідно до пункту 234.7 статті 234 цього Кодексу);

14.1.4³. унікальний ідентифікатор – унікальний літерно-цифровий код, що складається з серійного номера електронної марки акцизного податку та інших даних, формується за допомогою програмних засобів Електронної

системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та дає змогу ідентифікувати кожну окрему одиницю товару (продукції), що підлягає маркуванню;

14.1.4⁴. унікальний груповий ідентифікатор – унікальний ідентифікатор, що містить інформацію про одиничні унікальні ідентифікатори, дозволяє ідентифікувати групу товарів (продукції), що підлягають маркуванню;

14.1.4⁵. графічний елемент електронної марки акцизного податку – відображення унікального ідентифікатора електронної марки акцизного податку у вигляді Датаматрикс коду (DataMatrix), що нанесений на фізичний носій або безпосередньо на папку (одичиничну упаковку) тютюнового виробу або пляшку (одичиничну упаковку) алкогольного напою, або емність (одичиничну упаковку) з рідиною, що використовуються в електронних сигаретах, який забезпечує можливість ідентифікувати кожну одиницю товару (продукції), що підлягає маркуванню, на всіх етапах переміщення такого товару (продукції) та отримати інформацію про такий товар (продукцію), що міститься в Електронній системі обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах. Разом з графічним елементом електронної марки акцизного податку забезпечується нанесення елементів, придатних для читання людиною у форматі перших дванадцяти символів унікального ідентифікатора;

14.1.4⁶. серійний номер електронної марки акцизного податку – послідовність літер і цифр, що генеруються в автоматичному режимі програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, на дату формування замовлення на формування електронної марки акцизного податку";

в абзаци п'ятому підпункту 14.1.6 слова "марками акцизного податку" виключити;

підпункт 14.1.107 виключити;

підпункт 14.1.109 викласти в такій редакції:

"14.1.109. маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, – нанесення графічного елемента електронної марки акцизного податку та елементів, придатних для читання людиною у форматі перших дванадцяти символів унікального ідентифікатора, на кожну окрему папку (одичиничну упаковку) тютюнового виробу або пляшку (одичиничну упаковку) алкогольного напою, або емність (одичиничну упаковку) з рідиною, що використовуються в електронних сигаретах, у визначеному Законом України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистиллятів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального" порядку";

3

підпункт 14.1.148 виключити;

у підпункті 14.1.190 слова "покупць марок акцизного податку" замінити словами "замовник електронних марок акцизного податку";

підпункт 14.1.198 виключити;

підпункт 14.1.252 викласти в такій редакції:

"14.1.252. тютюнові вироби – сигарети з фільтром або без фільтру, цигарки, сигари, сигарилі, а також льюлькові, нюхальний, смоктяльний, жувальний тютюн, махорка та інші вироби з тютюну чи його замінників для куріння, нюхання, смоктання, жування чи вдихання без горіння шляхом нагрівання";

доповнити підпунктом 14.1.285 такого змісту:

"14.1.285. Терміни "Електронна система обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах", "акцизний електронний документ", "економічний оператор", "об'єкт економічного оператора", "електронна простежуваність обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах", "пристрій сканування" для цілей цього Кодексу вживаються у значеннях, наведених у Законі України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистиллятів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального".

2. У пункті 19¹.1 статті 19¹:

доповнити підпунктом 19¹.1.14¹ такого змісту:

"19¹.1.14¹. здійснюють у межах компетенції контроль у сфері виконання суб'єктами господарювання вимог щодо забезпечення електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах";

підпункт 19¹.1.18 викласти в такій редакції:

"19¹.1.18. організують роботу, пов'язану з обліком та здійсненням контролю;

за обігом алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, з використанням даних Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах;

за повнотою та своєчасністю сплати акцизного податку по операціях з везення на митну територію України, виробництва та реалізації на митній території України товарів (продукції), що підлягають маркуванню;

за дотриманням інших вимог цього Кодексу та Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових

4

дистиллятів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального" при здійсненні обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах".

3. Пункт 42¹.2 статті 42¹ доповнити абзацом двадцять восьмим такого змісту:

"доступу платників податків до Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах".

4. Пункт 54.2 статті 54 доповнити абзацами другим і третім такого змісту:

"Грошове зобов'язання щодо суми податкових зобов'язань з акцизного податку за сформовані унікальні ідентифікатори вважася узгодженим з дня отримання унікальних ідентифікаторів економічним оператором – платником акцизного податку та підлягає сплаті у строки, визначені пунктом 222.4 статті 222 цього Кодексу.

Грошове зобов'язання анулюється на підставі повідомлення економічного оператора, поданого у строк, визначений пунктом 234.2 статті 234 цього Кодексу, на дату подання такого повідомлення".

5. У пункті 75.1 статті 75:

в абзаци першому підпункту 75.1.1 слова "даних СОД РРО" замінити словами "даних Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, даних СОД РРО";

у другому реченні абзацу першого підпункту 75.1.3 слова "у тому числі про виробництво та обіг підакцизних товарів" замінити словами "законодавства з питань регулювання виробництва та обігу підакцизних товарів (продукції), у тому числі товарів (продукції), що підлягають маркуванню, законодавства з питань застосування Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах".

6. У пункті 80.2 статті 80:

у підпункті 80.2.1 слова "щодо виробництва та обігу підакцизних товарів, здійснення" замінити словами "щодо виробництва та обігу підакцизних товарів, у тому числі товарів (продукції), що підлягають маркуванню, застосування Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, здійснення";

у підпункті 80.2.2 слова "ведення касових операцій, наявності" замінити словами "ведення касових операцій, щодо регулювання виробництва та обігу підакцизних товарів (продукції), у тому числі товарів (продукції), що

підлягають маркуванню, застосування Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, наявності";

у підпункті 80.2.3 слова "касових операцій, патентування" замінити словами "касових операцій, обігу підакцизних товарів (продукції), що підлягають маркуванню, патентування";

у підпункті 80.2.5 слова "та/або масовими витратомірами, а також" замінити словами "та/або масовими витратомірами, маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, застосування Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, а також";

7. Підпункт 213.3.10 пункту 213.3 статті 213 викласти в такій редакції:

"213.3.10. везення на митну територію України акредитованими випробувальними лабораторіями (власними або залученими на договірних засадах), везення на митну територію України та/або передача в межах митної території України суб'єктами господарювання, які мають ліцензії на виробництво тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та/або здійснюють імпорт тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, еталонних (моніторингових) чи тестових зразків тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, не призначених для продажу виробцям, для проведення досліджень, сертифікації чи випробувань (калібрування лабораторного обладнання, проведення дегустацій, вивчення фізико-хімічних показників, дизайну) в обсязі на кожну одиницю товарної одиниці в номенклатурі виробника/імпортера, що подається в одиничному пакуванні або без нього, і не перевищує:

3 000 штук – для сигарет з фільтром, без фільтра, цигарок, тютюновмісних виробів для електричного нагрівання (ТВЕН) за допомогою підігрівача з електронним управлінням;

1 000 штук – для сигарил, включаючи сигарилі з відрізними кінцями, з вмістом тютюну;

500 грам – для інших тютюнових виробів;

0,2 літра – для рідин, що використовуються в електронних сигаретах.

Везення на митну територію України суб'єктами господарювання, які мають ліцензії на право оптової торгівлі алкогольними напоями, тестових зразків алкогольних напоїв в обсязі не більше 3 літрів кожного виробу, призначених для проведення досліджень чи випробувань (калібрування лабораторного обладнання, проведення дегустацій, вивчення фізико-хімічних показників, дизайну) і не призначених для оптової та/або роздрібною продажу, а також передача в межах митної території України суб'єктами

6

господарювання, які мають ліцензії на право виробництва алкогольних напоїв, зразків алкогольних напоїв, оформлених з дотриманням вимог законодавства, відповідному органу з сертифікації з метою проведення сертифікації такої продукції".

8. Пункт 215.1 статті 215 після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

"тютюнова сировина, тютюнові відходи".

У зв'язку з цим абзаци четвертий – восьмий вважати відповідно абзацами п'ятим – восьмим.

9. У статті 216:

у пункті 216.1 слова та цифри "у статтях 225 та 229" замінити словами та цифрами "у статтях 225, 229 та 234";

у пункті 216.4 слово "випадках" замінити словами і цифрами "випадках, крім випадків, визначених статтею 234 цього Кодексу".

10. Абзац перший пункту 217.5 статті 217 замінити чотирма абзацами такого змісту:

"217.5. У разі повного або часткового повернення покупцем/отримувачем підакцизних товарів (продукції), вироблених (виготовлених) на митній території України, виробнику таких товарів (продукції) для усунення недоліків товарів (продукції) або їх знищення (переробки) у зв'язку з неможливістю усунення таких недоліків та реалізації на митній території України платник податку – виробник проводить коригування податкових зобов'язань зі сплати акцизного податку у звітному періоді, у якому відбулося таке:

повернення – для товарів (продукції), щодо яких відбуватиметься усунення недоліків;

знищення (переробка) під контролем представників контролюючого органу – для товарів (продукції), щодо яких неможливо усунути недоліки та реалізувати на митній території України;

Для проведення коригування податкових зобов'язань, визначеного цим пунктом, щодо повернутих (знищених) покупцем/отримувачем маркованих товарів (продукції) обов'язковою умовою є деактивація відповідних електронних марок акцизного податку (знищення паперових марок акцизного податку разом з товаром (продукцією)").

У зв'язку з цим абзаци другий – четвертий вважати відповідно абзацами п'ятим – восьмим.

11. У пункті 218.4 статті 218:

абзац перший замінити двома абзацами такого змісту:

7

"218.4. У разі повного або часткового повернення імпортером підакцизних товарів (продукції), ввезених на митну територію України, нерезиденту або знищення (переробки) під контролем представників контролюючого органу у зв'язку з виявленнями недовіками таких товарів (продукції) та неможливістю їх реалізації на митній території України платник податків – імпортер проводить коригування податкових зобов'язань зі сплати акцизного податку у звітному періоді, у якому відбулося таке вивезення за межі митної території України товару (продукції) або знищення (переробка) під контролем представників контролюючого органу.

Для проведення коригування податкових зобов'язань, визначеного цим пунктом, щодо повернутих (знищених) імпортером маркованих товарів (продукції) обов'язковою умовою є деактивація відповідних електронних марок акцизного податку (знищення паперових марок акцизного податку разом з товаром (продукцією)").

У зв'язку з цим абзаци другий і третій вважати відповідно абзацами третім і четвертим;

друге речення абзацу четвертого викласти в такій редакції: "При цьому сума акцизного податку враховується для формування нових електронних марок акцизного податку або за рішенням економічного оператора (шляхом оформлення програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, відповідного повідомлення) зараховується в рахунок майбутніх платежів з цього податку".

12. У статті 222:

підпункти 222.1.2 і 222.1.3 пункту 222.1 виключити;

підпункт 222.2.2 пункту 222.2 виключити;

доповнити пунктом 222.4 такого змісту:

"222.4. Суми податку сплачуються до бюджету економічними операторами – виробниками/імпортерами алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, протягом 15 робочих днів з дня, наступного за днем отримання економічним оператором сформованих унікальних ідентифікаторів, але не пізніше для реалізації/везення на митну територію України товарів (продукції) з нанесеними графічними елементами електронних марок акцизного податку, сформованими з таких унікальних ідентифікаторів, та розраховуються:

з тютюнових виробів – з урахуванням мінімального акцизного податкового зобов'язання із сплати акцизного податку на тютюнові вироби та ставок податку, чинних відповідно до норм цього Кодексу;

з алкогольних напоїв та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, – з урахуванням ставок податку, чинних відповідно до норм цього Кодексу.

8

Якщо зазначений строк припадає на день наступного бюджетного року, сума акцизного податку сплачується до закінчення бюджетного року, у якому були отримані економічним оператором сформовані унікальні ідентифікатори.

Сплата акцизного податку по унікальних ідентифікаторах, які внесені на тютюнові вироби, виготовлені у державах – членах Європейського Союзу, у якості унікальних ідентифікаторів продукції для експорту, та ввозиться на митну територію України, здійснюється до ввезення на митну територію України.

У разі потреби доплата податку здійснюється за операціями з реалізації алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку, передбаченого цим Кодексом для подання податкової декларації за місячний податковий період, а при ввезенні на митну територію України таких товарів (продукції) – не пізніше для подання митної декларації.

У разі несплати суми акцизного податку за сформовані унікальні ідентифікатори у визначені цією статтею строки така несплачена сума вважася податковим боргом та до платника податку вживаються передбачені цим Кодексом заходи щодо його погашення.

У разі невиконання умов, визначених абзацами першим – шостим цього підпункту, або за наявності у економічного оператора на дату замовлення на формування унікальних ідентифікаторів податкового боргу з акцизного податку:

унікальні ідентифікатори за подальшими замовленнями на формування унікальних ідентифікаторів не формуються;

акцизний електронний документ, у якому зазначені підакцизні товари (продукція) з нанесеними графічними елементами електронних марок акцизного податку, з яких не сплачено акцизний податок, не може бути складений.

Розрахунок сум акцизного податку, які мають бути сплачені економічними операторами – виробниками/імпортерами за сформовані унікальні ідентифікатори, здійснюється в автоматичному режимі програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Сума акцизного податку, яка має бути сплачена економічним оператором – виробником/імпортером за сформовані унікальні ідентифікатори, зменшується на суму акцизного податку за деактивовані на підставі повідомлення економічного оператора унікальні ідентифікатори".

9

13. У статті 225:

пункт 225.3 викласти в такій редакції:

"225.3. Скоригована сума податку в податковому векселі сплачується частково у разі формування унікальних ідентифікаторів у період дії такого векселя";

доповнити пунктами 225.5¹ і 225.10 такого змісту:

"225.5¹. Для везення на митну територію України виробником алкогольних напоїв в емностях, які не є споживчою тарою, для їх розливу у споживчу тару такий виробник до везення подає контролюючому органу за своїм місцезнаходженням оформлений податковий вексель у трьох примірниках, який є забезпеченням виконання зобов'язань такого платника у строк до 90 календарних днів, починаючи з дня видачі податкового векселя, сплатити суму податку, розраховану за ставками для цієї продукції.

Один примірник подається контролюючому органу за місцезнаходженням виробника, другий – контролюючому органу за місцем митного оформлення зазначених товарів, третій залишається платнику податку.

Векселедержателем є контролюючий орган за місцем реєстрації векселедавця.

Податковий вексель видається на суму акцизного податку, що справляється при ввезенні товарів відповідно до законодавства.

Підставою для митного оформлення алкогольних напоїв в емностях, які не є споживчою тарою, що ввозяться на митну територію України з метою їх розливу у споживчу тару, є подання таким виробником до контролюючого органу, який здійснює митне оформлення, в порядку, передбаченому Митним кодексом України, засобами електронного зв'язку копії податкового векселя, авальованого банком та взятого на облік контролюючим органом за місцезнаходженням виробника.

Обов'язки з погашення податкового векселя не можуть передаватися іншим особам незалежно від їх взаємозв'язку з векселедавцем.

За користування податковим векселем не нараховуються відсотки або інші види плати, передбачені законодавством для інших видів векселів.

Сума податку, на яку погашається вексель, визначається виходячи з фактично ввезеної кількості алкогольних напоїв (згідно з митною декларацією) та ставок податку на готову продукцію, зменшується на суму податку, розраховану виходячи з фактично втраченої кількості алкогольних напоїв при транспортуванні та зберіганні, у процесі виробництва (розливу) готової продукції в межах норм, затверджених у встановленому порядку. Скоригована сума податку в податковому векселі сплачується частково при придбанні марок акцизного податку або у разі формування унікальних ідентифікаторів у період дії такого векселя";

"225.10. Порядок випуску, обігу та погашення податкових векселів відповідно до цієї статті встановлюється Кабінетом Міністрів України".

14. У статті 226:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 226. Застосування електронних марок акцизного податку для алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах";

пункт 226.1 викласти в такій редакції:

"226.1. Економічні оператори відповідно до вимог цього Кодексу та Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального" забезпечують:

маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, при виробництві таких товарів (продукції) на митній території України, до ввезення таких товарів (продукції) на митну територію України або в режимі митного складу до випуску у вільний обіг на митну територію України;

внесення до Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, достовірної та повної інформації, передбаченої цим Кодексом;

виконання вимог щодо складання акцизного електронного документа, направлення відповідних повідомлень до Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у визначених цим Кодексом випадках;

свочасність та повноту сплати акцизного податку по операціях з ввезення на митну територію України та виробництва на митній території України товарів (продукції), що підлягають маркуванню;

виконання інших вимог, визначених цим Кодексом та Законом України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального" щодо забезпечення електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах";

пункти 226.2–226.4, 226.7, 226.8, 226.13 виключити;

пункти 226.5, 226.9–226.12 викласти в такій редакції:

"226.5. Вимоги до маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, визначаються Законом України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту

етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального".

Порядок маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, затверджується Кабінетом Міністрів України";

"226.9. Вважаються немаркованими алкогольні напої, тютюнові вироби та рідини, що використовуються в електронних сигаретах, у разі:

відсутності нанесеного на кожну окрему одиницю пакування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у порядку, визначеному цим Кодексом, графічного елемента електронної марки акцизного податку та/або елементів, придатних для читання людиною у форматі перших дванадцяти символів унікального ідентифікатора;

відсутності в Електронній системі обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, даних про активацію електронної марки акцизного податку, графічний елемент якої нанесений на товар (продукцію), що підлягає маркуванню (крім випадків зберігання економічним оператором – виробником/імпортером до дня активації електронних марок акцизного податку алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, із нанесеними графічними елементами електронних марок акцизного податку);

наявності на окремій одиниці пакування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, графічного елемента електронної марки акцизного податку, яка відповідно до норм цього Кодексу вважається підробленою, погашеною або деактивованою;

наявності на окремій одиниці пакування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, пошкодженого графічного елемента електронної марки акцизного податку, який не дозволяє читати (відсканувати) такий графічний елемент електронної марки акцизного податку, крім випадків, коли дані про таку електронну марку акцизного податку можуть бути підтверджені шляхом перевірки елементів, придатних для читання людиною у форматі перших дванадцяти символів унікального ідентифікатора, в Електронній системі обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах.

226.10. Не підлягають маркуванню:

алкогольні напої, тютюнові вироби та рідини, що використовуються в електронних сигаретах, які призначені для реалізації на експорт. При цьому переміщення алкогольних напоїв, що спрямовуються виробниками на експорт, здійснюється під митним контролем із застосуванням заходів гарантування доставки;

алкогольні напої з вмістом спирту етилового до 8,5 відсотка об'ємних одиниць;

алкогольні напої, тютюнові вироби та рідини, що використовуються в електронних сигаретах, які ввозяться в Україну і розміщуються в митному режимі магазину безмитної торгівлі;

еталонні (моніторингові) чи тестові зразки тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, які не призначені для продажу в роздріб і ввозяться на митну територію України акредитованими виробувальними лабораторіями (власними або залученими на договірних засадах) або суб'єктами господарювання, які мають ліцензію на виробництво тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та/або здійснюють імпорту тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та/або передаються в межах митної території України такими суб'єктами господарювання для проведення досліджень, сертифікації чи випробувань (калібрування лабораторного обладнання, проведення дегустацій, вивчення фізико-хімічних показників, дизайну);

тестові зразки алкогольних напоїв, які не призначені для оптового та/або роздрібного продажу і ввозяться на митну територію України суб'єктами господарювання, які мають ліцензії на право оптової торгівлі відповідною продукцією, для проведення досліджень чи випробувань (калібрування лабораторного обладнання, проведення дегустацій, вивчення фізико-хімічних показників, дизайну), але не більше 3 літрів кожного виробу, а також зразки алкогольних напоїв, оформлені з дотриманням вимог законодавства, які передаються в межах митної території України відповідному органу з сертифікації з метою проведення сертифікації такої продукції;

звичайні (неігристі) вина та зброджені напої, що класифікуються у товарній позиції 2204 (крім 2204 10, 2204 21 06 00, 2204 21 07 00, 2204 21 08 00, 2204 21 09 00, 2204 22 10 00, 2204 29 10 00) та у товарних підкатегоріях 2205 10 10 00, 2205 90 10 00, 2206 00 59 00, 2206 00 89 00 згідно з УКТ ЗЕД, фактична міцність яких вища за 1,2 відсотка об'ємних одиниць етилового спирту, але не вища за 15 відсотків об'ємних одиниць етилового спирту, за умови, що етиловий спирт, який міститься у готовому продукті, має повністю ферментне (ендогенне) походження.

226.11. Ввезення на митну територію України, зберігання, транспортування, прийняття на комісію з метою продажу та продаж на митній території України немаркованих в установленому порядку алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, забороняється, крім випадків ввезення економічними операторами підакцизних товарів (продукції) у режимі митного складу відповідно до глави 20 Митного кодексу України для їх маркування.

226.12. Формування унікальних ідентифікаторів електронних марок акцизного податку та електронних марок акцизного податку здійснюється

програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах.

Порядок формування унікальних ідентифікаторів електронних марок акцизного податку та електронних марок акцизного податку визначається цим Кодексом";

пункт 226.14 виключити;

пункт 226.15 викласти в такій редакції:

"226.15. Продаж (передача) унікальних ідентифікаторів та/або графічних елементів електронних марок акцизного податку економічним оператором іншим особам забороняється, крім випадків, передбачених пунктом 227.4 статті 227 цього Кодексу";

пункт 226.16 виключити.

15. У статті 227:

пункт 227.1 викласти в такій редакції:

"227.1. Суб'єкти господарювання – юридичні та фізичні особи – підприємці, які уклали з іноземними виробниками або іншими нерезидентами контракт (договір) про постачання на митну територію України алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, мають право ввозити на митну територію України імпортні алкогольні напої, тютюнові вироби та рідини, що використовуються в електронних сигаретах, якщо:

в установленому порядку здійснено маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах (у тому числі маркування розміщених товарів (продукції) у митному режимі митного складу);

контролюючому органу подано митну декларацію для митного оформлення таких товарів (продукції);

в Електронній системі обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, міститься інформація про сплату в повному обсязі сум акцизного податку з ввезення таких товарів (продукції) на митну територію України";

пункти 227.2 і 227.3 виключити;

пункт 227.4 викласти в такій редакції:

"227.4. Замовники унікальних ідентифікаторів забезпечують:

нанесення графічних елементів електронних марок акцизного податку на кожну окрему одиницю пакування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у тому числі які поміщені в митний режим митного складу з дотриманням вимог глави 20

Митного кодексу України, до випуску у вільний обіг на митній території України; або

передачу графічних елементів електронних марок акцизного податку іншим суб'єктам господарювання на митній території України або нерезидентам для друку графічних елементів електронних марок акцизного податку на фізичних носіях з метою подальшого їх нанесення на кожну окрему одиницю пакування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у тому числі які поміщені в митний режим митного складу з дотриманням вимог глави 20 Митного кодексу України, до випуску у вільний обіг на митній території України; або

передачу графічних елементів електронних марок акцизного податку утримувачу митного складу на митній території України або нерезидентам для нанесення на кожну окрему одиницю пакування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у тому числі які поміщені в митний режим митного складу з дотриманням вимог глави 20 Митного кодексу України, до випуску у вільний обіг на митній території України.

Економічні оператори – виробники тютюнових виробів товарних позицій 2402 20 90 10, 2402 20 90 20, 2402 10 00 90, 2404 11 00 10 згідно з УКТ ЗЕД здійснюють нанесення графічних елементів електронних марок акцизного податку під час виробництва таких товарів (продукції).

За бажанням економічного оператора (за виключенням виробників/імпортерів тютюнових виробів товарних позицій 2402 20 90 10, 2402 20 90 20, 2404 11 00 10 згідно з УКТ ЗЕД та виробників тютюнових виробів товарної позиції 2402 10 00 90) друк графічних елементів електронних марок акцизного податку забезпечується державним підприємством, визначеним Кабінетом Міністрів України.

Гарантоване виконання таких замовлень та передача надруктованих графічних елементів електронних марок акцизного податку економічним операторам здійснюються протягом 10 календарних днів від дати формування унікальних ідентифікаторів Електронною системою обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України".

16. У статті 228:

пункт 228.2 викласти в такій редакції:

"228.2. Контроль за наявністю графічних елементів електронних марок на пачках (упаковках) тютюнових виробів, пляшках (упаковках) алкогольних напоїв та на смонтах (упаковках) з рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, під час їх зберігання, транспортування та продажу, а також у разі ввезення таких товарів (продукції) на митну територію України, контроль за переміщенням, зберіганням та реалізацією пального та спирту етилового здійснюють відповідні контролюючі органи";

в абзаці першому пункту 228.3 слова "марок акцизного податку встановленого зразка" замінити словами "графічного елемента електронних марок акцизного податку";

пункт 228.8 виключити.

17. У статті 230:

пункти 230.15 і 230.17 виключити;

пункт 230.18 викласти в такій редакції:

"230.18. Транспортування горілки та лікєро-горілочаних виробів, відвантажених з акцизного складу підприємства, на якому виробляють горілку та лікєро-горілочані вироби, без акцизного електронного документа, зареєстрованого у порядку, встановленому Законом України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального", забороняється".

18. Розділ VI доповнити статтею 234 такого змісту:

"Стаття 234. Електронна марка акцизного податку

234.1. Електронна марка акцизного податку (далі – електронна марка) призначена для обліку обсягів виробництва на митній території України та ввезення на митну територію України алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, відстеження їх обігу на митній території України та ідентифікації легальності їх походження, у тому числі при їх ввезенні та реалізації на митній території України, а також для підтвердження сплати економічними операторами акцизного податку.

Формування електронних марок здійснюється програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у порядку, визначеному цим Кодексом.

Для формування електронної марки суб'єкт господарювання, що здійснює виробництво на митній території України та/або ввезення на митну територію України алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, зобов'язаний зареєструватися економічним оператором в Електронній системі обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у порядку, визначеному Законом України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального", та оформити замовлення на формування електронної марки програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах.

Замовлення на формування електронної марки здійснюється економічним оператором програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, шляхом формування відповідного повідомлення на формування унікальних ідентифікаторів із зазначенням відомостей щодо режиму оподаткування, визначених пунктом 234.4 цієї статті.

Повідомлення на формування унікальних ідентифікаторів підписується керівником або іншою уповноваженою особою економічного оператора шляхом накладення кваліфікованого електронного підпису.

Емітентом унікальних ідентифікаторів електронних марок вважається центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику.

За повідомленням економічного оператора на формування унікальних ідентифікаторів програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, генерується серійний номер електронної марки та на підставі даних, визначених цією статтею, формується унікальний ідентифікатор.

Імпортери з метою ввезення на митну територію України тютюнових виробів, виготовлених у державах – членах Європейського Союзу, до дати ввезення таких товарів (продукції) на митну територію України забезпечують внесення інформації про унікальні ідентифікатори, нанесені на такі тютюнові вироби, до Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах. Внесення інформації до Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, для цілей електронної простежуваності обігу товарів (продукції), що підлягають маркуванню, прірівнюється до формування унікальних ідентифікаторів та не вимагає додаткового нанесення графічного елемента електронної марки на такий товар (продукцію).

234.2. Унікальний ідентифікатор для кожного окремого виду товару (продукції), що підлягає маркуванню, складається з таких елементів даних (та послідовності):

для тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, вироблених на території України:

1) перші три символи – літери та цифри, з яких складається ідентифікаційний код емітента унікальних ідентифікаторів електронних марок акцизного податку;

2) наступні дев'ять символів – серійний номер електронної марки;

3) наступні символи – індивідуальний штриховий код товару (продукції) та/або:

літери та цифри, з яких складається код економічного оператора, код ("код виробу"), що дає змогу визначати такі дані:

об'єкт економічного оператора за місцем виробництва товару (продукції);

обладнання для пакування пачки (одиночної упаковки) тютюнових виробів (не застосовується для продукції, повністю виготовленої вручну);

опис товару – код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД відповідно до підпункту 215.3.2 пункту 215.3 статті 215 цього Кодексу, кількість одиниць у пачці, вага товару (продукції), для рідин, що використовуються в електронних сигаретах, – об'єм картриджа, заправного контейнера та інших смонтей, вміст нікотину та розмір максимальної роздрібної ціни на тютюнові вироби або рідини, що використовуються в електронних сигаретах;

4) відмітки часу у вигляді восьмизначної цифрової послідовності у форматі PRMMDDJгг на позначення дати та часу виробництва;

для тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, ввезених (імпортованих) на митну територію України:

1) перші три символи – літери та цифри, з яких складається ідентифікаційний код емітента унікальних ідентифікаторів електронних марок;

2) наступні дев'ять символів – серійний номер електронної марки;

3) наступні символи:

літери та цифри, з яких складається код економічного оператора, код ("код виробу"), що дає змогу визначати такі дані:

місце виробництва;

опис товару – код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД відповідно до підпункту 215.3.2 пункту 215.3 статті 215 цього Кодексу, кількість одиниць у пачці, вага товару (продукції), для рідин, що використовуються в електронних сигаретах, – об'єм картриджа, заправного контейнера та інших смонтей, вміст нікотину та розмір максимальної роздрібної ціни на тютюнові вироби або рідини, що використовуються в електронних сигаретах;

для тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, вироблених у державах – членах Європейського Союзу та ввезених (імпортованих) на митну територію України, на кожну одиницю упаковки таких виробів носяться унікальні ідентифікатори, сформовані відповідно до нормативних актів Європейського Союзу з питань, що стосуються створення та забезпечення функціонування системи відстеження тютюнових виробів;

для алкогольних напоїв, вироблених на території України:

1) перші три символи – літери та цифри, з яких складається ідентифікаційний код емітента унікальних ідентифікаторів електронних марок;

2) наступні дев'ять символів – серійний номер електронної марки;

3) наступні символи:

літери та цифри, з яких складається код економічного оператора, об'єкт економічного оператора за місцем виробництва товару (продукції), опис товару – код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД відповідно до підпункту 215.3.1 пункту 215.3 статті 215 цього Кодексу, місткість тари та відсоток вмісту спирту етилового;

для алкогольних напоїв, ввезених (імпортованих) на митну територію України:

1) перші три символи – літери та цифри, з яких складається ідентифікаційний код емітента унікальних ідентифікаторів електронних марок;

2) наступні дев'ять символів – серійний номер електронної марки;

3) наступні символи:

літери та цифри, з яких складається код економічного оператора, опис товару – код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД відповідно до підпункту 215.3.1 пункту 215.3 статті 215 цього Кодексу, місткість тари та відсоток вмісту спирту етилового.

У разі якщо на дату формування повідомлення на формування унікальних ідентифікаторів у економічного оператора наявний податковий борг з акцизного податку або відсутня/анульована ліцензія на право виробництва та/або оптової, та/або роздрібною торгівлі підакцизними товарами (продукцією), програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, автоматично формується повідомлення про відмову у формуванні унікальних ідентифікаторів, яке надсилається такому економічному оператору не пізніше наступного робочого дня за днем формування повідомлення на формування унікальних ідентифікаторів.

В іншому разі програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, автоматично формуються унікальні ідентифікатори, які не пізніше наступного календарного дня за днем формування повідомлення на формування унікальних ідентифікаторів надсилаються економічному оператору.

Сформовані на підставі повідомлення економічного оператора унікальні ідентифікатори засвідчують безумовне зобов'язання такого економічного

оператора сплатити у строк, визначений пунктом 222.4 статті 222 цього Кодексу, до Державного бюджету України розраховану Електронною системою обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, суму акцизного податку за таким повідомленням.

Після формування унікальних ідентифікаторів, але до дати першої реалізації на митній території України, дані, передбачені цим пунктом щодо коду товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД, можуть змінюватися економічним оператором – імпортером на підставі митної декларації у разі зміни коду товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД на рівні товарної категорії та/або підкатегорії (без зміни товарної підпозиції), якщо це не впливає на розмір суми акцизного податку, розрахованої під час формування унікальних ідентифікаторів.

Унікальний ідентифікатор після його формування, але до дати активації електронної марки, може бути деактивованій за ініціативою економічного оператора шляхом формування відповідного повідомлення економічним оператором програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах. У разі деактивації унікального ідентифікатора сума сплаченого акцизного податку може бути зарахована або в рахунок наступних замовлень на формування унікальних ідентифікаторів, або в рахунок майбутніх платежів з акцизного податку такого економічного оператора згідно з напрямом, зазначеним у такому повідомленні.

234.3. У разі необхідності групування товарів (продукції), що підлягають маркуванню, в групову транспортну упаковку Електронна система обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, забезпечує можливість формування унікальних групових ідентифікаторів, які забезпечують можливість ідентифікувати кожен групу таких товарів (продукції), на підставі повідомлення економічного оператора на формування таких унікальних групових ідентифікаторів.

Унікальний груповий ідентифікатор може містити унікальні групові ідентифікатори нижчого рівня групування.

Економічні оператори мають право формувати унікальні групові ідентифікатори за допомогою власних програмних рішень, які відповідають алгоритму та критеріям формування унікального групового ідентифікатора та базуються на єдиних унікальних ідентифікаторах електронних марок. У такому разі економічні оператори зобов'язані забезпечувати внесення до Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, такі самостійно сформовані унікальні групові ідентифікатори, зчитування яких дасть змогу отримати відомості про всі унікальні ідентифікатори електронних марок акцизного податку, нанесені на єдиничні упаковки товару (продукції), що підлягають

маркуванню, або унікальні групові ідентифікатори нижчого рівня групування, які включаються в групову транспортну упаковку.

Економічні оператори забезпечують нанесення або самостійно несуть унікальні групові ідентифікатори на групову транспортну упаковку, для якої такі ідентифікатори були сформовані, у вигляді штрихових та/або Датаматрикс кодів (DataMatrix).

У разі генерування унікального групового ідентифікатора унікальних ідентифікаторів електронних марок Електронною системою обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, за запитом економічного оператора унікальний груповий ідентифікатор складається з елементів даних (та послідовності), зокрема:

- літер та цифр, з яких складається код ідентифікатора економічного оператора, який здійснив пакування товару (продукції) у групові упаковки, формування та нанесення на них відповідного унікального групового ідентифікатора (для економічних операторів – виробників підкацизних товарів (продукції) або літер та цифр, з яких складається код ідентифікатора економічного оператора, який здійснив везення на митну територію України підкацизних товарів (продукції);
- коду рівня групування;
- коду ідентифікатора об'єкта економічного оператора, на якому відбулося групування товарів (продукції), – для виробників підкацизних товарів (продукції);
- коду ідентифікатора країни, в якій відбулося пакування товару (продукції) у групові упаковки, – для імпортерів підкацизних товарів (продукції);
- дати групування – послідовність із восьми символів у форматі РРММДД, де РР – це рік, ММ – місяць, ДД – день такого групування.

За бажанням економічного оператора елементи унікального групового ідентифікатора можуть бути доповнені іншими даними за допомогою власних програмних рішень.

Вимоги до алгоритму та критеріїв формування унікального групового ідентифікатора визначаються Кабінетом Міністрів України.

У разі необхідності перегрупування товарів (продукції), що підлягають маркуванню, в іншу групову транспортну упаковку економічні оператори на дату такого перегрупування зобов'язані сформувати нові повідомлення на формування унікальних групових ідентифікаторів.

234.4. Додаткові дані, необхідні для формування електронних марок, що вносяться до Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, після формування унікального ідентифікатора.

Для формування електронних марок економічним оператором, у тому числі економічним оператором – імпортером, після формування унікальних ідентифікаторів забезпечується внесення програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, для кожної одиниці товару (продукції), що підлягає маркуванню, додаткових даних (за умови відсутності в наборі даних унікального ідентифікатора):

- місце виробництва – для алкогольних напоїв, ввезених (імпортованих) на митну територію України;
- власна назва товару (продукції);
- опис товару – код товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД, кількість одиниць у пації, вага товару (продукції), для рідин, що використовуються в електронних сигаретах, – об'єм картриджа, заправного контейнера та інших емоностей, вміст нікотину;
- розмір максимальної роздрібної ціни на тютюнові вироби або рідини, що використовуються в електронних сигаретах;
- індивідуальний штриховий код товару (продукції);
- режим оподаткування;
- оподатковуються акцизним податком;
- не виникає податкове зобов'язання;
- звільняються від оподаткування;
- сума акцизного податку, сплачена при ввезенні на митну територію України алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах.
- Усі додаткові дані (крім індивідуального штрихового коду товару (продукції) вносяться до дати оформлення митної декларації, а індивідуальний штриховий код товару (продукції) – до першої дати реалізації на митній території України ввезених товарів (продукції).

Після внесення економічним оператором додаткових даних, визначених цим підпунктом, програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, автоматично формується електронна марка.

Електронній марці після її активації присвоюється відповідний статус, який змінюється в Електронній системі обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, автоматично на підставі відомостей, внесених до цієї системи економічними операторами.

234.5. Статуси електронної марки:

- 234.5.1. електронна марка активована;
- 234.5.2. електронна марка деактивована;

234.5.3. електронна марка погашена.

Статус "електронна марка активована" присвоюється в Електронній системі обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у порядку, визначеному пунктом 234.6 статті 234 цього Кодексу.

Статус "електронна марка деактивована" присвоюється в Електронній системі обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у порядку та на дату, визначені пунктом 234.7 статті 234 цього Кодексу.

Статус "електронна марка погашена" присвоюється в Електронній системі обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у порядку та на дату, визначені пунктом 234.8 статті 234 цього Кодексу.

234.6. Активізація електронних марок.

Активізація електронної марки здійснюється автоматично програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, після внесення економічним оператором до системи інформації щодо нанесення на товар (продукцію), що підлягає маркуванню, графічного елемента електронної марки, сплати економічним оператором сум акцизного податку за сформованим унікальним ідентифікатором в строки, визначені пунктом 222.4 статті 222 цього Кодексу, а також внесення до Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, усіх передбачених цією статтею додаткових даних, необхідних для формування електронних марок.

Програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв та тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, забезпечується фіксація дати та часу активації електронної марки, зберігання та надання на запит користувачів такої системи інформації про таку активацію.

Електронна марка вважається сформованою на дату її активації.

234.7. Деактивація електронних марок.

У разі повернення покупцем/отримувачем маркованих товарів (продукції) з виявленими недоліками виробнику/імпортеру таких товарів (продукції) такий виробник/імпортер:

або усуває виявлені недоліки товарів (продукції) та повторно наносить графічні елементи раніше активованих електронних марок на такі товари (продукції), або наносить графічні елементи раніше активованих електронних марок на товари (продукції), які були повернуті з причини пошкодження графічних елементів електронних марок;

у разі неможливості усунути виявлені недоліки – знищує (переробляє) такі товари (продукцію) під контролем представників контролюючого органу

та на дату такого знищення (переробки) деактивує електронні марки в Електронній системі обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, шляхом формування відповідного повідомлення, до якого в обов'язковому порядку додаються скан-копії документів, що підтверджують знищення товарів (продукції).

Програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, не пізніше наступного робочого дня за днем формування економічним оператором повідомлення про деактивацію електронних марок надсилається такому економічному оператору повідомлення:

- про підтвердження деактивації електронних марок; або
- про відмову в деактивації електронних марок – якщо відомості, внесені економічним оператором до повідомлення про деактивацію електронних марок, не відповідають даним Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах (із зазначенням причини відмови).

Економічний оператор має право подавати повторне повідомлення після усунення виявлених недоліків.

Деактивація електронних марок не призводить до деактивації сформованих унікальних ідентифікаторів.

У разі повернення покупцем/отримувачем маркованих товарів (продукції) з виявленими недоліками та подальшим знищенням (переробкою) таких товарів (продукції) виробником/імпортером під контролем представників контролюючого органу у зв'язку з неможливістю усунення виявлених недоліків сформовані унікальні ідентифікатори можуть бути використані таким виробником/імпортером для формування нових електронних марок. У такому разі активація електронних марок здійснюється в порядку, визначеному цією статтею, але без додаткової сплати акцизного податку.

234.8. Погашення електронних марок.

Погашення електронних марок відбувається в разі реалізації товарів (продукції), що підлягають маркуванню, кінцевому споживачу, суб'єкту господарювання, який не є економічним оператором, використання економічним оператором товарів (продукції), що підлягають маркуванню, для власних потреб або втрати (знищення, крадіжки) таких товарів (продукції), у тому числі внаслідок дії обставин непереборної сили.

У разі реалізації товарів (продукції), що підлягають маркуванню, суб'єкту господарювання – економічному оператору із застосуванням реєстрів розрахункових операцій/ПРО електронні марки не погашаються, за умови оформлення в Електронній системі обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних

сигаретах, акцизного електронного документа з відміткою про реалізацію товарів (продукції) іншому економічному оператору із зазначенням номерів електронних марок.

У разі реалізації товарів (продукції), що підлягають маркуванню, кінцевому споживачу відомості про погашення електронних марок вносяться до Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, автоматично на підставі даних про такі електронні марки, що містяться в розрахункових документах, сформованих реєстраторами розрахункових операцій/програмними реєстраторами розрахункових операцій.

Погашення електронних марок при продажу кінцевому споживачу (в тому числі суб'єкту господарювання, який не є економічним оператором) сигар, включаючи сигари з відрізними кілками, з вмістом тютюну (код згідно з УКТ ЗЕД 2402 10 00 10), або алкогольних напоїв на розлив здійснюється при продажу першої одиниці товару в межах вмісту єдиної пачки (упаковки) сигар/місткості пляшки (упаковки) алкогольних напоїв.

У разі реалізації товарів (продукції), що підлягають маркуванню, суб'єкту господарювання, який не є економічним оператором, використання економічним оператором товарів (продукції), що підлягають маркуванню, для власних потреб або втрати (знищення, крадіжки) таких товарів (продукції) внаслідок втрати (знищення, крадіжки) таких товарів (продукції).

Програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, не пізніше наступного робочого дня за днем формування платником податку повідомлення про погашення електронних марок у разі реалізації товарів (продукції), що підлягають маркуванню, суб'єкту господарювання, який не є економічним оператором, використання економічним оператором товарів (продукції), що підлягають маркуванню, для власних потреб або втрати (знищення, крадіжки) маркованих товарів (продукції) (крім випадків, передбачених пунктом 234.7 статті 234 цього Кодексу), у тому числі внаслідок

дії обставин непереборної сили, такому платнику податку надсилається повідомлення про:

- підтвердження погашення електронних марок; або
- відмову в погашенні електронних марок – якщо відомості, внесені платником податку до повідомлення про погашення електронних марок, не відповідають даним Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах (із зазначенням причини відмови).

Економічний оператор має право подавати повторне повідомлення після усунення виявлених недоліків.

Погашені електронні марки не підлягають подальшому використанню, крім випадків повернення споживачем алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, з погашеними електронними марками продавцю таких товарів (продукції) протягом 14 календарних днів від дня їх приблання, що підтверджується розрахунковими документами, сформованими реєстраторами розрахункових операцій/програмними реєстраторами розрахункових операцій про повернення споживачу коштів за повернуті товари (продукцію), а також у разі повернення таких товарів (продукції) суб'єктом господарювання – не економічним оператором протягом 14 календарних днів від дня їх приблання, що підтверджується первинними документами бухгалтерського обліку про повернення таких товарів (продукції).

У такому разі відомості про погашення електронних марок в Електронній системі обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, анулюються на підставі повідомлення, сформованого економічним оператором за допомогою програмних засобів Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, до якого в обов'язковому порядку додаються скан-копії документів, що підтверджують повернення споживачем/суб'єктом господарювання – не економічним оператором товарів (продукції), та даних про повернення споживачу коштів за такі товари (продукції), що містяться в розрахункових документах, сформованих реєстраторами розрахункових операцій/програмними реєстраторами розрахункових операцій, а електронним маркам відновлюється статус "електронні марки активовані".

234.9. Програмні засоби Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, забезпечують автоматичне направлення центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, інформації про сформовані унікальні ідентифікатори з визначеними сумами акцизного

податку та унікальні групові ідентифікатори, а також про їх деактивацію, про сформовані електронні марки, їх активацію та/або деактивацію, погашення.

234.10. Генерування серійних номерів електронних марок, формування унікальних ідентифікаторів та/або електронних марок, їх активація, деактивація та/або погашення здійснюється програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, на безоплатній основі".

19. Абзац другий пункту 16 підрозділу 5 розділу XX "Перехідні положення" викласти в такій редакції:

"Протягом трьох звітних місяців поспіль, що передують місяцю, в якому підвищуються ставки акцизного податку на тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну, середньомісячний обсяг отримання унікальних ідентифікаторів, сформованих Електронною системою обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, підприємством-виробником та/або імпортером тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну не може перевищувати 115 відсотків середньомісячного обсягу реалізації на митній території України тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну таким підприємством-виробником та/або імпортером за попередні дев'ять календарних місяців".

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію з 1 січня 2026 року, крім:

абзаців четвертого – тринадцятого пункту 13 розділу I цього Закону та абзаців п'ятого, сьомого – вісімнадцятого, двадцять четвертого, сорокового – сто дванадцятого, двісті тридцять п'ятого, двісті тридцять шостого, двісті п'ятдесят восьмого, двісті п'ятдесят дев'ятого, двісті шістдесят першого – двісті вісімдесятого, двісті дев'яносто першого – двісті дев'яносто четвертого, двісті дев'яносто дев'ятого – триста п'ятого підпункту 1 пункту 4 розділу II цього Закону (в частині встановлення вимог до реєстрації обладнання для виробництва тютюнових виробів та місць зберігання алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах), які набирають чинності та вводяться в дію через 180 календарних днів з дня опублікування цього Закону;

абзаців шістнадцятого і сімнадцятого пункту 1, пункту 8 розділу I цього Закону та абзаців третього, четвертого, шостого, двісті п'ятдесят шостого, двісті вісімдесят першого – двісті вісімдесят четвертого, двісті вісімдесят сьомого – двісті дев'яностого, триста дев'ятого підпункту 1 пункту 4 розділу II цього Закону, які набирають чинності та вводяться в дію з дня опублікування цього Закону.

2. З 1 січня 2026 року по 30 червня 2026 року штрафи, визначені абзацами двісті дев'яносто п'ятим – двісті дев'яносто восьмим підпункту 1 пункту 4 розділу II цього Закону (в частині зміни до частини другої статті 17 Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального"), застосовуються у розмірі 10 відсотків розміру штрафу, встановленого відповідною статтею Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального", а з 1 липня 2026 року по 31 грудня 2026 року – у розмірі 30 відсотків розміру штрафу, встановленого відповідною статтею Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального".

З 1 січня 2026 року маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, здійснюється виключно в порядку, визначеному Податковим кодексом України.

Марковані паперовими марками акцизного податку алкогольній напої, тютюнові вироби та рідини, що використовуються в електронних сигаретах, які вироблені в Україні або імпортовані в Україну до 1 січня 2026 року, перебувають в обігу не більше 18 місяців з дня введення в дію цього Закону. Обіг таких підкацизних товарів (продукції) здійснюється з дотриманням вимог законодавства, що діляло до 1 січня 2026 року, в частині дотримання вимог Податкового кодексу України та Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального" щодо обігу товарів (продукції), маркованих паперовими марками акцизного податку, але без дотримання вимог цього Закону щодо функціонування Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах.

Починаючи з наступного календарного дня після завершення встановленого цим пунктом 18-місячного строку марковані паперовими марками акцизного податку алкогольній напої, тютюнові вироби та рідини, що використовуються в електронних сигаретах, включаються суб'єктом господарювання – власником таких товарів (продукції) з обігу для нанесення на пляшку (одничну упаковку) алкогольній напою, пачку (одничну упаковку) тютюнового виробу або ємність (одничну упаковку) з рідиною, що використовуються в електронних сигаретах, електронної марки акцизного податку.

Для цього економічний оператор – власник таких товарів (продукції) програмними засобами Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, здійснює в порядку, визначеному цим Законом, замовлення унікальних ідентифікаторів електронних марок акцизного податку, що містять виключно літери та цифри, з яких складається ідентифікаційний код ємності унікальних ідентифікаторів електронних марок акцизного податку та серійний номер електронної марки акцизного податку, але без додаткової оплати сум акцизного податку, та нанесення графічних елементів електронних марок акцизного податку на пляшку (одничну упаковку) алкогольній напою, пачку (одничну упаковку) тютюнового виробу або ємність (одничну упаковку) з рідиною, що використовуються в електронних сигаретах. Дозволяється нанесення графічних елементів електронних марок акцизного податку безпосередньо на прозору обгортку одничного пакування таких товарів (продукції) за її наявності. Після чого такі товари (продукції) повертаються економічним оператором – власником таких товарів (продукції) в обіг для подальшої реалізації.

При цьому отримані економічним оператором унікальні ідентифікатори не доповнюються іншими даними та вважаються електронною маркою акцизного податку з моменту нанесення графічних елементів електронних марок акцизного податку на пляшку (одничну упаковку) алкогольній напою, пачку (одничну упаковку) тютюнового виробу або ємність (одничну упаковку) з рідиною, що використовуються в електронних сигаретах.

Паперові марки акцизного податку, вже закуплені, але не використані станом на 1 січня 2026 року, для маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, повертаються продавцю в установленому законодавством порядку, акцизний податок, сплачений при отриманні таких марок, за бажанням покупця таких марок, враховується під час формування електронних марок акцизного податку або відшкодовується покупцю марок.

Не підлягають відшкодуванню суми акцизного податку, сплачені відповідно до статті 225 Податкового кодексу України, у разі повернення паперових акцизних марок продавцю таких акцизних марок, але такі суми акцизного податку можуть бути використані під час формування електронних марок акцизного податку.

3. До 1 лютого 2024 року Кабінет Міністрів України має забезпечити оприлюднення технічних вимог щодо функціонування Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах.

4. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Законі України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального" (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 46, ст. 345 із наступними змінами):

29

у статті 1:

абзац одинадцятий викласти в такій редакції:

"тютюнові вироби – сигарети з фільтром або без фільтру, сигарки, сигари, сигарилі, а також льюлькові, нюхальні, смоктальні, жувальні тютюн, махорка та інші вироби з тютюну чи його замінників для куріння, нюхання, смоктання, жування чи вдихання без горіння шляхом нагрівання";

в абзаці шістнадцятому після слів "тютюнових виробів" доповнити словами "тютюнової сировини", а після слів "тютюновими виробами" – словами "тютюновою сировиною";

в абзаці двадцять першого слова "та тютюнових виробів" замінити словами "тютюнових виробів, тютюнової сировини та рідин, що використовуються в електронних сигаретах";

абзац сорок третій замінити десятьма абзацами такого змісту:

"Єдиний державний реєстр обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів (далі – Єдиний реєстр обладнання) – інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збір, накопичення, захист, облік, відображення, обробку реєстрових даних та надання реєстрової інформації про перелік обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів. Єдиний реєстр обладнання ведеться в електронному вигляді.

Обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів:

автоматизовані машини (механізми), що призначені для:

підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини;
нарізання тютюнового листа для наступного використання у виробництві тютюнових виробів;

виробництва відновленого тютюну;

виготовлення (виробництва) сигарет, цигарок, сигарил шляхом вкладення тютюнового листа або тютюнової суміші в сигаретний папір або цигаркові гілзи, або листи тютюну з наступним формуванням таких тютюнових виробів;

пакування визначеної кількості сигарет, цигарок, сигарил у пакки відповідного формату шляхом розподілення єдиного потоку на порції визначеної кількості, вкладання таких порцій у заготовку пакки відповідного формату та фінального формування пакки з визначеною кількістю таких тютюнових виробів;

автоматизовані машини (механізми) – обладнання з електричним чи неелектричним нагріванням для обробки матеріалів шляхом зміни

30

температури та механічні пристрої, які використовуються для промислового виробництва льюлькового, нюхального, смоктального, жувального тютюну чи його замінників (нарізання, змішування, формування льюлькового тютюну, махорки, тютюновмісних сумішей для кальянів, фінальне формування пакки (упаковки) тютюну чи махорки для смоктання, жування, нюхання чи вдихання без горіння шляхом нагрівання);

автоматизовані машини (механізми), призначені для нанесення марок акцизного податку на пакки відповідного формату".

У зв'язку з цим абзаці сорок четвертий – вісімдесят перший вважати відповідно абзацами п'ятдесят третім – дев'ястим;

абзаці вісімдесят третій замінити двома абзацами такого змісту:

"Терміни "пальне", "електронна сигарета", "рідини, що використовуються в електронних сигаретах", "електронна марка акцизного податку", "подроблена електронна марка акцизного податку", "маркування алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах", "унікальний ідентифікатор", "унікальний груповий ідентифікатор", "графічний елемент електронної марки акцизного податку" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Податковому кодексі України.

Термін "кваліфікований електронний підпис" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному у Законі України "Про електронний довірчий підпис".

У зв'язку з цим абзаці вісімдесят четвертий – дев'ястий вважати відповідно абзацами вісімдесят п'ятим – дев'ястим першим;

доповнити абзацами такого змісту:

"тютюнова сировина – цілі рослини тютюну чи його листки у природному стані або у вигляді сушених чи ферментованих листків, цільні чи з відділеною середньою жилкою, обрізаних чи необрізаних, роздавлених чи розрубаних, які відносяться до товарної позиції 2401 згідно з УКТ ЗЕД (включаючи відходи тютюнового листа, тютюновий пил) та призначені для промислової переробки;

блок тютюнових виробів – одиниця групової споживчої тари, яка складається з декількох пачок тютюнових виробів, загорнутих у папір, полімерну плівку або обтягнутих стрічкою;

короб, коробка тютюнових виробів – одиниця транспортної тари, яка складається з блоків тютюнових виробів;

групова транспортна упаковка тютюнових виробів – короби, коробки тютюнових виробів, розміщені на портативній платформі з дерева, пластику або металу, яка призначена для їх переміщення;

31

групова транспортна упаковка алкогольних напоїв – ящики, коробки алкогольних напоїв, розміщені на піддоні (портативній платформі з дерева, пластику або металу тощо), який призначений для їх переміщення;

ящик, коробка алкогольних напоїв – одиниця транспортної тари з картону, фанери, пластмаси тощо, яка складається з пляшок (іншого посуду, одиночної упаковки) алкогольних напоїв;

акцизний електронний документ (АЕД) – електронний документ, який складається економічним оператором за допомогою програмних засобів Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, у порядку, визначеному цим Законом, для забезпечення електронної простежуваності обігу таких товарів (продукції);

Електронна система обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах (Електронна система), – інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує формування електронних марок акцизного податку, обробку та зберігання інформації щодо товарів (продукції), що підлягають маркуванню, а також електронну взаємодію між державними органами, юридичними або фізичними особами, у тому числі фізичними особами – підприємцями, з метою забезпечення електронної простежуваності обігу товарів (продукції), що підлягають маркуванню;

економічний оператор – суб'єкт господарювання, що здійснює виробництво на митній території України та/або ввезення на митну територію України, та/або оптову чи роздрібну торгівлю товарів (продукції), що підлягають маркуванню;

об'єкт економічного оператора – будівлі, споруди, у тому числі їх частки, які належать на праві власності та/або іншому праві користування економічному оператору, призначені для виробництва, маркування, зберігання або торгівлі маркованими товарами (продукцією);

партія товару (продукції) – визначена кількість товарів (продукції), що підлягають маркуванню;

пристрій сканування – електронний приймально-передавальний апарат (стаціонарний або переносний), що дає змогу шляхом зчитування (сканування) графічного елемента електронної марки акцизного податку або штрихового коду унікального групового ідентифікатора вносити та/або отримувати дані з Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, дані щодо такої електронної марки акцизного податку або унікального групового ідентифікатора;

електронна простежуваність обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах (електронна простежуваність), – відображення обігу товарів (продукції), що підлягають маркуванню, в Електронній системі обігу алкогольних напоїв, тютюнових

виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, на всіх етапах переміщення таких товарів (продукції) від виробника/імпортера до кінцевого споживача;

користувач – орган державної влади, фізична або юридична особа, або фізична особа – підприємець, яка за допомогою програмних засобів Електронної системи обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, вносить та/або отримує дані з такої системи;

міжвідомча електронна взаємодія – обмін інформацією між Електронною системою обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та Єдиним державним вебпорталом електронних послуг, Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, Єдиним реєстром ліцензіатів з виробництва та обігу спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, Єдиним державним реєстром місць зберігання, Єдиним реєстром обладнання, електронним кабінетом платника податків, Системою обліку даних реєстраторів розрахункових операцій, іншими інформаційними системами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, Єдиною автоматизованою інформаційною системою митних органів України, Єдиним реєстром судових рішень, єдиною інформаційною системою Міністерства внутрішніх справ та іншими інформаційно-комунікаційними системами;

захисний елемент – елемент (елементи), що забезпечує (забезпечують) захисні властивості від несанкціонованого доступу до однієї ланки тютюнових виробів, який складається з видимих і невидимих елементів. Захисний елемент повинен бути надрукований/прикріплений у такий спосіб, щоб його неможливо було видалити або стерти, приховати або будь-яким чином перервати. Гарантоване виконання замовлень економічними операторів на друк захисних елементів забезпечується державним підприємством, визначеним Кабінетом Міністрів України, на безоплатній основі. Технічні вимоги (стандарти) до захисного елемента визначаються Кабінетом Міністрів України";

у статті 2:

назву після слів "тютюнових виробів" доповнити словами "тютюнової сировини";

перше речення частини десятої викласти в такій редакції: "Виробництво спирту етилового, спиртових дистилатів, біоетанолу та алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, здійснюється за наявності місць зберігання, внесених до Єдиного реєстру";

після частини десятої доповнити трьома новими частинами такого змісту:

"Виробництво та/або зберігання тютюнової сировини здійснюється за наявності місць зберігання, внесених до Єдиного реєстру.

Суб'єкти господарювання (у тому числі іноземні суб'єкти господарювання, які діють через свої зареєстровані постійні представництва), які мають ліцензію на право виробництва тютюнових виробів, вносять місце зберігання тютюнової сировини до Єдиного реєстру лише у разі, якщо таке місце зберігання розташоване за іншою адресою (у приміщенні), ніж місцезнаходження виробництва.

Виробництво та/або зберігання тютюнової сировини може здійснюватися лише:

суб'єктами господарювання (у тому числі іноземними суб'єктами господарювання, які діють через свої зареєстровані постійні представництва), які мають ліцензію на право виробництва тютюнових виробів;

тютюново-ферментаційними заводами, які здійснюють реалізацію (передачу) ферментованої тютюнової сировини виробникам тютюнових виробів або на експорт;

суб'єктами господарювання, які займаються вирощуванням тютюну".

У зв'язку з цим частини одинадцяті – двадцять п'яту вважати відповідно частинами чотирнадцятою – двадцять восьмою;

частину чотирнадцяті після слова "спирту" доповнити словами "етилового, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах";

частину шістнадцяті викласти в такій редакції:

"Витяг про внесення місця зберігання спирту етилового, біоетанолу або алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, до Єдиного реєстру надається суб'єкту господарювання (у тому числі іноземному суб'єкту господарювання, який діє через своє зареєстроване постійне представництво) в електронному вигляді в порядку, встановленому статтею 42 Податкового кодексу України, протягом п'яти календарних днів від дня подання заяви. Ведення Єдиного реєстру та надання витягів з Єдиного реєстру здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, забезпечує вільний та безоплатний доступ до відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі";

частину сімнадцяті замінити двома частинами такого змісту:

"Податковий орган приймає рішення про виключення місць зберігання з Єдиного реєстру у такі терміни та за виникнення таких обставин:

не пізніше 10 робочих днів з дня подання ліцензіатом, що був заявником такого місця зберігання, нарочно, поштою або в електронному вигляді в порядку, встановленому статтею 42 Податкового кодексу України, заяви про їх виключення;

не раніше ніж через 20 робочих днів з дня анулювання чи закінчення терміну дії ліцензії на провадження відповідного виду господарської діяльності, наданої такому ліцензіату, на підставі якої місце зберігання було внесено до Єдиного реєстру, або встановлення відповідним органом ліцензування факту відсутності таких місць зберігання за заявленим місцезнаходженням (адресою).

Місце зберігання алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, виключається з Єдиного реєстру в день прийняття відповідного рішення".

У зв'язку з цим частини вісімнадцяті – двадцять восьму вважати відповідно частинами дев'ятнадцятою – двадцять дев'ятою;

після частини вісімнадцятої доповнити новою частиною такого змісту:

"Місце зберігання виключається з Єдиного реєстру в день прийняття відповідного рішення".

У зв'язку з цим частини дев'ятнадцяті – двадцять дев'яту вважати відповідно частинами двадцятю – тридцятью;

частину двадцяті викласти в такій редакції:

"Податковий орган направляє суб'єкту господарювання (у тому числі іноземному суб'єкту господарювання, який діє через своє зареєстроване постійне представництво), що був заявником, рішення про виключення місця зберігання з Єдиного реєстру не пізніше наступного робочого дня за днем його прийняття в електронному вигляді в порядку, встановленому статтею 42 Податкового кодексу України";

статтю 2¹ викласти в такій редакції:

"Стаття 2¹. Реєстрація обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів

Обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів підлягає реєстрації в Єдиному реєстрі обладнання.

Адміністратором та держателем Єдиного реєстру обладнання є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику.

Порядок ведення Єдиного реєстру обладнання затверджується Кабінетом Міністрів України.

Реєстрація обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів здійснюється на підставі заяви власника або імпортера такого обладнання чи уповноваженої ним особи (далі – власник обладнання). У разі якщо власником обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів є нерезидент України, для цілей цього Закону власником такого обладнання вважається особа, яка здійснює використання або зберігання обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів на території України.

У разі передачі власником обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів у користування іншому суб'єкту господарювання – резиденту реєстрація обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів здійснюється на підставі заяви такого суб'єкта господарювання – резидента (далі – користувач обладнання).

Заява подається до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, нарочно, поштою або в електронному вигляді в порядку, встановленому статтею 42 Податкового кодексу України.

Заява про реєстрацію обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів подається протягом 10 робочих днів з дня набуття права власності/користування на обладнання, що знаходиться на території України, а в разі його ввезення на митну територію України – протягом 10 робочих днів із дня завершення його митного оформлення.

У заяві про реєстрацію обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів повинна міститися інформація про:

власника (співвласників) обладнання:

для юридичних осіб (у тому числі іноземних суб'єктів господарювання, які діють через свої зареєстровані постійні представництва) – повне найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код юридичної особи;

для фізичних осіб – підприємців – прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), місцезнаходження (адреса місця проживання, за якою здійснюється зв'язок з фізичною особою – підприємцем), реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);

користувача обладнання (у разі його передачі в користування):

для юридичних осіб – повне найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код юридичної особи;

для фізичних осіб – підприємців – прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), місцезнаходження (адреса місця проживання, за якою здійснюється зв'язок з фізичною особою – підприємцем), реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);

підставу ввезення обладнання на митну територію України або набуття права власності чи користування обладнанням;

вид обладнання, найменування виробника обладнання, модель та серійний номер (за наявності) обладнання;

адресу місцезнаходження обладнання.

До заяви про реєстрацію обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів додаються засвідчені власником/користувачем обладнання копії документів, що підтверджують ввезення обладнання на митну територію України або право власності/користування обладнанням.

У разі зміни відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі обладнання, крім змін, пов'язаних із зміною права власності/користування обладнанням, власник/користувач обладнання, за заявою якого відповідне обладнання внесено до Єдиного реєстру обладнання, повинен не пізніше 10 робочих днів із дня виникнення змін подати до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, нарочно, поштою або в електронному вигляді в порядку, встановленому статтею 42 Податкового кодексу України, заяву про внесення змін до відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі обладнання.

У разі вивезення обладнання за межі митної території України, переходу права власності на нього або знищення обладнання власник/користувач обладнання, за заявою якого відповідне обладнання внесено до Єдиного реєстру обладнання, повинен не пізніше 10 робочих днів із дня виникнення зазначених підстав подати до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, нарочно, поштою або в електронному вигляді в порядку, встановленому статтею 42 Податкового кодексу України, заяву про виключення відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі обладнання.

До заяви про виключення відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі обладнання, додаються копії заверених у визначеному законодавством порядку власником/користувачем обладнання документів, що підтверджують

вивезення обладнання за межі митної території України, перехід права власності/користування на нього або знищення обладнання.

У разі знищення обладнання за заявою власника обладнання такий власник обладнання утворює комісію, яка за результатом знищення обладнання складає акт про знищення такого обладнання.

Знищення обладнання за заявою власника обладнання здійснюється за рахунок власника такого обладнання.

При знищенні обладнання проваляться фото- та відеофіксація.

Знищення обладнання за заявою власника обладнання повинно здійснюватися з додержанням вимог відповідних нормативно-правових актів і нормативних документів щодо належних і безпечних для здоров'я людини та довкілля умов знищення відповідного обладнання.

Знищення обладнання за заявою власника обладнання здійснюється у спосіб, що унеможливує подальше використання такого обладнання.

До складу зазначеної комісії в обов'язковому порядку має входити представник органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, який отримує один екземпляр акта про знищення обладнання.

Акт про знищення обладнання та заява власника обладнання про виключення відомостей з Єдиного реєстру обладнання є обов'язковою підставою для виключення відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі обладнання.

Підставою для виключення відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі обладнання, також є знищення обладнання внаслідок дії обставин непереборної сили, стихійного лиха (форс-мажорних обставин), у тому числі у зв'язку із введженням воєнного, надзвичайного стану, що підтверджено у встановленому законом порядку, за умови подання власником обладнання до контролюючого органу заяви про виключення відомостей з Єдиного реєстру обладнання та відповідних документів про знищення.

Форми заяв про реєстрацію обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів, про внесення змін до відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі обладнання, про виключення відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі обладнання, затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, протягом 15 робочих днів із дня надходження заяви про реєстрацію обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів, про внесення змін до відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі обладнання, про виключення відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі обладнання, повинен нести відомості до Єдиного реєстру обладнання та письмово повідомити про це

власника/користувача обладнання нарочно, поштою або в електронному вигляді в порядку, встановленому статтею 42 Податкового кодексу України. Відомості вважаються внесеними до Єдиного реєстру обладнання із дня подання відповідної заяви власником/користувачем обладнання, за винятком випадків надання ним неповної або недостовірної інформації та документів.

У разі неподання власником/користувачем обладнання інформації та документів або подання неповної або недостовірної інформації, визначених цим Законом, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, протягом п'яти робочих днів із дня надходження заяви повертає власнику/користувачу обладнання заяву та документи із зазначеними недоліками, які потрібно усунути.

Відповідальність за достовірність відомостей, зазначених у заяві, несе власник/користувач обладнання.

Ведення Єдиного реєстру обладнання та надання відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі обладнання, здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, забезпечує вільний та безоплатний доступ до відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі обладнання, шляхом надання витягу з Єдиного реєстру обладнання.

В Єдиному реєстрі обладнання повинні міститися відомості про:

власника (співвласників) обладнання:

для юридичних осіб – найменування, код ЄДРПОУ, місцезнаходження; для фізичних осіб – суб'єктів господарювання (у тому числі іноземних суб'єктів господарювання, які діють через свої зареєстровані постійні представництва) – прізвище, ім'я, по батькові, номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний податковий орган і мають відмітку в паспорті); для спільної діяльності без створення юридичної особи – найменування, код ЄДРПОУ особи, відповідальної за ведення обліку спільної діяльності; для іноземного суб'єкта господарювання – найменування постійного представництва, реєстраційний номер постійного представництва, місцезнаходження (адреса місця проживання, за якою здійснюється зв'язок з фізичною особою – підприємцем);

користувача обладнання (у разі його передачі у користування):

для юридичних осіб – найменування, код ЄДРПОУ, місцезнаходження; для фізичних осіб – суб'єктів господарювання (у тому числі іноземних суб'єктів господарювання, які діють через свої зареєстровані постійні представництва) – прізвище, ім'я, по батькові, номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний

податковий орган і мають відмітку в паспорті); для спільної діяльності без створення юридичної особи – найменування, код ЄДРПОУ особи, відповідальної за ведення обліку спільної діяльності; для іноземного суб'єкта господарювання – найменування постійного представництва, реєстраційний номер постійного представництва, місцезнаходження (адреса місця проживання, за якою здійснюється зв'язок з фізичною особою – підприємцем);

підставу введення обладнання на митну територію України або набуття права власності чи користування обладнанням;

вид обладнання, найменування виробника обладнання, модель та серійний номер (за наявності) обладнання;

адресу місцезнаходження обладнання;

дату внесення до реєстру;

дату виключення з реєстру;

дату внесення змін до реєстру.

Відомості, що містяться в Єдиному реєстрі обладнання, надаються у вигляді витягу з Єдиного реєстру обладнання нарочно, поштою або в електронному вигляді в порядку, встановленому статтею 42 Податкового кодексу України. Витяг з Єдиного реєстру обладнання надається юридичній особі або фізичній особі – підприємцю, органам державної влади (посадовим особам) за письмовим запитом протягом двох робочих днів із дня подання такого запиту";

доповнити статтями 2⁴–2⁸ такого змісту:

"Стаття 2⁴. Електронна система обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах

1. Електронна система обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах (далі – Електронна система), створюється з метою відображення обігу та зберігання інформації щодо товарів (продукції), що підлягають маркуванню, а також для забезпечення міжвідомчої електронної взаємодії.

2. Порядок створення та функціонування Електронної системи визначається Кабінетом Міністрів України.

3. Обмін інформацією між Електронною системою та іншими інформаційно-комунікаційними системами здійснюється шляхом електронної інформаційної взаємодії відповідно до Порядку організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

4. Власником (держателем) Електронної системи є держава в особі центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та

реалізацію державної політики у сферах цифровізації, цифрового розвитку, інформатизації, у сфері надання електронних та адміністративних послуг. Майнові права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму, що забезпечує діяльність Електронної системи, та копії даних Електронної системи належать державі.

Фінансування створення, ведення та функціонування Електронної системи здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, міжнародної технічної та/або поворотної або безповоротної фінансової допомоги міжнародних організацій та інших джерел, не заборонених законом.

Фінансове забезпечення власника (держателя) та технічного адміністратора Електронної системи здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України та/або інших джерел, не заборонених законодавством України.

Власник (держатель) Електронної системи безоплатно забезпечує користувачів Електронної системи програмними рішеннями, що гарантують розширену функціональність Електронної системи незалежно від роботи її центрального сервера та захищене зберігання даних, створених у режимі офлайн.

5. Технічним адміністратором Електронної системи (далі – технічний адміністратор) є визначене Кабінетом Міністрів України державне підприємство, яке належить до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сферах цифровізації, цифрового розвитку, інформатизації, у сфері надання електронних та адміністративних послуг.

Заходи із створення, впровадження та супроводження програмного забезпечення Електронної системи, технічного і технологічного забезпечення, збереження та захисту даних Електронної системи, технічні та технологічні заходи з надання, призушення та анулювання доступу до Електронної системи здійснюються технічним адміністратором відповідно до законів України "Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах", "Про захист персональних даних" у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

6. Доступ користувачів до Електронної системи здійснюється через електронний кабінет користувача Електронної системи та/або електронний кабінет платника податків у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. При цьому створення, обробка, збереження і передача інформації Електронною системою здійснюються безоплатно.

7. Електронна система за запитом користувачів цієї системи забезпечує формування витягів про:

економічних операторів, об'єкти економічних операторів, у тому числі місця зберігання алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах;

сформовані унікальні ідентифікатори електронних марок акцизного податку, в тому числі із зазначенням дати та часу такого формування;

сформовані електронні марки акцизного податку та/або унікальні групові ідентифікатори, зокрема про їх статус із зазначенням дати та часу його набуття або зміни, у тому числі з початку їх формування;

суми сплаченого акцизного податку або податкового боргу з акцизного податку за сформовані унікальні ідентифікатори електронних марок акцизного податку;

акцизні електронні документи;

залишки товарів (продукції) в розрізі штрихових кодів таких товарів (продукції) на об'єктах економічних операторів;

інші дані, що містяться в Електронній системі.

На запит економічного оператора Електронна система забезпечує формування витягів, які можуть містити інформацію виключно щодо об'єктів, товарів (продукції) та операцій, у яких брав участь такий економічний оператор.

Повідомлення та витяги, зазначені в цьому пункті, формуються в Електронній системі із накладенням кваліфікованого електронного підпису технічного адміністратора. Такі повідомлення та витяги формуються та надаються користувачам безоплатно.

Зазначений витяг має статус електронного документа та може використовуватися як підтвердження фактів і даних Електронної системи під час проведення перевірок економічного оператора, у тому числі його об'єктів, прийняття рішень контролюючим органом у разі встановлення порушень законодавства, а також адміністративного оскарження таких рішень та під час розгляду справ у судах.

Форма витягу та порядок його формування визначаються Кабінетом Міністрів України.

8. У разі будь-яких порушень у роботі Електронної системи, в тому числі її повного зупинення, технічний адміністратор розміщує на офіційному веб-сайті власника (держателя) Електронної системи повідомлення про виявлення технічних/методологічних помилок чи технічного збою в роботі із зазначенням дати та часу їх початку, аживає всіх необхідних заходів для їх усунення, за результатами яких розміщує повідомлення про їх усунення із зазначенням дати та часу їх завершення.

У разі будь-яких порушень у роботі економічного оператора або відсутності зв'язку з Електронною системою економічний оператор має змогу працювати з Електронною системою в режимі офлайн, але не більше 72 годин.

У разі якщо в роботі Електронної системи виявлено технічну/методологічну помилку чи технічний збій і таку помилку/збій

визнано технічним адміністратором у формі повідомлення або її існування підтверджено рішенням суду, підстави для притягнення економічного оператора до адміністративної, фінансової та/або кримінальної відповідальності чи застосування до такого економічного оператора штрафних санкцій, передбачених цим Законом, за порушення законодавства, що були зумовлені виключно технічною помилкою чи технічним збоєм у роботі Електронної системи, відсутні.

На період відсутності зв'язку між програмними рішеннями, що використовуються економічним оператором, та сервером Електронної системи:

економічний оператор – виробник/імпортер, використовуючи програмні рішення, надані власником (держателем) Електронної системи, має право:

1) складати АЕД у паперовій формі на маркований товар (продукцію) із статусом "електронна марка активована", що присвоєно до початку роботи в режимі офлайн; формувати унікальні групові ідентифікатори, відвантажувати такий товар (продукцію);

економічний оператор – суб'єкт господарювання, що здійснює оптову торгівлю товарами (продукцією), використовуючи програмні рішення, надані власником (держателем) Електронної системи, має право:

1) складати АЕД у паперовій формі на маркований товар (продукцію) із статусом "електронна марка активована", що присвоєно до початку роботи в режимі офлайн;

2) приймати маркований товар (продукцію) відповідно до АЕД, у тому числі АЕД, складеного у паперовій формі;

3) реалізувати/відвантажувати маркований товар (продукцію), отриманий відповідно до АЕД, у тому числі АЕД, складеного у паперовій формі;

економічний оператор – суб'єкт господарювання, що здійснює роздрібну торгівлю товарами (продукції), використовуючи програмні рішення, надані власником (держателем) Електронної системи, має право:

1) приймати маркований товар (продукцію) відповідно до АЕД, складеного у паперовій формі;

2) реалізувати маркований товар (продукцію), отриманий відповідно до АЕД, у тому числі АЕД, складеного у паперовій формі.

У період відсутності зв'язку між програмними рішеннями, що використовуються економічним оператором, та сервером Електронної системи економічний оператор використовує програмні рішення, надані власником (держателем) системи, що забезпечує захищене зберігання створених у режимі офлайн даних, складання АЕД, накладення кваліфікованого електронного підпису, надсилання повідомлення про його формування до Електронної системи, створення паперової копії АЕД тощо.

Функції захисту інформації в режимі офлайн щодо контролю факту спотворення або знищення створених даних та ідентифікації створювача таких даних реалізуються з використанням засобів захисту інформації з підтвердженою відповідністю.

Підтвердження відповідності та проведення державної експертизи засобів захисту інформації здійснюються в порядку, встановленому законодавством.

Після відновлення роботи Електронної системи та відновлення зв'язку відбувається автоматична синхронізація даних, створених економічним оператором у період відсутності зв'язку між програмними рішеннями, наданими власником (держателем) Електронної системи, та сервером Електронної системи. Програмними засобами Електронної системи забезпечуються хронологічна обробка поданих даних та їх збереження.

Стаття 2⁵. Реєстрація економічного оператора

1. Суб'єкт господарювання, який здійснює виробництво та/або импорт та/або оптову та/або роздрібну торгівлю товарами (продукцією), що підлягають маркуванню, підлягає реєстрації в Електронній системі економічним оператором. Реєстрація в Електронній системі економічним оператором здійснюється шляхом подання суб'єктом господарювання заяви на реєстрацію економічним оператором.

2. Заява на реєстрацію економічним оператором подається виключно в електронній формі за допомогою інформаційно-комунікаційних систем, засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг.

Заява на реєстрацію економічним оператором повинна містити такі дані:

1) прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи – підприємця або найменування юридичної особи;

2) реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта (для громадян України, до паспортів яких внесена відмітка, що свідчить про наявність права здійснювати будь-які платежі за серією (за наявності) та номером паспорта), або ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України (для юридичних осіб – резидентів України), або реєстраційний номер представництва іноземного суб'єкта господарської діяльності;

3) адреса для листування, адреса електронної пошти та номери засобів зв'язку.

Заява на реєстрацію економічним оператором перевіряється суб'єктом господарювання та за умови відповідності внесеної інформації підписується заявником шляхом накладення кваліфікованого електронного підпису.

Суб'єкт господарювання не пізніше наступного календарного дня за днем подання заяви реєструється в Електронній системі за умови відсутності підстав для відмови в такій реєстрації.

Підставою для відмови в реєстрації такого суб'єкта господарювання економічним оператором є відсутність в інформаційно-комунікаційних системах даних щодо діючої ліцензії суб'єкта господарювання згідно з даними Єдиного реєстру ліцензійів з виробництва та обігу спирту, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах.

Відмова в реєстрації економічним оператором формується та надсилається суб'єкту господарювання програмними засобами Електронної системи не пізніше наступного календарного дня за днем подання заяви таким суб'єктом господарювання.

У разі відмови в реєстрації економічним оператором суб'єкт господарювання має право повторно подати заяву на реєстрацію економічним оператором.

3. При реєстрації Електронна система присвоєє кожному економічному оператору код економічного оператора.

Електронна система не пізніше ніж протягом однієї години після реєстрації економічним оператором забезпечує наповнення кабінету економічного оператора такими даними:

1) види господарської діяльності суб'єкта господарювання згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань;

2) відомості про діючі ліцензії з обов'язковим зазначенням реєстраційних номерів ліцензій та терміну їх дії;

3) об'єкти економічного оператора та відомості про їх місця (адреси) виробництва, зберігання, оптової та/або роздрібної торгівлі;

4) відомості про обладнання (для виробників тютюнових виробів) згідно з даними Єдиного реєстру обладнання.

При наповненні кабінету економічного оператора Електронна система присвоєє об'єкту економічного оператора код об'єкта економічного оператора.

Електронна система не пізніше ніж протягом однієї години після реєстрації економічним оператором забезпечує відображення в електронному кабінеті економічного оператора – користувача Електронної системи даних, зазначених у частині третій цієї статті.

У разі невідповідності інформації, відображеної в електронному кабінеті Електронної системи, або у разі необхідності внесення змін до таких даних економічний оператор має право звернутися до відповідного органу державної

влади – власника (держателя) державних інформаційних ресурсів або до технічного адміністратора із заявою про внесення відповідних змін.

У разі внесення змін до даних, зазначених у частині третій цієї статті, власник (держатель) державних інформаційних ресурсів забезпечує передачу таких даних до Електронної системи не пізніше наступного календарного дня за днем внесення таких змін.

Після внесення таких змін до Електронної системи власник (держатель) державних інформаційних ресурсів не пізніше наступного календарного дня повідомляє економічного оператора про такі зміни.

4. Після реєстрації в Електронній системі економічний оператор забезпечує внесення до Електронної системи інших даних, визначених Податковим кодексом України, необхідних для формування електронних марок акцизного податку, зокрема:

власна назва товару (продукції);

опис товару (продукції) для тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, – код товару (продукції) та опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД відповідно до підпункту 215.3.2 пункту 215.3 статті 215 Податкового кодексу України, кількість одиниць у пацці, вага товару (продукції); для рідин, що використовуються в електронних сигаретах, – об'єм картриджа, заправного контейнера та інших смностей, вміст нікотину; для алкогольної продукції – код товару (продукції) та опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД відповідно до підпункту 215.3.1 пункту 215.3 статті 215 Податкового кодексу України, місткість тари та відсоток вмісту спирту етилового;

індивідуальний штриховий код товару (продукції).

Стаття 2⁶. Електронна простежуваність

1. Електронна простежуваність обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, вироблених на території України або ввезених (імпортованих) на митну територію України відповідно до цього Закону, крім товарів (продукції), що не підлягають маркуванню відповідно до Податкового кодексу України, здійснюється шляхом відображення обігу товарів (продукції), що підлягають маркуванню, та операцій, пов'язаних з обігом таких товарів (продукції), в Електронній системі.

2. Для створення можливості визначення фактичного переміщення вироблених в Україні або ввезених на митну територію України товарів (продукції), що підлягають маркуванню, відповідно до цього Закону економічні оператори після їх реєстрації в Електронній системі повинні вносити до Електронної системи відомості про:

нанесення на одну упаковку товару (продукції) графічного елемента електронної марки акцизного податку;

нанесення унікального групового ідентифікатора на партію товару (продукції) (у разі створення унікального групового ідентифікатора);

переміщення виробником/імпортером маркованих товарів/товарів (продукції), згрупованих у групову транспортну упаковку, на склад;

відвантаження виробником/імпортером маркованих товарів/товарів (продукції), згрупованих у групову транспортну упаковку, перевізнику або покупцю/отримувачу;

отримання суб'єктом господарювання оптової торгівлі маркованих товарів/товарів (продукції), згрупованих у групову транспортну упаковку;

відвантаження суб'єктом господарювання оптової торгівлі маркованих товарів/товарів (продукції), згрупованих у групову транспортну упаковку, перевізнику або покупцю/отримувачу;

отримання суб'єктом господарювання роздрібною торгівлі маркованих товарів/товарів (продукції), згрупованих у групову транспортну упаковку;

деактивацію електронної марки акцизного податку;

погашення електронної марки акцизного податку (у випадках, визначених абзацами п'ятим і шостим пункту 234.8 статті 234 Податкового кодексу України).

3. Економічні оператори для забезпечення електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, вироблених на території України або ввезених (імпортованих) на митну територію України, програмними засобами Електронної системи формують повідомлення про:

формування унікальних ідентифікаторів та/або унікальних групових ідентифікаторів;

деактивацію унікальних ідентифікаторів або електронних марок акцизного податку;

погашення електронних марок акцизного податку (у випадках, визначених абзацами п'ятим і шостим пункту 234.8 статті 234 Податкового кодексу України).

Стаття 2⁷. Ідентифікація тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах походженням з Європейського Союзу

Унікальні ідентифікатори, що нанесені на тютюнові вироби, виготовлені в державі – члені Європейського Союзу, відповідно до нормативних актів Європейського Союзу з питань, що стосуються створення та забезпечення

функціонування системи відстеження тютюнових виробів, у якості унікальних ідентифікаторів продукції для експорту для цілей забезпечення електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, визнаються унікальними ідентифікаторами в розумінні Податкового кодексу України та цього Закону, за умови що імпортерами забезпечено:

внесення до Електронної системи інформації про унікальні ідентифікатори, нанесені на тютюнові вироби, та додаткових даних, визначених Податковим кодексом України;

сплату акцизного податку при ввезенні такого товару (продукції) на митну територію України відповідно до вимог законодавства України.

Стаття 2⁸. Акцизний електронний документ

1. Акцизний електронний документ (АЕД) складається економічними операторами за допомогою програмних засобів Електронної системи на кожному етапі переміщення маркованих товарів (продукції) від виробника/імпортера/суб'єкта господарювання оптової або роздрібної торгівлі до іншого суб'єкта господарювання – економічного оператора, в тому числі у разі переміщення для зберігання на об'єкті іншого економічного оператора або повернення із зберігання з об'єкта іншого економічного оператора, або реалізації товару (продукції) з фактичним переміщенням з місця зберігання іншого економічного оператора, або у разі повернення покупцем/отримувачем – економічним оператором маркованих товарів (продукції) продавцю таких товарів (продукції), у тому числі для усунення виявлених недоліків товарів (продукції).

Датою складення АЕД є дата відвантаження таких товарів (продукції), у тому числі між об'єктами одного економічного оператора.

АЕД не складається економічним оператором при переміщенні товарів (продукції), що підлягають маркуванню, між власними об'єктами зберігання/реалізації, за умови що такі об'єкти знаходяться за однією адресою.

Економічний оператор на дату, визначену цією статтею, програмними засобами Електронної системи ініціює складення АЕД шляхом внесення до Електронної системи інформації про унікальні ідентифікатори електронних марок акцизного податку та/або унікальних групових ідентифікаторів, про власника/відвантажувача та покупця/отримувача таких товарів (продукції).

Інші дані, визначені цією статтею, вносяться до АЕД автоматично на підставі даних Електронної системи про сформовані електронні марки акцизного податку та/або унікальні групові ідентифікатори.

Забороноюється будь-яке переміщення товарів (продукції), що підлягають маркуванню, без складення АЕД, крім випадків, визначених абзацом третім

цього пункту, а також у випадках продажу товарів (продукції), що підлягають маркуванню, кінцевому споживачу (у тому числі суб'єкту господарювання, який не є економічним оператором), використання економічним оператором товарів (продукції), що підлягають маркуванню, для власних цілей або втрати (знищення, крадіжки) таких товарів (продукції), у тому числі внаслідок дії обставин непереборної сили.

АЕД складається за формою та в порядку, затверджених Кабінетом Міністрів України.

АЕД вважається складеним після накладення на нього кваліфікованого електронного підпису економічного оператора – продавця/постачальника товарів (продукції) або його уповноважених представників.

АЕД може бути складений економічним оператором виключно на активовані електронні марки акцизного податку.

Складений та підписаний у порядку, визначеному цією статтею, АЕД автоматично програмними засобами Електронної системи надсилається економічному оператору – покупцю/отримувачу товарів (продукції), а у разі повернення покупцем/отримувачем маркованих товарів (продукції) продавцю таких товарів (продукції), у тому числі для усунення недоліків товарів (продукції), – продавцю/постачальнику таких товарів (продукції).

На дату отримання маркованих товарів (продукції) економічним оператором – покупцем/отримувачем дані АЕД перевіряються економічним оператором – покупцем/отримувачем товарів (продукції) шляхом зчитування (сканування) графічних елементів електронних марок акцизного податку або унікальних групових ідентифікаторів, нанесених на такі товари (продукцію), та підтверджуються економічним оператором – покупцем/отримувачем шляхом накладення на такий АЕД кваліфікованого електронного підпису економічного оператора – покупця/отримувача або його уповноважених представників.

У разі виявлення економічним оператором – покупцем/отримувачем маркованих товарів (продукції) розбіжностей між даними АЕД та фактично отриманими товарами (продукцією) такий економічний оператор не пізніше наступного робочого дня за днем виявлення такого факту зобов'язаний поінформувати економічного оператора – продавця/постачальника за допомогою програмних засобів Електронної системи про такі розбіжності шляхом складення повідомлення:

про невідповідність даних АЕД для внесення економічним оператором – продавцем/постачальником відповідних змін до АЕД; або

про невідповідність отриманих товарів (продукції) для подальшого повернення таких товарів (продукції), щодо яких виявлено розбіжності з АЕД, продавцю/постачальнику.

До дати внесення відповідних змін продавцем/постачальником до АЕД отриманий товар (продукція) не може бути переданий/реалізований іншим суб'єктам господарювання або реалізований кінцевим споживачем (крім випадків отримання товарів (продукції), маркованих електронними марками акцизного податку, унікальні ідентифікатори яких зазначені в АЕД, та в кількості не більше ніж зазначено в АЕД).

У разі виявлення економічним оператором – покупцем/отримувачем невідповідності отриманих товарів (продукції) або недоліків в отриманих товарах (продукції) такий економічний оператор не пізніше наступного робочого дня за днем виявлення таких фактів за допомогою програмних засобів Електронної системи складає повідомлення про виявлені невідповідності/недоліки. У такому разі економічний оператор – покупець/отримувач зобов'язаний повернути такі товари (продукцію) продавцю/постачальнику та на дату такого повернення за допомогою програмних засобів Електронної системи скласти АЕД з ознаками "повернення товару (продукції)" або "повернення товару (продукції) для усунення недоліків", до яких в обов'язковому порядку додаються скан-копії документів, що підтверджують виявлені невідповідності/недоліки товарів (продукції).

У разі неможливості внесення продавцем/постачальником змін до АЕД такий АЕД анулюється економічним оператором – постачальником/продавцем.

У разі переміщення товарів (продукції) за договором зберігання на місце зберігання, яке належить до об'єктів іншого економічного оператора, економічний оператор – покладаюдавець на дату відвантаження (відпуску) товарів (продукції) за допомогою програмних засобів Електронної системи складає АЕД з ознакою "товари (продукція) на зберігання".

У разі повернення економічним оператором – покупцем/отримувачем товару (продукції) продавцю/постачальнику з будь-яких інших причин, ніж повернення для усунення виявлених недоліків, такий економічний оператор – покупець/отримувач на дату повернення товару (продукції) за допомогою програмних засобів Електронної системи складає АЕД з ознакою "повернення товару (продукції)", а у разі повернення економічним оператором – зберігачем за договором зберігання економічному оператору – покладаюдавцю – з ознакою "повернення товару (продукції) із зберігання".

2. В АЕД в окремих рядках обов'язково зазначаються такі реквізити:

1) порядковий номер АЕД;

2) дата складення АЕД;

3) повна або скорочена назва юридичної особи або прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи – економічного оператора – продавця/постачальника товарів (продукції), що підлягають маркуванню;

4) повна або скорочена назва юридичної особи або прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) фізичної особи – економічного оператора – покупця/отримувача товарів (продукції), що підлягають маркуванню;

5) податковий номер платника податку (продавця/постачальника та покупця/отримувача);

6) місцезнаходження товару (продукції) на дату відвантаження такого товару (продукції) економічним оператором.

У разі переміщення товару (продукції) на місце зберігання, яке належить до об'єктів іншого економічного оператора, графа "місцезнаходження товару (продукції)" заповнюється економічним оператором – покладаюдавцем програмними засобами Електронної системи з ознакою "товар (продукція) на зберігання".

У разі переміщення товару (продукції) з місця зберігання, що не належить до об'єктів економічного оператора – покладаюдавця, графа "місцезнаходження товару (продукції)" заповнюється економічним оператором-зберігачем програмними засобами Електронної системи з ознакою "повернення товару (продукції) із зберігання";

7) номенклатура товару (продукції) із зазначенням кількості такого товару (продукції), перелік електронних марок акцизного податку (у разі необхідності – з ознакою щодо реалізації маркованих товарів (продукції) через ресстратори розрахункових операцій/ПРО суб'єкту господарювання – економічного оператора); перелік унікальних групових ідентифікаторів (у разі створення унікального групового ідентифікатора), що входять у групову транспортну упаковку.

У разі переміщення маркованих товарів (продукції) між об'єктами одного економічного оператора – суб'єкта господарювання роздрібної торгівлі складається АЕД, в якому можуть не зазначатися перелік електронних марок акцизного податку та перелік унікальних групових ідентифікаторів. У такому разі номенклатура товару (продукції) із зазначенням кількості такого товару (продукції) заповнюється економічним оператором – суб'єктом господарювання роздрібної торгівлі програмними засобами Електронної системи з обов'язковим зазначенням штрихових кодів одиничних упаковок товарів (продукції) та кількості таких товарів (продукції). У такому разі облік товарів (продукції) в Електронній системі здійснюється на таких об'єктах економічного оператора на підставі штрихових кодів товарів (продукції). Для економічних операторів, які мають право здійснювати як оптову, так і роздрібну торгівлю підкацізними товарами (продукцією), таке право поширюється лише на операції з переміщення маркованих товарів (продукції) між власними об'єктами такого економічного оператора;

8) відомості про дату отримання/повернення маркованих товарів (продукції) економічним оператором – покупцем/отримувачем";

у частині двадцять четвертій статті 3:

абзац п'ятий доповнити словами "та/або електронних марок акцизного податку, або реалізації продукції без марок акцизного податку чи електронних марок акцизного податку";

доповнити абзацом такого змісту:

"акта або рішення суду про встановлення факту здійснення суб'єктом господарювання (у тому числі іноземним суб'єктом господарювання, який діє через своє зареєстроване постійне представництво) виробництва, зберігання, транспортування, торгівлі необлікованою у такого суб'єкта господарювання тютюною сировиною, яка зберігається в місці зберігання, не внесеному до Єдиного реєстру, з урахуванням вимог, передбачених цим Законом";

у статті 11:

у частині першій:

абзац дванадцятий викласти в такій редакції:

"Штриховий код товару (продукції), графічний елемент електронної марки акцизного податку наноситься на видиму сторону етикетки або конкреткетки, або корка, або пляшки (іншого посуду) алкогольного напою. Економічний оператор має право самостійно визначити місце нанесення графічного елемента електронної марки акцизного податку, враховуючи особливості обладнання та виробничі можливості";

доповнити абзацом такого змісту:

"На ящику, коробі, коробці, груповій транспортній упаковці алкогольних напоїв зазначається унікальний груповий ідентифікатор електронної марки акцизного податку";

абзац тринадцятий частини другої замінити двома новими абзацами такого змісту:

"Штриховий код товару (продукції), графічний елемент електронної марки акцизного податку наноситься на видиму сторону етикетки або конкреткетки, або корка, або пляшки (іншого посуду) алкогольного напою. Економічний оператор має право самостійно визначити місце нанесення графічного елемента електронної марки акцизного податку, враховуючи особливості обладнання та виробничі можливості. Дата виготовлення продукції повинна бути зазначена на видимій стороні етикетки або конкреткетки, або корка, або пляшки (іншого посуду) алкогольного напою.

На ящику, коробі, коробці, груповій транспортній упаковці виноробної продукції може бути зазначений унікальний груповий ідентифікатор".

У зв'язку з цим абзаци чотирнадцятий – двадцять третій вважати відповідно абзацами п'ятнадцятим – двадцять четвертим;

у частині третій:

в абзаці третьому слова "пачці, коробці або сувейрній коробці" замінити словами "пачці (одиничній упаковці)";

абзаци десятий і п'ятнадцятий доповнити словами "товару (продукції)";

в абзаці шістнадцятому слова "транспортній тарі" замінити словами "коробі тютюнових виробів та/або груповій транспортній упаковці тютюнових виробів";

абзац двадцятий викласти в такій редакції:

"дата виготовлення та за необхідності унікальний груповий ідентифікатор";

у частині четвертій:

в абзаці третьому слова "марками акцизного податку" замінити словами "графічними елементами електронних марок акцизного податку";

абзац четвертий виключити;

у частині першій статті 11¹ слова "тютюнові вироби" замінити словами "тютюнові вироби, тютюн, промислові замінники тютюну";

у статті 15:

назву після слів "тютюновими виробами" доповнити словами "тютюною сировиною";

частину п'яту доповнити словами "а також інформації про внесення до Єдиного реєстру місць зберігання тютюнової сировини у випадках, передбачених цим Законом";

абзаци п'ятий і шостий частини п'ятдесят другої після слів "марок акцизного податку" доповнити словами "або без нанесених графічних елементів електронних марок акцизного податку";

частину п'ятдесят дев'яту викласти в такій редакції:

"Зберігання алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, здійснюється суб'єктом господарювання (у тому числі іноземним суб'єктом господарювання, який діє через своє зареєстроване постійне представництво) в місцях зберігання алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, які внесені до Єдиного реєстру таких місць зберігання";

частину шістдесятя після слова "заяви" доповнити словами "в електронній формі через електронний кабінет користувача Електронної системи та/або електронний кабінет платника податків";

частину шістдесят першу викласти в такій редакції:

"До заяви додається копія документа, що підтверджує право власності та/або користування приміщенням, яке використовується як місце зберігання";

частину шістдесят другу викласти в такій редакції:

"Суб'єкти господарювання (у тому числі іноземні суб'єкти господарювання, які діють через свої зареєстровані постійні представництва), які отримали ліцензію на роздрібно-торгівлю алкогольними напоями, тютюновими виробами та рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, вносять до Єдиного реєстру тільки ті місця зберігання алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, які розташовані за іншою адресою, ніж місце здійснення торгівлі";

частину шістдесят третю виключити;

частину шістдесят четверту викласти в такій редакції:

"Витяг з Єдиного реєстру про внесення місця зберігання надається в електронному вигляді в порядку, встановленому статтею 42 Податкового кодексу України, суб'єкту господарювання (у тому числі іноземному суб'єкту господарювання, який діє через своє зареєстроване постійне представництво) протягом п'яти календарних днів від дати подання заяви нарочно, поштою або в електронному вигляді в порядку, встановленому статтею 42 Податкового кодексу України. Ведення Єдиного реєстру та надання витягу з Єдиного реєстру здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України. Органи влади забезпечують вільний доступ до відомостей, які містяться в Єдиному реєстрі";

частину шістдесят п'яту замінити двома частинами такого змісту:

"Податковий орган приймає рішення про виключення місць зберігання з Єдиного реєстру у такі терміни та за виникнення таких обставин:

не пізніше 10 робочих днів із дня подання ліцензіатом, що був заявником такого місця зберігання, нарочно, поштою або в електронному вигляді в порядку, встановленому статтею 42 Податкового кодексу України, заяви про їх виключення;

не раніше ніж через 20 робочих днів із дня анулювання чи закінчення терміну дії ліцензії на провадження відповідного виду господарської діяльності, наданої такому ліцензіату, на підставі якої місце зберігання було внесено до Єдиного реєстру, або виявлення відповідним органом ліцензування факту відсутності таких місць зберігання за заявленим місцезнаходженням (адресою).

Місце зберігання алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, виключається з Єдиного реєстру в день прийняття відповідного рішення".

У зв'язку з цим частини шістдесят шосту – сімдесят вважати відповідно частинами шістдесят сьомою – сімдесят першою;

у статті 17:

частину першу після слів "зберігання пального" доповнити словами "тютюнової сировини";

у частині другій:

абзац шістнадцятий після слів "або тютюнових виробів" доповнити словами "або рідин, що використовуються в електронних сигаретах";

абзац дев'ятнадцятий викласти в такій редакції:

"роздрібно-торгівлі тютюновими виробами, тютюном, промисловими замінниками тютюну, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, за цінами, вищими від максимальних роздрібних цін на такі товари (продукцію), встановлених виробниками/імпортерами таких тютюнових виробів, тютюну, промислових замінників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, збільшеними на суми акцизного податку з роздрібно-торгівлі підкацізними товарами (продукцією), – 100 відсотків вартості наявних у суб'єкта господарювання (у тому числі іноземному суб'єкта господарювання, який діє через своє зареєстроване постійне представництво) тютюнових виробів, тютюну, промислових замінників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, але не менше 10 000 гривень;

абзац двадцятий викласти в такій редакції:

"виробництва та/або зберігання, та/або транспортування, та/або реалізації фальсифікованих алкогольних напоїв чи тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах; алкогольних напоїв чи тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, без марок акцизного податку встановленого зразка або з підробленими паперовими марками акцизного податку, – 200 відсотків вартості товару (продукції), але не менше 17 000 гривень";

після абзацу двадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"зберігання та/або транспортування, та/або реалізації алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, які відповідно до пункту 226.9 статті 226 Податкового кодексу України вважаються немаркованими (крім випадків зберігання з метою повернення виробнику/імпортеру транспортування під час такого повернення виробнику/імпортеру алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах, з пошкодженими графічними елементами електронних марок акцизного податку), – 200 відсотків вартості такого товару (продукції), але не менше 34 000 гривень";

абзац двадцять другий викласти в такій редакції:

"порушення вимог частини третьої статті 15 цього Закону щодо реалізації (передачі) ферментованої тютюнової сировини лише на експорт або виробникам тютюнових виробів – 50 відсотків вартості партії відвантаженого товару (продукції)";

абзац двадцять п'ятий викласти в такій редакції:

"порушення вимог частини четвертої статті 15 цього Закону щодо імпорту на митну територію України або придбання паперу цигаркового та фільтрів для виробництва сигарет без ліцензії на право виробництва тютюнових виробів та/або їх реалізації на митній території України – 100 відсотків вартості партії товару (продукції), але не менше 15 000 гривень";

абзац двадцять сьомий замінити двома новими абзацами такого змісту:

"користування та/або зберігання на митній території України обладнання для підготовки або обробки тютюну, тютюнової сировини, промислового виробництва тютюнових виробів, не зареєстрованого у Єдиному реєстрі обладнання, або за адресою чи користувачем, не зазначеними в такому реєстрі, – 150 000 гривень;

відсутності обладнання за адресою його місцезнаходження, яка внесена до Єдиного реєстру обладнання, – 125 000 гривень".

У зв'язку з цим абзаци двадцять восьмий і двадцять дев'ятий вважати відповідно абзацами двадцять дев'ятим і тридцятим;

доповнити абзацами такого змісту:

"здійснення суб'єктами господарювання операцій з виробництва та/або імпорту, та/або оптової та/або роздрібно-торгівлі товарами (продукцією), що підлягають маркуванню, без ліцензії в Електронній системі з ознакою "товари (продукція) на зберігання" та/або без ліцензії в Електронній системі з ознакою "товари (продукція) на зберігання" за допомогою програмних засобів Електронної системи складено повідомлення, зазначені в частині першій статті 2⁸ цього Закону; зберігання товарів (продукції) з погашеними електронними марками

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та "зеленої" трансформації енергетичної системи України

Верховна Рада України п о с т а в о л я є :

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України "Про альтернативні джерела енергії" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 24, ст. 155 із наступними змінами):

1) текст статті 1 викласти в такій редакції:

"У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні: адміністратор електронної торгової системи - юридична особа, відповідальна за забезпечення функціонування електронної торгової системи, визначена Кабінетом Міністрів України;

аеротермальна енергія - енергія, накопичена у формі теплової енергії у повітряному середовищі;

альтернативна енергетика - сфера енергетики, що забезпечує вироблення електричної, теплової та механічної енергії з альтернативних джерел енергії;

альтернативні джерела енергії - відновлювані джерела енергії, до яких належать енергія сонячна, вітрова, геотермальна, гідротермальна, аеротермальна, енергія хвиль та припливів, гідроенергія, енергія біомаси, газу з органічних відходів, газу каналізаційно-очисних станцій, біогазі, та вторинні енергетичні ресурси, до яких належать доменний та коксівний газ, газ метан дегазаті вугільних родовищ, перетворення сквидного енергопотенціалу технологічних процесів;

аукціон з розподілу квоти підтримки (аукціон) - спосіб визначення суб'єктів господарювання, які набувають право на підтримку у виробництві електричної енергії з альтернативних джерел енергії (крім доменного та

коксівного газів, а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями);

аукціонна ціна - ціна 1 кіловат-години електричної енергії, запропонована суб'єктом господарювання, який визначений переможцем аукціону з розподілу квоти підтримки;

виробництво елементів обладнання об'єкта електроенергетики - діяльність, пов'язана з випуском продукції, яка включає виконання достатнього рівня виробничих та технологічних операцій, за результатами яких змінюється класифікаційний код товару згідно з УКТ ЗЕД на рівні будь-якого з перших чотирьох знаків, при цьому операції, що здійснюються у процесі виробництва, не повинні бути простими складальними операціями згідно з митним законодавством;

відновлювані джерела енергії - відновлювані невикопні джерела енергії, а саме енергія сонячна, вітрова, аеротермальна, геотермальна, гідротермальна, енергія хвиль та припливів, гідроенергія, енергія біомаси, газу з органічних відходів, газу каналізаційно-очисних станцій, біогазів;

вітрова електростанція - група вітрових електричних установок або окрема вітрова електроустановка, устаткування і споруди, розташовані на певній території, які функціонально пов'язані між собою і становлять єдиний комплекс, призначений для виробництва електричної енергії шляхом перетворення кінетичної енергії вітру в електричну енергію;

вітрова електроустановка - електрична установка, що перетворює кінетичну енергію вітру в електричну енергію;

гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, - електронний документ, сформований на основі відомостей з реєстру гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, який підтверджує, що визначена кількість електричної енергії вироблена з відновлюваних джерел енергії, підтверджує її екологічну цінність і засвідчує права, пов'язані з позитивним ефектом від виробництва електричної енергії з відновлюваних джерел енергії;

геотермальна енергія - енергія, накопичена у формі теплової енергії під твердим шаром земної поверхні;

гідротермальна енергія - енергія, накопичена у формі теплової енергії у поверхневих водах;

екологічна цінність електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії (екологічна цінність), - обсяг викидів парникових газів, який було уникнуто за рахунок виробництва 1 МВт*год електричної енергії з відновлюваних джерел енергії;

електронна торгова система - дворівнева інформаційно-телекомунікаційна система, що складається з центральної бази даних та електронних майданчиків, які взаємодіють через інтерфейс програмування

додатків, що надається у вигляді коду з відкритим доступом та визначає функціональність електронної торгової системи. Електронна торгова система забезпечує можливість створення, розміщення, оприлюднення та обміну інформацією і документами в електронному вигляді, необхідними для проведення аукціону в електронній формі;

електронний майданчик - апаратно-програмний комплекс, що функціонує в мережі Інтернет, підключений до центральної бази даних та забезпечує замовнику аукціону, особам, які мають намір взяти участь в аукціоні, учасникам можливість користуватися сервісами електронної торгової системи з автоматичним обміном інформацією щодо процесу проведення аукціонів в електронній формі;

енергетичний кооператив - юридична особа, створена відповідно до Закону України "Про кооперацію" або Закону України "Про споживчу кооперацію" для здійснення господарської діяльності з виробництва, заготівлі або транспортування паливно-енергетичних ресурсів та зберігання енергії, для надання інших послуг з метою задоволення потреб його членів або територіальної громади, а також з метою отримання прибутку відповідно до законодавства;

енергія, вироблена з альтернативних джерел, - електрична, теплова та механічна енергія, яка виробляється на об'єктах альтернативної енергетики і може виступати товарною продукцією, призначеною для купівлі-продажу;

"зелений" тариф - спеціальний тариф, за яким закуповується електрична енергія, вироблена на об'єктах електроенергетики, зокрема на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексів), з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями);

мала гідроелектростанція - електрична станція, що виробляє електричну енергію за рахунок використання гідроенергії, встановлена потужність якої становить більше 1 МВт, але не перевищує 10 МВт;

механізм ринкової премії - система стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, за якою гарантований покупець виплачує суб'єктам господарювання, яким встановлено "зелений" тариф, та суб'єктам господарювання, які за результатами аукціону набули право на підтримку, різницю між розміром "зеленого" тарифу або аукціонної ціни з урахуванням надбавки до нього (net) та розрахунковою ціною, визначеною у порядку, встановленому Законом України "Про ринок електричної енергії";

механізм самовиробництва - схема підтримки активних споживачів, призначена для власного споживання електричної енергії, за якою відбувається взаєморозрахунок вартості обсягу випуску електричної енергії в електричну мережу генеруючими установками таких споживачів та вартості

обсягу відбору ними електричної енергії з електричної мережі, з урахуванням вартості послуг з передачі та/або розподілу електричної енергії;

мікрогідроелектростанція - електрична станція, що виробляє електричну енергію за рахунок використання гідроенергії, встановлена потужність якої не перевищує 200 кВт;

мінігідроелектростанція - електрична станція, що виробляє електричну енергію за рахунок використання гідроенергії, встановлена потужність якої становить більше 200 кВт, але не перевищує 1 МВт;

національний визначений внесок - зобов'язання України щодо глобального реагування на зміну клімату, які полягають у здійсненні заходів для досягнення мети, визначеної Рамковою конвенцією Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату та Паризькою угодою;

об'єкти альтернативної енергетики - енергогенеруюче та інше обладнання, що виробляє енергію за рахунок використання альтернативних джерел енергії, частка яких становить не менш як 50 відсотків від встановленої потужності всіх задіяних на об'єкті джерел енергії;

об'єкт гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, - вчинення правочинів, пов'язаних з переходом прав на гарантію походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, та прав, що випливають за цивільно-правовими договорами, за зовнішньоекономічними договорами (контрактами), а також за операціями з передачі та/або розподілу гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, відповідно до законодавства;

оператор електронного майданчика - юридична особа, що має право використовувати електронний майданчик та діє відповідно до договору, укладеного з адміністратором електронної торгової системи;

позитивний ефект від виробництва електричної енергії з відновлюваних джерел енергії - формування частки національного визначеного внеску України щодо скорочення обсягів викидів парникових газів;

реєстр гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, - електронна система, що забезпечує формування гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, облік відомостей про видачу, обіг та погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, а також надання інформації про них;

річна квота підтримки суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, - обсяг потужності об'єктів електроенергетики, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими

гідроелектростанціями), що пропонується у відповідному році до розподілу на аукціоні, за результатами якого суб'єкти господарювання набувають право на підтримку;

сфера альтернативних джерел енергії - галузь діяльності, пов'язана з використанням альтернативних джерел енергії для виробництва, постачання, транспортування, зберігання, передачі та споживання енергії, виробленої з альтернативних джерел;

центральна база даних - сукупність технічних та програмних засобів у складі баз даних та модуля аукціону, що забезпечують можливість проведення аукціону в електронній формі та гарантують рівний доступ до інформації учасникам аукціону в електронній формі;

черга будівництва електричної станції - група електричних установок або окрема установка, устаткування і споруди, розташовані на певній території, які функціонально пов'язані між собою і становлять єдиний комплекс, призначений для виробництва електричної енергії, що відповідно до проектної документації на будівництво є частиною об'єкта електроенергетики. Черга будівництва електричної станції може складатися з пускових комплексів.

Терміни "адміністратор комерційного обліку", "виробник електричної енергії", "споживач", "гарантований покупець електричної енергії (гарантований покупець)", "електропостачальник", "оператор системи передачі", "оператор ринку", "система передачі електричної енергії", "система розподілу електричної енергії", "активний споживач", "споживач", "пряма лінія", "постачальник універсальних послуг", "побутовий споживач", "малий небутовий споживач", "активний споживач" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про ринок електричної енергії". Термін "кінцевий бенефіціарний власник (контролер)" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення". Термін "контроль" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про захист економічної конкуренції". Термін "електронний документ" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Законі України "Про електронні документи та електронний документообіг". Терміни "викиди парникових газів", "парникові гази" вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у Законі України "Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів";

2) абзац третій частини третьої статті 4 доповнити словами "та підтвердження походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії";

3) абзац третій частини другої статті 5 доповнити словами "а також підтвердження походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії";

4) у статті 8:

частину третю викласти в такій редакції:

"Кабінет Міністрів України має право передбачити у державному бюджеті видатки на фінансову підтримку учасників ринку електричної енергії, на яких покладено спеціальні обов'язки із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, відповідно до бюджетних запитів центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, на підставі розрахунків, наданих Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг";

доповнити частиною четвертою такого змісту:

"У разі отримання учасниками ринку електричної енергії, на яких покладено спеціальні обов'язки із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, з державного бюджету фінансової підтримки, передбаченої частиною третьою цієї статті, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, встановлюється тариф на послуги з передачі електричної енергії на відповідний рік з урахуванням фінансової підтримки, отриманої учасниками ринку електричної енергії, на яких покладено спеціальні обов'язки із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії";

5) у статті 9:

частину другу викласти в такій редакції:

"Суб'єктам господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, активним споживачам рекомендується встановлювати установки зберігання енергії та генеруючі установки гібридного типу, спроможні виробляти електричну енергію, як в синхронізованому з енергосистемою, так і в автономному режимі"; частину третю виключити;

6) у статті 9¹:

абзац четвертий частини другої викласти в такій редакції:

"суб'єктів господарювання, які мають намір виробляти електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малі гідроелектростанції) на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пускових комплексів) та відповідно до частини четвертої статті 71 Закону України "Про ринок електричної енергії" уклали договори купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом до 31 грудня 2019 року і ввели такі об'єкти в експлуатацію: для об'єктів, що виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання, - протягом двох років з дати укладення

напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах";

2) у Законі України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 38, ст. 315 із наступними змінами):

пункт 11 статті 3 викласти в такій редакції:

"1) проводити розрахункові операції через реєстратори розрахункових операцій та/або через програмні реєстратори розрахункових операцій для підкацізних товарів (продукції) з використанням режиму програмування із зазначенням коду товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД, найменування товарів (продукції), цін товарів (продукції) та обліку їх кількості, а також із зазначенням унікального ідентифікатора електронної марки акцизного податку або серійного номера електронної марки акцизного податку - при роздрібній торгівлі алкогольними напоями, тютюновими виробами та рідинами, що використовуються в електронних сигаретах.

При роздрібній торгівлі сигарами, включаючи сигари з відрізними кінцями, з вмістом тютюну (код згідно з УКТ ЗЕД 2402 10 00 10) або алкогольними напоями на розлив зазначення унікального ідентифікатора електронної марки акцизного податку або серійного номера електронної марки акцизного податку може здійснюватися тільки при першому продажі одиниці товару в межах вмісту одиничної пачки (упаковки) сигар/пляшки (упаковки) алкогольних напоїв";

розділ II "Прикінцеві положення" доповнити пунктом 13¹ такого змісту:

"13¹. Тимчасово, протягом 18 місяців з дня введення в дію Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України у зв'язку із запровадженням електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах", при роздрібноому продажу маркованих паперовими марками акцизного податку алкогольних напоїв, тютюнових виробів або рідин, що використовуються в електронних сигаретах, які були вироблені в Україні або імпортовані в Україну до 1 січня 2026 року, розрахункові операції проводяться через реєстратори розрахункових операцій та/або через програмні реєстратори розрахункових операцій без зазначення унікального ідентифікатора електронної марки акцизного податку або серійного номера електронної марки акцизного податку та із зазначенням цифрового значення штрихового коду паперової марки акцизного податку (серії та номера) - при роздрібній торгівлі алкогольними напоями".

5. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити розроблення та ухвалення нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

забезпечити приведення нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом;

визначити державне підприємство, відповідальне за гарантоване виконання замовлень економічних операторів на друк графічних елементів електронних марок акцизного податку;

вивчати питання та розпочати консультації, переговори з європейськими партнерами щодо налагодження взаємодії та отримання відомостей про унікальні ідентифікатори, нанесені на тютюнові вироби та рідини, що використовуються в електронних сигаретах, які імпортуються в Україну, для визнання їх в Україні унікальними ідентифікаторами.

6. Кабінету Міністрів України з 1 березня 2025 року до дати введення в дію цього Закону забезпечити функціонування програмного забезпечення Електронної системи в тестовому режимі.

7. Кабінету Міністрів України протягом одного місяця з дня набрання чинності цим Законом забезпечити перегляд розміру мінімальних оптових-випускних і роздрібних цін на алкогольні напої з урахуванням рівня інфляції, починаючи з періоду останнього перегляду таких цін.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ м. Київ 29 червня 2023 року № 3173-IX

7

зазначених договорів; для об'єктів, що виробляють електричну енергію з інших видів альтернативних джерел енергії, – до 31 грудня 2023 року”;

після частини четвертої доповнити новою частиною такого змісту:

“Зелений” тариф для приватних домогосподарств, генеруючі установки яких введени в експлуатацію з 1 січня 2024 року, встановлюється та діє за умови наявності у межах приватного домогосподарства будівель та інших капітальних споруд, споживання електричної енергії приватним домогосподарством”.

У зв'язку з цим частина п'яту – тридцять третю вважати відповідно частинами шостою – тридцять четвертою;

частину двадцять четверту викласти в такій редакції:

“Коефіцієнт “зеленого” тарифу для електроенергії, виробленої генеруючими установками приватних домогосподарств з використанням альтернативних джерел енергії, встановлюється на рівні:

Категорії генеруючих установок приватних домогосподарств, для яких застосовується “зелений” тариф	Коефіцієнт “зеленого” тарифу для електроенергії, виробленої генеруючими установками приватних домогосподарств, згідно з постановою про встановлення, яких зареєстрована енергопостачальником											
	по 31.03. 2013	з 01.04. 2013	з 01.01. 2015	з 01.07. 2015	з 01.01. 2016	з 01.01. 2017	з 01.01. 2019	з 01.01. 2020	з 01.01. 2024	з 01.01. 2025	з 01.01. 2026	з 01.01. 2026
	включно	по 31.12. 2013	по 30.06. 2014	по 31.12. 2015	по 31.12. 2016	по 31.12. 2018	по 31.12. 2019	по 31.12. 2023	по 31.12. 2024	по 31.12. 2025	по 31.12. 2025	по 31.12. 2029
для електроенергії, виробленої з енергії сонячного випромінювання генеруючими установками приватних домогосподарств, встановлена потужність яких не перевищує 10 кВт												
	6,66	5,99	3,72	3,53	3,36	3,36	3,02	2,72	2,45	2,21		
для електроенергії, виробленої з енергії сонячного випромінювання генеруючими установками приватних домогосподарств, встановлена потужність яких не перевищує 50 кВт, за умови їх розташування							3,36					

8

на дахах та/або фасадах будівель та інших капітальних споруд												
для електроенергії, виробленої з енергії вітру генеруючими установками приватних домогосподарств, встановлена потужність яких не перевищує 30 кВт					2,16	2,16	2,16					
для електроенергії, виробленої з енергії вітру генеруючими установками приватних домогосподарств, встановлена потужність яких не перевищує 50 кВт								2,16	1,94	1,73		
для електроенергії, виробленої з енергії вітру та сонця на комбінованих вітро-сонячних генеруючих системах приватних домогосподарств, встановлена потужність яких не перевищує 50 кВт									3,04	2,28	1,98	

у частині двадцять сьомій слова “технічного переоснащення” замінити словом “реставрації”;

після частини двадцять сьомої доповнити двома новими частинами такого змісту:

“Для об'єктів електроенергетики, у тому числі черг їх будівництва (пускових комплексів), генеруючих установок приватних домогосподарств, споживачів, яким встановлено “зелений” тариф, після проведення реконструкції, реставрації, капітального ремонту, технічного переоснащення без збільшення встановленої потужності відповідного об'єкта електроенергетики, генеруючої установи “зелений” тариф встановлюється із

9

застосуванням коефіцієнта “зеленого” тарифу та понижуючого коефіцієнта, що застосовувалися при встановленні “зеленого” тарифу для такого об'єкта електроенергетики, у тому числі черг його будівництва (пускового комплексу), генеруючих установок приватних домогосподарств та споживачів до такої реконструкції, реставрації, капітального ремонту, технічного переоснащення.

“Зелений” тариф для об'єктів електроенергетики, у тому числі черг їх будівництва (пускових комплексів), які виключені з балансуоючої групи гарантованого покупця за заявою суб'єкта господарювання, який виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксового газів, а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малі гідроелектростанції) на таких об'єктах електроенергетики, та щодо яких укладено договір про надання послуги із забезпечення підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії за механізмом ринкової премії (договір про надання послуги за механізмом ринкової премії), діє із застосуванням коефіцієнта “зеленого” тарифу, що був використаний при встановленні Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, “зеленого” тарифу відповідному об'єкту електроенергетики, у тому числі черг його будівництва (пусковому комплексу), та застосовується під час розрахунку вартості послуги із забезпечення підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії за механізмом ринкової премії (послуга за механізмом ринкової премії) відповідно до вимог частини четвертої статті 65 Закону України “Про ринок електричної енергії”.

У зв'язку з цим частина двадцять восьму – тридцять четверту вважати відповідно частинами тридцятьою – тридцять шостою;

7) у статті 9²:

у частині п'ятей слова “відповідно до частини п'ятої цієї статті” замінити словами “відповідно до цієї статті”;

у пункті “б” частині восьмої слова “Системи акумуляції енергії” замінити словами “Установки зберігання енергії”;

частину десяту викласти в такій редакції:

“Держава гарантує закріплення на законодавчому рівні на весь строк застосування “зеленого” тарифу вимог щодо закупівлі у кожному розрахунковому періоді електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, включених до балансуоючої групи гарантованого покупця, у тому числі на введених в експлуатацію чергах їх будівництва (пускових комплексах), що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим “зеленим” тарифом з урахуванням надбавки, встановленої відповідно до цієї статті, в обсягах та порядку, визначених статтями 68, 71 і 74 Закону України “Про ринок електричної

10

енергії”, а також щодо розрахунків за таку електричну енергію грошовими коштами у повному обсязі та у встановлені строки”;

доповнити частиною одинадцятою такого змісту:

“Держава гарантує закріплення на законодавчому рівні на весь строк застосування “зеленого” тарифу для об'єктів електроенергетики, виключених з балансуоючої групи гарантованого покупця за заявою суб'єкта господарювання, який виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксового газів, а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малі гідроелектростанції) на таких об'єктах електроенергетики, та щодо яких укладено договір про надання послуги за механізмом ринкової премії, а також на строк дії підтримки суб'єктів господарювання, які за результатами аукціону набули право на підтримку, вимоги щодо оплати таким суб'єктам господарювання вартості послуги за механізмом ринкової премії в обсягах та порядку, визначених статтею 65 Закону України “Про ринок електричної енергії”;

8) у статті 9³:

частини першу і п'яту викласти в такій редакції:

“Підтримка виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії, які набули право на підтримку за результатами аукціону, здійснюється шляхом гарантування придбання послуги за механізмом ринкової премії в обсягах та порядку, визначених статтею 65 Закону України “Про ринок електричної енергії”, із застосуванням аукціонної ціни з урахуванням надбавки до неї, встановленої відповідно до статті 9² цього Закону, на підставі укладеного з гарантованим покупцем договору про надання послуги за механізмом ринкової премії”;

“Кабінет Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі, щороку, не пізніше 1 грудня, встановлює річну квоту підтримки та графік проведення аукціонів на наступний рік, а також індикативні прогностичні показники річних квот підтримки на чотири роки, що настають за роком, на який встановлюється річна квота підтримки. Пропозиції щодо розміру річних квот підтримки готуються оператором системи передачі з урахуванням міжнародних зобов'язань України щодо розвитку відновлюваної енергетики, Енергетичної стратегії України, національного плану дій з розвитку відновлюваної енергетики, звіту з оцінки відповідності (достатності) генеруючих потужностей та плану розвитку системи передачі, стану реалізації проектів будівництва об'єктів відновлюваної енергетики. Пропозиції щодо максимальної цінової пропозиції учасника аукціону на наступний рік за окремими альтернативними джерелами енергії готуються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг”;

11

частину шосту доповнити абзацами шостим – десятым такого змісту:

“визначені технічні параметри (характеристики) установок зберігання енергії, які встановлюються на об'єкті електроенергетики або черзі його будівництва (пусковому комплексі), щодо якого суб'єкт господарювання може набути право на підтримку на відповідному аукціоні;

визначені денні часові інтервали, протягом яких суб'єкт господарювання може набути право на підтримку щодо об'єкта електроенергетики або черги його будівництва (пусковому комплексу) за результатами відповідного аукціону;

визначені профілі навантаження об'єкта електроенергетики або черги його будівництва (пусковому комплексу), щодо якого суб'єкт господарювання може набути право на підтримку на відповідному аукціоні;

встановлена максимальна цінова пропозиція учасника аукціону на відповідному аукціоні, але не вище, ніж визначена абзацом третім частини вісімнадцятої та частиною дев'ятнадцятою цієї статті;

встановлена частка аукціонної ціни на відповідному аукціоні, яка фіксується для переможця аукціону у євро, але не менше 50 відсотків аукціонної ціни”;

абзац сьомий частини двадцятьої викласти в такій редакції:

“порядок укладення та публікації договору про надання послуги за механізмом ринкової премії в електронній торговій системі”;

абзаци третій, четвертий і шостий частини шістнадцятої виключити;

частини двадцять четверту, двадцять сьому, тридцять другу, тридцять шосту, тридцять сьому, тридцять дев'яту – сорок другу, сорок четверту і сорок п'яту викласти в такій редакції:

“Аукціонна ціна визначається для кожного учасника – переможця аукціону на рівні цінової пропозиції такого учасника аукціону. У договорі про надання послуги за механізмом ринкової премії зазначаються аукціонна ціна в євро та її гривневий еквівалент, визначений за офіційним валютним курсом Національного банку України на дату укладення договору, а також фіксуються частки аукціонної ціни, які визначені у євро та в національній валюті за офіційним валютним курсом Національного банку України на дату укладення договору”;

“Переможець аукціону та гарантований покупець не пізніше 15 робочих днів з дати оприлюднення протоколу про результати аукціону зобов'язані підписати протокол та укласти договір про надання послуги за механізмом ринкової премії, після чого гарантований покупець публікує такий договір в електронній торговій системі”;

“У разі відмови переможця аукціону або гарантованого покупця від підписання протоколу про результати аукціону, укладення договору про

12

надання послуги за механізмом ринкової премії безумовна та безвідклична банківська гарантія, надана переможцем для участі в аукціоні, виконується на користь гарантованого покупця”;

“Договір про надання послуги за механізмом ринкової премії укладається відповідно до частини п'ятої статті 71 Закону України “Про ринок електричної енергії” на строк надання підтримки, визначений цією статтею.

Відповідно до договору про надання послуги за механізмом ринкової премії гарантований покупець гарантує придбання послуги за механізмом ринкової премії із застосуванням аукціонної ціни з урахуванням надбавки до неї, встановленої відповідно до статті 9² цього Закону”;

“Договір повинен передбачати зобов'язання переможця аукціону щодо будівництва та введення об'єкта електроенергетики в експлуатацію протягом 18 місяців з дня укладення договору – для об'єктів електроенергетики, що виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання, та протягом 36 місяців з дня укладення договору – для об'єктів електроенергетики, що виробляють електричну енергію з інших видів альтернативних джерел енергії. Не пізніше шести місяців із дати укладення відповідного договору суб'єкт господарювання надає гарантованому покупцю копію документів, що посвідчують право власності чи користування земельною ділянкою, або копію договору суперфіццю для будівництва об'єкта електроенергетики для виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, у тому числі відповідної черги його будівництва (пусковому комплексу), або копію документів, що посвідчують право власності чи користування об'єктом нерухомості або його частиною, у разі встановлення (монтажу) об'єкта електроенергетики, що виробляє електричну енергію з енергії сонячного випромінювання, на даху та/або фасадах такого об'єкта нерухомості, та копію договору про придбання об'єкта електроенергетики для виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії до електричних мереж. У разі якщо суб'єкт господарювання не надав відповідні документи у встановлений цією статтею строк, договір про надання послуги за механізмом ринкової премії є недійсним, зобов'язання за безумовною та безвідкличною банківською гарантією виконуються на користь гарантованого покупця за його вимогою.

Суб'єкт господарювання надає гарантованому покупцю документ, що підтверджує факт надання послуги з придбання об'єкта електроенергетики чи черги його будівництва (пусковому комплексу) до системи передачі або розподілу, виданий відповідно до вимог кодексу системи передачі або кодексу систем розподілу, та виданий уповноваженим органом сертифікат, що засвідчує відповідність закінченого будівництвом об'єкта електроенергетики, у тому числі черги його будівництва (пусковому комплексу), що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксового газів, а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), проектній документації та підтверджує його

13

готовність до експлуатації, або зареєстровану відповідно до законодавства декларацію про готовність об'єкта до експлуатації. Безумовна та безвідклична банківська гарантія, надана суб'єктом господарювання як забезпечення виконання зобов'язань за договором, повертається гарантованим покупцем протягом 10 робочих днів, за умови надання зазначених у першому реченні цієї частини документів. Зобов'язання гарантованого покупця, пов'язані з підтримкою суб'єкта господарювання, який виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії, виникають з дня, наступного за днем надання суб'єктом господарювання зазначених у першому реченні цієї частини документів.

У разі якщо суб'єкт господарювання не надав документ, що підтверджує факт надання послуги з придбання об'єкта електроенергетики чи черги його будівництва (пусковому комплексу) до системи передачі або розподілу, виданий відповідно до вимог кодексу системи передачі або кодексу систем розподілу, а також сертифікат, що підтверджує готовність об'єкта до експлуатації, або декларацію про готовність об'єкта до експлуатації у встановлений цією статтею строк, договір про надання послуги за механізмом ринкової премії є недійсним, зобов'язання за безумовною та безвідкличною банківською гарантією виконуються на користь гарантованого покупця за його вимогою.

За ініціативою суб'єкта господарювання строк будівництва та введення об'єкта електроенергетики в експлуатацію може бути одноразово продовжений на 12 місяців після внесення змін до договору про надання послуги за механізмом ринкової премії та надання суб'єктом господарювання додаткової безумовної та безвідкличної банківської гарантії у розмірі, що становить 30 євро за кожний кіловат потужності”;

“Оплата вартості послуги за механізмом ринкової премії, що надається суб'єктами господарювання, які набули право на підтримку за результатами аукціону, здійснюється щомісяця, не пізніше 25 числа місяця, що настає за розрахунковим періодом (місяцем). При визначенні вартості послуги за механізмом ринкової премії, придбаній гарантованим покупцем за договором про надання послуги за механізмом ринкової премії, аукціонна ціна або її частка, що зафіксована у євро, перераховується гарантованим покупцем у національну валюту за середнім офіційним валютним курсом Національного банку України за розрахунковий період (місяць). У разі наявності частки аукціонної ціни, зафіксованої у національній валюті, вона визначається за офіційним валютним курсом Національного банку України на дату укладення договору.

Строк надання підтримки становить 12 років з першого дня календарного місяця, що настає за місяцем, у якому суб'єкт господарювання надав зазначені у першому реченні частини сорокової цієї статті документи. У разі якщо об'єкт електроенергетики вводиться в експлуатацію чергами його будівництва (пусковими комплексами), на такому об'єкті має бути

14

організований окремих комерційний облік за кожною чергою його будівництва (пусковим комплексом), для яких строк надання підтримки застосовується окремо”;

9) у пункті “а” частини третьої статті 9⁴:

абзац восьмий доповнити словами і цифрами “до 31 грудня 2023 року”;

після абзаци восьмого доповнити новим абзацом такого змісту:

“на рівні 0,4 – для суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пускових комплексах) встановленою потужністю до 1 МВт, що введени в експлуатацію з 1 січня 2024 року”.

У зв'язку з цим абзаци дев'ятий і десятий вважати відповідно абзацами десятим і одинадцятим;

10) текст статті 9⁵ викласти в такій редакції:

“З метою мінімізації ризиків, пов'язаних із коливанням цін на ринку електричної енергії, для виробника електричної енергії з альтернативних джерел енергії, який здійснює діяльність на ринку без застосування стимулювання, передбаченого статтями 9¹, 9², 9³ цього Закону (крім виробників, об'єкти електроенергетики або черги будівництва (пускові комплекси) яких виключені з балансуоючої групи гарантованого покупця відповідно до частини 4 статті 71 Закону України “Про ринок електричної енергії”), та споживача, електропостачальника або трейдера такі виробник та споживач, електропостачальник або трейдер можуть укласти договір про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії.

Договір про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, укладається між суб'єктом господарювання, який має намір продати електричну енергію, вироблену на об'єкті електроенергетики або черзі його будівництва (пусковому комплексу), що використовує альтернативні джерела енергії, у будь-який час до початку будівництва та/або введення в експлуатацію відповідного об'єкта електроенергетики або черги його будівництва (пусковому комплексу), або виробником електричної енергії у період експлуатації об'єкта електроенергетики або черги його будівництва (пусковому комплексу), що використовує альтернативні джерела енергії, та споживачем, електропостачальником або трейдером.

За договором про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, виробник зобов'язується придбавати у споживача, електропостачальника або трейдера та оплачувати послугу із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, якщо у період, визначеному сторонами договору, значення індикативного показника ціни на

15

електричну енергію на ринку електричної енергії України перевищує допустимий верхній граничний рівень можливого коливання значень такого показника, а споживач, електропостачальник або трейдер зобов'язується придбавати у виробника та оплачувати послугу із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, якщо в такому періоді значення індикативного показника ціни на електричну енергію на ринку електричної енергії України є нижчим за допустимий нижній граничний рівень можливого коливання значень такого показника.

Індикативний показник ціни на електричну енергію, допустимий верхній та нижній граничний рівні можливого коливання значень такого показника, періодичність надання послуги, порядок визначення вартості послуги та її оплати встановлюються сторонами у договорі про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, укладається відповідно до частини сьомої статті 71 Закону України “Про ринок електричної енергії”.

Строк дії зазначеного договору визначається за домовленістю сторін”;

11) розділ II доповнити статтями 9⁶ і 9⁷ такого змісту:

“Стаття 9⁶. Стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії за механізмом самовиробництва

Підтримка активних споживачів за механізмом самовиробництва здійснюється шляхом гарантування викупу електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії та відпущеної такими активними споживачами на підставі укладеного договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва, що є додатком до договору про постачання електричної енергії споживачу.

У разі якщо активний споживач укладає договір купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва, вартість послуг з розподілу та/або передачі електричної енергії, спожиті активним споживачем, сплачується електропостачальнику або постачальнику універсальних послуг.

Стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії за механізмом самовиробництва встановлюється для:

генеруючих установок приватних домогосподарств, призначених для виробництва електричної енергії з енергії сонячного випромінювання та/або вітру, що приддані до електроустановок, призначених для споживання електричної енергії безпосередньо чи через мережі та/або споживача, за умови, що встановлена потужність таких електроустановок не перевищує

величину дозволеної (договірної) потужності електроустановок такого споживача, призначених для споживання електричної енергії, але не більше 30 кВт;

генеруючих установок малих непобутових споживачів, призначених для виробництва електричної енергії з енергії сонячного випромінювання та/або вітру, що приєднані до електроустановок, призначених для споживання електричної енергії безпосередньо чи через мережі такого споживача, за умови, що встановлена потужність таких електроустановок не перевищує величину дозволеної (договірної) потужності електроустановок такого споживача, призначених для споживання електричної енергії, але не більше 50 кВт;

генеруючих установок інших непобутових споживачів, призначених для виробництва електричної енергії з енергії сонячного випромінювання та/або вітру, біомаси, біогазу, гідроенергії, геотермальної енергії, що приєднані до електроустановок, призначених для споживання електричної енергії безпосередньо чи через мережі такого споживача, за умови, що встановлена потужність таких електроустановок не перевищує величину дозволеної (договірної) потужності електроустановок такого споживача, призначених для споживання електричної енергії;

генеруючих установок інших непобутових споживачів, призначених для виробництва електричної енергії та введених в експлуатацію до 31 грудня 2029 року, що приєднані до електроустановок, призначених для споживання електричної енергії безпосередньо чи через мережі такого споживача, за умови, що встановлена потужність таких електроустановок не перевищує величину дозволеної (договірної) потужності електроустановок такого споживача, призначених для споживання електричної енергії.

Стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії за механізмом самовиробництва за критеріями споживачів та їх генеруючих установок застосовується також для:

генеруючих установок, що належать третім особам та приєднані до електричних мереж активного споживача із встановленою потужністю, що не перевищує величину дозволеної (договірної) потужності електроустановок такого активного споживача за мінусом величини встановленої потужності власних генеруючих установок такого активного споживача та, за умови, що весь обсяг електричної енергії, виробленої такими генеруючими установками, що належать третім особам, придбається активним споживачем;

енергетичних кооперативів та замовників енергосервісу (як до, так і після переходу до замовника за енергосервісним договором права власності на майно, утворене (встановлене) за енергосервісним договором), за умови що весь обсяг виробленої такими генеруючими установками електричної енергії придбається активним споживачем.

До третіх осіб, визначених цією статтею, також можуть належати суб'єкти господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малі гідроелектростанції) на об'єктах електроенергетики або черагах їх будівництва (пускових комплексів) та які уклали договори купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом, за умови, що такі об'єкти електроенергетики або чераги їх будівництва (пускові комплекси) додатково приєднані до електроустановок споживача, призначених для споживання електричної енергії безпосередньо чи через мережі такого споживача. При цьому дозволено до відпуску таким об'єктом електроенергетики в мережу споживача електрична потужність не може перевищувати величину дозволеної (договірної) потужності електроустановок такого споживача, призначених для споживання електричної енергії. Електрична енергія, відпущена в мережу споживача та/або спожита з мережі споживача таким об'єктом електроенергетики, у відносинах із гарантованим покупцем вважається спожитою на власні потреби, оплата цих обсягів за "зеленим" тарифом не допускається. Порядок обліку та продажу електричної енергії, виробленої такими об'єктами електроенергетики, затверджується Регулятором. Особливості приєднання генеруючих установок активних споживачів та вимоги, яким мають відповідати такі установки, визначені частиною другою статті 58¹ Закону України "Про ринок електричної енергії".

Активні споживачі укладають договір купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва за постачальником універсальних послуг або електропостачальником у випадках, встановлених цим Законом.

Активні споживачі, які отримали право купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом за правилами, визначеними статтею 9¹ цього Закону, мають право укласти договір купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва в межах приєднаної потужності таких генеруючих установок.

Договір купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва укладається за примірною формою, затвердженою Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Договір купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва передбачає проведення взаєморозрахунків між електропостачальником або постачальником універсальних послуг та активним споживачем у частині погодинного saldування вартості обсягу відпуску електричної енергії в електричну мережу та вартості обсягу відбору електричної енергії з електричної мережі з урахуванням вартості послуг з передачі та/або розподілу електричної енергії протягом відповідного розрахункового періоду (місяця).

Дозволено до відпуску в мережу електрична потужність активного споживача за механізмом самовиробництва (крім побутового споживача та малого побутового споживача), включно з генеруючими установками та установками зберігання енергії третіх осіб, не може одночасно перевищувати 50 відсотків від величини дозволеної (договірної) потужності електроустановок такого споживача, що призначені для споживання електричної енергії. У разі виконання таким активним споживачем окремих технічних вимог оператора системи розподілу або оператора системи передачі, до якого приєднані електроустановки активного споживача, визначених відповідно до кодексу системи розподілу або кодексу системи передачі, дозволено до відпуску в мережу електрична потужність може бути збільшена.

Приватні домогосподарства та малі побутові споживачі здійснюють продаж відпущеної електричної енергії відповідно:

у разі укладення з постачальником універсальних послуг договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва – за ціною, що склалася на ринку "на добу наперед" у розрахунковому періоді (години), такому постачальнику універсальних послуг;

у разі укладення з іншим електропостачальником, ніж постачальник універсальних послуг, договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва – за вільними цінами.

Інші споживачі, які уклали з електропостачальником договір купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва, здійснюють продаж електропостачальнику відпущеної електричної енергії за вільними цінами.

У разі якщо приватне домогосподарство, що працює за механізмом самовиробництва, використовує установку зберігання енергії, відпуску ним електричної енергії здійснюється за ціною ринку "на добу наперед", але не вище ціни, за якою постачальник універсальних послуг здійснює постачання електроенергії побутовим споживачам.

Вартість відпущеної електричної енергії активним споживачем зараховується на особовий рахунок такого активного споживача у строк, визначений правилами роздрібною ринку електричної енергії.

Відповідно до умов договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва електропостачальник або постачальник універсальних послуг в односторонньому порядку здійснює взаємозалік вартості відпуску та відбору електричної енергії з урахуванням вартості послуг з передачі та/або розподілу електричної енергії станом на перше число календарного дня після закінчення розрахункового періоду.

Якщо за розрахунковий період (місяць) вартість спожитої з мережі електричної енергії перевищує вартість відпущеної електричної енергії, то різниця між вартістю спожитої та відпущеної електричної енергії підлягає

сплаті активним споживачем на користь постачальника. Якщо за розрахунковий період (місяць) вартість відпущеної електричної енергії перевищує вартість спожитої електричної енергії, то різниця між вартістю відпущеної та спожитої електричної енергії підлягає сплаті постачальником на користь активного споживача у місяці, наступному за розрахунковим.

Активні споживачі за механізмом самовиробництва мають право змінювати електропостачальника на умовах, визначених Законом України "Про ринок електричної енергії" та правилами роздрібною ринку. Зміна електропостачальника здійснюється з першого дня календарного місяця.

Однотимчасне укладення договору купівлі-продажу за "зеленим" тарифом і договору купівлі-продажу електричної енергії для самовиробництва на одну і ту саму генеруючу установку активного споживача забороняється.

Підтвердженням факту та дати введення в експлуатацію генеруючої установи активного споживача (крім генеруючої установи приватного домогосподарства або дахових сонячних електростанцій, встановлення яких може здійснюватися без отримання дозвільної документації у сфері будівництва) є виданий уповноваженим органом сертифікат, що засвідчує відповідність закінченого будівництвом об'єкта проектній документації та підтверджує його готовність до експлуатації, або зареєстрована відповідно до законодавства декларація про готовність об'єкта до експлуатації, або декларація про готовність до експлуатації об'єкта, будівництво якого здійснено на підставі будівельного паспорта.

Стимулювання встановлення генеруючих установок, що виробляють електричну енергію з відновлюваних джерел енергії, та/або установок зберігання енергії за механізмом самовиробництва приватними домогосподарствами додатково здійснюється Кабінетом Міністрів України шляхом затвердження державної цільової економічної програми стимулювання розвитку малої розподіленої генерації з відновлюваних джерел енергії. Державна цільова програма може також включати механізми стимулювання встановлення генеруючих установок, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та/або установок зберігання енергії на об'єктах критичної інфраструктури.

Державна цільова економічна програма стимулювання розвитку малої розподіленої генерації з відновлюваних джерел енергії має передбачати стимулювання встановлення приватними домогосподарствами генеруючих установок, що виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання, встановленою потужністю до 10 кВт разом з установками зберігання енергії у співвідношенні 1 кВт встановленої потужності генеруючої установки до щонайменше 0,5 кВт*год ємності установи зберігання енергії. У разі поширення стимулювання на інші категорії споживачів відповідно державною цільовою програмою можуть бути визначені співвідношення встановленої потужності генеруючої установки до ємності установи зберігання енергії та інші вимоги до таких генеруючих установок, установок

зберігання енергії та додаткового обладнання, що має бути встановлено разом з такими генеруючими установками.

Розроблення та здійснення контролю за виконанням відповідної державної цільової економічної програми здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі.

Державна цільова економічна програма стимулювання розвитку малої розподіленої генерації з відновлюваних джерел енергії може передбачати заходи і:

відшкодування відсотків суми кредиту на здійснення заходу із придбання та встановлення генеруючої установки, що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та/або установи зберігання енергії;

відшкодування частини відсотків за кредитом на здійснення заходу із придбання та встановлення генеруючої установки, що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та/або установи зберігання енергії;

інші механізми, не заборонені законодавством.

Фінансування державної цільової економічної програми стимулювання розвитку малої розподіленої генерації з відновлюваних джерел енергії здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, залучення фінансових коштів від міжнародних фінансових та донорських організацій у вигляді кредитів та грантів, випуску "зелених" облігацій, а також з інших джерел, не заборонених законодавством.

Стаття 9¹. Гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії

Походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії суб'єктом господарювання, який виробляє електричну енергію з відновлюваних джерел енергії, споживачем, який встановив генеруючу установку, призначену для виробництва електричної енергії з відновлюваних джерел енергії, з метою забезпечення власного споживання, або активним споживачем підтверджується гарантіями походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, які видаються безоплатно відповідно до порядку видачі, обігу та погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, який затверджується Кабінетом Міністрів України. Пропозиції щодо порядку видачі, обігу та погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, готуються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, є належністю електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії. Право власності на гарантію походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, може бути передано окремо від електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії. Обіг гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, може здійснюватися окремо від обсягів електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії.

Уповноваженим органом щодо видачі, обігу та погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, на території України є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, формується за допомогою реєстру гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, відповідно до порядку видачі, обігу та погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, на фактичний обсяг відпущеної в електричну мережу електричної енергії, в тому числі відпущеної до системи передачі та/або системи розподілу, та/або в мережі інших власників, у тому числі по прямій лінії, або виробленої та використаної для власного споживання електричної енергії на підставі даних комерційного обліку.

Інформація, що міститься в реєстрі гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, є публічною, якщо інше не передбачено законодавством.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, забезпечує формування та ведення реєстру об'єктів електроенергетики та електроустановок споживачів (у тому числі активних споживачів), що використовують альтернативні джерела енергії для виробництва електричної енергії, інформація з якого є складовою реєстру гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії. Порядок формування та ведення реєстру об'єктів електроенергетики та електроустановок споживачів (у тому числі активних споживачів), що використовують альтернативні джерела енергії для виробництва електричної енергії, затверджується Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Порядок видачі, обігу та погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, визначає:

порядок функціонування реєстру гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії;

порядок реєстрації об'єкта електроенергетики або черги будівництва (пускового комплексу) об'єкта електроенергетики, генеруючої установи споживача (у тому числі активного споживача) для отримання гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії;

порядок видачі гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії;

порядок обігу гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, в тому числі гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, що передаються у власність гарантованому покупцю або постачальнику універсальних послуг у випадках, визначених законом;

порядок погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії;

порядок проведення перевірки об'єкта електроенергетики або черги будівництва (пускового комплексу) об'єкта електроенергетики та перевірки генеруючої установи споживача (у тому числі активного споживача), що підтверджує виробництво електричної енергії з відновлюваних джерел енергії;

інші питання щодо гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії.

Гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, має містити таку інформацію:

вид відновлюваного джерела енергії;

початкову та кінцеву дату виробництва та використання для власного споживання або відпуску в мережу обсягу електричної енергії;

місце розташування, встановлену потужність та характеристику об'єкта електроенергетики або черги будівництва (пускового комплексу) об'єкта електроенергетики, генеруючої установи споживача (у тому числі активного споживача);

нааявність та вид державної підтримки;

дату введення в експлуатацію об'єкта електроенергетики або черги будівництва (пускового комплексу) об'єкта електроенергетики, генеруючої установи споживача (у тому числі активного споживача);

дату та країну видачі;

екологічну цінність;

унікальний ідентифікаційний номер.

Гарантія походження, видана на електричну енергію, вироблену з відновлюваних джерел енергії, підтверджує обсяг відпущеної в мережу або виробленої та використаної для власного споживання електричної енергії та видається на обсяг 1 МВт*год. Для кожного стандартного обсягу відпущеної

електричної енергії в мережу або електроенергії, виробленої та використаної для власного споживання, видається одна гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії.

Не дозволяється формування більше ніж однієї гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, на один і той самий обсяг відпуску електричної енергії в мережу або на один і той самий обсяг електричної енергії, виробленої та використаної для власного споживання, а також формування гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, під умовою або застереженням.

Гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, формується автоматично в реєстрі гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, на підставі даних, що внесені адміністратором комерційного обліку до реєстру гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії.

Підставами для відмови у формуванні гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, є:

відсутність реєстрації об'єкта електроенергетики або черги будівництва (пускового комплексу) об'єкта електроенергетики, генеруючої установи споживача (у тому числі активного споживача) для отримання гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії;

подання до реєстру гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, недостовірної інформації або подання інформації не в повному обсязі;

знесення Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, інформації до реєстру гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, про бездіявне недопущення до перевірки об'єкта електроенергетики або черги будівництва (пускового комплексу) об'єкта електроенергетики, генеруючої установи споживача (у тому числі активного споживача) щодо підтвердження виробництва електричної енергії з відновлюваних джерел енергії.

Обіг гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, здійснюється впродовж 12 місяців з дати виробництва обсягу електричної енергії, на який видана така гарантія походження. Після закінчення цього строку гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, не підлягає подальшому обігу.

Власник гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, має право погасити її протягом 18 місяців з дати виробництва обсягу електричної енергії, на який видана така гарантія походження. Якщо гарантію походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, не погашено протягом 18 місяців з дати

виробництва відповідного обсягу електричної енергії, така гарантія походження втрачає чинність.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, проводить планові та позапланові перевірки об'єкта електроенергетики або черги його будівництва (пускового комплексу), включно до реєстру гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, з метою оцінки достовірності наданих даних (інформації) до реєстру гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії.

Перевірки генеруючої установи споживача (у тому числі активного споживача) здійснюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, із залученням представників оператора системи передачі або оператора системи розподілу відповідно до порядку видачі, обігу та погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії.

У разі виявлення за результатами проведеної перевірки випадку виробництва електричної енергії не з відновлюваних джерел енергії реєстрація таких об'єктів електроенергетики або черг будівництва (пускових комплексів), генеруючих установок споживачів (у тому числі активних споживачів) для отримання гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, скасовується з моменту набрання чинності рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, на підставі відповідного акта перевірки.

Повторна реєстрація таких об'єктів електроенергетики або черг будівництва (пускових комплексів), генеруючих установок споживачів (у тому числі активних споживачів) для отримання гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, можлива:

у випадку встановлення, що до 5 відсотків електричної енергії вироблено не з відновлюваних джерел енергії, через 6 місяців;

у випадку встановлення, що від 5 до 10 відсотків електричної енергії вироблено не з відновлюваних джерел енергії, через 12 місяців;

у випадку встановлення, що більше 10 відсотків електричної енергії вироблено не з відновлюваних джерел енергії, через 36 місяців.

Гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, знаходиться у вільному обігу та можуть переходити у власність будь-якого учасника швільних відносин, крім випадків обмеження їх обігу, визначених законом. Купівля-продаж гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, здійснюється на ринкових засадах за вільними цінами. Експорт та імпорт гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, здійснюються за зовнішньоекономічними договорами (контрактами).

Гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, що видаються на обсяг електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пускових комплексах) виробників електричної енергії та на генеруючих установках активних споживачів, що був проданий гарантованому покупцю за "зеленим" тарифом або щодо якого надається послуга за механізмом ринкової премії, переходять у власність гарантованого покупця одночасно з купівлею-продажем такого обсягу електричної енергії. Гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, є складовою купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та включена до вартості такої електричної енергії, придбаної гарантованим покупцем.

Гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, що вироблена генеруючими установками приватних домогосподарств, встановлена потужність яких не перевищує 50 кВт, в обсязі, який проданий постачальнику універсальних послуг за "зеленим" тарифом, переходять у власність відповідного постачальника універсальних послуг одночасно з купівлею-продажем такої електричної енергії. Гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, є складовою купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та включена до вартості такої електричної енергії, придбаної постачальником універсальних послуг за "зеленим" тарифом.

Гарантований покупець та постачальник універсальних послуг мають право відчувати гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, окремо від електричної енергії, що була придбана ними за "зеленим" тарифом, або при придбанні послуги за механізмом ринкової премії.

Дохід від продажу гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, спрямовується гарантованим покупцем та постачальниками універсальних послуг на покриття витрат з виконання спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії. Коригування розміру вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії на суму доходу від продажу гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, здійснюється шоквартально на фактичну суму отриманого доходу.

Гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, використовуються для розкриття інформації споживачам електричної енергії про джерела енергії у загальній структурі балансу електричної енергії, придбаної електропостачальником та/або виробленої на їх власних генеруючих установках, у порядку, затвердженому Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, може бути використана споживачем (у тому числі активним споживачем), який встановив генеруючу установку, призначену для виробництва електричної енергії з відновлюваних джерел енергії, для підтвердження того, що електрична енергія, спожита таким споживачем/активним споживачем, вироблена з відновлюваних джерел енергії та що товари та/або роботи, та/або послуги вироблені та/або виконані, та/або надані таким споживачем/активним споживачем повністю або частково з використанням електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, шляхом погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії.

Гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, може бути використана споживачем (у тому числі активним споживачем), який установив генеруючу установку, призначену для виробництва електричної енергії з відновлюваних джерел енергії, для підтвердження того, що електрична енергія, вироблена такою установкою та спожита для власних потреб, вироблена з відновлюваних джерел енергії.

Порядок визнання в Україні гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, виданих поза межами її митної території, а також порядок визнання поза межами митної території України гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, виданих в Україні, визначаються міжнародними договорами.

Порядок погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, поза межами митної території України визначається міжнародними договорами.

Якщо Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, не визнає гарантію походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, видану в державі, яка є Договірною Стороною Енергетичного Співтовариства, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, повідомляє про це Секретаріат Енергетичного Співтовариства";

12) в абзаці четвертій частини першої статті 11 слово "акумулявання" замінити словом "зберігання";

13) у тексті Закону:

слова "встановлений окремий комерційний облік" замінити словами "організований окремий комерційний облік";

слова "безвідклична банківська гарантія" у всіх відмінках замінити словами "безумовна та безвідклична банківська гарантія" у відповідному відмінку.

2. У Законі України "Про ринок електричної енергії" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 27–28, ст. 312 із наступними змінами):

1) у статті 1:

у частині першій:

пункти 16, 83, 96 викласти в такій редакції:

"16) гарантований покупець електричної енергії (далі – гарантований покупець) – суб'єкт господарювання, що відповідно до цього Закону зобов'язаний купувати електричну енергію у виробників, яким встановлено "зелений" тариф, об'єкти електроенергетики або черги будівництва (пускові комплекси) яких включені до балансуоючої групи гарантованого покупця, та надавати послугу із забезпечення підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел за механізмом ринкової премії (послуга за механізмом ринкової премії) у виробників, які уклали з ним договір про надання послуги із забезпечення підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел за механізмом ринкової премії (договір про надання послуги за механізмом ринкової премії), а також виконувати інші функції, визначені законодавством";

"83) системні обмеження – обставини, обумовлені необхідністю забезпечення функціонування ОЕС України в межах гранично допустимих значень, за яких можливе відхилення від оптимального розподілу навантаження генеруючих потужностей відповідно до їх договірних обсягів відпуску електричної енергії та/або оптимального розподілу навантаження генеруючих потужностей відповідно до пропозицій (заявок) на балансуоючому ринку та/або за межами балансуоючого ринку у вигляді придбання оператором системи передачі послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом";

"96) учасник ринку електричної енергії (далі – учасник ринку) – виробник, електропостачальник, трейдер, оператор системи передачі, оператор системи розподілу, оператор малої системи розподілу, оператор ринку, гарантований покупець, оператор установок зберігання енергії та споживач, які провадять свою діяльність на ринку електричної енергії в порядку, передбаченому цим Законом";

доповнити пунктами 3², 15¹, 41¹, 53¹, 101–105 такого змісту:

"3²) активний споживач – споживач, у тому числі приватне домогосподарство, енергетичний кооператив та споживач, який є замовником енергосервісу (як до, так і після переходу до замовника за енергосервісним договором права власності на майно, утворене (встановлене) за енергосервісним договором), що споживає електричну енергію та виробляє електричну енергію, та/або здійснює діяльність із зберігання енергії, та/або продас надлишки виробленої та/або збереженої електричної енергії, або бере участь у заходах з енергоефективності та управління попитом відповідно до вимог закону, за умови що ці види діяльності не є професійною та/або господарською діяльністю";

"15¹) встановлена потужність об'єкта електроенергетики – сумарна номінальна активна електрична потужність електрогенеруючого обладнання, призначеного для виробництва електричної енергії або комбінованого виробництва електричної та теплової енергії, що входить до складу об'єкта електроенергетики, яка підтверджена технічною документацією або технічним паспортом електрогенеруючого обладнання";

"41¹) мала система розподілу – система ліній, допоміжного обладнання, обладнання для трансформації та перемикачів від точки приєднання до мереж оператора системи розподілу або оператора системи передачі до точок приєднання електроустановок користувачів, розташованих на обмеженій території об'єктів та/або земельних ділянок, які є власністю оператора малої системи розподілу і використовуються для розподілу електричної енергії користувачам, що відповідають вимогам, визначеним цим Законом";

"53¹) оператор малої системи розподілу – суб'єкт господарювання, що відповідає за безпеку, надійну та ефективну експлуатацію, технічне обслуговування малої системи розподілу і забезпечення спроможності малої системи розподілу щодо задоволення обгрунтованого попиту на розподіл електричної енергії її користувачам з урахуванням вимог щодо охорони навколишнього природного середовища та забезпечення енергоефективності";

"101) агрегатор – незалежний агрегатор або інший учасник ринку електроенергії, який здійснює діяльність з агрегації;

102) агрегація – діяльність на ринку електричної енергії, що здійснює суб'єкт господарювання, пов'язана з об'єднанням електроустановок, призначених для виробництва та/або споживання, та/або зберігання електричної енергії з метою купівлі-продажу електричної енергії, надання допоміжних послуг та/або послуг з балансування на ринку електричної енергії;

103) агрегована група – учасники ринку електричної енергії, електроустановки яких входять до однієї одиниці агрегації та агрегуються агрегатором;

104) одиниця агрегації – сукупність електроустановок, призначених для агрегації;

105) незалежний агрегатор – учасник ринку, що здійснює діяльність з агрегації та який неафілійований з електропостачальником та/або постачальником універсальних послуг споживача, електроустановки якого агрегуються таким учасником ринку";

пункт 95¹ виключити;

частину другу доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"Термін "пов'язані особи" вживається в цьому Законі у значенні, наведеному в Податковому кодексі України";

2) частину третьою статті 2 викласти в такій редакції:

"3. Правила ринку визначають, зокрема, порядок реєстрації учасників ринку, порядок та вимоги до забезпечення виконання зобов'язань за договорами про врегулювання небалансів електричної енергії, правила балансування, правила агрегації, правила функціонування ринку допоміжних послуг, порядок проведення розрахунків на балансуоючому ринку та ринку допоміжних послуг, порядок надання послуг із зменшення навантаження виробником, якому встановлено "зелений" тариф, якщо об'єкт електроенергетики або черга його будівництва (пусковий комплекс) такого виробника включений до балансуоючої групи гарантованого покупця, порядок виставлення рахунків, порядок внесення змін до правил ринку, положення щодо функціонування ринку при виникненні надзвичайної ситуації в ОЕС України";

3) у частині першій статті 4:

пункти 14, 15, 18¹, 18² викласти в такій редакції:

"14) про постачання електричної енергії споживачу;

15) про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг";

"18¹) про надання послуги із забезпечення підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел за механізмом ринкової премії;

18²) про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії";

доповнити пунктами 20 і 21 такого змісту:

"20) договір про участь у балансуоючій групі гарантованого покупця;

21) договір про купівлю-продаж електричної енергії за механізмом самовиробництва";

4) у статті 5:

у пункті 4 частини першої слово "акумулявання" замінити словом "зберігання";

частину третьою доповнити пунктами 3¹ і 10² такого змісту:

"3¹) затвердження принципів торговельної політики гарантованого покупця";

"10²) затвердження порядку видачі, обігу та погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, та порядку визначення екологічної цінності електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії";

частину четверту доповнити пунктами 10¹, 10² і 10³ такого змісту:

"10¹) забезпечення в межах повноважень, передбачених законом, організації та проведення аукціонів з розподілу квот підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії;

10²) розроблення порядку визначення екологічної цінності електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії;

10³) формування та реалізація державної політики у сфері відновлюваних джерел енергії";

в абзаці першому частини п'ятої слова "зберігання енергії, повинні" замінити словами "зберігання енергії, агрегацію, повинні";

5) у статті 6:

частину другу доповнити пунктами 11–14 такого змісту:

"11) забезпечення функціонування реєстру гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, і видачі гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії;

12) розроблення порядку видачі, обігу та погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії;

13) забезпечення інтеграції реєстру гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, з реєстрами країн Енергетичного Співтовариства, Європейського Союзу та Організації економічного співробітництва та розвитку;

14) сприяння набуттю Україною повноправного членства в Асоціації органів-емітентів (The Association of Issuing Bodies)";

пункт 6 частини третьої після абзацу одинадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"порядку розкриття інформації споживачам електричної енергії про джерела енергії, у загальній структурі балансу електричної енергії, придбаної електропостачальником та/або виробленої на його власних електроустановах".

У зв'язку з цим абзаці дванадцятій – шістнадцятій вважати відповідно абзацами тринадцятим – сімнадцятим;

6) статтю 8 викласти в такій редакції:

"Стаття 8. Ліцензування господарської діяльності на ринку електричної енергії

1. Господарська діяльність з виробництва, передачі, розподілу електричної енергії, розподілу електричної енергії малими системами розподілу, постачання електричної енергії споживачам, зберігання енергії, агрегації, трейдерська діяльність, здійснення функцій оператора ринку та гарантованого покупця провадяться на ринку електричної енергії, за умови отримання відповідної ліцензії, якщо інше не передбачено цим Законом.

2. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва, передачі, розподілу електричної енергії, розподілу електричної енергії малими системами розподілу, постачання електричної енергії споживачу, зберігання енергії, агрегації, трейдерської діяльності, здійснення функцій оператора ринку та гарантованого покупця затверджуються Регулятором.

3. Ліцензія на провадження господарської діяльності з виробництва, передачі, розподілу електричної енергії, розподілу електричної енергії малими системами розподілу, постачання електричної енергії споживачу, зберігання енергії, агрегації, трейдерської діяльності, здійснення функцій оператора ринку та гарантованого покупця видається Регулятором у встановленому законодавством порядку.

4. У видачі ліцензії на провадження певного виду господарської діяльності на ринку електричної енергії може бути відмовлено виключно з підстав, передбачених законом, а також у недискримінаційній спосіб та на підставі повної і об'єктивної оцінки документів, поданих заявником.

Регулятор повинен повідомити заявника про причини відмови у видачі ліцензії";

7) у статті 9:

частину першу доповнити абзацом другим такого змісту:

"Для цілей цього Закону особливою групою споживачів вважаються юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність, використовуючи струмоприймачі першої категорії з надійності електропостачання, або які є споживачами та/або власниками електричних мереж і не є операторами системи розподілу, електричні мережі яких використовуються для розподілу електричної енергії іншим споживачам, та/або активними споживачами (крім побутових споживачів), які встановили генеруючі установки, призначені для виробництва електричної енергії, та/або установки зберігання енергії відповідно до статті 58¹ цього Закону";

у частині другої слова "передачею та розподілом електричної енергії, а також з використанням енергії для власних потреб учасниками ринку (крім споживачів)" замінити словами "передачею, розподілом електричної енергії, зберіганням енергії, а також з використанням енергії для власних потреб учасниками ринку (крім споживачів, не віднесених до особливої групи споживачів)";

у частині третьої слова "(крім споживачів)" замінити словами "(крім споживачів, не віднесених до особливої групи споживачів)";

у пункті 1 і абзаці першому пункту 2 частини четвертої слова "(крім споживачів)" замінити словами "(крім споживачів, не віднесених до особливої групи споживачів)";

8) статтю 25 доповнити частинами п'ятою – восьмою такого змісту:

"5. Виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) мають право здійснювати електрозабезпечення електроустановок власного споживання, не пов'язаних з виробництвом електричної енергії, що розташовані з ними на одній земельній ділянці чи земельних ділянках, що мають спільні межі, електричними мережами внутрішнього електрозабезпечення, за умови організації комерційного обліку та об'єднання їх однією площадкою вимірювання. Вимоги щодо організації комерційного обліку електричної енергії на об'єктах, що об'єднані однією площадкою вимірювання, у межах цієї площадки вимірювання, визначення обсягів спожитої/відпущеної електричної енергії (салдування) на таких площадках виробництва встановлюються кодексом комерційного обліку. Електричні мережі внутрішнього електрозабезпечення, що з'єднують генеруючий об'єкт виробника з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) з електроустановками власного споживання, не пов'язаними з виробництвом електричної енергії, що розташовані з ним на одній земельній ділянці чи земельних ділянках, що мають спільні межі між собою, не вважаються прямою лінією. Електрична енергія, спожита електроустановками власного споживання, не пов'язаними з виробництвом електричної енергії, через електричні мережі внутрішнього електрозабезпечення, у відносинах із гарантованим покупцем вважається спожитою на власні потреби таким об'єктом електроенергетики. Особливості приднання електроустановок власного споживання виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) та особливості й обмеження щодо приднання до таких електроустановок інших споживачів визначаються Регулятором.

6. Виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) мають право здійснювати електрозабезпечення електроустановок пов'язаних осіб, що розташовані з ними на одній земельній ділянці чи земельних ділянках, що мають спільні межі, за умови організації комерційного обліку та відсутності встановлених на об'єктах таких пов'язаних осіб генеруючих установок. Електричні мережі, що з'єднують генеруючий об'єкт виробника з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) з такими електроустановками пов'язаних осіб, не вважаються прямою лінією. Такі електроустановки пов'язаних осіб виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) можуть бути придані до електричних мереж оператора системи передачі або оператора системи розподілу та повинні мати

окремі точки комерційного обліку. Одночасне живлення таких електроустановок пов'язаних осіб виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) від об'єкта генерації таких виробників та мереж оператора системи передачі або оператора системи розподілу не допускається. Зміна джерела живлення таких електроустановок пов'язаних осіб виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) дозволяється з початку наступної розрахункової доби, якщо така зміна не пов'язана з обмеженням та/або аварійним припиненням розподілу або передачі електричної енергії оператором системи протягом поточної доби чи з аварійними заходами такого об'єкта генерації протягом поточної доби. Технічні вимоги щодо відокремлення електричних мереж пов'язаних осіб виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), у тому числі вимоги щодо встановлення автоматичного обладнання щодо такого відокремлення, від мереж оператора системи передачі та/або мереж оператора системи розподілу встановлюються відповідним оператором системи передачі або оператором системи розподілу згідно з кодексом системи передачі або кодексом системи розподілу. Електрична енергія, спожита з електричних мереж виробника електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) пов'язаними особами, що розташовані з ними на одній земельній ділянці чи земельних ділянках, що мають спільні межі між собою, не вважаються спожитою на власні потреби такого виробника. Не дозволяється здійснювати електрозабезпечення таких електроустановок пов'язаних осіб виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) до електричних мереж таких виробників, порядком обліку та продажу електричної енергії, виробленої такими виробниками, порядком зміни джерела живлення таких електроустановок, особливості й обмеження щодо приднання до таких електроустановок інших споживачів визначаються Регулятором.

7. Виробники електричної енергії, що здійснюють виробництво електричної енергії на когенераційних установках потужністю до 20 МВт, мають право здійснювати електрозабезпечення електроустановок власних

об’єктів критичної інфраструктури мережами внутрішнього електрозабезпечення, за умови організації комерційного обліку електричної енергії та об’єднання їх однією площиною вимірювання. Вимоги щодо організації комерційного обліку електричної енергії на об’єктах критичної інфраструктури, що заживлені від власних когенераційних установок потужністю до 20 МВт, визначення обсягів спожитої/відпущеної електричної енергії на таких площаках вимірювання встановлюються кодексом комерційного обліку. Електричні мережі внутрішнього електрозабезпечення, що з’єднують когенераційну установку потужністю до 20 МВт з електроустановками власних об’єктів критичної інфраструктури, не пов’язаними з виробництвом електричної енергії, не вважаються прямою лінією. Особливості приєднання до когенераційних установок потужністю до 20 МВт електроустановок власних об’єктів критичної інфраструктури та особливості і обмеження щодо приєднання до таких електроустановок інших споживачів визначаються Регулятором.

8. Виробники електричної енергії, що здійснюють виробництво електричної енергії на когенераційних установках потужністю до 20 МВт, мають право здійснювати електрозабезпечення електроустановок об’єктів критичної інфраструктури за погодженням з органами місцевого самоврядування, за умови організації комерційного обліку згідно з вимогами кодексу комерційного обліку та відсутності встановлених на таких об’єктах критичної інфраструктури генеруючих установок. Електричні мережі, що з’єднують генеруючий об’єкт виробника електричної енергії, що здійснює виробництво електричної енергії на когенераційних установках потужністю до 20 МВт, з електроустановками об’єктів критичної інфраструктури, не вважаються прямою лінією. Такі електроустановки об’єктів критичної інфраструктури та генеруючих об’єктів виробників електричної енергії, що здійснюють виробництво електричної енергії на когенераційних установках потужністю до 20 МВт, можуть бути приєднані до електричних мереж оператора системи передачі або оператора системи розподілу та повинні мати окремі точки комерційного обліку. Одночасне живлення таких електроустановок об’єктів критичної інфраструктури від генеруючих об’єктів виробників електричної енергії, що здійснюють виробництво електричної енергії на когенераційних установках потужністю до 20 МВт, та мереж оператора системи передачі або оператора системи розподілу не допускається. Зміна джерела живлення електроустановок об’єктів критичної інфраструктури дозволяється з початку наступної розрахункової доби, якщо така зміна не пов’язана з обмеженням та/або аварійним припиненням розподілу або передачі електричної енергії оператором системи протягом поточної доби чи з аварійними закупками такої когенераційної установки потужністю до 20 МВт протягом поточної доби. Технічні вимоги щодо відокремлення електричних мереж об’єктів критичної інфраструктури, в тому числі вимоги щодо встановлення автоматичного обладнання щодо такого відокремлення, від мереж оператора системи передачі та/або мереж оператора системи

розподілу встановлюються відповідним оператором системи передачі або оператором системи розподілу згідно з кодексом системи передачі або кодексом систем розподілу. Не дозволяється здійснювати живлення об’єктів критичної інфраструктури від когенераційних установок потужністю до 20 МВт: без технічних засобів, що унеможливають одночасне живлення об’єктів критичної інфраструктури від когенераційних установок потужністю до 20 МВт та мереж оператора системи передачі або оператора системи розподілу; без організації комерційного обліку електричної енергії. Порядок приєднання електроустановок об’єктів критичної інфраструктури від електричних мереж виробника електричної енергії, що здійснює виробництво електричної енергії на когенераційних установках потужністю до 20 МВт, порядку обліку та продажу електричної енергії, виробленої такими об’єктами електроенергетики, визначаються Регулятором”;

9) у статті 30:

у частині четвертій:

у пункті 9 слова "та виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку" виключити;

доповнити пунктами 13 і 14 такого змісту:

"13) для об’єктів генерації, визначених кодексом системи передачі, включених до балансуоючої групи гарантованого покупця, надавати оператору системи передачі послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом, згідно з правилами ринку;

14) здійснювати відповідно до цього Закону відшкодування гарантованому покупцю частки вартості врегулювання небалансу електричної енергії балансуоючої групи гарантованого покупця за відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії (які не пов’язані з виконанням команд оператора системи передачі на зменшення навантаження та командами з операційної безпеки) об’єктами електроенергетики або чергами будівництва (пусковими комплексами) виробників за "зеленим" тарифом, які включені до балансуоючої групи гарантованого покупця, від їхніх прогнозованих погодинних графіків відпуску електричної енергії”;

доповнити частиною сьомою такого змісту:

"7. Виробники електричної енергії з відновлюваних джерел енергії мають право отримувати гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, продавати та передавати такі гарантії походження іншій особі на підставі цивільно-правових договорів, у тому числі на електронних аукціонах торговельних площадок, з урахуванням особливостей, встановлених частиною десятою статті 71 цього Закону для виробників, яким встановлено "зелений" тариф, якщо об’єкти електроенергетики або черги їх будівництва (пускові комплекси) таких виробників включені до балансуоючої групи гарантованого покупця, та

виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку, виробників, яким встановлено "зелений" тариф, якщо їх об’єкти електроенергетики або черги їх будівництва (пускові комплекси) за їхньою заявою виключені з балансуоючої групи гарантованого покупця, та щодо яких укладено договір виробника про надання послуги за механізмом ринкової премії”;

10) у частині другій статті 30¹ слова "та гарантованого покупця" виключити;

11) доповнити розділом IV² такого змісту:

"Розділ IV²
АГРЕГАЦІЯ

Стаття 30². Агрегація

1. Діяльність із агрегації на ринку електричної енергії підлягає ліцензуванню відповідно до законодавства, крім випадків наявності у суб’єкта господарювання – учасника ринку електричної енергії ліцензії з виробництва та/або зберігання, та/або постачання електричної енергії споживачам, та/або на провадження господарської діяльності із здійснення функцій гарантованого покупця.

Незалежний агрегатор не має права здійснювати діяльність з постачання електричної енергії споживачу за договором постачання електричної енергії споживачу.

2. Відносини між агрегатором та іншими учасниками агрегованої групи регулюються договором про участь в агрегованій групі. Істотні умови договору про участь в агрегованій групі визначаються правилами ринку.

Агрегатор може агрегувати одну або декілька одиниць агрегації.

Агрегатор є стороною, відповідальною за баланс усіх електроустановок, що входять до складу його одиниці агрегації, за виключенням електроустановок, призначених для споживання споживачів, які купують електроенергію в іншого учасника ринку, що здійснює діяльність з постачання електроенергії споживачу.

3. Агрегатору забороняється здійснювати діяльність з передачі та/або розподілу електричної енергії, транспортування та розподілу природного газу та виконання функцій оператора ринку.

4. Агрегатор здійснює купівлю-продаж електричної енергії на ринку електричної енергії відповідно до положень цього Закону, правил ринку, правил ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку

електричної енергії. Агрегатор надає послуги з балансування та/або допоміжні послуги відповідно до положень цього Закону та правил ринку.

5. Агрегатор має право:

1) здійснювати купівлю-продаж електричної енергії на ринку електричної енергії;

2) своєчасно та в повному обсязі отримувати кошти за продану ним електричну енергію відповідно до укладених договорів на ринку електричної енергії, за допоміжні послуги та послуги з балансування;

3) отримувати доступ до інформації щодо діяльності на ринку електричної енергії у порядку та обсягах, визначених правилами ринку, правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

Агрегатор має інші права, передбачені законодавством.

6. Агрегатор зобов’язаний:

1) дотримуватися ліцензійних умов провадження господарської діяльності із агрегації, інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

2) надавати повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії у порядку, передбаченому правилами ринку;

3) складати добові графіки електричної енергії згідно з обсягами купленої та проданої електричної енергії та надавати їх оператору системи передачі відповідно до правил ринку;

4) виконувати акцептовані оператором системи передачі добові графіки електричної енергії;

5) нести фінансову відповідальність за небаланс електричної енергії за цінами, визначеними відповідно до правил ринку, у разі невиконання ним акцептованих оператором системи передачі погодинних графіків електричної енергії з урахуванням особливостей, визначених частиною другою цієї статті;

6) своєчасно та в повному обсязі сплачувати кошти за електричну енергію, куплену на ринку електричної енергії, та за послуги, що надаються на ринку електричної енергії;

7) надавати Регулятору інформацію, необхідну для здійснення ним функцій і повноважень, встановлених законодавством;

8) надавати учасникам ринку інформацію, необхідну для виконання ними своїх функцій на ринку електричної енергії, в обсягах та порядку, визначених правилами ринку, правилами ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу, кодексом комерційного обліку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

9) укладати договори, які є обов’язковими для провадження діяльності на ринку електричної енергії, та виконувати умови цих договорів;

10) бути постачальником послуг з балансування у випадках, визначених правилами ринку;

11) пропонувати генеруючу потужність на балансуоючому ринку згідно з правилами ринку;

12) пропонувати та надавати допоміжні послуги оператору системи передачі у випадках та порядку, визначених правилами ринку;

13) надавати повну інформацію про умови договорів суб’єктам, які бажають приєднатися до агрегованої групи;

14) інформувати учасників агрегованої групи щонайменше один раз за розрахунковий період про результати діяльності агрегованої групи (обсяги і вартість купленої та/або проданої електроенергії та/або послуг на ринку електроенергії тощо).

7. Споживач має право входити до агрегованої групи без згоди електропостачальника такого споживача.

8. Електроустановка, призначена для виробництва та/або споживання електричної енергії, та/або установка зберігання енергії може входити до складу лише однієї одиниці агрегації. До складу одиниці агрегації не може входити електроустановка, що призначена для виробництва електричної енергії, встановлена потужність якої перевищує 20 МВт.

Вимоги щодо комерційного обліку електроустановок, які входять до одиниці агрегації, визначаються кодексом комерційного обліку електричної енергії.

Технічні вимоги до електроустановок, що входять до складу одиниці агрегації, та порядок здійснення діяльності з агрегації визначаються правилами ринку, кодексом системи передачі та кодексом систем розподілу.

9. Одиниця агрегації функціонує на ринку електричної енергії як єдина електроустановка з інтегрованими технічними параметрами.

Агрегатор управляє та несе відповідальність перед оператором системи передачі за виконання графіка та команд оператора системи передачі щодо його одиниці агрегації.

Агрегатор має забезпечувати можливість управління електроустановками, що входять до складу однієї одиниці агрегації, окремо по кожній області комерційного обліку мережі.

10. Оплата послуг передачі та розподілу електроенергії для електроустановок, що агрегуються, здійснюють власники цих електроустановок або їх постачальники електроенергії.

11. Учасники ринку мають право безперешкодно входити до агрегованої групи, змінювати її або не входити до жодної агрегованої групи. Вихід з агрегованої групи має здійснюватися в найкоротший можливий строк при дотриманні умов договору, але такий строк не може перевищувати 21 календарний день. При цьому в договорах про участь в агрегованій групі допускається передбачати штрафні санкції (плату) за вихід електроустановки з агрегованої групи. Такі штрафні санкції (плата) повинні бути пропорційними, не повинні перевищувати прямі збитки та/або витрати агрегатора внаслідок розірвання договору, включаючи вартість вже наданих за договором послуг. Штрафні санкції (плата) не можуть застосовуватися до побутових та малих непобутових споживачів”;

12) у статті 33:

пункт 3 частини першої викласти в такій редакції:

"3) надає послуги з передачі електричної енергії та диспетчерського (операційно-технологічного) управління на недискримінаційних засадах відповідно до вимог, встановлених цим Законом, кодексом системи передачі, кодексом комерційного обліку, з дотриманням встановлених показників якості надання послуг”;

частину третю доповнити пунктом 19 такого змісту:

"19) надавати інформацію для реєстрації приєднаних до системи передачі генеруючих установок активних споживачів, які продають електричну енергію за "зеленим" тарифом гарантованому покупцю або постачальнику універсальних послуг, для отримання гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, а також здійснювати перевірки таких генеруючих установок у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України”;

в абзаці третьому частини п’ятої слова "який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною" замінити словами "якому встановлено "зелений" тариф, якщо об’єкт електроенергетики або черга його будівництва (пусковий комплекс) такого виробника включений до балансуоючої групи гарантованого покупця”;

13) частину третю статті 46 доповнити пунктом 16 такого змісту:

"16) надавати інформацію для реєстрації приєднаних до системи розподілу генеруючих установок активних споживачів, які продають електричну енергію за "зеленим" тарифом гарантованому покупцю або постачальнику універсальних послуг, для отримання гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, а також здійснювати перевірки таких генеруючих установок у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України”;

14) у статті 49:

частину четверту викласти в такій редакції:

"4. Розподіл електричної енергії малою системою розподілу здійснюється оператором малої системи розподілу. Діяльність з розподілу електричної енергії малою системою розподілу підлягає ліцензуванню відповідно до законодавства. Оператор малої системи розподілу здійснює свою діяльність, надає послуги з розподілу електричної енергії малою системою розподілу на недискримінаційних засадах відповідно до цього Закону, кодексу систем розподілу та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії. Мала система розподілу має бути побудована з урахуванням принципу економічної ефективності, з дотриманням режиму права власності, вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, енергоефективності, захисту життя і здоров’я людей, а також раціонального використання енергії відповідно до технічних правил та норм безпеки, передбачених нормативно-технічними документами. Оператори малих систем розподілу надають своїм користувачам послуги з розподілу електричної енергії на підставі договорів, примірної форма яких затверджується Регулятором.

Транзит електричної енергії своєю територією за межі малої системи розподілу заборонено.

Регулятор може класифікувати електричні мережі, що розподіляють електричну енергію на обмеженій території об’єктів та/або земельних ділянок, як малу систему розподілу, якщо одночасно виконуються такі умови:

- 1) розподіл такими мережами здійснюється для користувачів, електроустановки яких розташовані на обмеженій території об’єктів та/або земельних ділянок;
- 2) розподіл електричної енергії такими мережами не здійснюється побутовим споживачам;
- 3) не здійснюється транзит електричної енергії своєю територією за межі малої системи розподілу;
- 4) електричні мережі малої системи розподілу перебувають у власності оператора малої системи розподілу та розташовані на території об’єктів та/або земельних ділянок, на яких розташовані електроустановки користувачів малої системи розподілу, крім ліній приєднання малої системи розподілу до мереж оператора системи розподілу або оператора системи передачі, які можуть бути розташовані за межами території таких об’єктів та/або земельних ділянок;
- 5) приєднана потужність малої системи розподілу становить не менше 1 000 кВт, яка набута за результатами отримання послуги з приєднання, що завершена після набрання чинності цим Законом.

Класифікація та критерії визначення малих систем розподілу визначаються цим Законом та кодексом систем розподілу виходячи, зокрема,

з кількості та категорії користувачів малої системи розподілу, обсягів розподілу електричної енергії малою системою розподілу, потужності приєднання до системи передачі та/або системи розподілу”;

після частини четвертої доповнити частиною 4¹ такого змісту:

"4¹. Електричні мережі індустриального парку або декількох суміжних індустриальних парків, створені ініціатором створення, керуючою компанією або іншим суб’єктом індустриального парку, можуть класифікуватися як мала система розподілу, за умови виконання критеріїв, визначених частиною четвертою цієї статті, та таких додаткових критеріїв:

1) розподіл такими мережами здійснюється для ініціатора створення, керуючої компанії, учасників та/або інших суб’єктів індустриального парку або декількох суміжних індустриальних парків, електроустановки яких розташовані на території таких індустриальних парків;

2) не здійснюється транзит електричної енергії споживачам, електроустановки яких розташовані за межами території таких індустриальних парків, та між різними точками приєднання такої електричної мережі до мереж операторів систем розподілу та/або оператора системи передачі.

Мала система розподілу індустриального парку може створюватися ініціатором створення, керуючою компанією або іншими суб’єктами індустриального парку, якщо це передбачено договором про створення та функціонування індустриального парку. Договір про створення та функціонування індустриального парку має бути оприлюднений на офіційному веб-сайті керуючої компанії індустриального парку та оператора малої системи розподілу. У разі передачі іншому суб’єкту індустриального парку права створювати електричні мережі індустриального парку договір про здійснення господарської діяльності в межах індустриального парку, що укладається між ініціатором створення або керуючою компанією індустриального парку та таким суб’єктом індустриального парку – власником електричних мереж, повинен містити такі істотні умови:

- 1) порядок надання послуг з приєднання учасникам індустриального парку – користувачам малої системи розподілу та послуг з розподілу електричної енергії;
- 2) порядок забезпечення комерційного обліку електричної енергії оператором та користувачами малої системи розподілу;
- 3) принципи ціноутворення послуг з розподілу електричної енергії оператором малої системи розподілу на території індустриального парку;
- 4) покладення на іншого суб’єкта індустриального парку відповідальності за утримання електричних мереж на території індустриального парку в належному технічному стані;

5) відповідальність за недотримання власником електричних мереж на території індустриального парку основних умов надання послуг з приєднання та розподілу електричної енергії.

Умови такого договору мають відповідати вимогам чинного законодавства.

Користувачами малої системи розподілу індустриального парку можуть бути ініціатор створення, керуюча компанія, учасники та інші суб’єкти такого індустриального парку, електроустановки яких розташовані на території такого індустриального парку, а також виробники електричної енергії з відновлюваних джерел енергії та оператори установок зберігання енергії, електроустановки яких розташовані на території земельних ділянок індустриальних парків або за їх межами. Транзит електричної енергії через такі приєднані електроустановки виробників електричної енергії з відновлюваних джерел енергії та/або операторів установок зберігання енергії, які розташовані за межами земельних ділянок індустриальних парків, заборонено.

Оператори малих систем розподілу зобов’язані застосовувати до таких виробників електричної енергії з відновлюваних джерел енергії та/або операторів установок зберігання енергії, які розташовані за межами земельних ділянок індустриальних парків, аналогічні умови щодо надання послуг з приєднання та розподілу електричної енергії як до користувачів малої системи розподілу індустриального парку, визначені цим Законом. Відбір та випуск електроенергії такими генеруючими установками та установками зберігання енергії, приєднаними до електричних мереж малої системи розподілу, які розташовані за межами земельних ділянок індустриальних парків, а також випуск електроенергії в мережі оператора системи в точці приєднання такої малої системи розподілу до мереж оператора системи не вважається транзитом електричної енергії. Технічні вимоги щодо забезпечення відпуску електричної енергії малою системою розподілу в точці приєднання до мереж оператора системи визначаються таким оператором системи в рамках процедури приєднання. Для декількох індустриальних парків, розташованих на земельних ділянках, які мають спільні межі або розділені земельними ділянками, на яких розташовано або передбачається розташувати відповідно до містобудівної документації виключно об’єкти інженерно-транспортної інфраструктури, може створюватися одна мала система розподілу, оператор якої повинен бути одночасно суб’єктом (ініціатором створення, керуючою компанією або іншим суб’єктом) кожного такого індустриального парку. Територією здійснення діяльності з розподілу такої малої системи розподілу є територія цих суміжних індустриальних парків, а розподіл електричної енергії користувачам таких індустриальних парків не є транзитом електричної енергії”;

частину п’яту викласти в такій редакції:

"5. Оператори малої системи розподілу виконують функції, мають права та обов’язки оператора системи розподілу щодо користувачів малої системи

розподілу з урахуванням особливостей, визначених кодексом системи розподілу та правилами роздрібного ринку.

Максимальна (гранична) плата за послуги з розподілу електричної енергії малою системою розподілу не повинна перевищувати рівень встановленого тарифу на послуги з розподілу електричної енергії оператора системи розподілу, який є власником найбільшої (за кількістю умовних одиниць енергетичного обладнання) системи розподілу електричної енергії на території області (міст Києва та Севастополя, Автономної Республіки Крим), перелік яких розміщено на офіційному веб-сайті Регулятора, з урахуванням класу напруги на межі балансової належності між користувачем малої системи розподілу і малою системою розподілу, зазначеного в договорі про надання послуг з розподілу.

Оператор малої системи розподілу на території провадження своєї діяльності зобов'язаний застосовувати недискримінаційні умови для користувачів малої системи розподілу. Надання оператором малої системи розподілу послуг з приєднання та послуг з розподілу електричної енергії здійснюється на підставі відповідних договорів, які є публічними договорами приєднання та укладаються з урахуванням статей 633, 634, 641, 642 Цивільного кодексу України. Виставлення оператором малої системи розподілу користувачам інших платежів, пов'язаних із наданням послуг з розподілу електричної енергії на території малої системи розподілу, крім плати за надання послуг з розподілу електричної енергії та штрафних санкцій, пов'язаних з виконанням умов договору, забороняється. Порядок надання оператором малої системи розподілу послуг з приєднання електроустановок особі, які мають намір стати користувачами малої системи розподілу, перелік та порядок оприлюднення оператором малої системи розподілу інформації на власному офіційному веб-сайті, у тому числі про резерв потужності, у межах якого може бути надано послугу з приєднання електроустановок користувачам, встановлюються кодексом систем розподілу. Максимальна (гранична) плата за надання послуг з приєднання електроустановок користувачів до малої системи розподілу не повинна перевищувати величину плати за приєднання, розраховану відповідно до Методики (порядку) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу із застосуванням ставок плати за нестандартне приєднання потужності та ставок плати за створення електричних мереж лінійної частини, встановлених Регулятором для оператора системи розподілу, який є власником найбільшої (за кількістю умовних одиниць енергетичного обладнання) системи розподілу електричної енергії на території області (міст Києва та Севастополя, Автономної Республіки Крим), перелік яких розміщено на офіційному веб-сайті Регулятора, з урахуванням класу напруги точки приєднання.

Оператор малої системи розподілу індустриального парку має право приєднувати електроустановки користувачів на безоплатній основі з включенням до договору приєднання інвестиційних зобов'язань користувача, зокрема в частині зобов'язань отримання певних обсягів розподілу

18) у статті 58:

у частині першій:

пункт 11¹ викласти в такій редакції:

"11¹) брати участь у ринку допоміжних послуг, надавати послуги з балансування та об'єднуватися (вступати) в агреговані групи з цією метою у порядку, визначеному правилами ринку";

абзаци п'ятнадцятий – двадцять перший замінити шістьма новими абзацами такого змісту:

"Споживач має право встановлювати генеруючі установки, призначені для виробництва електричної енергії для покриття виключно власного споживання, без отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з виробництва енергії, якщо такий споживач у будь-який період часу не здійснює відпуск виробленої енергії в ОЕС України або в мережі інших суб'єктів господарювання.

Споживач має право встановлювати та використовувати установки зберігання енергії для забезпечення власних потреб без отримання ліцензії на провадження господарської діяльності із зберігання енергії, якщо такий споживач у будь-який період часу не здійснює відпуск раніше збереженої в установці зберігання енергії в ОЕС України або в мережі інших суб'єктів господарювання.

Споживач, генеруюча установка якого виробляє електричну енергію з відновлюваних джерел енергії для покриття виключно власного споживання, має право отримати гарантію походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, відповідно до законодавства.

Споживач, який є власником гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, має право відчувувати її та/або використати для підтвердження того, що відповідний обсяг спожитої ним для власних потреб електричної енергії вироблено з відновлюваних джерел енергії. Гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, засвідчує права її власника на екологічну цінність та позитивний ефект від виробництва електричної енергії з відновлюваних джерел енергії.

Споживач має право вступати до агрегованих груп та надавати допоміжні послуги і послуги з балансування із застосуванням власних електроустановок, призначених до споживання та/або виробництва, та/або зберігання електричної енергії.

Споживач має право вступати до агрегованих груп та купувати/продавати електроенергію, яка зберігається із застосуванням власних установок зберігання енергії, агрегатору. Продаж електроенергії агрегатором такому споживачу з метою її зберігання в установках зберігання енергії не вважається постачанням у розумінні цього Закону та не потребує ліцензії";

частину другу викласти в такій редакції:

"2. Побутові споживачі та малі непобутові споживачі мають право на отримання універсальних послуг відповідно до цього Закону.

Споживачі колективного побутового споживача купують та здійснюють розрахунки за спожитою електричну енергію з колективним побутовим споживачем за тими самими цінами, за якими колективний побутовий споживач купує та здійснює розрахунки за електричну енергію з електропостачальником такого колективного побутового споживача";

19) доповнити статтею 58¹ такого змісту:

"Стаття 58¹. Активний споживач

1. Активний споживач має права та обов'язки, визначені статтею 58 цього Закону, крім випадків, передбачених цією статтею.

Споживач набуває статусу активного споживача одночасно з:

укладенням договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва, що є додатком до договору про постачання електричної енергії споживачу; або

укладенням договору з гарантованим покупцем або постачальником універсальних послуг про продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом.

Споживач також набуває статусу активного споживача у разі встановлення установи зберігання енергії з метою участі у ринку допоміжних послуг, надання послуг з балансування та купівлі-продажу електроенергії, яка використовується для зберігання енергії в установках зберігання енергії, та організованих сегментах ринку самостійно або у складі агрегованих груп.

Активний споживач із встановленою потужністю генеруючих електроустановок більше 1 МВт втрачає статус активного споживача на календарний рік у разі, якщо за попередній календарний рік обсяг відпуску електричної енергії, виробленої генеруючими електроустановками активного споживача, у мережу перевищить 50 відсотків загального обсягу споживання електричної енергії (з мережі та з генеруючих електроустановок активного споживача) такого активного споживача.

Процедура скасування статусу активного споживача та наслідки такого скасування визначаються Регулятором.

Договір купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва укладається між електропостачальником та активним споживачем, яким встановлено генеруючу установку. Постачання електричної енергії активним споживачем та купівля електричної енергії, відпущеної генеруючими установками таких споживачів в електричну мережу, здійснюються за вільними цінами, крім випадків, визначених законом.

2. Активний споживач та/або споживач має право встановлювати генеруючі установки, призначені для виробництва електричної енергії:

побутові споживачі у своїх приватних домогосподарствах – генеруючі установки, встановлена потужність яких не перевищує 50 кВт, призначені для виробництва електричної енергії з енергії сонячного випромінювання та/або енергії вітру та її продажу за "зеленим" тарифом відповідно до статті 9¹ Закону України "Про альтернативні джерела енергії";

інші споживачі, у тому числі енергетичні кооперативи, – генеруючі установки, встановлена потужність яких не перевищує 150 кВт, призначені для виробництва електричної енергії з енергії сонячного випромінювання та/або енергії вітру, з біомаси, біогазу, гідроенергії, геотермальної енергії та її продажу за "зеленим" тарифом відповідно до статті 9¹ Закону України "Про альтернативні джерела енергії";

приватні домогосподарства – генеруючі установки, приєднані до електроустановок, призначених для споживання електричної енергії напрямом або через мережі такого споживача, за умови що встановлена потужність генеруючих установок не перевищує величину дозволеної (договірної) потужності електроустановок такого споживача, призначених для споживання електричної енергії, але не більше 30 кВт, та продажу виробленої, але не спожитої електричної енергії за механізмом самовиробництва відповідно до статті 9⁶ Закону України "Про альтернативні джерела енергії";

малі непобутові споживачі – генеруючі електроустановки, що приєднані до електроустановок, призначених для споживання електричної енергії напрямом або через мережі такого споживача, за умови що встановлена потужність таких електроустановок не перевищує величину дозволеної (договірної) потужності електроустановок такого споживача, призначених для споживання електричної енергії, але не більше 50 кВт, та продажу виробленої, але не спожитої електричної енергії за механізмом самовиробництва відповідно до статті 9⁶ Закону України "Про альтернативні джерела енергії";

непобутові споживачі – генеруючі електроустановки, приєднані до електроустановок, призначених для споживання електричної енергії напрямом або через мережі такого споживача, за умови що встановлена потужність таких електроустановок не перевищує величину дозволеної (договірної) потужності електроустановок такого споживача, призначених для споживання електричної енергії та продажу виробленої, але не спожитої електричної енергії за механізмом самовиробництва відповідно до статті 9⁶ Закону України "Про альтернативні джерела енергії".

Потужність генеруючої установи активного споживача визначається номінальною потужністю інверторного устаткування такої генеруючої установи (у разі його наявності), що забезпечує паралельну роботу генеруючої установи з енергосистемою.

Сумарна встановлена потужність генеруючих установок та установок зберігання енергії активних споживачів (кожна окремо) не може перевищувати потужність, дозволену до споживання за договором про приєднання.

Технічні вимоги, яких має дотримуватися активний споживач, що пов'язані з приєднанням (підключенням) генеруючих установок та установок зберігання енергії такого споживача, визначаються кодексом систем розподілу та кодексом системи передачі.

3. Приватні домогосподарства, яким встановлено "зелений" тариф, здійснюють продаж виробленої електричної енергії за "зеленим" тарифом постачальнику універсальних послуг. Інші споживачі, у тому числі енергетичні кооперативи, яким встановлено "зелений" тариф, здійснюють продаж виробленої електричної енергії за "зеленим" тарифом гарантованому покупцю.

Активні споживачі здійснюють продаж відпущеної електричної енергії за механізмом самовиробництва постачальнику універсальних послуг або іншому електропостачальнику.

4. Порядок продажу та обліку електричної енергії, виробленої активними споживачами, а також розрахунків за неї затверджується Регулятором.

Приєднання генеруючих установок та/або установок зберігання активних споживачів не повинно призводити до погіршення нормативних параметрів якості електричної енергії в мережі та безпеки постачання. Вимоги щодо умов та порядку будівництва, приєднання та експлуатації таких установок визначаються кодексом системи розподілу або кодексом системи передачі.

Активний споживач, який встановлює генеруючу установку, призначену для виробництва електричної енергії, повинен додатково до комерційного обліку спожитої з електричної мережі/відпущеної в електричну мережу електричної енергії забезпечити облік виробленої власною генеруючою установкою електричної енергії відповідно до вимог кодексу комерційного обліку.

5. Активний споживач має право без отримання ліцензії на провадження господарської діяльності із зберігання енергії використовувати установки зберігання енергії, встановлена потужність яких не перевищує величину дозволеної (договірної) потужності електроустановок такого споживача, призначених для споживання електричної енергії, якщо інше не встановлено цим Законом.

Активний споживач, який встановив установку зберігання енергії, має право без отримання ліцензії на провадження господарської діяльності із зберігання енергії брати участь у ринку допоміжних послуг, надавати послуги з балансування та здійснювати купівлю-продаж електроенергії, яка використовується для зберігання енергії в установках зберігання енергії, на

організованих ринках електроенергії самостійно або через агреговані групи у порядку, визначеному Регулятором.

3 цієї мети побутовий споживач у власному домогосподарстві має право використовувати електромобіль як установку зберігання енергії.

Активний споживач, що встановив установку зберігання енергії, повинен забезпечити окремий облік відбору/відпуску електричної енергії установкою зберігання енергії, відповідно до вимог кодексу комерційного обліку.

6. Активний споживач, генеруюча установка якого виробляє електричну енергію з відновлюваних джерел енергії, має право отримати гарантію походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, відповідно до законодавства.

Активний споживач, який є власником гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, має право відчувувати її та/або використати для підтвердження того, що відповідний обсяг спожитої ним для власних потреб електричної енергії вироблено з відновлюваних джерел енергії. Гарантія походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, засвідчує права її власника на екологічну цінність та позитивний ефект від виробництва електричної енергії з відновлюваних джерел енергії.

7. Споживач має право приєднувати до власних електричних мереж генеруючі установки, що належать третім особам та призначені для виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, та установи зберігання енергії із встановленою потужністю, кожна з яких не перевищує величину дозволеної (договірної) потужності електроустановок такого споживача за мінусом величини встановленої потужності власних генеруючих установок та установок зберігання енергії такого споживача відповідно, та за умови, що весь обсяг виробленої такими генеруючими установками, що належать третім особам, електричної енергії придбавається споживачем, та весь обсяг відбору/відпуску електричної енергії установками зберігання енергії, що належать третім особам, купується/продається таким споживачем.

Відносини між активними споживачами та третіми особами з питань, визначених цією статтею, регулюються відповідно до договору, укладеного між ними, та цивільним законодавством.

Відносини щодо продажу споживачу електричної енергії, що виробляється генеруючими установками та/або відпускається установками зберігання енергії, що належать третім особам та приєднані до електричних мереж такого споживача, не є постачанням електричної енергії споживачу у розумінні цього Закону та не потребує ліцензії, плата за розподіл та передачу такої електричної енергії активним споживачем не сплачується. Обсяг такої електричної енергії не враховується для цілей розрахунку тарифів та послуги

з передачі та розподілу електричної енергії відповідного оператора системи розподілу та оператора системи передачі.

За умови виконання вимог, визначених абзацом першим цієї частини, такий споживач має укласти договір купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва та набути статусу активного споживача.

Електрична енергія, вироблена електроустановками третьої особи, що приєднані до електричних мереж або електроустановок споживача, може використовуватися активним споживачем на підставі договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва.

Установки зберігання енергії третіх осіб, що приєднані до електричних мереж або електроустановок споживача, можуть використовуватися активним споживачем для надання послуг балансування, допоміжних послуг та/або купівлі-продажу електроенергії, яка зберігається в таких установках зберігання енергії, на організованих сегментах ринку самостійно або у складі агрегованих груп.

Вимоги та обмеження, що встановлюються для генеруючих установок та/або установок зберігання енергії активних споживачів, застосовуються також до генеруючих установок третіх осіб, що приєднані до мереж, або електроустановок активного споживача.

8. Для цілей цієї статті активним споживачем також вважається об'єднання співласників багатоквартирного будинку, за умови приєднання генеруючих установок та/або установок зберігання енергії до електричних мереж багатоквартирного будинку, квартир та/або нежитлових приміщень.

Особливості набуття статусу активного споживача об'єднанням співласників багатоквартирного житлового будинку встановлюються Регулятором.

9. Виробництво електричної енергії активними споживачами, третіми особами, що приєднані до електричних мереж активних споживачів, вважається виробництвом електричної енергії для власних потреб та не потребує отримання ліцензії на виробництво електричної енергії, за умови що встановлена потужність таких генеруючих електроустановок на одній площадці вимірювання не перевищує 5 МВт.

Зберігання електричної енергії активними споживачами, третіми особами, установок зберігання енергії яких приєднані до електричних мереж активних споживачів, вважається зберіганням електричної енергії для власних потреб та не потребує отримання ліцензії на зберігання електричної енергії, за умови що встановлена потужність таких установок зберігання енергії на одній площадці вимірювання не перевищує 5 МВт.

електроенергії в точці приєднання. Порядок забезпечення комерційного обліку електричної енергії оператором та користувачами малої системи розподілу встановлюється кодексом комерційного обліку електричної енергії. Оператори малих систем розподілу зобов'язані провадити свою діяльність з дотриманням вимог законодавства, що регулює функціонування ринку електричної енергії та діяльність операторів систем розподілу. Оператори малих систем розподілу зобов'язані надавати Регулятору, центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, інформацію, необхідну для здійснення ними функцій і повноважень, визначених законодавством. Оператори малих систем розподілу виконують функції, мають права та обов'язки споживачів електричної енергії щодо оператора системи передачі, операторів систем розподілу, електропостачальників. Для отримання суб'єктом господарювання ліцензії на провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії малою системою розподілу між оператором системи розподілу та суб'єктом господарювання укладається договір про спільне використання технологічних електричних мереж як з основним споживачем, а також між оператором системи розподілу укладаються договори про надання послуг з розподілу з майбутніми користувачами малої системи розподілу. Після набуття статусу користувача діючої малої системи розподілу такий користувач протягом одного місяця має укласти з оператором системи розподілу договір про надання послуг з розподілу, а оператор малої системи розподілу має забезпечити внесення відповідних змін до договору про спільне використання технологічних електричних мереж. На період дії ліцензії на провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії малою системою розподілу для договорів, передбачених правилами роздрібного ринку електричної енергії, укладених з оператором малої системи розподілу як з основним споживачем та із користувачами малої системи розподілу як із субспоживачами, а також договорів, укладених відповідно до цієї частини, предписується з дня видачі Регулятором суб'єкту господарювання ліцензії на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії малою системою розподілу. У разі виявлення Регулятором порушень оператором малої системи розподілу вимог законодавства, що регулює функціонування ринку електричної енергії, Регулятор може, зокрема, прийняти рішення про анулювання суб'єкту господарювання ліцензії на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії малою системою розподілу. У разі анулювання ліцензії на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії малою системою розподілу суб'єкт господарювання – власник таких електричних мереж набуває статусу основного споживача, а також розпочинають діяти договори, укладені з суб'єктом господарювання – власником таких електричних мереж як з основним споживачем та із користувачами малої системи розподілу як із субспоживачами. Особливості врегулювання договірних відносин між оператором малої системи розподілу та оператором системи розподілу (оператором системи передачі) визначаються кодексом системи розподілу,

кодексом системи передачі та правилами роздрібного ринку. Порядок анулювання та відновлення дії ліцензії на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії малою системою розподілу встановлюється Регулятором. До операторів малої системи розподілу не застосовуються вимоги, визначені частиною третьою цієї статті, та положення статті 47 цього Закону";

частину шосту викласти в такій редакції:

"6. Основні споживачі, оператори малих систем розподілу забезпечують недискримінаційний доступ третім сторін до своїх електричних мереж, безпеку та надійність їх функціонування відповідно до кодексу систем розподілу, правил роздрібного ринку та інших нормативно-правових актів.

Оператори малих систем розподілу несуть відповідальність у порядку та обсягах, передбачених цим Законом";

15) частину третю статті 51 після пункту 10 доповнити новим пунктом такого змісту:

"11) затверджує правила продажу гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, на площадці оператора ринку, забезпечує функціонування такої торгової площадки, а також встановлює ціну послуг з організації торгів гарантіями походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, на такій торгівній площадці".

У зв'язку з цим пункт 11 вважати пунктом 12;

16) частину другу статті 53 доповнити пунктом 4¹ такого змісту:

"4¹) надає дані для формування гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України";

17) у частині другій статті 57:

підпункт "а" пункту 9 викласти в такій редакції:

"а) частки кожного джерела енергії у загальній структурі балансу електричної енергії, куленної ним та/або виробленої на власних електроустановках за попередній рік, у тому числі з використанням гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії (за наявності)";

доповнити пунктом 10¹ такого змісту:

"10¹) у чіткій та прозорій формі інформувати активних споживачів про вартість відпущеної та спожитої ними електричної енергії за механізмом самовиробництва із зазначенням цін за відповідний розрахунковий період у порядку, затвердженому Регулятором";

10. Активний споживач, який встановив установку зберігання енергії, сплачує плату за послуги з передачі електричної енергії та розподілу електричної енергії, що розраховується окремо на обсяг спожитої з мережі електричної енергії електроустановами, призначеними для споживання та виробництва електричної енергії, та окремо на обсяг абсолютної величини різниці між місячним відбором та місячним відпуском електричної енергії установкою зберігання енергії. В іншому випадку активний споживач сплачує плату за послуги з передачі електричної енергії та розподілу електричної енергії, яка розраховується на загальний обсяг спожитої з мережі електричної енергії”;

20) частину другу статті 60 викласти в такій редакції:

“2. Постачання електричної енергії здійснюється на недискримінаційних засадах.

Коллективний побутовий споживач не може перешкоджати встановленню споживачами колективного побутового споживача приладів обліку, що забезпечують диференційований облік спожитої електроенергії окремо за різними періодами часу (зонами доби)”;

21) абзац сьомий частини другої статті 62 викласти в такій редакції:

“Спеціальні обов’язки із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії покладаються на гарантованого покупця, постачальників універсальних послуг, оператора системи передачі, виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії, яким встановлено "зелений" тариф та які за результатами аукціону набули право на підтримку на строк застосування "зеленого" тарифу, на строк дії підтримки виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії, які за результатами аукціону набули право на підтримку”;

22) у статті 63:

частину першу викласти в такій редакції:

“1. Універсальні послуги надаються постачальником таких послуг виключно побутовим та малим побутовим споживачам.

Постачальник універсальних послуг не може відмовити побутовому та/або малому побутовому споживачу, який знаходиться на території здійснення його діяльності, в укладенні договору постачання електричної енергії.

Постачальник універсальних послуг не може відмовити побутовому та/або малому побутовому споживачу, який виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії і знаходиться на території здійснення його діяльності, в укладенні договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва, за умови що між споживачем та таким постачальником уже укладений договір про постачання електричної енергії”;

у частині п’ятій:

пункт 4 викласти в такій редакції:

“4) купувати електричну енергію, вироблену генеруючими установками приватних домогосподарств, встановлена потужність яких не перевищує величину, визначену для відповідних категорій генеруючих установок приватних домогосподарств відповідно до частини двадцять третьої статті 9⁴ Закону України "Про альтернативні джерела енергії", за "зеленим" тарифом в обсязі, що перевищує місячне споживання електричної енергії такими приватними домогосподарствами, та у кожному розрахунковому періоді здійснювати пріоритетну оплату її вартості”;

доповнити пунктами 4¹, 4², 6 такого змісту:

“4¹) купувати електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел, яка відпущена генеруючими установками приватних домогосподарств, встановлена потужність яких не перевищує 30 кВт, та генеруючими установками малих побутових споживачів, встановлена потужність яких не перевищує 50 кВт, за договором купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва;

4²) реструувати у реєстрі гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, генеруючі установи активних споживачів, у яких він придбаває електричну енергію за "зеленим" тарифом”;

“6) продавати гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, передані йому в обсязі електричної енергії, купленої ним за "зеленим" тарифом”;

у частині шостій:

друге речення абзацу третього викласти в такій редакції: "Розрахунок вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії здійснюється постачальником універсальних послуг відповідно до порядку купівлі електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, з урахуванням доходу постачальника універсальних послуг від продажу гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії”;

доповнити абзацами четвертим і п’ятим такого змісту:

“Постачальник універсальних послуг щомісяця у порядку, визначеному Регулятором, оприлюднює на офіційному веб-сайті відомості щодо обсягів купівлі електричної енергії за "зеленим" тарифом у приватних домогосподарств, величина встановленої потужності генеруючих установок яких не перевищує 50 кВт, за минулий місяць; щодо стану розрахунків за ці обсяги з такими приватними домогосподарствами; щодо вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, наданої таким постачальником універсальних

послуг оператору системи передачі за минулий місяць, та щодо стану розрахунків оператора системи передачі за таку послугу.

Оператор системи передачі щомісяця у порядку, визначеному Регулятором, оприлюднює на офіційному веб-сайті відомості щодо вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, наданої йому кожним з постачальників універсальних послуг за минулий місяць, та щодо стану розрахунків за таку послугу з кожним з таких постачальників універсальних послуг”;

23) у статті 65:

частини першу, другу, четверту – восьму викласти в такій редакції:

“1. Кабінет Міністрів України з метою забезпечення загальносуспільних інтересів та виконання гарантії держави щодо купівлі всієї електричної енергії, виробленої на об’єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії – вироблені лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим "зеленим" тарифом, придбання послуги за механізмом ринкової премії, що надається суб’єктами господарювання, яким встановлено "зелений" тариф, якщо об’єкт електроенергетики або черга будівництва електричної станції (пусковий комплекс) такого виробника виключений за його заявою з балансувальної групи гарантованого покупця, та суб’єктами господарювання, які за результатами аукціону набули право на підтримку, визначає суб’єкта господарювання державного сектору економіки для виконання функцій гарантованого покупця електричної енергії. Фінансування діяльності гарантованого покупця здійснюється в межах кошторису, що затверджується Регулятором.

Гарантований покупець при здійсненні купівлі-продажу електричної енергії на ринку електричної енергії, здійсненні експортних операцій, отриманні доступу до пропускової спроможності міждержавних перетинів враховує принципи торговельної політики гарантованого покупця, затвердженої Кабінетом Міністрів України.

2. Гарантований покупець зобов’язаний купувати у суб’єктиві господарювання, яким встановлено "зелений" тариф, всю відпущену електричну енергію, вироблену на включенні до складу балансувальної групи гарантованого покупця об’єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пускових комплексів) з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – вироблені лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим їм "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього протягом всього строку застосування "зеленого" тарифу, обсяг якої не перевищує обсяг електричної енергії, який може бути відпущений відповідним об’єктом електроенергетики або чергою його будівництва (пусковим комплексом) у кожному розрахунковому періоді (години), згідно із встановленою потужністю електрогенеруючого обладнання, зазначеною в ліцензії на виробництво електричної енергії. При цьому в

кожному розрахунковому періоді (місяці) обсяг відпуску електричної енергії, виробленої на об’єкті електроенергетики або черзі його будівництва (пусковому комплексі) з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), визначається за вирахуванням обсягу витрат електричної енергії на власні потреби в електричній енергії відповідного об’єкта згідно з показниками приладів обліку на власні потреби.

У разі перевищення обсягу електричної енергії, який може бути відпущений об’єктом електроенергетики або чергою його будівництва (пусковим комплексом), у кожному розрахунковому періоді (годині) згідно із встановленою потужністю електрогенеруючого обладнання, зазначеною в ліцензії на виробництво електричної енергії суб’єкта господарювання, якому встановлено "зелений" тариф, гарантований покупець здійснює придбання обсягу такого перевищення за ціною вартості позитивного небалансу, яка склалася за відповідний розрахунковий період (годину), відповідно до правил ринку.

Гарантований покупець зобов’язаний купувати електричну енергію, вироблену генеруючими установками активних споживачів, у тому числі енергетичних кооперативів, встановлена потужність яких не перевищує 150 кВт, за "зеленим" тарифом в обсязі, що перевищує місячне споживання електричної енергії такими активними споживачами.

Особливості розрахунків гарантованого покупця за електричну енергію, вироблену на об’єкті електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), до електричних мереж внутрішнього електрозабезпечення якого приєднано електроустановки власного споживання або пов’язаних осіб відповідно до статті 25 цього Закону, встановлюються частиною одинадцятю цієї статті.

У разі перевищення обсягів споживання над обсягами відпуску електричної енергії у виробника, якому встановлено "зелений" тариф, або об’єкта електроенергетики, черги будівництва (пускового комплексу) такого виробника, що входить до балансувальної групи гарантованого покупця, за розрахунковий період (місяць) такий виробник сплачує послуги з передачі та/або розподілу електричної енергії щодо обсягів такого перевищення відповідно до кодексу системи передачі та кодексу систем розподілу”;

“4. Гарантований покупець зобов’язаний придбавати у суб’єктиві господарювання, яким встановлено "зелений" тариф, якщо об’єкт електроенергетики або черга будівництва (пусковий комплекс) такого виробника за його заявою виключені з балансувальної групи гарантованого покупця, та у суб’єктиві господарювання, які за результатами аукціону набули право на підтримку, послугу за механізмом ринкової премії протягом всього строку застосування "зеленого" тарифу суб’єктами господарювання, яким встановлено "зелений" тариф, або строку дії підтримки суб’єктиві

господарювання, які за результатами аукціону набули право на підтримку, за умови що такі суб’єкти господарювання уклали з гарантованим покупцем договір про надання послуги за механізмом ринкової премії. Послуга придбавається за обсяг електричної енергії, виробленої на об’єктах електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – вироблені лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) та проданої за двосторонніми договорами, на ринку "на добу наперед", на внутрішньодобовому ринку у кожному розрахунковому періоді (години), який не перевищує обсяг електричної енергії, що може бути відпущений відповідним об’єктом електроенергетики або чергою його будівництва (пусковим комплексом), згідно із встановленою потужністю електрогенеруючого обладнання, зазначеною в ліцензії на виробництво електричної енергії. Обсяг виробленої та проданої такої електричної енергії у встановленому періоді (місяці) визначається за вирахуванням витрат електричної енергії на власні потреби в електричній енергії відповідного об’єкта електроенергетики згідно з показниками приладів обліку на власні потреби.

Придбання послуги за механізмом ринкової премії здійснюється гарантованим покупцем на підставі договору про надання послуги за механізмом ринкової премії.

Вартість послуги за механізмом ринкової премії за розрахунковий період (місяць) для кожного об’єкта електроенергетики або черги його будівництва (пускового комплексу) визначається в такій послідовності:

1) визначається розрахункова ціна шляхом обрання максимального значення з двох показників: середньозваженого значення індексів ціни на ринку "на добу наперед" для періоду базового навантаження за розрахунковий місяць та місяць, який йому передує, у торговій зоні "ОЕС України" та середньозваженого значення індексів ціни за двосторонніми договорами, що укладаються на виконання пунктів 6 і 6¹ частини другої статті 66 цього Закону, крім договорів, що укладаються для виконання спеціальних обов’язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії за розрахунковий місяць та місяць, який йому передує, для періоду базового навантаження в торговій зоні "ОЕС України”;

2) якщо за результатом визначення розрахункової ціни згідно з пунктом 1 цієї частини максимальним значенням виявиться середньозважене значення індексів ціни на ринку "на добу наперед" для періоду базового навантаження за розрахунковий місяць та місяць, який йому передує, у торговій зоні "ОЕС України", вартість послуги за механізмом ринкової премії за розрахунковий період (місяць) для кожного об’єкта електроенергетики або черги його будівництва (пускового комплексу) визначається як сума за розрахунковий період (місяць) добутків погодинного обсягу електричної енергії, виробленої та проданої суб’єктом господарювання на ринку "на добу наперед", внутрішньодобовому ринку та за двосторонніми договорами, та різниці між розміром "зеленого" тарифу або аукціонної ціни з урахуванням

надбавки до нього (неї), встановленого (визначеної) для об’єкта електроенергетики або черги його будівництва (пускового комплексу) відповідно до Закону України "Про альтернативні джерела енергії”, і середньозваженої ціни на ринку "на добу наперед" за відповідну годину за розрахунковий місяць та місяць, який йому передує, у торговій зоні "ОЕС України”;

3) якщо за результатом визначення розрахункової ціни згідно з пунктом 1 цієї частини максимальним значенням виявиться середньозважене значення індексів ціни за двосторонніми договорами, що укладаються на виконання пунктів 6 і 6¹ частини другої статті 66 цього Закону, крім договорів, що укладаються для виконання спеціальних обов’язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, за розрахунковий місяць та місяць, який йому передує, для періоду базового навантаження в торговій зоні "ОЕС України”, то вартість послуги за механізмом ринкової премії за розрахунковий період (місяць) для кожного об’єкта електроенергетики або черги його будівництва (пускового комплексу) визначається як сума за розрахунковий період (місяць) добутків погодинного обсягу електричної енергії, виробленої та проданої суб’єктом господарювання на ринку "на добу наперед", внутрішньодобовому ринку та за двосторонніми договорами, та різниці між розміром "зеленого" тарифу або аукціонної ціни з урахуванням надбавки до нього (неї), встановленого (визначеної) для об’єкта електроенергетики або черги його будівництва (пускового комплексу) відповідно до Закону України "Про альтернативні джерела енергії”, і співвідношення середньозваженого значення індексів ціни за двосторонніми договорами, що укладаються на виконання пунктів 6 і 6¹ частини другої статті 66 цього Закону, крім договорів, що укладаються для виконання спеціальних обов’язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, за розрахунковий місяць та місяць, який йому передує, для періоду базового навантаження в торговій зоні "ОЕС України” до середньозваженого значення індексів ціни на ринку "на добу наперед" для періоду базового навантаження в торговій зоні "ОЕС України" за розрахунковий місяць та місяць, який йому передує, помноженого на середньозважену ціну на ринку "на добу наперед" за відповідну годину за розрахунковий місяць та місяць, який йому передує, у торговій зоні "ОЕС України”.

Розрахунок вартості послуги за механізмом ринкової премії, що надається суб’єктами господарювання, яким встановлено "зелений" тариф, якщо об’єкт електроенергетики або черга будівництва (пусковий комплекс) такого виробника виключені за його заявою з балансувальної групи гарантованого покупця, та суб’єктами господарювання, які за результатами аукціону набули право на підтримку, здійснюється гарантованим покупцем відповідно до затвердженого Регулятором порядку визначення вартості та сплати послуги за механізмом ринкової премії, що надається гарантованому покупцю такими суб’єктами господарювання.

Розмір вартості послуги за механізмом ринкової премії, що надається суб’єктами господарювання, яким встановлено "зелений" тариф або які за результатами аукціону набули право на підтримку, затверджується Регулятором.

Якщо розмір розрахункової ринкової ціни у встановленому періоді перевищує розмір аукціонної ціни з урахуванням надбавки до нього (неї), встановленою для відповідного об’єкта електроенергетики або черги його будівництва (пускового комплексу), суб’єкт господарювання, що виробляє електричну енергію на такому об’єкті електроенергетики або черзі його будівництва (пусковому комплексі), сплачує гарантованому покупцю вартість послуги за механізмом ринкової премії для відпущеної електричної енергії відповідним об’єктом електроенергетики або чергою його будівництва (пусковим комплексом) у встановленому періоді.

5. Гарантований покупець здійснює оплату вартості електричної енергії, купленої за "зеленим" тарифом, з урахуванням вимог частини другої цієї статті, на підставі даних комерційного обліку, отриманих від адміністратора комерційного обліку, у порядку та строки, визначені відповідними договорами.

Гарантований покупець здійснює оплату вартості електричної енергії, купленої за "зеленим" тарифом, та вартості послуги за механізмом ринкової премії, пропорційно до вартості куплених обсягів електричної енергії за "зеленим" тарифом та вартості послуги за механізмом ринкової премії.

6. Порядок купівлі гарантованим покупцем електричної енергії за "зеленим" тарифом, порядок визначення вартості та сплати послуги за механізмом ринкової премії, що надається гарантованому покупцю суб’єктами господарювання, яким встановлено "зелений" тариф або які за результатами аукціону набули право на підтримку, визначається порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, що затверджується Регулятором.

Правила функціонування балансувальної групи гарантованого покупця регулюються договором про участь у балансувальній групі гарантованого покупця з урахуванням вимог цього Закону. Договір про участь у балансувальній групі гарантованого покупця укладається на основі типового договору, форма якого затверджується Регулятором.

Умовою укладання договору про участь у балансувальній групі гарантованого покупця є наявність чинного договору про надання послуги із зменшення навантаження, укладеного з оператором системи передачі у випадку, встановленому статтею 68 цього Закону.

Договір про участь у балансувальній групі гарантованого покупця повинен визначати, зокрема:

1) порядок розрахунку сальдованих обсягів та вартості небалансу електричної енергії балансувальної групи гарантованого покупця, спричинений

відхиленнями фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії (які не пов’язані з виконанням команд оператора системи передачі на зменшення навантаження та командами з операційної безпеки) об’єктами електроенергетики або чергами будівництва (пусковими комплексами) виробників генеруючих установок та активних споживачів за "зеленим" тарифом, від їх погодинних графіків відпуску електричної енергії;

2) порядок врахування обсягів невідпущеної електричної енергії в результаті виконання команд оператора системи передачі на зменшення навантаження та команд з операційної безпеки в разі, якщо це зменшить витрати на врегулювання небалансу електричної енергії балансувальної групи гарантованого покупця;

3) порядок розрахунку та відшкодування частки вартості врегулювання небалансу електричної енергії балансувальної групи гарантованого покупця, яка відшкодується виробниками, об’єктами електроенергетики або черги будівництва (пусковим комплексом) яких включені до балансувальної групи гарантованого покупця (включаючи порядок розрахунку та відшкодування вартості відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії об’єктом електроенергетики або чергою будівництва (пусковим комплексом) виробника від погодинного графіка відпуску електричної енергії, що надавався виробником гарантованому покупцю, у разі, якщо такі відхилення збільшили витрати на врегулювання небалансу електричної енергії балансувальної групи гарантованого покупця);

4) порядок та умови призиупинення дії договору в разі виключення об’єкта електроенергетики або черги його будівництва (пускового комплексу) із балансувальної групи гарантованого покупця;

5) порядок здійснення розрахунків за договором;

6) зобов’язання сторін договору щодо виконання вимог законодавства до учасників ринку електричної енергії;

7) інші права та обов’язки, відповідальність сторін;

8) строк дії договору, підстави та порядок його дострокового припинення.

Гарантований покупець та виробник за "зеленим" тарифом при виникненні взаємної однорідної заборгованості мають право проводити зарахування зустрічних однорідних вимог між собою за взаємною згодою сторін.

7. Для забезпечення покриття економічно обґрунтованих витрат гарантованого покупця на виконання спеціальних обов’язків із купівлі електричної енергії за "зеленим" тарифом та із придбання послуги за механізмом ринкової премії, що надається суб’єктами господарювання, яким встановлено "зелений" тариф або які за результатами аукціону набули право на підтримку, гарантований покупець надає оператору системи передачі

системи передачі гарантованим покупцем, визначається за відповідних розрахунковий період і зменшується на:

дохід від продажу гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії (у тому числі за зовнішньоекономічними договорами (контрактами), зменшений на суму вилатків, пов'язаних із продажем таких гарантій походження;

дохід від продажу електричної енергії за договорами експорту електричної енергії, зменшений на суму вилатків, пов'язаних із отриманням доступу до пропускної спроможності міждержавних перетинів, податків, зборів та інших обов'язкових платежів, пов'язаних із продажем електричної енергії за договорами експорту електричної енергії;

суму отриманої фінансової підтримки з державного бюджету для виконання спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії.

Коригування розміру вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії здійснюється відповідно до порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії.

Розрахунок вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, яка надається оператору системи передачі гарантованим покупцем, здійснюється гарантованим покупцем відповідно до порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії. Розмір вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, яка надається оператору системи передачі гарантованим покупцем, затверджується Регулятором.

Гарантований покупець зобов'язаний спрямовувати різницю між доходами та витратами, що виникла під час виконання ним спеціальних обов'язків, на забезпечення покриття власних витрат на виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за "зеленим" тарифом у суб'єктів господарювання, об'єкти електроенергетики або черги будівництва (пускові комплекси) яких включені до балансууючої групи гарантованого покупця, та із придбання послуги за механізмом ринкової премії у суб'єктів господарювання, яким встановлено "зелений" тариф або які за результатами аукціону набули право на підтримку, або інших спеціальних обов'язків.

8. Гарантований покупець має право на:

- 1) своєчасне та в повному обсязі отримання коштів за продану електричну енергію відповідно до укладених договорів;
- 2) отримання від виробників, у яких він купує електричну енергію, їх добових графіків відпуску електричної енергії у порядку та формі, визначених відповідними договорами;

3) отримання від адміністратора комерційного обліку даних про фактичний обсяг відпуску електричної енергії виробниками, у яких гарантований покупець купує електричну енергію або придбає послуги за механізмом ринкової премії;

4) доступу до інформації про діяльність на ринку електричної енергії у порядку та обсягах, визначених правилами ринку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

5) здійснення експорту електричної енергії відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України та умови якого передбачають вимоги до формування мінімальної ціни продажу такої електричної енергії, а також порядку визначення розміру прибутку від експорту електричної енергії гарантованого покупця, який враховується у вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, яка надається гарантованим покупцем;

6) здійснення експорту електричної енергії;

7) здійснення продажу гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, які не були передані при продажу електричної енергії за двосторонніми договорами та за договорами експорту;

8) інші права, передбачені нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та умовами укладених договорів на ринку електричної енергії";

у частині дев'ятій:

"пункти 3–8,11 викласти в такій редакції:

"3) купувати у виробників, яким встановлено "зелений" тариф, весь обсяг відпущеної електричної енергії в порядку, передбаченому частиною другою цієї статті, якщо об'єкти електроенергетики або черги будівництва (пускові комплекси) таких виробників включені до балансууючої групи гарантованого покупця;

4) придбавати у виробників, яким встановлено "зелений" тариф, якщо об'єкти електроенергетики або черги будівництва (пускові комплекси) яких виключені за їх заявою з балансууючої групи гарантованого покупця та щодо таких об'єктів укладено договір про надання послуги за механізмом ринкової премії, та виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку, послугу за механізмом ринкової премії із забезпечення збільшення частки виробництва енергії з альтернативних джерел енергії, якщо такі виробники уклали з ним договір про надання послуги за механізмом ринкової премії;

5) купувати електричну енергію, вироблену генеруючими установками активних споживачів, встановлена потужність яких не перевищує 150 кВт, та умови що встановлена потужність таких генеруючих установок не перевищує потужність, дозволену до споживання за договором про придбання;

6) стати стороною, відповідальною за баланс балансууючої групи гарантованого покупця;

7) надавати повідомлення про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії за двосторонніми договорами у порядку, визначеному правилами ринку;

8) сплачувати своєчасно та в повному обсязі за електричну енергію, куплену у виробників та активних споживачів, яким встановлено "зелений" тариф";

"11) продавати електричну енергію, куплену у виробників та активних споживачів, яким встановлено "зелений" тариф та об'єкти електроенергетики або черги будівництва (пускові комплекси) яких включені до балансууючої групи гарантованого покупця, на ринку "на добу наперед", внутрішньодобовому ринку, балансууючому ринку та за двосторонніми договорами";

доповнити пунктами 12–15 такого змісту:

"12) здійснювати своєчасно та в повному обсязі оплату затвердженої Регулятором послуги за механізмом ринкової премії, що надається виробниками, яким встановлено "зелений" тариф або які за результатами аукціону набули право на підтримку;

13) продавати гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, які не були передані при продажу електричної енергії за двосторонніми договорами, за зовнішньоекономічними договорами (контрактами);

14) реструувати у реєстрі гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, генеруючі установки активних споживачів, у тому числі енергетичних кооперативів, у яких він придбає електричну енергію за "зеленим" тарифом;

15) надавати оператору системи передачі інформацію, необхідну для здійснення перевірки розрахунків вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, та інформацію щодо укладених додаткових угод про призупинення/поновлення дії договорів купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом у порядку, визначеному цим Законом, правилами ринку та порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії";

доповнити частиною одинадцятою такого змісту:

"11. Електрична енергія, спожита з електричних мереж виробника електричної енергії з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) електроустановками власного споживання або пов'язаними особами відповідно до статті 25 цього Закону, у відношеннях із гарантованим покупцем

вважається спожитою на власні потреби такого виробника. У кожному розрахунковому періоді (місяці) обсяг відпуску електричної енергії, виробленої на об'єкті електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), до електричних мереж внутрішнього електрозабезпечення якого приєднано електроустановки власного споживання або пов'язаних осіб відповідно до статті 25 цього Закону, визначається за вирахуванням обсягу витрат електричної енергії на власні потреби в електричній енергії відповідного об'єкта електроенергетики згідно з показниками приладів обліку на власні потреби. Обсяг відпуску або споживання виробниками, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), до електричних мереж внутрішнього електрозабезпечення яких приєднано електроустановки власного споживання або пов'язаних осіб відповідно до статті 25 цього Закону, у кожному розрахунковому періоді (годині) визначається згідно з даними комерційного обліку. Ціна електричної енергії, складовою об'єктами виробників, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), до технологічних електричних мереж яких приєднано електроустановки власного споживання або пов'язаних осіб, за умови придбання такої електричної енергії у гарантованого покупця, визначається як вище із значень "зеленого" тарифу (аукціонної ціни), встановленого (визначеного) такому об'єкту, або ціни, що склалася на ринку "на добу наперед" у відповідному розрахунковому періоді, або ціни негативного небалансу електричної енергії у відповідному розрахунковому періоді";

24) у статті 66:

пункт 6 частини другої викласти в такій редакції:

"6) виробники електричної енергії (крім виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малі гідроелектростанції) здійснюють продаж електричної енергії за двосторонніми договорами виключно на електронних аукціонах, порядок проведення яких затверджується Кабінетом Міністрів України. Виробники електричної енергії з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малі гідроелектростанції) мають право здійснювати продаж електричної енергії за двосторонніми договорами на електронних аукціонах на добровільних засадах";

абзац перший частини четвертої викласти в такій редакції:

"4. Регулятор має право встановлювати максимальний строк дії двосторонніх договорів (крім договорів, які укладаються виробниками електричної енергії з альтернативних джерел енергії (крім доменного та

коксівного газів, а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малі гідроелектростанції), який не може бути меншим за шість місяців";

25) у статті 68:

абзац п'ятий частини першої викласти в такій редакції:

"Оператор системи передачі для забезпечення операційної безпеки має право за межами балансууючого ринку надавати послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом. Договір про надання послуг із зменшення навантаження є публічним договором приєднання та укладається на основі типового договору, форма якого затверджується Регулятором";

частини другої і п'ятою викласти в такій редакції:

"2. Виробники зобов'язані надавати послуги за балансування в обсягах та випадках, визначених цим Законом та правилами ринку. Виробники, які здійснюють виробництво електричної енергії з альтернативних джерел енергії, зобов'язані подавати пропозиції на розвантаження та мають право подавати пропозиції на звантаження відповідно до правил ринку. Оператори установок зберігання енергії та споживачі мають право надавати послуги з балансування у порядку, передбаченому правилами ринку. Агрегатор надає послуги з балансування у порядку, визначеному правилами ринку. Постачальник послуг з балансування має відповідати вимогам правил ринку щодо постачальників послуг з балансування";

"5. Оператор системи передачі з метою балансування обсягів виробництва та споживання електричної енергії та/або врегулювання системних перевантажень надає постачальникам послуг з балансування команди на збільшення (зменшення) їхнього навантаження, здійснюючи на ринкових засадах відбір відповідних пропозицій (заявок) постачальників послуг з балансування у порядку, визначеному правилами ринку.

Відбір відповідних пропозицій (заявок) постачальників послуг з балансування здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення сталості та надійної роботи ОЕС України та мінімізації витрат на балансування обсягів виробництва та споживання електричної енергії.

Оператор системи передачі за межами балансууючого ринку має право надавати команди на зменшення навантаження виробникам, які здійснюють виробництво електричної енергії на об'єктах електроенергетики, включених до балансууючої групи гарантованого покупця, яким встановлено "зелений" тариф.

Виробники, які здійснюють виробництво електричної енергії на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пускових комплексах) встановленої потужністю від 1 МВт, включених до балансууючої групи гарантованого покупця, зобов'язані надавати оператору системи передачі пропозиції (заявки) щодо надання послуги зі зменшення навантаження

виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом, в обсягах, що відповідають добовому графіку виробництва електричної енергії на відповідних об'єктах виробників.

Команда оператора системи передачі на зменшення навантаження виробником, які здійснюють виробництво електричної енергії на об'єктах електроенергетики, включених до балансууючої групи гарантованого покупця, яким встановлено "зелений" тариф, є прийняттям пропозиції (заявки) таких виробників зменшити обсяг відпуску електричної енергії на відповідному об'єкті до рівня, визначеного оператором системи передачі на весь період дії такої диспетчерської команди.

Відбір пропозицій (заявок) щодо надання послуг із зменшення навантаження об'єктами електроенергетики або чергами їх будівництва (пусковими комплексами) виробників, які здійснюють продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом, що включені до балансууючої групи гарантованого покупця, здійснюється відповідно до порядку надання таких послуг.

Розрахунок обсягу не відпущеної виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом, електричної енергії в результаті виконання команд оператора системи передачі здійснюється відповідно до затвердженої Регулятором методика, що є невід'ємною частиною правил ринку. Якщо об'єкт електроенергетики, що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії, має у складі установку зберігання енергії, то обсяг електричної енергії, не відпущеної виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом, в результаті виконання команд оператора системи передачі із зменшення навантаження, зменшується на обсяг відбору електричної енергії установкою зберігання енергії протягом часу надання послуги із зменшення навантаження. Методика повинна ґрунтуватися на об'єктивних показниках виробництва електричної енергії на відповідних об'єктах електроенергетики. Порядок надання послуг із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом, визначається правилами ринку.

Вартість послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом, наведеної в результаті виконання команди оператора системи передачі, дорівнює вартості електричної енергії, не відпущеної таким виробником за "зеленим" тарифом";

26) частину шосту статті 69 доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

"Агрегатори надають допоміжні послуги у порядку, передбаченому правилами ринку";

27) у статті 71:

частини першу і другу викласти в такій редакції:

"1. Виробники електричної енергії, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, мають право продавати електричну енергію,

вироблену на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пускових комплексах), що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії – вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за двосторонніми договорами, на ринку "на добу наперед", на внутрішньодобовому ринку, на балансууючому ринку за цінами, що склалися на відповідних ринках, та за договорами експорту-імпорту електричної енергії або за "зеленим" тарифом, встановленим відповідно до Закону України "Про альтернативні джерела енергії".

2. Виробники електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф, мають право продати електричну енергію, вироблену на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пускових комплексах), що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії – вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), гарантованому покупцю відповідно до цього Закону за "зеленим" тарифом з урахуванням надбавки до нього";

пункти 2–4 частини третьої викласти в такій редакції:

"2) укласти з гарантованим покупцем двосторонній договір за типовою формою договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом;

3) укласти з гарантованим покупцем договір про участь у балансууючій групі гарантованого покупця;

4) на підставі договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та договору про участь у балансууючій групі гарантованого покупця включити до балансууючої групи гарантованого покупця об'єкти електроенергетики або черги їх будівництва (пускові комплекси)";

в абзацах восьмому і дев'ятому частини четвертої слова "та протягом трьох років з дня укладення договору" замінити словами і цифрами "до 31 грудня 2023 року";

частини 4¹, п'яту – сьому викласти в такій редакції:

"4¹. Суб'єкти господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пускових комплексах) та здійснюють її продаж за "зеленим" тарифом, мають право виключити з балансууючої групи гарантованого покупця об'єкт (об'єкти) електроенергетики або черги його (їх) будівництва (пускові комплекси) шляхом призупинення дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом щодо такого об'єкта та договору про участь у балансууючій групі гарантованого покупця.

У разі виключення з балансууючої групи гарантованого покупця всіх об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускових комплексів) суб'єкт господарювання приймає рішення про призупинення дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом у цілому або його припинення (розірвання).

Суб'єкт господарювання, який виключив з балансууючої групи гарантованого покупця об'єкт (об'єкти) електроенергетики або черги його (їх) будівництва (пускові комплекси), має право укласти з гарантованим покупцем договір про надання послуги за механізмом ринкової премії щодо таких об'єктів. Договір про надання послуги за механізмом ринкової премії укладається на підставі типового договору про надання послуги за механізмом ринкової премії, форма якого затверджується Регулятором.

Для суб'єктів господарювання, які виключили з балансууючої групи гарантованого покупця об'єкт (об'єкти) електроенергетики або черги його (їх) будівництва (пускові комплекси), договір про надання послуги за механізмом ринкової премії укладається на строк дії "зеленого" тарифу, встановленого Законом України "Про альтернативні джерела енергії".

Виключення та включення об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускових комплексів), яким встановлено "зелений" тариф, з/до балансууючої групи гарантованого покупця здійснюється в порядку, визначеному правилами ринку, та з урахуванням вимог, визначених порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, та правилами функціонування балансууючої групи гарантованого покупця, шляхом укладення додаткової угоди про призупинення або поновлення дії договорів між гарантованим покупцем та виробником, якому встановлено "зелений" тариф, або їх припинення (розірвання).

У разі подання суб'єктом господарювання гарантованому покупцю заяви про виключення з балансууючої групи гарантованого покупця об'єкта (об'єктів) електроенергетики або черги його (їх) будівництва (пускового комплексу) шляхом призупинення дії договору між гарантованим покупцем та виробником, якому встановлено "зелений" тариф, тимчасово призупиняються дії договору про участь у балансууючій групі гарантованого покупця в частині взаємодій щодо такого об'єкта (об'єктів), включаючи, але не виключно, оплати частки вартості врегулювання небалансу електричної енергії балансууючої групи гарантованого покупця, та дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом у частині виконання сторонами зобов'язань з купівлі-продажу електричної енергії, виробленої таким об'єктом (об'єктами), та оплати внесків для створення спеціального фонду гарантованого покупця щодо такого об'єкта.

При повторному включенні об'єкта (об'єктів) електроенергетики або черг його (їх) будівництва (пускових комплексів), якому встановлено "зелений" тариф, до балансууючої групи гарантованого покупця дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та договору про участь в балансууючій групі гарантованого покупця поновлюється щодо такого об'єкта.

Призупинення дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та договору про участь в балансууючій групі гарантованого покупця здійснюється з першого дня календарного місяця, але не раніше ніж

через 20 календарних днів з дня подання гарантованому покупцю суб'єктом господарювання заяви про призупинення дії договорів щодо об'єкта (об'єктів) електроенергетики або черг його (їх) будівництва (пускового комплексу).

Поновлення дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та договору про участь у балансууючій групі гарантованого покупця здійснюється з першого дня календарного місяця, але не раніше ніж через 60 календарних днів з дня подання гарантованому покупцю суб'єктом господарювання заяви про поновлення дії договорів щодо об'єкта (об'єктів) електроенергетики або черг його (їх) будівництва (пускового комплексу).

Призупинення дії або припинення (розірвання) договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та договору про участь у балансууючій групі гарантованого покупця та виключення з балансууючої групи гарантованого покупця об'єкта (об'єктів) електроенергетики або черг його (їх) будівництва (пускових комплексів) не є підставою для припинення дії "зеленого" тарифу та визнання такою, що втратила чинність (скасування), постанови про затвердження "зеленого" тарифу для відповідних об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускових комплексів) для суб'єкта господарювання, який виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії – вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), або продовження строку дії відповідного "зеленого" тарифу.

Суб'єкт господарювання, який виключив з балансууючої групи гарантованого покупця об'єкт (об'єкти) електроенергетики або черги його (їх) будівництва (пускові комплекси) шляхом припинення (розірвання) договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом, має право звернутися до гарантованого покупця із заявою про повторне укладення (поновлення) договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом. Гарантований покупець не має права відмовити такому суб'єкту господарювання в укладенні (поновленні) зазначеного договору.

Призупинення дії або припинення (розірвання) договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та договору про участь у балансууючій групі гарантованого покупця не звільняє сторони від належного виконання зобов'язань протягом періоду перебування в балансууючій групі гарантованого покупця, зокрема щодо здійснення гарантованим покупцем розрахунків перед виробниками, а також виконання суб'єктом господарювання зобов'язань щодо купівлі та оплати частки відшкодування вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця/відшкодування частки вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця відповідно до норм цього Закону за всі розрахункові періоди протягом періоду перебування в балансууючій групі гарантованого покупця.

5. Суб'єкти господарювання, які мають намір виробляти електричну енергію з альтернативних джерел енергії та за результатами аукціону набули право на підтримку відповідно до статті 9³ Закону України "Про альтернативні джерела енергії", укладають з гарантованим покупцем договір про надання послуги за механізмом ринкової премії.

Договір повинен передбачати зобов'язання суб'єкта господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, щодо будівництва та введення об'єкта електроенергетики або черги його будівництва (пускового комплексу) в експлуатацію протягом 18 місяців – для об'єктів електроенергетики, що виробляють електричну енергію з сонячного випромінювання, та протягом 36 місяців – для об'єктів електроенергетики, що виробляють електричну енергію з інших видів альтернативних джерел енергії, з урахуванням особливостей, визначених статтею 9³ Закону України "Про альтернативні джерела енергії".

Суб'єкт господарювання надає гарантованому покупцю документ, що підтверджує факт надання послуги з приднання об'єкта електроенергетики чи черги його будівництва (пускового комплексу) до системи передачі або розподілу, виданий відповідно до вимог кодексу системи передачі або кодексу систем розподілу, та сертифікат, що підтверджує готовність об'єкта до експлуатації, або декларацію про готовність об'єкта до експлуатації. Зобов'язання гарантованого покупця за договором про надання послуги за механізмом ринкової премії виникають з першого числа місяця, наступного за місяцем, у якому суб'єктом господарювання було надано гарантованому покупцю зазначені документи.

У разі якщо суб'єкт господарювання не надав документи, передбачені абзацом п'ятим цієї частини, протягом строку, передбаченого статтею 9³ Закону України "Про альтернативні джерела енергії", укладений договір є недійсним.

Типовий договір купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та типовий договір про надання послуги за механізмом ринкової премії мають передбачати право суб'єкта господарювання, якому встановлено "зелений" тариф, та суб'єкта господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, під час укладення договору обрати порядок вирішення спорів, що виникають між сторонами договору у зв'язку з договором купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом або договором про надання послуги за механізмом ринкової премії чи на його підставі, в арбітражі за Арбітражним регламентом Міжнародної торгової палати (ICC) з місцем арбітражу у місті Парижі (Французька Республіка), за умови що такий суб'єкт господарювання, якому встановлено "зелений" тариф, та суб'єкт господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, є підприємством з іноземними інвестиціями в розумінні Господарського кодексу України.

У разі обрання зазначеного порядку вирішення спорів суб'єкт господарювання, якому встановлено "зелений" тариф, або суб'єкт господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, під час укладення договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом або договору про надання послуги за механізмом ринкової премії одночасно зобов'язується сплачувати на користь гарантованого покупця внески для створення спеціального (цілового) фонду, призначеного для покриття арбітражних витрат гарантованого покупця.

Внески для створення спеціального фонду гарантованого покупця сплачуються протягом дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом або договору про надання послуги за механізмом ринкової премії. Незалежно від використання суб'єктом господарювання, якому встановлено "зелений" тариф, або суб'єктом господарювання, який за результатами аукціону набув право на підтримку, права на вирішення спорів у міжнародному арбітражі сплачені внески платнику не повертаються.

Внески для створення спеціального фонду гарантованого покупця сплачуються платниками періодично, але не менше одного разу на квартал, у строки та в розмірі, що затверджуються Регулятором.

Розмір внесків визначається Регулятором як частина чистого доходу платника внесків від його діяльності з виробництва електричної енергії на об'єкті електроенергетики або черзі будівництва (пусковому комплексі) об'єкта електроенергетики, щодо якого укладений відповідний договір купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом або договір про надання послуги за механізмом ринкової премії, та не може перевищувати 1 відсотка чистого доходу платника внеску від його діяльності на відповідному об'єкті за попередній звітний період.

Кошти спеціального фонду гарантованого покупця мають цільовий характер та можуть використовуватися виключно для здійснення витрат гарантованого покупця на вирішення спорів в арбітражі. Контроль за використанням коштів спеціального фонду гарантованого покупця здійснює Регулятор.

6. За відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії (які не пов'язані з виконанням команд оператора системи передачі на зменшення навантаження та командами по операційній безпеці) об'єкта (об'єктів) електроенергетики або черг його (їх) будівництва (пускових комплексів), які включені до балансуоючої групи гарантованого покупця, від їхніх погодинних графіків відпуску електричної енергії виробниками, об'єктів електроенергетики або черги будівництва (пускові комплекси) яких включені до балансуоючої групи гарантованого покупця, відшкодовується частка вартості врегулювання небалансу електричної балансуоючої групи гарантованого покупця відповідно до цього Закону та договору про участь у балансуоючій групі гарантованого покупця.

7. З метою мінімізації ризиків, пов'язаних із коливанням цін на ринку електричної енергії для виробника електричної енергії з альтернативних джерел енергії, який здійснює діяльність на ринку без застосування стимулювання, передбаченого статтями 9¹, 9², 9³ Закону України "Про альтернативні джерела енергії", крім виробників, об'єктів електроенергетики або черг будівництва (пускові комплекси) яких включені до балансуоючої групи гарантованого покупця відповідно до частини 4¹ статті 71 цього Закону, суб'єкт господарювання, який має намір продавати електричну енергію, вироблену на об'єкті електроенергетики або черзі його будівництва (пусковому комплексі), що використовує альтернативні джерела енергії, у будь-який час до початку будівництва та/або введення в експлуатацію відповідного об'єкта електроенергетики або черги його будівництва (пускового комплексу), або виробник електричної енергії у період експлуатації об'єкта електроенергетики або черги його будівництва (пускового комплексу), що використовує альтернативні джерела енергії, може укласти із споживачем, електропостачальником або трейдером договір про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії.

Укладення договору про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, та його виконання не впливає на операції з купівлі-продажу та/або постачання електричної енергії, що здійснюються сторонами договору на ринку електричної енергії.

Не дозволяється укладення договору про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, суб'єктом господарювання, який має намір продавати електричну енергію, вироблену на об'єкті електроенергетики або черзі його будівництва (пусковому комплексі), що використовує альтернативні джерела енергії, або виробником електричної енергії з альтернативних джерел енергії, до яких застосовується стимулювання, передбачене статтями 9¹, 9², 9³ Закону України "Про альтернативні джерела енергії", крім виробників, об'єктів електроенергетики або черги будівництва (пускові комплекси) яких включені з балансуоючої групи гарантованого покупця відповідно до частини 4¹ статті 71 цього Закону.

Договір про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, повинен визначати:

1) об'єкт електроенергетики або чергу будівництва електричної станції (пусковий комплекс) об'єкта електроенергетики, щодо якого укладається договір суб'єктом господарювання, який має намір продавати електричну енергію з альтернативних джерел, або виробником електричної енергії з альтернативних джерел;

2) індикативний показник ціни на електричну енергію на ринку електричної енергії України;

3) допустимі верхній та нижній граничні рівні можливого коливання значень індикативного показника ціни на електричну енергію, в межах якого послуга не надається;

4) порядок узгодження сторонами обсягу електричної енергії, щодо якого надається послуга;

5) періодичність надання послуги;

6) порядок визначення вартості послуги;

7) порядок здійснення оплати послуг за договором;

8) зобов'язання суб'єкта господарювання, який має намір продавати електричну енергію, вироблену на об'єкті електроенергетики або черзі його будівництва (пусковому комплексі), щодо будівництва та введення в експлуатацію такого об'єкта електроенергетики або черги будівництва електричної станції (пускового комплексу) об'єкта електроенергетики у термін, встановлений договором;

9) зобов'язання сторін договору щодо виконання вимог законодавства до учасників ринку електричної енергії;

10) інші права та обов'язки, відповідальність сторін;

11) дату початку надання послуги за договором;

12) строк дії договору, підстави та порядок його дострокового припинення;

13) інші умови за згодою сторін договору.

Договір про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, додатково може передбачати умови передачі виробником електричної енергії з альтернативних джерел енергії гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії.

Загальний обсяг електричної енергії за одним об'єктом електроенергетики або чергою його будівництва (пусковим комплексом), щодо якого надається послуга із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, незалежно від кількості укладених із споживачами, електропостачальниками або трейдерами договорів про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, щодо такого об'єкта, не може перевищувати обсяг електричної енергії, відпущений у відповідному періоді таким об'єктом електроенергетики або чергою його будівництва (пусковим комплексом).

Зобов'язання з надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, виникають у сторін договору з дати, визначеної у договорі, але не раніше дати здійснення виробником електричної енергії першої операції з продажу на ринку електричної енергії, виробленої на об'єкті електроенергетики або черзі його будівництва (пусковому комплексі), щодо якого укладено договір про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, до виникнення джерел енергії. Договір про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, укладається на строк не менше одного року з дати початку надання послуги за договором.

Про укладення, внесення змін або припинення договору про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, сторони самостійно повідомляють оператора системи передачі та Регулятора протягом п'яти робочих днів з дати укладення, внесення змін або припинення договору.

Повідомлення повинно містити інформацію про:

дату укладення, внесення змін або припинення договору;

сторони договору та їх реквізити;

об'єкт електроенергетики або чергу його будівництва (пусковий комплекс), щодо якого укладається, змінюється або припиняється договір;

індикативний показник ціни на електричну енергію на ринку електричної енергії України, визначений сторонами у договорі;

допустимі верхній та нижній граничні рівні можливого коливання значень індикативного показника ціни на електричну енергію, в межах якого послуга не надається;

порядок узгодження сторонами обсягу електричної енергії, щодо якого надається послуга;

умови передачі виробником електричної енергії з альтернативних джерел енергії гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії (у разі їх наявності);

дату початку надання послуги за договором;

строк дії договору.

Регулятор вносить відповідну інформацію до реєстру об'єктів електроенергетики та генеруючих установок активних споживачів, що використовують альтернативні джерела енергії для виробництва електричної енергії;

у частині дев'ятого слова "частиною сьомою" замінити словами "частиною восьмою";

доповнити частиною десятою такого змісту:

"10. Будівництво, капітальний ремонт, реконструкція, реставрація, технічне переоснащення об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускових комплексів) суб'єктами господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, без збільшення встановленої потужності об'єкта електроенергетики та яким встановлено "зелений" тариф, не є підставою для зміни розміру "зеленого" тарифу, скасування або припинення дії "зеленого" тарифу для таких об'єктів електроенергетики або черг будівництва електричної станції (пускового комплексу)";

28) у статті 77:

підпункт "г" пункту 4 частини четвертої викласти в такій редакції:

"г) за відмову в доступі до системи передачі або системи розподілу в непередбачених законом випадках, відмову у приданні електроустановок замовника до системи передачі або системи розподілу з підстав, не передбачених Законом України "Про ринок електричної енергії", залишення оператором системи передачі, оператором системи розподілу або оператором малої системи розподілу заяви про приєднання електроустановки замовника до системи передачі, системи розподілу або малої системи розподілу з будь-яких підстав без розгляду, повернення такої заяви, залишення її без руку, відмову у її прийнятті";

29) у розділі XVII "ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ":

пункт 9 після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

"Тимчасово, до 1 січня 2024 року, положення абзацу другого цього пункту щодо обов'язкового місячного обсягу продажу електричної енергії на ринку "на добу наперед" не застосовується до імпортерів".

У зв'язку з цим абзаци третій – сьомий вважати відповідно абзацами четвертим – восьмим;

у пункті 9¹ цифри та слова "1 липня 2023 року" замінити цифрами та словами "1 липня 2024 року";

пункт 11 викласти в такій редакції:

"11. Частка відшкодування гарантованому покупцю суб'єктами господарювання, об'єкт (об'єкти) електроенергетики або черги будівництва (пускові комплекси) яких включені до балансуоючої групи гарантованого покупця та здійснюють продаж електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, встановлена потужність яких не перевищує 1 МВт, за "зеленим" тарифом, вартості врегулювання небалансу електричної енергії балансуоючої групи гарантованого покупця становить:

до 31 грудня 2020 року – 0 відсотків;

з 1 січня 2021 року – 10 відсотків;

з 1 січня 2022 року – 20 відсотків;

з 1 січня 2023 року – 30 відсотків;

з 1 січня 2024 року – 40 відсотків;

з 1 січня 2025 року – 50 відсотків;

з 1 січня 2026 року – 60 відсотків;

з 1 січня 2027 року – 70 відсотків;

з 1 січня 2028 року – 80 відсотків;

з 1 січня 2029 року – 90 відсотків;

з 1 січня 2030 року – 100 відсотків.

Частка відшкодування гарантованому покупцю суб'єктами господарювання, об'єкт (об'єкти) електроенергетики або черги будівництва (пускові комплекси) яких включені до балансуоючої групи гарантованого покупця та здійснюють продаж електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, встановлена потужність яких перевищує 1 МВт, за "зеленим" тарифом, вартості врегулювання небалансу електричної енергії балансуоючої групи гарантованого покупця становить:

до 31 грудня 2020 року – 0 відсотків;

з 1 січня 2021 року – 50 відсотків;

з 1 січня 2022 року – 100 відсотків.

До 31 грудня 2029 року відшкодування суб'єктом господарювання, який виробляє електричну енергію на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пускових комплексах), що використовують енергію вітру та включені до складу балансуоючої групи гарантованого покупця, вартості врегулювання небалансу електричної енергії балансуоючої групи гарантованого покупця гарантованому покупцю здійснюється у разі відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії такого об'єкта (об'єктів) електроенергетики або черг його (їх) будівництва (пускових комплексів) від його погодинного графіка відпуску електричної енергії більш як на 10 відсотків.

До 31 грудня 2029 року відшкодування суб'єктом господарювання, який виробляє електричну енергію на об'єктах електроенергетики або чергах їх будівництва (пускових комплексах), що використовують енергію сонячного випромінювання та включені до складу балансуоючої групи гарантованого покупця, вартості врегулювання небалансу електричної енергії балансуоючої групи гарантованого покупця гарантованому покупцю здійснюється у разі відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії такого об'єкта (об'єктів) електроенергетики або черг його (їх) будівництва (пускових комплексів) від його погодинного графіка відпуску електричної енергії більш як на 5 відсотків".

3. У розділі II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії" (Відомості Верховної Ради України, 2019 р., № 23, ст. 89 із наступними змінами):

пункт 3 виключити;

абзаци третій і п'ятий пункту 5 виключити.

4. Частину другу статті 15 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" (Відомості Верховної Ради України, 2020 р., № 4, ст. 25 із наступними змінами) доповнити абзацом такого змісту:

"переможці аукціону з розподілу квоти підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксового газу, а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малі гідроелектростанції), проведеного згідно із статтею 9³ Закону України "Про альтернативні джерела енергії", за умовами якого в оренду для будівництва (монтажу) об'єктів електроенергетики, що виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання, надаються дахи та/або фасади будівель та інших капітальних споруд".

5. У Законі України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг" (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 51, ст. 833 із наступними змінами):

1) абзац другий пункту 1 частини першої статті 2 викласти в такій редакції:

"діяльності з виробництва, передачі, розподілу, розподілу малими системами розподілу, постачання електричної енергії, зберігання енергії, агрегації";

2) частину першу статті 17 доповнити пунктом 19¹ такого змісту:

"19¹) забезпечує функціонування реєстру гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, видачу гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, а також інтеграцію реєстру гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, з реєстрами країн Енергетичного Співтовариства, Європейського Союзу та Організації економічного співробітництва та розвитку";

3) статтю 19 викласти в такій редакції:

"Стаття 19. Особливості здійснення державного контролю на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг"

1. Регулятор здійснює державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та

комунальних послуг, та суб'єктами, що належать до особливої групи споживачів у розумінні Закону України "Про ринок електричної енергії", законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов проведення планових та позапланових виїзних, а також невіїзних перевірок відповідно до затверджених ним порядків контролю.

2. Перевірка проводиться за підставі рішення Регулятора.

3. Для проведення перевірки створюється комісія з перевірки, що складається не менш як із трьох представників центрального апарату та/або територіальних органів Регулятора.

4. Під час здійснення державного контролю Регулятор має право:

1) вимагати від суб'єкта, щодо якого здійснюється перевірка, усунення виявлених порушень вимог цього Закону та законів, що регулюють діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та/або ліцензійних умов;

2) фіксувати процес здійснення планового або позапланового заходу чи кожному окрему дію засобами аудіо- та відеотехніки, не перешкоджаючи здійсненню такого заходу;

3) вимагати припинення дій, що перешкоджають здійсненню державного контролю;

4) призначити експертизу, одержувати пояснення, у тому числі працівників суб'єкта, щодо якого здійснюється перевірка, довідки, копії документів, відомості з питань, що виникають під час державного контролю;

5) приймати обов'язкові до виконання суб'єктом господарювання, щодо якого здійснюється перевірка, рішення про усунення виявлених порушень;

6) накладати штрафні санкції та вживати заходів, передбачених законом;

7) за результатами перевірки або моніторингу приймати рішення про встановлення (зміну) тарифів на товари (послуги) суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та внесення змін до відповідних інвестиційних програм.

5. За результатами перевірки складається акт у двох примірниках, який підписується членами комісії з перевірки.

Один примірник акта про результати перевірки передається суб'єкту, щодо якого здійснювалася перевірка, або уповноваженій ним особі.

У разі відмови суб'єкта, щодо якого здійснювалася перевірка, або уповноваженої ним особи прийняти акт про результати перевірки такий акт надсилається суб'єкту, щодо якого здійснювалася перевірка, рекомендованим листом протягом п'яти робочих днів з дня підписання акта членами комісії з перевірки.

Суб'єкт, щодо якого здійснювалася перевірка, має право надати письмове пояснення та обґрунтування щодо проведеної перевірки та/або

виявлених порушень у строк до п'яти робочих днів з дня отримання акта про результати перевірки.

У разі виявлення порушень акт про результати перевірки вноситься на засідання Регулятора, за результатами якого Регулятор приймає рішення про застосування до суб'єкта, щодо якого здійснювалася перевірка, санкцій, передбаченої цим Законом.

Акт про результати перевірки разом із поясненнями та обґрунтуванням суб'єкта, щодо якого здійснювалася перевірка, підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті Регулятора до розгляду акта на засіданні Регулятора.

6. Планові перевірки суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, проводяться не частіше одного разу на рік відповідно до річних планів, які затверджуються Регулятором до 1 грудня року, що передувє плановому, та оприлюднюються на його офіційному веб-сайті.

План здійснення заходів державного контролю на відповідний плановий період оприлюднюється на офіційному веб-сайті Регулятора не пізніше як за п'ять днів до початку відповідного планового періоду.

Планова виїзна перевірка проводиться за умови письмового повідомлення суб'єкта господарювання про проведення планового заходу не пізніше як за 10 днів до дня його початку.

Строк проведення планової виїзної перевірки не може перевищувати 15 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – п'яти робочих днів.

У разі великих обсягів перевірки за рішенням Регулятора строк проведення планової виїзної перевірки може бути збільшений до 20 робочих днів, а для суб'єктів малого підприємництва – до семи робочих днів із внесенням відповідних змін до посвідчення на проведення перевірки.

Щорічно, до 1 червня, Регулятор готує звіт про виконання річного плану державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, за попередній рік, який включається до річного звіту про діяльність Регулятора та підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті Регулятора.

7. Підставою для проведення позапланової виїзної перевірки є:

1) подання суб'єктом господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, або суб'єктом, що належить до особливої групи споживачів, письмової заяви про здійснення заходу державного контролю;

2) обґрунтоване звернення фізичної або юридичної особи про порушення суб'єктом господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, або суб'єктом, що належить до особливої групи споживачів, її законних прав;

80

3) обґрунтоване звернення суб'єктів господарювання та споживачів про порушення суб'єктом природної монополії, оператором малої системи розподілу законодавства з питань доступу до електричних/теплових/газових мереж та/або порушення ліцензійних умов;

4) перевірка виконання рішень Регулятора щодо усунення порушень вимог законодавства, прийнятих за результатами планових або позапланових перевірок;

5) перевірка достовірності наданих Регулятору даних у звітності або в інших документах.

Строк проведення позапланової виїзної перевірки не може перевищувати 10 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – трьох робочих днів.

У разі великих обсягів перевірки за рішенням Регулятора строк проведення позапланової виїзної перевірки може бути збільшений до 20 робочих днів, а для суб'єктів малого підприємництва – до п'яти робочих днів із внесенням відповідних змін до посвідчення на проведення перевірки.

Під час проведення позапланової виїзної перевірки з'ясовуються лише ті питання, необхідність перевірки яких стала підставою для проведення позапланової перевірки, з обов'язковим зазначенням цих питань у посвідченні на проведення перевірки.

У разі виявлення під час проведення позапланової виїзної перевірки односторонніх порушень або таких, що прямо випливають із питань, необхідність перевірки яких стала підставою для проведення позапланової перевірки, Регулятор має право перевіряти такі порушення із подальшим застосуванням до суб'єкта господарювання відповідальності, передбаченої законодавством.

8. Позапланова невізнана перевірка проводиться виключно у приміщенні Регулятора або його територіального органу.

Підставою для проведення позапланової невізнаної перевірки суб'єкта господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, або суб'єкта, що належить до особливої групи споживачів, є:

1) неподання, несвоєчасне подання, подання недостовірної інформації або необхідність перевірки достовірності такої інформації;

2) неподання, несвоєчасне подання, подання недостовірних даних у звітності або необхідність перевірки достовірності таких даних в установленні Регулятором строк або в інших документах;

3) неподання копій документів, засвідчених в установленому законодавством порядку, пояснень та іншої інформації на законну вимогу Регулятора;

81

4) обґрунтоване звернення фізичної або юридичної особи про порушення суб'єктом господарювання, що провадить діяльність у сфері енергетики чи комунальних послуг, або суб'єктом, що належить до особливої групи споживачів, її законних прав та надання документів (копій документів), що підтверджують таке порушення;

5) обґрунтоване звернення суб'єкта господарювання або споживача про порушення суб'єктом природної монополії, оператором малої системи розподілу законодавства з питань доступу до електричних/теплових/газових мереж, мереж централізованого водопостачання та/або водовідведення, порушення ліцензійних умов та надання документів (копій документів), що підтверджують таке порушення ліцензійних умов;

6) виявлення під час аналізу звітності або моніторингу нецільового використання коштів, передбачених встановленою структурою тарифів та/або схваленою інвестиційною програмою.

Позапланова невізнана перевірка суб'єкта господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, або суб'єкта, що належить до особливої групи споживачів, може проводитися без попередження заздалегідь.

Згода суб'єкта, щодо якого здійснюється перевірка, повідомлення його про проведення позапланової невізнаної перевірки, його присутність під час проведення такої перевірки є необов'язковими.

Про результати позапланової невізнаної перевірки (про факти виявлення порушень законодавства та їх перелік або про відсутність порушень) суб'єкта, щодо якого здійснювалася перевірка, повідомляється рекомендованим листом протягом п'яти робочих днів після підписання акта про результати позапланової невізнаної перевірки.

9. До проведення перевірок Регулятор має право залучати представників інших державних органів, органів місцевого самоврядування за згодою керівників цих органів.

10. Про виявлені під час проведення перевірок факти, що можуть свідчити про порушення законодавства про захист економічної конкуренції або про наявність ознак кримінального правопорушення, Регулятор повідомляє Антимонопольний комітет України або правоохоронні органи відповідно до повноважень, встановлених законом.

11. Рішення Регулятора про застосування санкцій за порушення ліцензійних умов та/або законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг може бути прийнято протягом 30 днів з дня виявлення порушення Регулятором⁴;

4) пункти 9 та 21 частини першої статті 20 викласти в такій редакції:

"9) інвестицій у генеруючі потужності та установки зберігання енергії з метою забезпечення безпеки постачання електричної енергії";

"21) застосування умов для приєднання до мереж нових генеруючих потужностей та/або установок зберігання енергії з належним урахуванням витрат і вигод, пов'язаних з різними технологіями у використанні відновлюваних джерел енергії, а також із розподіленою генерацією та комбінованим виробництвом теплової та електричної енергії (когенерацією)";

5) статті 21 і 22 викласти в такій редакції:

"Стаття 21. Розгляд скарг та врегулювання спорів

1. Регулятор розглядає скарги споживачів щодо порушення їхніх прав та інтересів суб'єктами господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, або суб'єктами, що належать до особливої групи споживачів, а також вирішує спори, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, з питань:

1) доступу/приєднання до електричних, теплових та газових мереж, нафто- та продуктопроводів, мереж централізованого водопостачання і водовідведення;

2) дотримання суб'єктами господарювання ліцензійних умов;

3) якості товарів і послуг, що надаються споживачам у сферах енергетики та комунальних послуг;

4) інших питань, розгляд яких віднесено законом до компетенції Регулятора.

2. Регулятор розглядає скарги споживачів відповідно до Закону України "Про звернення громадян". Вирішення спорів, що виникають між суб'єктами господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, суб'єктами, що належать до особливої групи споживачів, а також між суб'єктами управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії оператором системи передачі електричної енергії, оператором газотранспортної системи та/або оператором газосховищ, здійснюється у порядку, затвердженому Регулятором.

3. Під час розгляду скарг, вирішення спорів Регулятор має право вимагати від суб'єктів господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, або суб'єктів, що належать до особливої групи споживачів, копії документів, пояснення та іншу інформацію, необхідні для встановлення фактичних обставин справи та врегулювання спорів.

4. До прийняття рішення по суті спірного питання Регулятор може проводити попередні слухання із залученням заінтересованих осіб та, за потреби, проводити позапланові перевірки.

83

Порядок проведення попередніх слухань визначається Регулятором.

5. За результатами розгляду скарги, вирішення спорів Регулятор приймає рішення про:

1) припинення порушення суб'єктом господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, або суб'єктом, що належить до особливої групи споживачів, законодавства у відповідній сфері;

2) припинення порушення суб'єктом господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, ліцензійних умов;

3) накладення штрафу на суб'єкта господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, або суб'єкта, що належить до особливої групи споживачів, у встановленому порядку;

4) припинення розгляду звернення заявника.

Рішення Регулятора надається суб'єкту господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, або суб'єкту, що належить до особливої групи споживачів, шляхом надсилання або вручення під розписку.

Рішення, прийняте Регулятором у ході досудового розгляду спору, є обов'язковим до виконання учасниками спору і може бути оскаржене в суді.

Стаття 22. Відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг

1. Суб'єкти господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та суб'єкти, що належать до особливої групи споживачів, несуть відповідальність за правопорушення у сферах енергетики та комунальних послуг, визначені законами України "Про природні монополії", "Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу", "Про ринок електричної енергії", "Про ринок природного газу", "Про трубопровідний транспорт", "Про теплопостачання", "Про питну воду та питне водопостачання", "Про державне регулювання у сфері комунальних послуг", "Про енергетичну ефективність" та іншими законами, що регулюють відносини у відповідних сферах.

Посадові особи суб'єктів господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та суб'єктів, що належать до особливої групи споживачів, несуть адміністративну та кримінальну відповідальність за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг.

84

2. За порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг до суб'єктів господарювання, що провадить діяльність у відповідній сфері, та суб'єктів, що належать до особливої групи споживачів, Регулятор може застосовувати санкції у вигляді:

1) застереження та/або попередження про необхідність усунення порушень;

2) накладення штрафу;

3) зупинення дії ліцензії;

4) анулювання ліцензії.

За порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг до посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадить діяльність у відповідній сфері, та суб'єктів, що належать до особливої групи споживачів, Регулятор може застосовувати адміністративні стягнення.

3. У разі виявлення порушень законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор у 30-денний строк з дня складення акта перевірки розглядає питання відповідальності суб'єкта, щодо якого здійснювалася перевірка, його посадових осіб на своєму засіданні та приймає рішення про застосування до суб'єкта, щодо якого здійснювалася перевірка, санкцій та/або застосування адміністративного стягнення до посадової особи такого суб'єкта. При застосуванні санкцій Регулятор має дотримуватися принципів пропорційності порушення і покарання та ефективності санкцій, які мають стримуючий вплив.

4. Регулятор застосовує штрафні санкції до суб'єктів господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, у розмірах, встановлених цим Законом, законами України "Про ринок електричної енергії", "Про природні монополії", "Про питну воду та питне водопостачання", "Про ринок природного газу", "Про теплопостачання", "Про енергетичну ефективність".

Регулятор застосовує штрафні санкції до суб'єктів, що належать до особливої групи споживачів, за:

несвоєчасне надання інформації Регулятору – у розмірі до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

ненадання інформації Регулятору або надання завідомо недостовірних даних – у розмірі до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

невиконання або несвоєчасне виконання рішень Регулятора та правопорушення у сферах енергетики та комунальних послуг, визначені законами, що регулюють відносини у відповідних сферах, – у розмірі до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

85

Адміністративні стягнення застосовуються до посадових осіб суб'єктів господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та суб'єктів, що належать до особливої групи споживачів, відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Суб'єкт не може бути притягнений до відповідальності за порушення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо минув строк давності притягнення до відповідальності. Строк давності притягнення до відповідальності за порушення ліцензійних умов та/або законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг становить п'ять років з дня вчинення порушення, а в разі тривалого порушення – з дня закінчення вчинення порушення.

5. Суб'єкти, на яких накладено штраф, зобов'язані сплатити його у 30-денний строк з дня одержання копії рішення про накладення штрафу, крім випадків, встановлених частиною п'ятою статті 13 цього Закону.

За заявою суб'єкта, на якого накладено штраф, Регулятор своїм рішенням має право відстрочити або розстрочити сплату накладеного ним штрафу.

За кожний день прострочення сплати штрафу стягується пеня у розмірі 1,5 відсотка суми штрафу. Розмір пені не може перевищувати розміру штрафу, накладеного відповідним рішенням Регулятора.

Суми стягнутих штрафів та пені зараховуються до Державного бюджету України.

Протягом п'яти робочих днів з дня сплати штрафу суб'єкт, на якого рішенням Регулятора накладено штраф, зобов'язаний надіслати Регулятору документи, що підтверджують сплату штрафу.

У разі відмови від сплати штрафу та пені їх примусове стягнення здійснюється на підставі відповідного рішення суду за позовом Регулятора, крім випадків, встановлених частиною п'ятою статті 13 цього Закону.

6. Посадові особи суб'єктів господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, та суб'єктів, що належать до особливої групи споживачів, несуть адміністративну відповідальність за несвоєчасне надання інформації, необхідної для виконання покладах на Регулятора завдань, ненадання інформації або надання завідомо недостовірних даних, невиконання або несвоєчасне виконання рішень Регулятора в порядку, встановленому Кодексом України про адміністративні правопорушення".

6. Частину другою статті 2 Закону України "Про адміністративні послуги" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 32, ст. 409 із наступними змінами) доповнити пунктом 15¹ такого змісту:

86

"15¹) гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії".

7. Пункт 1¹ частини першої статті 2 Закону України "Про товарні біржі" (в редакції Закону України від 19 червня 2020 року № 738-IX) після слів "паливно-енергетичні ресурси" доповнити словами "та їх приналежності".

8. Частину першу статті 16 Закону України "Про об'єднання співласників багатоквартирного будинку" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 10, ст. 78 із наступними змінами) доповнити абзацом чотирнадцятим такого змісту:

"набувати статусу активного споживача на умовах, визначених Законом України "Про ринок електричної енергії".

9. У Законі України "Про альтернативні види палива" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 12, ст. 94 із наступними змінами):

1) у частині першій статті 1 терміни "гарантія походження біометану" та "сертифікат походження біометану" викласти в такій редакції:

"гарантія походження біометану (в тому числі скрапленого або стисненого) – документ, сформований за допомогою реєстру біометану, який підтверджує, що біометан вироблений з біомаси, та містить інформацію, перелік якої визначений Порядком функціонування реєстру біометану;

сертифікат походження біометану (в тому числі скрапленого або стисненого) – документ, сформований за допомогою реєстру біометану, який підтверджує, що біометан вироблений з біомаси, та містить інформацію про анулювання гарантії походження біометану, а також іншу інформацію, перелік якої визначений Порядком функціонування реєстру біометану";

2) частини першу і другу статті 8¹ викласти в такій редакції:

"Реєстр біометану є електронною системою облікових записів, призначеною для реєстрації поданого до газотранспортної або газорозподільної системи та відбраного з газотранспортної або газорозподільної системи обсягу біометану, реєстрації скрапленого або стисненого біометану, а також для формування гарантії походження біометану (в тому числі скрапленого або стисненого), їх передачі, розподілу або анулювання та надання сертифікатів походження біометану (в тому числі скрапленого або стисненого).

Реєстр біометану ведеється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження та альтернативних видів палива";

3) у статті 8²:

частину першу викласти в такій редакції:

"Гарантія походження біометану (в тому числі скрапленого або стисненого) формується за допомогою реєстру біометану центральним

87

органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження та альтернативних видів палива, відповідно до Порядку функціонування реєстру біометану";

пункти 4–6 частини другої викласти в такій редакції:

"4) обсяг біометану, поданого до газотранспортної або газорозподільної системи або виробленого для використання у скрапленому або стисненому стані у відповідному газомові місяці;

5) сумарний обсяг енергії біометану в енергетичних одиницях (МВт*год.), поданого до газотранспортної або газорозподільної системи або виробленого для використання у скрапленому або стисненому стані;

6) газовий місяць, протягом якого здійснювалася подача біометану до газотранспортної або газорозподільної системи або виробництва біометану для використання у скрапленому або стисненому стані";

частини третю – дев'яту викласти в такій редакції:

"Гарантія походження біометану (в тому числі скрапленого або стисненого) формується безоплатно та надається виробнику біометану протягом п'яти робочих днів з дня внесення інформації до реєстру біометану.

Гарантія походження біометану (в тому числі скрапленого або стисненого) формується в електронному вигляді з урахуванням вимог Закону України "Про електронні документи та електронний документообіг".

Підставами для відмови у формуванні гарантії походження біометану (в тому числі скрапленого або стисненого) є подання до реєстру недостовірної інформації або подання інформації не в повному обсязі.

Гарантія походження біометану (в тому числі скрапленого або стисненого) може підлягати передачі, розподілу та анулюванню.

Одночасно з анулюванням гарантії походження біометану (в тому числі скрапленого або стисненого) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження та альтернативних видів палива, формує сертифікат походження біометану.

Порядок видачі, передачі, розподілу та анулювання гарантії походження біометану (в тому числі скрапленого або стисненого) та порядок видачі сертифікатів походження біометану (в тому числі скрапленого або стисненого) визначаються Порядком функціонування реєстру біометану, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Порядок анулювання гарантії походження біометану (в тому числі скрапленого або стисненого), видачі сертифіката походження біометану (в тому числі скрапленого або стисненого) в разі, якщо споживання біометану

88

здійснюється поза межами митної території України, визначається міжнародними договорами".

10. Частину сьому статті 4 Закону України "Про ринок природного газу" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 27, ст. 234) доповнити пунктом 1¹ такого змісту:

"1¹) реалізує державну політику у сфері альтернативних видів палива".

11. У Законі України "Про енергетичну ефективність" (Відомості Верховної Ради України, 2022 р., № 2, ст. 8):

1) пункти 1 і 2 частини шостої статті 4 після слів "стимулювання участі споживачів" доповнити словами "(у тому числі активних споживачів)";

2) у статті 14:

частину другу викласти в такій редакції:

"2. Технічна політика щодо встановлення інтелектуальних систем обліку операторами систем передачі, операторами систем розподілу розробляється та затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі";

частину третю після слова "Споживач" доповнити словами "(у тому числі активний споживач)";

3) у статті 15:

частину першу викласти в такій редакції:

"1. Оператори систем передачі та оператори системи розподілу кожні п'ять років до 1 березня здійснюють оцінку потенціалу енергоефективності газотранспортної системи, системи передачі електричної енергії, газорозподільної системи, системи розподілу електричної енергії в Україні, зокрема щодо визначення показників енергоефективності діяльності з передачі та розподілу електричної енергії, транспортування та розподілу природного газу (зокрема втрати та витрати енергії в мережах), керування навантаженням і забезпечення оперативної сумісності, а також доступу до мереж для споживачів (у тому числі активних споживачів) електричної енергії,

у тому числі енергетичних кооперативів, приватних домогосподарств, генеруючі установи яких виробляють електричну енергію з відновлюваних (альтернативних) джерел енергії, та/або споживачів (у тому числі активних споживачів), які встановили установи зберігання енергії";

абзаци перший і третій частини другої вилкести в такій редакції:

"2. Оцінка потенціалу енергоефективності містить перелік заходів та обсягів фінансування для реалізації економічно ефективних рішень для підвищення рівня енергоефективності газотранспортної системи, системи передачі електричної енергії, газорозподільної системи, системи розподілу електричної енергії з графіком їх запровадження. Оператори системи передачі

та оператори системи розподілу протягом десяти днів з дня завершення оцінки надсилають результати оцінки потенціалу енергоефективності газотранспортної системи, системи передачі електричної енергії, газорозподільної системи, системи розподілу електричної енергії в Україні до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження та альтернативних видів палива, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному та нафтогазовому комплексах, та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг";

"Методика оцінки потенціалу енергоефективності газотранспортної системи, системи передачі електричної енергії, газорозподільної системи, системи розподілу електричної енергії затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному та нафтогазовому комплексах";

абзаци другий, третій, шостий, сімнадцятий і вісімнадцятий частини четвертої вилкести в такій редакції:

"1) стимулювання участі споживачів (у тому числі активних споживачів), які мають можливість керувати своїм споживанням, на ринку електричної енергії;

2) спрощення доступу та стимулювання участі споживачів електричної енергії (у тому числі активних споживачів), які мають можливість керувати своїм навантаженням, у ринках балансування, резервування, допоміжних та інших послуг з урахуванням технологічних обмежень";

"Впровадження "розумних мереж" здійснюється з урахуванням Концепції впровадження "розумних мереж" в Україні та середньострокового Плану заходів із впровадження "розумних мереж" в Україні, що розробляються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, та затверджуються Кабінетом Міністрів України";

"6.4. інтеграція об'єктів відновлюваної енергетики;

6.5. інтеграція установок зберігання енергії".

12. Пункти 6 і 7 статті 5 "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами, та внесення змін до деяких законів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електротранспортної інфраструктури та електричних транспортних засобів" від 24 лютого 2023 року № 2956-ІХ вилкести в такій редакції:

"6. Тимчасово, до 1 січня 2025 року, розрахунок плати за приєднання до електричних мереж оператора системи передачі та операторів систем

розподілу установок зберігання енергії передбачає лише складову плати за створення електричних мереж лінійної частини приєднання.

Тариф на передачу електричної енергії оператором системи передачі та тарифи операторів систем розподілу мають передбачати компенсацію вартості плати за приєднання потужності для здійснення приєднання установок зберігання енергії.

У разі якщо передбачених у тарифах оператора системи передачі та операторів систем розподілу коштів на компенсацію вартості плати за приєднання потужності для здійснення приєднання у відповідному році недостатньо, такі кошти мають бути передбачені у відповідних тарифах у наступному році.

7. Будівництво, розміщення та експлуатація електротранспортних станцій та установок зберігання енергії може здійснюватися на земельних ділянках будь-якої категорії земель та/або виду цільового призначення".

13. У Земельному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3–4, ст. 27):

у розділі X "Перехідні положення":

підпункт 13 пункту 27 доповнити абзацом такого змісту:

"З метою забезпечення функціонування енергетичної системи України дозволяється розміщувати електрогенеруючі установки та пов'язані з ними газові та електричні мережі, вузли обліку, інше пов'язане обладнання в межах земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти газотранспортної системи, на підставі технічних умов приєднання до газотранспортної системи (у разі якщо замовником приєднання є інший, ніж оператор газотранспортної системи, суб'єкт господарювання) без вжиття заходів із набуття та державної реєстрації прав власності або користування, у тому числі сервітуту, на земельні ділянки під зазначеними об'єктами, без розробки документів із землеустрою та без внесення відповідних відомостей до Державного земельного кадастру";

пункт 28 доповнити абзацом такого змісту:

"абзацом п'ятим підпункту 13 пункту 27 цього розділу, діють протягом трьох років з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні".

14. У статті 7 Закону України "Про трубопровідний транспорт" (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 29, ст. 139 із наступними змінами):

після частини восьмою доповнити новою частиною такого змісту:

"З метою забезпечення функціонування енергетичної системи України об'єкти магістральних трубопроводів можуть використовуватися для розміщення електрогенеруючих установок та пов'язаних з ними газових та електричних мереж, вузлів обліку, іншого пов'язаного обладнання на підставі рішення Кабінету Міністрів України та/або суб'єкта управління об'єктами

державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу. Зазначене рішення повинне передбачати обов'язок користувача електрогенеруючих установок з відшкодування витрат оператора газотранспортної системи України, пов'язаних з їх утриманням".

У зв'язку з цим частини дев'яту – одинадцяту вважати відповідно частинами десятою – дванадцятою;

частину десяту після слова "підприємств" доповнити словами "або суб'єкта господарської діяльності іншої форми власності, який отримав ліцензію на провадження діяльності з транспортування природного газу".

15. Абзаци другий частини четвертої статті 22 Закону України "Про правовий режим земель охоронних зон об'єктів магістральних трубопроводів" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 37, ст. 371) доповнити словами "за виключенням розміщення електрогенеруючих установок та пов'язаних з ними газових та електричних мереж, вузлів обліку, іншого пов'язаного обладнання за рішенням Кабінету Міністрів України та/або рішенням суб'єкта управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу".

16. У Законі України "Про індустриальні парки" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 22, ст. 212 із наступними змінами):

1) у частині першій статті 1:

пункти 2 і 3 вилкести в такій редакції:

"2) здійснення господарської діяльності у межах індустриального парку – господарська діяльність учасників, керуючої компанії, ініціатора створення, інших суб'єктів індустриального парку на умовах договорів про створення та функціонування індустриального парку та/або про здійснення господарської діяльності у межах індустриального парку;

3) індустриальний (промисловий) парк (далі – індустриальний парк) – визначена ініціатором створення індустриального парку відповідно до містобудівної документації облаштована відповідною інфраструктурою територія, у межах якої учасники індустриального парку можуть здійснювати господарську діяльність у сфері переробної промисловості, переробки промислових та/або побутових відходів (крім захоронення відходів), альтернативної енергетики, зберігання енергії, а також науково-технічну діяльність, діяльність у сфері інформації і електронних комунікацій на умовах, визначених цим Законом та договором про здійснення господарської діяльності у межах індустриального парку.

На території індустриальних парків не може здійснюватися діяльність з виробництва підкацих товарів (за виключенням виробництва біологічних видів палива (біопалива), виробництва біокомпонентів, вироблення енергії з альтернативних джерел енергії, виробництва автомобілів легкових, кузовів до

них, причепів та напівпричепів, мотоциклів, транспортних засобів, призначених для перевезення 10 осіб і більше, транспортних засобів для перевезення вантажів) та господарська діяльність, що підпадає під ліцензування згідно з пунктами 18, 18¹, 20–22, 32 частини першої статті 7 Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності";

у пункті 6 слова "інфраструктури чи інших об'єктів керуючою компанією та/або ініціатором створення" замінити словами "інфраструктури чи інших об'єктів керуючою компанією, ініціатором створення та/або іншим суб'єктом";

пункт 9 після слів "в межах індустриального парку, уклав відповідний договір" доповнити словами "та/або про здійснення господарської діяльності у межах індустриального парку";

2) пункти 2 і 9 частини першої статті 25 вилкести в такій редакції:

"2) надавати керуючій компанії, іншому суб'єкту індустриального парку право на облаштування індустриального парку та/або управління (експлуатацію) об'єктами, що розміщені у межах індустриального парку";

"9) надавати керуючій компанії, іншому суб'єкту індустриального парку або учасникам в оренду (суборенду), відчужувати об'єкти (частини об'єктів) нерухомого майна у межах індустриального парку";

3) пункти 2 і 2¹ частини першої статті 26 вилкести в такій редакції:

"2) з урахуванням вимог земельного законодавства передавати учасникам, іншим суб'єктам індустриального парку в суборенду надану їй в оренду земельну ділянку або її частини у межах індустриального парку з правом забудови;

2¹) передавати учасникам, іншим суб'єктам індустриального парку в оренду (суборенду), відчужувати рухоме та нерухоме майно для використання у межах індустриального парку відповідно до законодавства";

4) статтю 30 доповнити частиною восьмою такого змісту:

"8. У випадках, визначених законом, договір про здійснення господарської діяльності у межах індустриального парку може бути укладений між ініціатором створення або керуючою компанією індустриального парку та іншим суб'єктом індустриального парку".

17. У пункті 3 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії" (Відомості Верховної Ради України, 2020 р., № 50, ст. 456) цифри "2023" замінити цифрами "2024".

18. Частину першу статті 1 Закону України "Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері тепlopостачання

під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування" від 29 липня 2022 року № 2479-ІХ вилкести в такій редакції:

"1. Протягом дії воєнного стану в Україні та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано, забороняється підвищення тарифів на: послуги з розподілу природного газу для всіх категорій споживачів; теплову енергію (її виробництво, транспортування та постачання) для населення, послуги з постачання теплової енергії для населення та постачання гарячої води для населення".

II. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім підпункту 23, абзаців першого – восьмого, десятого – шістдесят восьмого підпункту 27, абзаців шостого – двадцять четвертого підпункту 29 пункту 2 розділу I цього Закону, які набирають чинності через шість місяців з дня опублікування цього Закону.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

розробити та затвердити принципи торговельної політики гарантованого покупця;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд та приведення нормативними актами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

розробити та затвердити державну цільову економічну програму стимулювання розвитку малої розподільної генерації з відновлюваних джерел енергії.

3. Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг:

протягом п'яти місяців з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом разом з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, розробити та подати Кабінету Міністрів України порядок видачі, обігу та погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії;

протягом шести місяців з дня затвердження порядку видачі, обігу та погашення гарантії походження електричної енергії, виробленої з

відновлюваних джерел енергії, забезпечити функціонування реєстру гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії;

протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом привести у відповідність з вимогами цього Закону типовий договір купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та затвердити типовий договір про участь у балансуванні групи гарантованого покупця.

4. Міністерству фінансів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом забезпечити внесення змін до своїх нормативно-правових актів щодо внесення біометану (в тому числі скрапленого або стисненого) до переліку товарів, щодо яких здійснюється митне оформлення.

5. Абзаци восьмий і дев'ятий частини четвертої статті 71 Закону України "Про ринок електричної енергії" застосовуються до суб'єктів господарювання, які мають намір виробляти електричну енергію з альтернативних джерел енергії, якщо такі суб'єкти господарювання до 31 грудня 2019 року уклали договір купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом і технічні умови для об'єктів електроенергетики, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, таких суб'єктів господарювання були чинними станом на 24 лютого 2022 року та у замовника приєднання відсутні невиконані зобов'язання, строк виконання яких настав за договором (договорами) про приєднання до електричних мереж (або за аналогічним договором, що регулював приєднання об'єкта (об'єктів) електроенергетики такого замовника до електричних мереж), і такий договір (такі договори) був чинний (були чинними) станом на 24 лютого 2022 року.

Суб'єкт господарювання, який має намір виробляти електричну енергію з альтернативних джерел енергії, якщо такий суб'єкт господарювання до 31 грудня 2019 року уклав договір купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом, та гарантований покупець за зверненням такого суб'єкта господарювання мають укласти новий договір купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом або додаткову угоду – для діючого договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом на тих самих умовах, крім вимог щодо зобов'язання суб'єкта господарювання щодо будівництва, введення в експлуатацію об'єкта електроенергетики та санкцій у випадку незавершення такого будівництва у строки, передбачені абзацами восьмим і дев'ятим частини четвертої статті 71 Закону України "Про ринок електричної енергії" в редакції Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та "зеленої" трансформації енергетичної системи України", за винятком строку, що сплив від дати укладення раніше укладеного договору між суб'єктом господарювання, який має намір виробляти електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та гарантованим покупцем до дати укладення нового договору (додаткової угоди) між суб'єктом господарювання, який має намір виробляти електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та гарантованим покупцем.

Суб'єкт господарювання, який має намір виробляти електричну енергію з альтернативних джерел енергії та у якого відсутні невиконані зобов'язання за договором (договорами) про приєднання до електричних мереж (або за аналогічним договором, що регулював приєднання об'єкта (об'єктів) електроенергетики такого суб'єкта господарювання до електричних мереж), строк виконання яких настав до 24 лютого 2022 року, і такий (такі) договір (договори) були чинні станом на 24 лютого 2022 року, та оператор системи розподілу/оператор системи передачі за зверненням такого суб'єкта господарювання повинні укласти додаткову угоду до договору (договорів) про приєднання до електричних мереж (або до аналогічного договору, що регулював приєднання об'єкта (об'єктів) електроенергетики такого суб'єкта господарювання до електричних мереж), що містить положення про:

видачу нових (на умовах, що були чинні станом на 24 лютого 2022 року і з урахуванням фактично виконаних таким суб'єктом господарювання зобов'язань за договором про приєднання до електричних мереж станом на дату укладення додаткової угоди) технічних умов для об'єкта електроенергетики, що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускових комплексів), що виробляють електричну енергію з енергії сонця, та крім об'єктів, які на дату укладення додаткової угоди знаходяться на тимчасово окупованій території), що будуть чинними до 31 грудня 2024 року; або

видачу нових (на умовах, що були чинні станом на 24 лютого 2022 року і з урахуванням фактично виконаних таким суб'єктом господарювання зобов'язань за договором про приєднання до електричних мереж станом на дату укладення додаткової угоди) технічних умов для об'єкта електроенергетики, що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім об'єктів електроенергетики або черг їх будівництва (пускових комплексів), що виробляють електричну енергію з енергії сонця, та крім об'єктів, які на дату укладення додаткової угоди знаходяться на тимчасово окупованій території), що будуть чинними до 31 грудня 2025 року, – за умови об'єктивного перегляду вартості надання послуг з приєднання станом на день, наступний за днем скасування воєнного стану, з урахуванням законодавства України, чинного на дату такого перегляду.

6. Гарантований покупець та учасники балансуоючої групи гарантованого покупця у термін не пізніше дати набрання чинності підпунктом 23, абзацами першим – восьмим, десятим – шістдесят восьмим підпункту 27, абзацами шостим – двадцять четвертим підпункту 29 пункту 2 розділу I цього Закону зобов'язані привести договір купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом у відповідність із типовим договором купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом, затвердженим Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та укласти договір про участь у балансуоючій групі гарантованого покупця.

7. Цією метою гарантований покупець протягом п'яти днів з дати набрання чинності рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, визначеним абзацом п'ятим пункту 3 цього розділу, розміщує на своєму веб-сайті форми додаткової угоди до договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та договору про участь у балансуоючій групі гарантованого покупця.

Учасник балансуоючої групи гарантованого покупця протягом 20 календарних днів з дати оприлюднення форм додаткової угоди до договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та договору про участь у балансуоючій групі гарантованого покупця надсилає гарантованому покупцю підписані примірники додаткової угоди до договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом та договору про участь у балансуоючій групі гарантованого покупця.

У разі невиконання учасником балансуоючої групи гарантованого покупця вимог абзацу третього цього пункту – з наступного дня після строку, передбаченого абзацом першим цього пункту, наданим таким учасником балансуоючої групи гарантованого покупця прогнози дані відпуску електричної енергії не враховуються гарантованим покупцем, адміністратором комерційного обліку не враховуються фактичні дані відпуску електричної енергії електроустановками такого учасника балансуоючої групи гарантованого покупця, призупиняються зобов'язання купівлі-продажу електричної енергії та оплати частки вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця.

Гарантований покупець зобов'язаний протягом одного календарного дня з дня невиконання вимог абзацу першого цього пункту повідомити адміністратора комерційного обліку про невиконання таким учасником вимог цього Закону.

7. У разі звернення до гарантованого покупця із заявою про укладення або поновлення дії договору купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом суб'єктами господарювання, які вийшли з балансуоючої групи гарантованого покупця відповідно до законодавства, що діяло до дати набрання чинності цим Законом, такі суб'єкти господарювання у встановленому порядку укладають з гарантованим покупцем договір про участь у балансуоючій групі гарантованого покупця та договір купівлі-продажу електричної енергії за "зеленим" тарифом або додаткову угоду про поновлення дії договору про купівлю-продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом, якщо інше не встановлено пунктом 6 цього розділу.

8. Установити, що:

відносини щодо відшкодування виробниками, які здійснюють продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом, частки вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця, які виникли з 8 вересня 2022 року, регулюються відповідно до частини шостої статті 65 та частини

шостої статті 71 Закону України "Про ринок електричної енергії" у редакції Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та "зеленої" трансформації енергетичної системи України";

відносини щодо визначення вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, яку гарантований покупець надає оператору системи передачі, які виникли у період з 8 вересня 2022 року, регулюються відповідно до частини сьомої статті 65 Закону України "Про ринок електричної енергії" у редакції Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та "зеленої" трансформації енергетичної системи України".

Тимчасово, на період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженням Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, та протягом шести місяців після його припинення або скасування, з метою мінімізації небалансів, гарантований покупець при продажу електричної енергії за двосторонніми договорами визначає стартову ціну аукціону на рівні, визначеному у принципах торговельної політики гарантованого покупця. У разі якщо формула розрахунку стартової ціни аукціону або рівень стартової ціни аукціону не визначені у принципах торговельної політики гарантованого покупця, гарантований покупець здійснює продаж електричної енергії за двосторонніми договорами (крім експорту такої електричної енергії) на електронних аукціонах за методом покорокового підвищення початкової ціни.

Президент України
м. Київ
30 червня 2023 року
№ 3220-ІХ

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

Handwritten signature of Volodymyr Zelenskyy

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання продовольчої безпеки та розвитку тваринництва

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України "Про пестициди і агрохімікати" (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 14, ст. 91 із наступними змінами):

1) частину першу статті 1 доповнити абзацами дев'ятнадцятим – двадцятим першим такого змісту:

"одержання посвідчення про право роботи з пестицидами – процес, організований відповідно до законодавства про пестициди і агрохімікати, який включає навчання з питань безпечного поводження з пестицидами, тестування, отримання свідоцтва про проходження навчання з питань безпечного поводження з пестицидами та подання заяви на видачу посвідчення про право роботи з пестицидами;

посвідчення про право роботи з пестицидами – документ, який надає право особі провадити діяльність, пов'язану з транспортуванням, зберіганням, застосуванням пестицидів, а також з торгівлею пестицидами, відповідно до вимог законодавства про пестициди і агрохімікати;

свідоцтво про проходження навчання з питань безпечного поводження з пестицидами – документ, який підтверджує за результатами тестування отримання необхідних знань і навичок, набутих особою під час навчання з питань безпечного поводження з пестицидами, та є підставою для одержання посвідчення про право роботи з пестицидами";

2

2) частину другу статті 11 викласти в такій редакції:

"Особа, діяльність яких пов'язана з організацією робіт із зберігання та/або застосування пестицидів або з проведенням робіт із транспортування, зберігання, застосування, торгівлею пестицидами, повинні мати посвідчення про право роботи з пестицидами. Посвідчення про право роботи з пестицидами видається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері захисту рослин, після проходження навчання з питань безпечного поводження з пестицидами та отримання свідоцтва про проходження такого навчання. Строк дії посвідчення про право роботи з пестицидами та свідоцтва про проходження навчання з питань безпечного поводження з пестицидами становить два роки. Порядок одержання посвідчення про право роботи з пестицидами визначається Кабінетом Міністрів України".

2. У Законі України "Про захист рослин" (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 50-51, ст. 310 із наступними змінами):

1) абзац сьомий частини першої статті 16 викласти в такій редакції:

"вимагати відсторонення від робіт осіб, діяльність яких пов'язана з транспортуванням, зберіганням, застосуванням, торгівлею пестицидами, які не мають посвідчення про право роботи з пестицидами, якщо обов'язок одержання ними такого посвідчення передбачено Законом України "Про пестициди і агрохімікати";

2) абзац четвертий частини другої статті 18 викласти в такій редакції:

"допускати до робіт із транспортування, зберігання, застосування, торгівлі засобами захисту рослин лише осіб, які мають посвідчення про право роботи з пестицидами, якщо обов'язок одержання ними такого посвідчення передбачено Законом України "Про пестициди і агрохімікати";

3) абзац дванадцятий частини другої статті 21 викласти в такій редакції:

"виконанні робіт із транспортування, зберігання, застосування, торгівлі засобами захисту рослин без посвідчення про право роботи з пестицидами, якщо обов'язок одержання ними такого посвідчення передбачено Законом України "Про пестициди і агрохімікати".

3. У Законі України "Про племінну справу у тваринництві" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 6-7, ст. 37 із наступними змінами):

1) у статті 1:

а) абзац одинадцятий замінити трьома новими абзацами такого змісту:

"племінна тварина – чистопородна тварина; або

тварина, одержана за затвердженою програмою породного вдосконалення, що зареєстрована в державних книгах племінних тварин, має племінну (генетичну) цінність і може використовуватися в селекційному процесі відповідно до програм селекції; або

3

гібридна племінна свиня, одержана способом навмисного схрещування племінних свиной різних порід, зареєстрованих у державних книгах племінних тварин або способом навмисного схрещування племінних свиной і свиной, одержаних внаслідок навмисного схрещування племінних свиной різних порід, відповідно до програм селекції";

У зв'язку з цим абзаци дванадцятий – двадцять третій вважати відповідно абзацями чотирнадцятим – двадцять п'ятим;

б) абзац п'ятнадцятий доповнити словами "що видається власникам племінних (генетичних) ресурсів і гібридних племінних свиной";

2) частину першу статті 7 доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"використовувати племінні (генетичні) ресурси для одержання гібридних племінних свиной в один із способів, визначених статтею 1 цього Закону";

3) частину першу статті 10 доповнити абзацом восьмим такого змісту:

"гібридні племінні свині повинні бути ідентифіковані, зареєстровані у державних книгах племінних тварин, мати дані відповідно до вимог з племінного обліку, документів офіційного обліку продуктивності та офіційної оцінки за типом, походити від батьків, зареєстрованих у державних книгах племінних тварин";

4) частину першу статті 11 викласти в такій редакції:

"Об'єктом державної реєстрації є вітчизняні селекційні досягнення. За бажанням власника чистопородних племінних (генетичних) ресурсів або гібридних племінних свиной державній реєстрації підлягають імпортовані селекційні досягнення, ввезені на територію України для племінного використання, за умови їх відповідності вимогам, встановленим цим Законом. Державна реєстрація суб'єктів племінної справи у тваринництві, племінних, підконтрольних тварин і гібридних племінних свиной здійснюється шляхом внесення відповідних даних про тварин до державних книг племінних тварин, про суб'єктів племінної справи – до Державного реєстру суб'єктів племінної справи у тваринництві, про селекційні досягнення – до Державного реєстру селекційних досягнень у тваринництві. Державна реєстрація проводиться з метою формування інформаційних автоматизованих баз даних про племінні (генетичні) ресурси";

5) в абзаці сьомому частини другої статті 16 слова "і підконтрольних тварин" замінити словами "і підконтрольних тварин, гібридних племінних свиной";

4. Пункт 17² статті 17² Закону України "Про державну підтримку сільськогосподарства України" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 49, ст. 527; 2009 р., № 43, ст. 638; із змінами, внесеними Законом України від 5 листопада 2020 року № 985-IX) після слів "вартості племінних (генетичних) ресурсів" доповнити словами і цифрами "та до 80 відсотків

4

вартості ідентифікованих і зареєстрованих відповідно до законодавства кіз та овець з породністю матері та батька не менше 50 відсотків".

5. У статті 2 Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 48, ст. 483 із наступними змінами):

1) у частині другій:

абзац перший доповнити словами "в галузі ветеринарної медицини та благополуччя тварин";

абзац другий доповнити словами і цифрами "а також на відносини щодо державної реєстрації кормових добавок, що регулюються Законом України "Про безпечність та гігієну кормів", на відносини щодо державної реєстрації потужностей з виробництва та/або обігу харчових продуктів, на які не вимагається отримання експлуатаційного дозволу, та об'єктів санітарних заходів, що регулюються Законом України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів", на відносини щодо затвердження тваринницьких потужностей для цілей експорту, імпорту та здійснення діяльності, що становить високий ризик, та державної реєстрації тваринницьких потужностей та операторів ринку, які не підлягають затвердженню, що регулюються Законом України "Про ветеринарну медицину" в редакції від 4 лютого 2021 року № 1206-IX, на відносини щодо державної реєстрації потужностей (об'єктів) з обігу побічних продуктів тваринного походження та продуктів їх оброблення, переробки, що регулюються Законом України "Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною";

2) абзаци перший і третій частини третьої викласти в такій редакції:

"3. Видача, переоформлення, анулювання, поновлення експлуатаційних дозволів здійснюються відповідно до цього Закону з урахуванням особливостей, визначених законами України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів", "Про безпечність та гігієну кормів" та "Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною";

"Видача, анулювання, переоформлення поновлення карантинних сертифікатів, фітосанітарних сертифікатів або фітосанітарних сертифікатів на реекспорт здійснюються відповідно до цього Закону з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про карантин рослин", а видача, анулювання, поновлення дозволів на реекспорт товарів, що походять з інших країн, – з урахуванням особливостей, визначених Митним кодексом України".

6. У пункті 1² розділу IX "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про карантин рослин" (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 19-20, ст. 167; із змінами, внесеними законами України від 12 травня 2022 року № 2246-IX та від 16 листопада 2022 року № 2775-IX):

5

1) в абзаці першому підпункту I слова "аудиторами із сертифікації (агрономами-інспекторами) та" замінити словами "та/або";

2) у підпункті 2:

абзац другий замінити двома новими абзацами такого змісту:

"Лабораторія уповноважується на проведення відбору зразків та фітосанітарної експертизи (аналізів) у разі наявності акредитації відповідно до стандартів ISO/IEC 17025, ДСТУ ISO 17025 на проведення робіт із відбору зразків та/або визначення фітосанітарного стану рослин і продукції рослинного походження у галузі застосування методів діагностики шкідливих організмів за одним або кількома видами аналізів (експертиз): ентомологія, мікологія, бактеріологія, фітогельмінтологія, вірусологія, гербологія.

Відбір зразків здійснюється фахівцями фітосанітарної лабораторії, включеної до Переліку фітосанітарних лабораторій, включено у разі уповноваження такої лабораторії на проведення для цілей фітосанітарної експертизи (аналізів) та спільно з державним фітосанітарним інспектором, який забезпечує контроль за відбором зразків фахівцями такої лабораторії. Відсутність державного фітосанітарного інспектора під час відбору зразків фахівцями фітосанітарної лабораторії, включеної до Переліку фітосанітарних лабораторій, за умови подання повідомлення відповідно до законодавства, не є підставою для відмови у проведенні фітосанітарної експертизи (аналізів), а також видачі фітосанітарного сертифіката. При цьому факт відбору зразків фіксується засобами фото- та відеофіксації".

У зв'язку з цим абзаци третій – дев'ятнадцятий вважати відповідно абзацами четвертим – двадцятим;

абзац дев'ятий викласти в такій редакції:

"Лабораторія, уповноважена відповідно до цього підпункту, включиться до Переліку фітосанітарних лабораторій";

3) доповнити підпунктом 3 такого змісту:

"3) видача (переоформлення) фітосанітарного сертифіката, фітосанітарного сертифіката на реекспорт може здійснюватися державним фітосанітарним інспектором за межами митної території України, за умови наявності направлення державного фітосанітарного інспектора у службове відрядження за кордон, оформленого з цією метою відповідно до вимог законодавства.

Рішення про видачу (переоформлення, відмову у видачі) фітосанітарного сертифіката, фітосанітарного сертифіката на реекспорт приймається державним фітосанітарним інспектором за результатами проведених фітосанітарних процедур та відповідно до фітосанітарних вимог країни імпортера на підставі:

отриманого в електронній формі висновку фітосанітарної експертизи (аналізів), при об'єднанні партій вантажу – висновків фітосанітарної

6

експертизи (аналізів) чи фітосанітарних сертифікатів або фітосанітарних сертифікатів на реекспорт, виданих на кожному з партій вантажу, що об'єднуються;

копії документа, що підтверджує здійснення оплати за послугу з видачі (переоформлення) фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт.

Рішення про відмову у видачі (переоформленні) фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт приймається державним фітосанітарним інспектором з підстав, передбачених цим Законом.

Плата за послугу з видачі (переоформлення) фітосанітарного сертифіката, фітосанітарного сертифіката на реекспорт відповідно до цього підпункту становить 0,2 розміру прожиткового мінімуму для пратезадатних осіб, встановленого законом на 1 січня календарного року, в якому було подано відповідну заяву".

7. У Законі України "Про ветеринарну медицину" (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 5-6, ст. 53 із наступними змінами):

1) у частині першій статті 1:

а) доповнити з урахуванням алфавітного порядку терміном такого змісту:

"благополуччя тварин – стан забезпечення фізіологічних та етологічних потреб сільськогосподарських тварин шляхом створення належних умов для їх утримання та транспортування, включаючи систематичний догляд, належне годування, поїння та гуманне поводження з тваринами, що виключає страх, біль і страждання, у тому числі під час умертвіння, та забезпечує свободу прояву сільськогосподарськими тваринами типової для них поведінки";

б) у визначенні терміна "ветеринарні документи" слова "дозвільного характеру" виключити;

в) термін "ветеринарні препарати" викласти в такій редакції:

"ветеринарні препарати – ветеринарні лікарські засоби, ветеринарні імунобіологічні засоби, антисептики, дезінфектанти, інсекто-акарициди, дератизанти, діагностичні і захисні властивостями лікувачи чи профілактики хвороб тварин або які можуть застосовуватися тваринам з метою відновлення, коригування чи зміни фізіологічних функцій, виявляючи фармакологічну, імунологічну чи метаболічну дію, або встановлення діагнозу чи свтаназії тварин";

г) термін "загальнодержавна програма контролю" викласти в такій редакції:

"загальнодержавна програма контролю – програма, що визначає обов'язки операторів потужностей, операторів ринку, операторів ринку кормів, операторів ринку харчових продуктів, державних органів

7

ветеринарної медицини та/або державних установ ветеринарної медицини щодо контролю зоонозів та їх збудників та/або інших забруднюючих речовин, шляхом здійснення передбачених такою програмою ветеринарно-санітарних заходів та/або інших заходів";

2) у статті 2:

а) назву та частину першу викласти в такій редакції:

"Стаття 2. Законодавство про ветеринарну медицину та благополуччя тварин

Законодавство про ветеринарну медицину складається з Конституції України, цього Закону (крім положень цього Закону, зазначених у частині другій цієї статті) та виданих відповідно до них нормативно-правових актів";

б) після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

"Законодавство про благополуччя тварин складається з Конституції України, положень частини другої статті 3 і статей 80¹–80⁷ цього Закону та виданих відповідно до них нормативно-правових актів".

У зв'язку з цим частина другу – четверту вважати відповідно частинами третьою – п'ятою;

3) у статті 3:

а) назву викласти в такій редакції:

"Стаття 3. Основні завдання держави в галузі ветеринарної медицини та у сфері благополуччя тварин";

б) у частині першій:

абзац одинадцятий виключити;

в абзаці дванадцятому слова "забитих на полюванні" замінити словами "добутих на полюванні";

в) доповнити частиною другою такого змісту:

"Основними завданнями держави у сфері благополуччя тварин є:

забезпечення розроблення, затвердження і впровадження вимог до благополуччя тварин;

забезпечення функціонування системи підготовки персоналу потужностей і перевірки знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин;

забезпечення гуманного ставлення до тварин протягом усього їхнього життя та під час умертвіння, зокрема шляхом здійснення державного контролю з метою перевірки дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин;

8

забезпечення життя заходів для усунення виявлених порушень законодавства про благополуччя тварин;

забезпечення здійснення на регулярній основі аналізу стану дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин;

забезпечення складання і виконання планів дій щодо запобігання виникненню порушень законодавства про благополуччя тварин у майбутньому";

4) назву розділу II викласти в такій редакції:

"Розділ II
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА У СФЕРІ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН";

5) у статті 4:

а) назву викласти в такій редакції:

"Стаття 4. Система органів виконавчої влади в галузі ветеринарної медицини та у сфері благополуччя тварин";

б) у частині першій слова "Державне управління в галузі ветеринарної медицини здійснюють" замінити словами "До системи органів виконавчої влади в галузі ветеринарної медицини належать";

в) доповнити частиною другою такого змісту:

"До системи органів виконавчої влади у сфері благополуччя тварин належать Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин";

6) у статті 5:

а) назву викласти в такій редакції:

"Стаття 5. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі ветеринарної медицини та у сфері благополуччя тварин";

б) абзац третій частини першої виключити;

в) доповнити частиною другою такого змісту:

"До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері благополуччя тварин належить:

забезпечення здійснення державної політики у сфері благополуччя тварин;

спрямування, координація і здійснення контролю за діяльністю центральних органів виконавчої влади, зазначених у статті 4 цього Закону;

здійснення інших повноважень, визначених цим Законом";

9

7) статтю 6 після абзаца шостого доповнити п'ятьма новими абзацами такого змісту:

"затверджує вимоги до організації контролю за сальмонелозом та іншими збудниками зоонозних хвороб;

затверджує загальнодержавні цілі щодо зменшення поширеності окремих збудників зоонозних хвороб та порядок підтвердження їх досягнення;

затверджує загальнодержавні програми контролю;

затверджує особливі методи контролю, що застосовуються в межах загальнодержавних програм контролю;

затверджує інші нормативно-правові акти в галузі ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарні заходи в межах своїх повноважень".

У зв'язку з цим абзац сьомий вважатиме абзацом дванадцятим;

8) доповнити статтями 6¹ і 6² такого змісту:

"Стаття 6¹. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин

1. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, належить:

1) забезпечення нормативно-правового регулювання у сфері благополуччя тварин;

2) визначення пріоритетних напрямів розвитку сфери благополуччя тварин;

3) уповноваження, припинення та позбавлення уповноваження юридичної особи (повністю або частково) на здійснення підготовки персоналу потужностей і перевірки знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин;

4) визнання успішного проходження підготовки у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти таким, що є еквівалентним успішному проходженню підготовки персоналу потужностей і перевірки знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин;

5) інформування та надання роз'яснень щодо здійснення державної політики у сфері благополуччя тварин;

6) здійснення інших повноважень, визначених цим Законом.

10

Стаття 6². Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин

1. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, належить:

1) ведення Реєстру державних сертифікатів про наявність достатніх знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин та здійснення функцій його адміністратора;

2) видача, відмова у видачі та анулювання державних сертифікатів про наявність достатніх знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин (далі – державний сертифікат);

3) видача та відмова у видачі тимчасових допусків до виконання обов’язків з утримання, умертвіння, транспортування сільськогосподарських тварин та/або здійснення супутніх операцій (далі – тимчасовий допуск);

4) надання витягів з Реєстру державних сертифікатів;

5) організація та здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про благополуччя тварин;

6) вжиття заходів для усунення виявлених порушень законодавства про благополуччя тварин;

7) розгляд справ про порушення законодавства про благополуччя тварин;

8) складання щорічних звітів про стан дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин, а також їх оприлюднення;

9) здійснення інших повноважень, визначених цим Законом”;

9) у статті 7:

а) у частині першої слова "є урядовим органом державного управління, який діє у складі центрального органу виконавчої влади з питань аграрної політики і реалізує державну політику в галузі ветеринарної медицини" замінити словами "є центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в галузі ветеринарної медицини";

б) частину шосту виключити;

в) пункти 15 і 16 частини восьмої викласти в такій редакції:

"15) розроблення загальнодержавних програм контролю та подання їх на затвердження центральному органу виконавчої влади з питань аграрної політики;

16) звітування про стан виконання загальнодержавних програм контролю відповідно до вимог до організації контролю за сальмонелозу та іншими збудниками зоонозних хвороб”;

г) частину дев’яту виключити;

11

10) частину восьму статті 32 викласти в такій редакції:

"8. Порядок видачі ветеринарних документів затверджується центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики”;

11) частину другу статті 63 доповнити абзацом другим такого змісту:

"Не підлягають державній реєстрації тест-системи та інші реагенти для діагностики захворювань тварин, застосування яких здійснюється in vitro”;

12) розділ XI виключити;

13) доповнити розділом XI¹ такого змісту:

"Розділ XI¹ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН

Стаття 80¹. Вимоги до забезпечення благополуччя тварин

1. Персонал потужностей, до обов’язків якого належить утримання, умертвіння, транспортування сільськогосподарських тварин та/або здійснення супутніх операцій, для виконання зазначених обов’язків повинен володіти достатніми знаннями та навичками щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин.

2. Крім випадку, передбаченого статтею 80⁴ цього Закону, персонал, зазначений у частині першій цієї статті, який не може підтвердити наявність достатніх знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин, не може бути допущений оператором потужності до утримання, умертвіння, транспортування сільськогосподарських тварин, а також до здійснення супутніх операцій відповідно.

3. На вимогу державного ветеринарного інспектора персонал, зазначений у частині першій цієї статті, зобов’язаний на власний вибір пред’явити:

- 1) державний сертифікат; або
- 2) витяг з Реєстру державних сертифікатів; або
- 3) тимчасовий допуск.

4. Під час утримання, умертвіння, транспортування сільськогосподарських тварин, а також під час здійснення супутніх операцій персонал, зазначений у частині першій цієї статті, зобов’язаний:

- 1) не завдавати тваринам невинуваних болю, страждань, травм, стресу та/або виснаження;
- 2) вживати всіх необхідних заходів, передбачених законодавством про благополуччя тварин, зокрема, дотримуватися вимог, визначених у частині п’ятій цієї статті.

12

5. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, затверджує:

- 1) вимоги до забезпечення благополуччя сільськогосподарських тварин під час їх утримання;
- 2) вимоги до забезпечення благополуччя сільськогосподарських тварин під час транспортування та здійснення супутніх операцій;
- 3) вимоги до забезпечення благополуччя робочих тварин, що належать до родини коневих (*Equidae*);
- 4) вимоги до забезпечення благополуччя під час умертвіння сільськогосподарських тварин.

Вимоги, зазначені у пунктах 1, 2 і 4 цієї частини, повинні визначати, зокрема, вид (групи видів) тварин, на які (яких) поширюється дія таких вимог.

Стаття 80². Підготовка персоналу потужностей і перевірка знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин

1. Підготовку персоналу потужностей і перевірку знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин здійснюють уповноважені особи.

2. Рішення про уповноваження, призупинення та про позбавлення уповноваження (повністю або частково) приймає центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

3. Контроль за діяльністю уповноважених осіб у частині наданих їм відповідно до цієї статті повноважень здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

4. Порядок уповноваження на здійснення підготовки персоналу потужностей і перевірки знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин, призупинення уповноваження, позбавлення уповноваження, строк уповноваження і критерії, яким повинні відповідати юридичні особи для їх уповноваження, затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

5. Посадові особи уповноважених осіб повинні вживати заходів для недопущення виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів під час перевірки знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин.

13

6. Уповноважені особи позбавляються уповноваження (повністю або частково) у разі:

1) якщо буде встановлено хоча б один із таких фактів:

а) невідповідність критеріям, що затверджені відповідно до частини четвертої цієї статті;

б) невиконання або неналежне виконання обов’язків, що випливають із наданого уповноваження;

в) допущення дій (бездіяльності), що вплинули, впливають або можуть вплинути на достовірність результатів перевірки знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин, зокрема вчинення дій (бездіяльності), прийняття рішень чи участь у їх прийнятті в умовах реального або потенційного конфлікту інтересів, що стосуються перевірки знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин;

г) здійснення підготовки персоналу потужностей та/або перевірки знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин особами, які притягалися до відповідальності за порушення вимог законодавства про благополуччя тварин та/або законодавства про захист тварин від жорстокого поводження і з часу такого притягнення до відповідальності минуло менше трьох років;

2) припинення юридичної особи;

3) наявності судового рішення, що набрало законної сили, яке передбачає позбавлення уповноваження чи іншим чином унеможливило його подальшу дію.

7. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті актуальний перелік уповноважених осіб із зазначенням щодо кожного з них такої інформації:

1) повне найменування;

2) ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань;

3) інформація для здійснення зв’язку;

4) місцезнаходження;

5) сфера уповноваження, зокрема:

а) вид або види поводження з тваринами (утримання, умертвіння, транспортування сільськогосподарських тварин та/або здійснення супутніх операцій відповідно), яких стосується уповноваження;

б) види (групи видів) тварин, яких стосується уповноваження;

14

а) у разі якщо сфера уповноваження стосується такого виду поводження з тваринами, як умертвіння сільськогосподарських тварин, то у переліку також зазначаються інформація про тип обладнання та, окремо, про конкретні операції, яких стосується таке уповноваження.

8. Уповноважені особи зобов’язані інформувати центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, про зміни, що відбулися у відомостях, зазначених у пунктах 1–4 частини сьомої цієї статті, не пізніше 10 робочих днів з дня, наступного за днем настання таких змін.

9. У разі зміни відомостей, зазначених у частині сьомій цієї статті, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, повинен оновити такі відомості на своєму офіційному веб-сайті не пізніше трьох робочих днів з дня, коли зазначений орган дізнався про настання таких змін.

10. Перелік тем програм підготовки персоналу потужностей, зазначеного у частині першій статті 80¹ цього Закону, щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин, затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

11. Після проходження підготовки персоналу потужності щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин здійснюється перевірка знань та навичок у порядку, що встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

Стаття 80³. Підтвердження наявності достатніх знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин

1. Наявність достатніх знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин підтверджується такими документами:

- 1) державний сертифікат;
- 2) витяг з Реєстру державних сертифікатів.

2. Документи, зазначені у частині першій цієї статті, видає центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

3. Для отримання державного сертифіката заявник подає до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, заяву, письмову декларацію та інші документи у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

15

тварин. У письмовій декларації заявник має зазначити про те, що він не притягався до відповідальності за порушення вимог законодавства про благополуччя тварин та/або законодавства про захист тварин від жорстокого поводження протягом останніх трьох років, що передують даті подання заяви.

Порядок видачі державного сертифіката, а також форми заяви та письмової декларації, що подаються для його отримання, затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин. Зазначений порядок також повинен містити перелік документів, що додаються до заяви для отримання державного сертифіката.

4. У разі якщо для отримання державного сертифіката було подано неповний пакет документів, такі документи повертаються заявнику без розгляду не пізніше трьох робочих днів з дня, наступного за днем отримання зазначеним органом заяви для отримання державного сертифіката, письмової декларації та інших документів.

5. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, зобов’язаний перевірити достовірність відомостей (документів), поданих заявником для отримання державного сертифіката, до прийняття рішення про його видачу.

6. Рішення про видачу державного сертифіката приймається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, не пізніше 10 робочих днів з дня, наступного за днем отримання зазначеним органом заяви для отримання державного сертифіката, письмової декларації та інших документів.

7. Державний сертифікат складається одночасно державною та англійською мовами.

8. За видачу державного сертифіката справляється плата в розмірі 0,03 мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня календарного року, в якому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, отримано заяву для отримання заявником відповідного державного сертифіката.

9. Плата за видачу державного сертифіката зараховується до державного бюджету.

10. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, відмовляє у видачі державного сертифіката у разі:

1) виявлення у документах, поданих для отримання державного сертифіката, відомостей, що є неповними та/або недостовірними;

2) виявлення факту притягнення заявника до відповідальності за порушення вимог законодавства про благополуччя тварин та/або законодавства про захист тварин від жорстокого поводження протягом

16

останніх трьох років, що передують даті подання заяви для отримання державного сертифіката;

3) виявлення у документах, поданих для отримання державного сертифіката, відомостей, що суперечать вимогам законодавства про благополуччя тварин, крім випадку, передбаченого пунктом 2 цієї частини;

4) наявності судового рішення, що набрало законної сили, яке забороняє вчинення дій щодо видачі державного сертифіката чи іншим чином унеможливило його видачу;

5) наявності судового рішення, що набрало законної сили, яким особою, якій видало державний сертифікат, визнано обмежено дієздатною або недієздатною;

6) смерті заявника;

7) якщо заявник вже має державний сертифікат, який не є анульованим, такого самого обсягу (за видом поводження з тваринами, видом (групами видів) тварин, типом обладнання, конкретними операціями);

8) несплати або сплати не в повному обсязі плати за видачу державного сертифіката.

11. Державний сертифікат діє безстроково.

12. Виданий державний сертифікат анулюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, у разі:

1) звернення особи, якій видало державний сертифікат, із заявою про анулювання відповідного державного сертифіката;

2) виявлення у документах, поданих для отримання державного сертифіката, відомостей, які є неповними та/або недостовірними та/або суперечать вимогам законодавства про благополуччя тварин, якщо такі відомості стали підставою для прийняття неправильного по суті рішення про видачу державного сертифіката;

3) притягнення особи, якій видало державний сертифікат, до відповідальності за порушення вимог законодавства про благополуччя тварин та/або законодавства про захист тварин від жорстокого поводження після видачі їй такого державного сертифіката;

4) наявності судового рішення, що набрало законної сили, яке передбачає анулювання державного сертифіката чи іншим чином унеможливило його подальшу дію;

5) наявності судового рішення, що набрало законної сили, яким особою, якій видало державний сертифікат, визнано обмежено дієздатною або недієздатною;

17

6) смерті особи, якій видало державний сертифікат, або наявності судового рішення, що набрало законної сили, яким таку особу визнано безвісно відсутньою або оголошено померлою;

7) виявлення помилок у відомостях, що містить виданий державний сертифікат, та/або виявлення факту помилкової видачі державного сертифіката.

13. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, зобов’язаний поінформувати особу, якої це стосується, про прийняття рішення про відмову у видачі їй державного сертифіката, про анулювання державного сертифіката та про повернення поданих документів без розгляду, направивши їй копію такого рішення не пізніше трьох робочих днів з дня, наступного за днем його прийняття.

14. Крім випадку, передбаченого пунктом 6 частини дванадцятої цієї статті, особа, державний сертифікат якої анульовано, зобов’язана повернути державний сертифікат центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, у місячний строк з дня, наступного за днем отримання нею копії рішення про анулювання державного сертифіката.

15. Рішення про відмову у видачі державного сертифіката, про повернення поданих документів без розгляду повинні містити:

1) посилання на конкретну норму (частину, пункт, статтю тощо) законодавства, що є підставою для прийняття такого рішення;

2) пояснення змісту порушення та/або невідповідності вимогам, що встановлені законодавством;

3) посилання на конкретну частину поданого заявником документа (відомості у поданому документі), що не відповідає вимогам законодавства, або зазначення документів, які не надано у поданому заявником пакеті документів.

16. Рішення про анулювання державного сертифіката повинно містити:

1) відомості, зазначені у пунктах 1 і 2 частини дванадцятої цієї статті;

2) інформацію про те, що особа, державний сертифікат якої анульовано, зобов’язана виконати вимогу, зазначену в частині чотирнадцятій цієї статті.

17. Перелік відомостей, які містить державний сертифікат, а також форму державного сертифіката затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

15

18

Стаття 80⁴. Тимчасовий допуск

1. Оператор потужності має право допустити персонал потужності до виконання обов’язків з утримання, умертвіння, транспортування сільськогосподарських тварин, а також до здійснення супутніх операцій на підставі тимчасового допуску.

2. Тимчасовий допуск видає центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

3. Для отримання тимчасового допуску заявник подає до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, заяву, письмову декларацію та інші документи у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

У письмовій декларації зазначається, що заявник:

1) проходить підготовку щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин за напрямом, що відповідає зазначеному у заяві для отримання тимчасового допуску (за видом поводження з тваринами, видом (групами видів) тварин, типом обладнання, конкретними операціями);

2) під час дії тимчасового допуску працюватиме у присутності та під безпосереднім керівництвом (наглядом) конкретно визначеного іншого персоналу потужності, який має державний сертифікат за напрямом, що відповідає зазначеному у заяві для отримання тимчасового допуску (за видом поводження з тваринами, видом (групами видів) тварин, типом обладнання, конкретними операціями);

3) ніколи не отримував тимчасового допуску, що є ідентичним вказаному в заяві за видом поводження з тваринами, видом (групами видів) тварин, типом обладнання, конкретними операціями;

4) ніколи не проходив перевірку знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин за напрямом, що є ідентичним вказаному в заяві за видом поводження з тваринами, видом (групами видів) тварин, типом обладнання, конкретними операціями;

5) не притягався до відповідальності за порушення вимог законодавства про благополуччя тварин та/або законодавства про захист тварин від жорстокого поводження протягом останніх трьох років, що передують даті подання заяви для отримання тимчасового допуску.

4. Порядок видачі тимчасового допуску, форми заяви та письмової декларації, що подаються для його отримання, затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя т

5. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, відмовляє у видачі тимчасового допуску у разі:

- 1) виявлення у документах, поданих для отримання тимчасового допуску, відомостей, що є неповними та/або недостовірними;
- 2) виявлення факту невідповідності хоча б одній із вимог, зазначених у частині третій цієї статті;
- 3) виявлення у документах, поданих для отримання тимчасового допуску, відомостей, що суперечать вимогам законодавства про благополуччя тварин, крім випадку, передбаченого пунктом 2 цієї частини;
- 4) наявності судового рішення, що набрало законної сили, яке забороняє вчинення дій щодо видачі тимчасового допуску чи іншим чином унеможлилює його видачу;
- 5) смерті заявника;
- 6) несплати або сплати не в повному обсязі плати за видачу тимчасового допуску.

6. Строк дії тимчасового допуску визначається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, з урахуванням часу, необхідного заявнику для завершення підготовки та отримання державного сертифіката, але не більше трьох місяців.

7. Рішення про видачу тимчасового допуску приймається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, не пізніше трьох робочих днів з дня, наступного за днем отримання зазначеним органом заяви для отримання тимчасового допуску, письмової декларації та інших документів.

8. Тимчасовий допуск складається державною мовою.

9. У разі якщо для отримання тимчасового допуску було подано неповний пакет документів, такі документи повертаються заявнику без розгляду не пізніше трьох робочих днів з дня, наступного за днем їх отримання центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

10. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, зобов'язаний перевірити достовірність відомостей (документів), поданих заявником для отримання тимчасового допуску, до прийняття рішення про його видачу.

11. За видачу тимчасового допуску справляється плата в розмірі 0,03 мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня календарного року, в якому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, отримано заяву для отримання заявником відповідного тимчасового допуску.

12. Плата за видачу тимчасового допуску зараховується до державного бюджету.

13. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, зобов'язаний поінформувати особу, якої це стосується, про прийняття рішення про відмову у видачі їй тимчасового допуску, про анулювання тимчасового допуску та про повернення поданих документів без розгляду, направивши їй копію такого рішення не пізніше трьох робочих днів з дня, наступного за днем його прийняття.

14. Рішення про відмову у видачі тимчасового допуску, про повернення поданих документів без розгляду повинні містити:

- 1) посилання на конкретну норму (частину, пункт, статтю тощо) законодавства, що є підставою для прийняття такого рішення;
- 2) пояснення змісту порушення та/або невідповідності вимогам, що встановлені законодавством;
- 3) посилання на конкретну частину поданого заявником документа (відомості у поданому документі), що не відповідає вимогам законодавства, або зазначення документів, які не надано у поданому заявником пакеті документів.

15. Перелік відомостей, які містить тимчасовий допуск, а також форму тимчасового допуску затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

Стаття 80⁵. Визнання документів про освіту, а також документів, що підтверджують наявність достатніх знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин, виданих у державах – членах Європейського Союзу

1. Успішне проходження підготовки у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти може бути визнано таким, що є еквівалентним успішному проходженню підготовки персоналу потужностей та перевірки знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин, що вимагаються відповідно до цього Закону, за умови, що освітня програма підготовки за відповідною спеціальністю (спеціалізацією) у закладі освіти включала перелік тем, затверджених відповідно до частини десятої статті 80² цього Закону.

2. Рішення про визнання успішного проходження підготовки у закладах освіти, зазначених у частині першій цієї статті, таким, що є еквівалентним успішному проходженню підготовки персоналу потужностей та перевірки знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин, приймає центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті актуальний перелік закладів освіти, зазначених у частині першій цієї статті, із зазначенням щодо кожного з них такої інформації:

- 1) повне найменування;
- 2) ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань;
- 3) інформація для здійснення зв'язку;
- 4) місцезнаходження;
- 5) перелік спеціальностей (спеціалізацій), зазначених у частині першій цієї статті;
- 6) сфера благополуччя тварин, якій спеціальність (спеціалізація), зазначена у пункті 5 цієї частини, є еквівалентною, зокрема:
 - а) вид (види) поводження з тваринами (утримання, умертвіння, транспортування сільськогосподарських тварин та/або здійснення супутніх операцій);
 - б) види (групи видів) тварин;
- 7) якщо сфера благополуччя тварин стосується умертвіння сільськогосподарських тварин, у переліку додатково зазначаються інформація про тип обладнання та, окремо, конкретні операції;
- 8) період підготовки, починаючи і закінчуючи яким підготовка визнається такою, що є еквівалентною.
9. Заклади освіти, щодо яких прийнято рішення, зазначене у частині другій цієї статті, зобов'язані інформувати центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, про зміни у відомостях, зазначених у пунктах 1–4 частини третьої цієї статті.
10. У разі зміни відомостей, зазначених у частині третій цієї статті, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, повинен оновити такі відомості на своєму офіційному веб-сайті не пізніше трьох робочих днів з дня, коли зазначений орган дізнався про настання таких змін.

6. Видача державного сертифіката на підставі рішення про визнання успішного проходження підготовки у закладах освіти здійснюється в порядку, визначеному статтею 80³ цього Закону.

7. Документи про освіту, видані освітніми установами іноземних держав, можуть бути визнані еквівалентними успішному проходженню підготовки персоналу потужностей та перевірки знань та навичок щодо

дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин, що вимагаються відповідно до цього Закону, за умови визнання таких документів про освіту:

1) у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки; або

2) відповідно до міжнародного договору України.

8. Видача державного сертифіката на підставах, зазначених у частині сьомій цієї статті, здійснюється в порядку, визначеному статтею 80³ цього Закону.

9. Документи, що підтверджують наявність достатніх знань та навичок у сфері дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин, видані у державах – членах Європейського Союзу у встановленому порядку, визнаються і приймаються в Україні на умовах взаємності.

Стаття 80⁶. Перевірка дотримання законодавства про благополуччя тварин. Річний звіт про стан дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин

1. З метою перевірки дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, забезпечує здійснення державного контролю, а також вжиття заходів для усунення виявлених порушень та притягнення винних осіб до відповідальності, встановленої законом.

2. Державний контроль за дотриманням вимог законодавства про благополуччя тварин, а також вжиття заходів для усунення виявлених порушень здійснюються відповідно до Закону України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин".

3. Під час здійснення державного контролю державний ветеринарний інспектор зобов'язаний перевіряти у персоналу, зазначеного у частині першій статті 80¹ цього Закону, наявність та чинність державних сертифікатів і тимчасових допусків.

4. У разі виявлення факту порушення вимог, встановлених частинами першою – четвертою статті 80¹ цього Закону, державний ветеринарний інспектор зобов'язаний вжити вичерпних заходів для припинення правопорушення, фіксації (оформлення) правопорушення та притягнення осіб, винних у допущенні правопорушення, до відповідальності, встановленої законом.

5. У разі виявлення анульованого сертифіката, який не було повернуто відповідно до частини чотирнадцятої статті 80³ цього Закону, державний ветеринарний інспектор зобов'язаний вилучити його та повернути до

центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

6. За результатами державного контролю центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, щороку, до 1 квітня року, наступного за звітним, складає щорічний звіт про стан дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин та оприлюднює його на своєму офіційному веб-сайті.

7. Щорічний звіт про стан дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин повинен містити:

- 1) інформацію про виявлені порушення та аналіз найбільш істотних із них;
- 2) план дій щодо усунення та запобігання виникненню зазначених у звіті порушень у майбутньому.
3. Форма щорічного звіту про стан дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.
4. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, щороку, до 1 квітня року, наступного за звітним, направляє щорічний звіт про стан дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин:

1) міністру, через якого спрямовується та координується діяльність центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин;

2) центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

Стаття 80⁷. Реєстр державних сертифікатів про наявність достатніх знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин

1. З метою забезпечення дотримання вимог цього Закону стосовно документів, що підтверджують наявність достатніх знань та навичок щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин, одноразового збору і багаторазового використання актуальної та достовірної інформації щодо зазначених документів, а також з метою забезпечення здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства про благополуччя тварин створюється та функціонує Реєстр державних сертифікатів.

2. Реєстр державних сертифікатів створюється в порядку та у спосіб, що встановлені Законом України "Про публічні електронні реєстри".

3. Реєстр державних сертифікатів є публічним електронним реєстром. Створений Реєстр державних сертифікатів підлягає реєстрації у реєстрі публічних електронних реєстрів.

4. Держателем і адміністратором Реєстру державних сертифікатів є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин.

5. Реєстр державних сертифікатів, будь-які його складові та його програмне забезпечення є об'єктами права державної власності в особі держателя Реєстру державних сертифікатів.

6. Програмно-апаратні засоби Реєстру державних сертифікатів повинні забезпечувати безперервну електронну (технічну та інформаційну) взаємодію з іншими публічними реєстрами, яка здійснюється через систему електронної взаємодії електронних ресурсів, передбачену Законом України "Про публічні електронні реєстри".

7. До Реєстру державних сертифікатів включаються відомості про:

- 1) державні сертифікати;
- 2) тимчасові допуски.

8. Записи про видачу або анулювання державного сертифіката вносяться до Реєстру державних сертифікатів центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, не пізніше наступного робочого дня з дня прийняття рішення про його видачу (анулювання). Державний сертифікат вважається виданим або анульованим з моменту внесення відповідного запису до Реєстру державних сертифікатів.

9. Запис про видачу тимчасового допуску вноситься до Реєстру державних сертифікатів центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, не пізніше наступного робочого дня за днем прийняття рішення про його видачу. Тимчасовий допуск вважається виданим з моменту внесення відповідного запису до Реєстру державних сертифікатів.

10. Мовою ведення Реєстру державних сертифікатів є державна мова. У частині відомостей, які містить державний сертифікат, мовою ведення Реєстру державних сертифікатів, крім державної мови, є англійська мова.

11. Порядок ведення Реєстру державних сертифікатів затверджує Кабінет Міністрів України.

12. На відносини, пов'язані із створенням, веденням, взаємодією, адмініструванням, перетворенням, модифікацією та припиненням Реєстру державних сертифікатів, з використанням реєстрової інформації, що містить Реєстр державних сертифікатів, поширюється дія Закону України "Про публічні електронні реєстри";

14) розділ XVII "Приклицеві положення" доповнити пунктом 3² такого змісту:

"3². Установити, що тимчасово, до 1 січня 2027 року, досвід з утримання, умертвіння, транспортування сільськогосподарських тварин, а також здійснення супутніх операцій, набутий до зазначеної у цьому пункті дати, тривалістю не менш як один рік, визнається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері благополуччя тварин, еквівалентним проходженню відповідної підготовки щодо дотримання вимог законодавства про благополуччя тварин. Визнання досвіду, зазначеного в цьому пункті, здійснюється шляхом видачі державного сертифіката відповідно до статті 80³ цього Закону".

8. Пункт 2 частини третьої статті 2 Закону України "Про загальну безпеку нехарчової продукції" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 22, ст. 145) викласти в такій редакції:

"2) харчові продукти".

9. У Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затверженому Законом України "Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 47, ст. 532 із наступними змінами):

1) пункти 1–3, 54, 134, 135 виключити;

2) доповнити пунктами 163–165 такого змісту:

163.	Експлуатаційний дозвіл на потужність (об'єкт), що призначена для: <ol style="list-style-type: none"> 1) переробки побічних продуктів тваринного походження шляхом стерилізації під тиском або іншими рівноцінними методами; 2) видалення побічних продуктів тваринного походження та продуктів їх оброблення, переробки тваринного походження, переробки шляхом спільного спалення; 3) видалення та утилізації побічних продуктів тваринного походження та продуктів їх оброблення, переробки шляхом спільного спалення; 4) використання побічних продуктів тваринного походження та продуктів їх оброблення, переробки як палива для згоряння; 5) виробництва кормів для домашніх тварин; 	Закон України "Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною"
------	---	--

164.	6) виробництва органічних добрив та покращувачів ґрунту; <ol style="list-style-type: none"> 7) компостування та перетворення на біогаз побічних продуктів тваринного походження та продуктів їх оброблення, переробки; 8) операцій, що проводяться безпосередньо після збирання побічних продуктів тваринного походження: сортування, розрізання, охолодження, замороження, соління, зняття шкіри та шкури, видалення ризикового матеріалу; 9) зберігання побічних продуктів тваринного походження; 10) зберігання продуктів оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, призначених для: видалення шляхом захоронення, спалення, спільного спалення; утилізації шляхом спільного спалення; використання як палива для згоряння; використання як корму; використання як органічних добрив та покращувачів ґрунту, крім зберігання у місці безпосереднього використання (внесення у ґрунт) 	Закон України "Про ветеринарну медицину"
165.	Дозвіл на проведення заходів із залученням тварин	Закон України "Про захист тварин від жорстокого поводження"

10. Частина другу статті 2 Закону України "Про адміністративні послуги" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 32, ст. 409 із наступними змінами) доповнити пунктом 19 такого змісту:

"19) видачі міжнародних сертифікатів, міжнародних ветеринарних сертифікатів та інших ветеринарних документів, передбачених законами України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корма, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин" та "Про ветеринарну медицину".

11. У Законі України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів" (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 41–42, ст. 2024 із наступними змінами):

- 1) у частині першій статті 1:
 - а) пункт 5 виключити;
 - б) доповнити пунктом 8¹ такого змісту:
 - "8¹) верифікація – перевірка дотримання встановлених вимог шляхом обстеження та надання об'єктивних доказів";
 - в) пункт 14 викласти в такій редакції:
 - "14) вода питна – вода, яка відповідає вимогам, встановленим законодавством України до води, призначеної для споживання людиною. Вода питна є харчовим продуктом";
 - г) доповнити пунктом 16¹ такого змісту:
 - "16¹) державний реєстр об'єктів санітарних заходів (далі – державний реєстр об'єктів) – інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, збереження, облік, відображення, оброблення реєстрових даних та надання реєстрової інформації, крім інформації з обмеженим доступом, про об'єкти санітарних заходів, обіг яких дозволено в Україні";
 - г) пункт 20 викласти в такій редакції:
 - "20) дієтична добавка – харчовий продукт, який:
 - є концентрованим джерелом поживних речовин (у тому числі білків, жирів, вуглеводів, вітамінів, мінеральних речовин) або інших речовин з поживним або фізіологічним ефектом;
 - виготовляється у формі капсул, пастилок, пігулок та саше, ампул з рідинями, пляшок для крапельного дозування чи в інших формах рідин та/або порошків;
 - призначений для споживання в невеликих визначених кількостях;
 - споживається як доповнення до звичайного харчового раціону окремо або в комбінації з іншими харчовими продуктами";
 - д) пункт 21 виключити;
 - е) доповнити пунктами 27¹, 27² і 34¹ такого змісту:
 - "27¹) заявник – оператор ринку харчових продуктів, об'єднання операторів ринку, уповноважена особа (юридична особа або фізична особа – підприємець), що представляє інтереси одного чи декількох операторів ринку харчових продуктів, який подає документи для державної реєстрації об'єкта або внесення змін до відомостей про державну реєстрацію об'єкта, або скасування державної реєстрації відповідно до вимог цього Закону;

27⁾ історія безпечного харчового споживання – підтвержена інформація про безпечність харчового продукту, що ґрунтується на зведених даних та досвіді постійного використання харчового продукту протягом не менше ніж 25 років у звичайному раціоні значної кількості населення країни. Така інформація може включати, зокрема, наукові результати, результати статистичних спостережень, відомості з відповідних реєстрів”;

34⁾ лог – будь-яка частина однієї або декількох партій одного і того самого харчового продукту, виготовлена, вироблена або упакована фактично за однакових умов”;

е) у пункті 35 слова "залишки допоміжного матеріалу для переробки" виключити;

ж) пункти 37 і 39 викласти в такій редакції:

"37) мала потужність з виробництва харчових продуктів тваринного походження – потужність, що виробляє харчові продукти тваринного походження або композитні продукти у кількості не більше 1000 кілограмів або 1000 літрів на тиждень у середньому протягом року”;

"39) методичні настанови – настанови щодо виконання загальних гігієнічних вимог та інших вимог, визначених законодавством про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів, розроблені об'єднаннями операторів ринку та погоджені відповідним органом державної влади”;

з) в абзці першому пункту 48 слово "мікробних" замінити словом "біологічних”;

и) пункти 49 і 50 викласти в такій редакції:

"49) новітній харчовий продукт – харчовий продукт, що не перебував в обігу в Україні станом на встановлену дату і характеризується хоча б однією з таких ознак:

має нову або навмисно модифіковану молекулярну структуру, яка не застосовується в харчових продуктах до встановленої дати;

складається або виділений чи вироблений з мікроорганізмів, грибів або водоростей;

складається або виділений чи вироблений з матеріалу мінерального походження;

складається або виділений чи вироблений з рослин або їхніх частин, крім випадків, якщо харчовий продукт має історію безпечного харчового споживання в Україні та складається або виділений чи вироблений з рослини або сорту рослини того самого виду, які отримані шляхом застосування:

традиційних методів вирощування рослин, що використовувалися для виробництва харчових продуктів на території України до встановленої дати; або

нетрадиційних методів вирощування рослин, що не використовувалися для виробництва харчових продуктів на території України до встановленої дати і які не можуть призвести до значних змін у складі або структурі харчового продукту, вплинути на його поживну цінність, метаболізм або рівень вмісту небажаних речовин;

складається або виділений чи вироблений з тварин або їхніх частин, крім харчових продуктів, виділених чи вироблених з тварин, розведених традиційними методами, які використовувалися для виробництва харчових продуктів на території України до встановленої дати та мають історію безпечного харчового споживання в Україні;

складається або виділений чи вироблений з культури клітин або культури тканин, отриманих із тварин, рослин, мікроорганізмів, грибів або водоростей;

вироблений шляхом застосування виробничого процесу, який не використовувався на території України до встановленої дати і який може призвести до значних змін у складі або структурі харчового продукту, вплинути на його поживну цінність, метаболізм або рівень включення небажаних речовин. Виробничий процес, який не використовувався на території України до встановленої дати, може включати, зокрема, нові види термічної обробки, нетеплові методи збереження, процеси охолодження та заморозки продуктів, процеси дегідратації, процеси ферментації, нові технології пакування, використання ультрафіолетового, мікрохвильового та інших видів випромінювання, а також застосування нанотехнологій для будь-яких типів поводження з харчовими продуктами;

складається зі створених наноматеріалів;

є вітаміном, мінералом або іншою речовиною, при виробництві якої застосовано виробничий процес, що не використовувався на території України до встановленої дати, та/або яка містить або складається із створених наноматеріалів;

використовувався на території України до встановленої дати виключно у дієтичних добавках, якщо такий харчовий продукт призначений для використання в інших харчових продуктах.

Для цілей цього пункту термін "встановлена дата" означає день набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення державного регулювання продовольчої безпеки та розвитку тваринництва”;

50) об'єкти санітарних заходів – харчові продукти, матеріали і предмети, призначені для контакту з харчовими продуктами, та маркування, якщо воно стосується безпечності харчових продуктів”;

і) пункт 54 викласти в такій редакції:

"54) окремі показники якості харчових продуктів – показники та/або властивості харчових продуктів, що застосовуються для виконання одного або кількох завдань:

ідентифікація харчових продуктів;

встановлення вимог до продуктів дитячого харчування, харчових продуктів для спеціальних медичних цілей, а також до харчових продуктів для контролю ваги;

інформування споживачів про властивості харчових продуктів, зокрема шляхом їх маркування”;

ї) у пункті 55 слова "(крім матеріалів, що контактують з харчовими продуктами)" виключити;

й) у пункті 58 слова "формує та забезпечує реалізацію державної політики" замінити словами "забезпечує формування та реалізує державну”;

к) доповнити пунктом 75¹ такого змісту:

"75¹) ремісничий харчовий продукт – харчовий продукт тваринного походження, що має основний інгредієнт, для якого Україна є країною походження, виробляється тільки на одній потужності за власною унікальною рецептурою та/або технологією оператора ринку в обсязі не більше 1000 кілограмів або 1000 літрів на тиждень у середньому протягом року”;

л) абзца другий пункту 80 після слів "захисту життя або здоров'я тварин чи" доповнити словом "захисту”;

м) пункт 84 виключити;

н) доповнити пунктами 85¹–85⁵, 86¹, 87¹ і 90¹ такого змісту:

"85¹) твердження – позначка будь-якого типу та форми, включаючи малюнок, графічне зображення або символ, що згідно із законодавством не належить до обов'язкової інформації про харчові продукти, яка стверджує або вказує на те, що харчовий продукт має певні властивості;

85²) твердження про зниження ризику захворювання – твердження про користь для здоров'я, яке стверджує або вказує на те, що споживання певної категорії харчових продуктів, харчового продукту або складової харчового продукту значно знижує ризик розвитку певної хвороби;

85³) твердження про користь для здоров'я – твердження, яке стверджує або вказує на те, що існує зв'язок між певною категорією харчових продуктів, харчовим продуктом або однією з його складових та станом здоров'я споживача;

85⁴) твердження про поживну цінність – твердження, яке стверджує або вказує на те, що харчовий продукт має певні поживні властивості через його:

енергетичну цінність (калорійність), яку він має у зменшеній або збільшеній кількості чи не має взагалі;

поживні речовини або інші речовини, які він містить у зменшеній або збільшеній кількості чи не містить взагалі”;

"86¹) традиційний харчовий продукт з іншої країни – новітній харчовий продукт, крім харчових продуктів, зазначених у абзацах другого, четвертого, десятого – тринадцятого пункту 49 частини першої цієї статті, який є продуктом первинного виробництва та має історію безпечного харчового споживання у країні походження”;

"87¹) уповноважена особа – державне підприємство (установа або організація), якому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, надано повноваження з проведення наукової оцінки безпечності об'єкта (оцінки ризику) з метою його державної реєстрації”;

"90¹) харчові ароматизатори – харчові продукти (крім тих, що мають виключно солодкий, кислий чи солоний смак), які не вживаються окремо та додаються до інших харчових продуктів з метою надання їм аромату та/або смаку чи модифікації аромату та/або смаку і можуть містити харчові продукти та/або ароматизатори, та/або харчові добавки. До ароматизаторів належать ароматичні речовини, ароматичні препарати, термічно оброблені ароматизатори, ароматизатори копильні, попередники аромату, а також інші ароматизатори та їх суміші, що не підпадають під зазначені категорії”;

о) пункт 91 викласти в такій редакції:

"91) харчова добавка – харчовий продукт, що має або не має поживної цінності, який зазвичай не вживається як окремих харчовий продукт та не є основним інгредієнтом харчового продукту і додається до харчового продукту з технологічною метою у процесі виробництва, пакування, транспортування або зберігання і в результаті стає невід'ємною частиною цього продукту (крім забруднюючих речовин, пестицидів або речовин, доданих до харчового продукту для поліпшення його поживних властивостей”);

п) доповнити пунктом 91¹ такого змісту:

"91¹) харчовий ензим – харчовий продукт, отриманий з рослин, тварин, мікроорганізмів або продуктів з них, включаючи продукти, отримані у процесі ферментації з використанням мікроорганізмів, який має у складі один або кілька ензимів, здатних каталізувати характерні біохімічні реакції, та додається до харчового продукту для вирішення технологічних завдань на етапах обробки, виробництва, переробки, приготування, пакування, транспортування або зберігання харчових продуктів”;

р) пункт 92 викласти в такій редакції:

"92) харчовий продукт – речовина або продукт, призначені для споживання людьми або щодо яких обґрунтовано очікується, що вони будуть

спожиті людиною. Харчовий продукт може бути переробленим, частково переробленим або непереробленим.

До харчових продуктів належать напої (у тому числі вода питна), жувальні гумки та будь-які інші речовини, що навмисно додані до харчового продукту під час виробництва, переробки або обробки. До харчових продуктів також належить вода питна, якщо вона перетнула (залишила) місце, яке є пунктом відповідності якості питної води у значенні, наведеному у статті 1 Закону України "Про питну воду та питне водопостачання”.

Термін "харчовий продукт" не включає:

корми;

живих тварин, якщо вони не призначені для введення в обіг з метою споживання людиною;

рослини до збирання врожаю;

лікарські засоби у значенні, наведеному в Законі України "Про лікарські засоби”;

косметичну продукцію у значенні, наведеному в Технічному регламенті на косметичну продукцію, затвердженому Кабінетом Міністрів України;

тютюн у значенні, наведеному в Законі України "Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення”, та тютюнові вироби у значенні, наведеному в Законі України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального”;

наркотичні засоби у значенні, наведеному в Єдиній конвенції про наркотичні засоби 1961 року (з поправками, внесеними до неї згідно з Протоколом 1972 року), та психотропні речовини у значенні, наведеному в Конвенції про психотропні речовини 1971 року;

залишки та забруднюючі речовини;

медичні вироби у значенні, наведеному в Технічному регламенті щодо медичних виробів, затвердженому Кабінетом Міністрів України”;

с) пункт 96 виключити;

т) доповнити пунктом 97 такого змісту:

"97) швидкозаморожений харчовий продукт – харчовий продукт, який було піддано процесу швидкого заморожування, під час якого температура харчового продукту якнайшвидше проходить область максимального кристалізаційного для відповідного харчового продукту та після термічної стабілізації (вирівнювання температури харчового продукту) становить не вище -18 °С і постійно підтримується по всьому харчовому продукту”;

2) у статті 2:

а) частину першу після слів "Про матеріали і предмети, призначені для контакту з харчовими продуктами" доповнити словами "Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції”;

б) частину третю виключити;

3) абзца п'ятого частини другої статті 4 викласти в такій редакції:

"видачі, тимчасового припинення дії, анулювання, переоформлення та поновлення дії експлуатаційного дозволу”;

4) доповнити статтею 5¹ такого змісту:

"Стаття 5¹. Повноваження Кабінету Міністрів України

1. Кабінет Міністрів України:

1) спрямовує, координує та контролює діяльність органів виконавчої влади у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів;

2) забезпечує здійснення державної політики у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів;

3) здійснює інші повноваження, визначені цим Законом.

2. Кабінет Міністрів України затверджує:

1) порядок видачі, відмови у видачі, анулювання, тимчасового припинення дії, переоформлення, поновлення дії експлуатаційного дозволу;

2) форму експлуатаційного дозволу;

3) порядок державної реєстрації об'єктів санітарних заходів, а також вимоги до форми та змісту документів;

4) порядок уповноваження та критерії, яким повинна відповідати особа, уповноважена на проведення наукової оцінки безпечності об'єкта (оцінки ризику”);

5) статті 6 і 7 викласти в такій редакції:

"Стаття 6. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я:

1) встановлює належний рівень захисту здоров'я людей;

2) здійснює державну реєстрацію новітніх харчових продуктів, харчових добавок, харчових ароматизаторів, харчових ензимів, твердять про користь для здоров'я;

3) веде державний реєстр новітніх харчових продуктів, державний реєстр харчових добавок, харчових ароматизаторів та харчових ензимів, державний реєстр твердять про користь для здоров'я;

4) забезпечує відкритий та безоплатний доступ до державних реєстрів новітніх харчових продуктів, харчових добавок, харчових ароматизаторів, харчових ензимів, твердять про користь для здоров'я на своєму офіційному веб-сайті.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, затверджує:

1) вимоги до складу дитячих сумішей початкових, дитячих сумішей для подальшого годування, дитячого харчування на основі зернових, продуктів прикорму та води для дитячого харчування;

2) вимоги до складу харчових продуктів для спеціальних медичних цілей та харчових продуктів для контролю ваги;

3) вимоги щодо застосування пестицидів під час первинного виробництва продукції, призначеної для виробництва дитячого харчування, харчових продуктів для спеціальних медичних цілей, харчових продуктів для контролю ваги, та максимальних рівнів залишків пестицидів у таких харчових продуктах;

4) вимоги до складу дитячих сумішей початкових та дитячих сумішей для подальшого годування, виготовлених на основі білкового гідролізату;

5) вимоги до інформації про дитяче харчування, включаючи твердження про користь для здоров'я та про поживну цінність, а також умови використання таких тверджень;

6) вимоги до просування на ринок, у тому числі реклами та комерційної практики, дитячих сумішей початкових та дитячих сумішей для подальшого годування;

7) вимоги до інформації, яка повинна надаватися щодо годування дітей грудного та раннього віку;

8) критерії та порядок віднесення води питної до категорії "вода природна мінеральна”;

9) вимоги до об'єктів санітарних заходів;

10) порядок ведення державних реєстрів новітніх харчових продуктів, харчових добавок, харчових ароматизаторів, харчових ензимів, твердять про користь для здоров'я;

11) показники безпечності харчових продуктів та інших об'єктів санітарних заходів;

12) окремі показники якості харчових продуктів, крім харчових продуктів, передбачених пунктом 6 частини першої статті 7 цього Закону;

13) твердження про поживну цінність;

14) порядок повідомлення про харчові отруєння.

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, відносить води питні до категорії вод природних мінеральних відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України.

4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, здійснює й інші повноваження, передбачені цим Законом.

Стаття 7. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, затверджує:

1) гігієнічні вимоги, у тому числі для харчових продуктів тваринного походження, швидкозаморожених харчових продуктів;

2) правила застосування спрощеного підходу до виконання гігієнічних вимог;

3) правила розроблення, впровадження та використання постійно діючих процедур, які базуються на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках для окремих видів харчових продуктів та/або потужностей;

4) порядок надсилання повідомлення про намір введення в обіг дитячого харчування, харчових продуктів для спеціальних медичних цілей, харчових продуктів для контролю ваги, а також порядок ведення та оприлюднення переліку зазначених повідомлень компетентним органом;

5) правила забою тварин;

6) окремі показники якості для харчових продуктів, вимоги до яких повинні бути набліжені та гармонізовані із законодавством Європейського Союзу відповідно до додатка XXXVIII до глави 17 "Сільське господарство та розвиток сільських територій" розділу V "Економічне і галузеве співробітництво" Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;

7) порядок державної реєстрації потужностей;

8) порядок ведення державного реєстру операторів ринку та їхніх потужностей;

9) обсяг первинної продукції тваринного походження, постачання якого з дотриманням відповідних умов вважається невеликою кількістю;

10) порядок знищення об'єктів санітарних заходів та умови, які повинні виконуватися оператором ринку для їх повернення в обіг;

11) порядок видачі міжнародних сертифікатів та інших документів, які вимагаються законодавством країни призначення, для вантажів з харчовими продуктами.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, погоджує методичні настанови та розміщує їх на своєму офіційному веб-сайті.

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, здійснює й інші повноваження, передбачені цим Законом”;

б) включити статтю 8 такого змісту:

"Стаття 8. Повноваження компетентного органу

1. Компетентний орган:

1) видає експлуатаційні дозволі;

2) здійснює державну реєстрацію потужностей з виробництва та/або обігу харчових продуктів, на які не вимагається отримання експлуатаційного дозволу, у тому числі з власної ініціати́ви;

3) здійснює ведення та адміністрування державного реєстру операторів ринку та їхніх потужностей;

4) забезпечує відкритий та безоплатний доступ до державного реєстру операторів ринку та їхніх потужностей на своєму офіційному веб-сайті;

5) здійснює видачу міжнародних сертифікатів та інших документів, які вимагаються законодавством країни призначення, для вантажів з харчовими продуктами.

2. Компетентний орган здійснює й інші повноваження, передбачені цим Законом”;

7) назву розділу III виключити;

8) абзца перший частини першої статті 15 після слів "переглядаються та затверджуються" доповнити словами "Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України”;

- 9) частину другу статті 18 виключити;
- 10) у частині першій статті 19:
- а) у пункті 11 слово "затверджені" замінити словом "погоджені";
 - б) пункт 13 викласти в такій редакції:
- "13) у разі відсутності в нормативно-правових актах України вимог щодо безпечності або окремих показників якості харчових продуктів, які планується виробляти, застосовувати параметри безпечності або окремі показники якості харчових продуктів, що визначені в документах відповідних міжнародних організацій, у разі відсутності таких параметрів у документах відповідних міжнародних організацій – застосовувати параметри безпечності або окремі показники якості харчових продуктів, що встановлені законодавством Європейського Союзу. Відповідність зазначеним у цьому розділі параметрам безпечності або окремим показникам якості харчових продуктів означає виконання вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів. Положення цього пункту не поширюються на об'єкти, що підлягають державній реєстрації згідно з вимогами цього Закону";

- 11) у статті 20:
- а) частину другу доповнити пунктом 10 такого змісту:

"10) на вимогу споживача оператор ринку, що здійснює роздрібну торгівлю харчовими продуктами або є власником закладу громадського харчування, повинен надати йому інформацію про реєстраційний (особистий) номер потужності";

б) частину четверту після слів "роздрібну торгівлю" доповнити словами "харчовими продуктами", а після слів "вилучення з обігу" – словом "харчових";

- 12) у статті 21:
- а) у пункті 6 частини третьої слова "процедур, які повинні застосовуватися на постійній основі, з метою" замінити словами "процедур валідації і верифікації з метою";
 - б) частину четверту викласти в такій редакції:

"4. Вимоги щодо розроблення, впровадження та використання постійно діючих процедур, які базуються на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках, допускають застосування спрощеного підходу, за умови що такий підхід забезпечує однаковий рівень захисту здоров'я споживачів, як і в разі запровадження принципів системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках відповідно до частини третьої цієї статті. При цьому застосування спрощеного підходу може, у тому числі, передбачати:

- 1) у разі якщо за результатами проведеного аналізу небезпечних факторів визначено відсутність критичних контрольних точок, дотримання

загальних гігієнічних вимог щодо поводження з харчовими продуктами, передбачених статтями 40–51 цього Закону, є достатнім, оператор ринку розробляє процедури валідації і верифікації з метою перевірки результативності заходів;

2) на потужностях з незначним ступенем ризику, на яких не здійснюється підготовка, обробка чи переробка харчових продуктів, небезпечні фактори можуть контролюватися за допомогою програм-передумов;

3) можливість використання типових планів системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках, що містяться у відповідних методичних настановах та включають інформацію про небезпечні фактори, програми-передумови, процедури в критичних контрольних точках та процедури ведення записів. При цьому використання типового плану системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках допускається виключно у разі, якщо потужність відповідає опису, що міститься у відповідній методичній постанові;

4) у разі застосування процедур візуального моніторингу ведення записів лише у випадках, якщо виявлена невідповідність установленим вимогам. Такі записи повинні включати, у тому числі, опис корекцій та коригувальних дій.

Переліки потужностей, зазначених у пунктах 1–3 цієї частини, не є виключними та можуть бути розширені у методичних настановах";

- 13) статтю 22¹ виключити;
- 14) статтю 23 викласти в такій редакції:

"Стаття 23. Експлуатаційний дозвіл

1. Оператори ринку, що провадять діяльність, пов'язану з виробництвом та/або зберіганням харчових продуктів тваринного походження, повинні отримати експлуатаційний дозвіл, який видається територіальним органом компетентного органу на кожну окрему потужність до початку її експлуатації.

2. Обов'язок отримання експлуатаційного дозволу не поширюється в частині відповідної діяльності на операторів ринку, які здійснюють:

- 1) первинне виробництво харчових продуктів тваринного походження, а також пов'язану з ним діяльність, зокрема зберігання та поводження з первинною продукцією в місці первинного виробництва, за умови що при цьому істотно не змінюється стан такої продукції;
- 2) транспортування харчових продуктів тваринного походження, у тому числі тих, які потребують дотримання температурного режиму та не можуть зберігатися при температурі вище 10 °С, залишаючись придатними для споживання людиною;

3) зберігання харчових продуктів тваринного походження, які не потребують дотримання температурного режиму та можуть зберігатися при температурі вище 10 °С, залишаючись придатними для споживання людиною;

4) виробництво та/або зберігання харчових продуктів, інгредієнтами яких є виключно продукти рослинного походження та/або перероблені продукти тваринного походження;

5) експлуатацію закладів громадського харчування, закладів роздрібної торгівлі харчовими продуктами та/або виробництво ремісничих харчових продуктів, виробництво харчових продуктів тваринного походження на малих потужностях з виробництва харчових продуктів тваринного походження.

3. Експлуатаційний дозвіл видається на потужності, що розташовані за однією адресою (з деталізацією на рівні виробничої лінії та/або харчових продуктів залежно від виду діяльності оператора ринку) і визначені оператором ринку.

4. Для отримання експлуатаційного дозволу оператор ринку подає заяву, в якій зазначаються найменування, ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, місцезнаходження або прізвище, ім'я, по батькові, реєстраційний номер облікової картки платника податків чи серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті), місце проживання оператора ринку, назва (опис) потужності, її адреса, заплановані види діяльності та перелік харчових продуктів, які планується виробляти або зберігати, вид оператора ринку за класифікацією суб'єктів господарювання, визначеною Господарським кодексом України (суб'єкт мікро-, малого, середнього або великого підприємництва). Заява про видачу експлуатаційного дозволу підписується оператором ринку або уповноваженою ним особою.

3 метою отримання експлуатаційного дозволу оператор ринку, що здійснює забій тварин, зобов'язаний, серед іншого, в заяві про отримання експлуатаційного дозволу зазначити таку інформацію:

- 1) проектна потужність забою для кожної лінії, визначена як кількість тварин, яких забиватимуть за годину та за зміну;
- 2) категорії та маса тварин, для яких використовуватимуть наявне обладнання для знерухомлення або оглушення;
- 3) максимальна місткість кожної потужності для безпозабійного витримування.
5. Не пізніше 15 календарних днів з дня отримання територіальним органом компетентного органу заяви про видачу або переоформлення експлуатаційного дозволу здійснюється інспектування потужності, за

результатами якого визначається її відповідність вимогам цього Закону та законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів.

6. Підставою для відмови у видачі експлуатаційного дозволу є:

1) відсутність у заяві про видачу експлуатаційного дозволу інформації, що вимагається згідно із законом;

2) виявлення у заяві про видачу експлуатаційного дозволу недостовірних відомостей;

3) встановлення за результатами інспектування потужності її невідповідності вимогам цього Закону та законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів;

4) небезпечення агропродовольчим ринкам належних умов для роботи лабораторії, зокрема ненадання у користування службових приміщень, забезпечених опаленням, електропостачанням, вентиляцією, водопостачанням та водовідведенням.

7. Відмова у видачі експлуатаційного дозволу з підстав, не передбачених цим Законом, забороняється. У рішення про відмову у видачі експлуатаційного дозволу обов'язково зазначаються підстава для відмови та фактичні обставини, що підтверджують наявність такої підстави.

8. Рішення про видачу або про відмову у видачі експлуатаційного дозволу приймається не пізніше 30 календарних днів з дня отримання територіальним органом компетентного органу відповідної заяви від оператора ринку, але не пізніше трьох робочих днів з дня завершення інспектування.

9. Копія рішення про відмову у видачі експлуатаційного дозволу надається (надсилається) оператору ринку не пізніше наступного робочого дня з дня його прийняття.

10. Рішення про відмову у видачі експлуатаційного дозволу може бути оскаржено до компетентного органу або до суду.

11. Після усунення причин, що стали підставою для відмови у видачі експлуатаційного дозволу, оператор ринку має право повторно звернутися із заявою про видачу експлуатаційного дозволу.

12. Потужностям, щодо яких прийнято рішення про видачу експлуатаційного дозволу, присвоюється реєстраційний номер.

13. За видачу експлуатаційного дозволу, поновлення його дії справляється плата (адміністративний збір), що зараховується до державного бюджету та становить 0,17 розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня календарного року, в якому подано заяву про видачу або поновлення дії експлуатаційного дозволу.

Переоформлення експлуатаційного дозволу здійснюється безоплатно.

14. Видача експлуатаційного дозволу, поновлення його дії здійснюються протягом двох робочих днів після отримання територіальним органом компетентного органу підтвердження внесення відповідної плати (адміністративного збору).

15. Експлуатаційний дозвіл видається на необмежений строк, якщо за результатами інспектування встановлено, що потужність відповідає вимогам цього Закону та законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів.

Якщо за результатами інспектування встановлено, що потужність відповідає вимогам цього Закону та законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів лише щодо інфраструктури та обладнання, на таку потужність територіальний орган компетентного органу видає тимчасовий експлуатаційний дозвіл строком на три місяці.

Якщо результати повторного інспектування потужності, проведеного протягом трьох місяців з дня видачі тимчасового експлуатаційного дозволу, підтвердять відповідність потужності вимогам цього Закону та законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів, територіальний орган компетентного органу видає на таку потужність експлуатаційний дозвіл на необмежений строк.

Якщо результати повторного інспектування свідчать про те, що оператор ринку усунув окремі невідповідності вимогам цього Закону та законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів, але потужність все ще не відповідає всім вимогам зазначеного законодавства, територіальний орган компетентного органу може продовжити строк дії тимчасового експлуатаційного дозволу до шести місяців.

16. Порядок видачі, відмови у видачі, анулювання, тимчасового припинення дії, переоформлення, поновлення дії та форма експлуатаційного дозволу затверджуються Кабінетом Міністрів України.

17. Підставами для анулювання експлуатаційного дозволу є:

1) звернення оператора ринку із заявою про припинення експлуатації потужності, на яку отримано експлуатаційний дозвіл;

2) припинення юридичної особи;

3) припинення підприємницької діяльності фізичною особою – підприємцем;

4) рішення суду.

Оператор ринку, який має намір припинити експлуатацію потужності, на яку отримано експлуатаційний дозвіл, зобов'язаний звернутися до територіального органу компетентного органу із заявою про анулювання відповідного експлуатаційного дозволу не пізніше ніж за п'ять робочих днів до припинення експлуатації такої потужності.

18. Підставою для переоформлення експлуатаційного дозволу є:

1) зміна категорії потужності та/або додавання (виключення) коду категорії потужності за видами господарської діяльності;

2) приватизація єдиного майнового комплексу державного або комунального підприємства – оператора ринку, на потужності якого раніше видано експлуатаційний дозвіл.

Для потужностей з виробництва курячих яєць підставою для переоформлення експлуатаційного дозволу також є зміна або додавання коду способу утримання курей-несучок.

У разі виникнення підстави для переоформлення експлуатаційного дозволу оператор ринку зобов'язаний протягом п'яти робочих днів з дня виникнення такої підстави подати до компетентного органу заяву про переоформлення експлуатаційного дозволу разом з відомостями, що підтверджують зазначені зміни.

Територіальний орган компетентного органу приймає рішення про переоформлення експлуатаційного дозволу після інспектування потужності, за результатами якого підтверджено відповідність вимогам законодавства, але не пізніше двох робочих днів після підтвердження такої відповідності.

19. Анулювання експлуатаційного дозволу здійснюється протягом трьох робочих днів з дня отримання територіальним органом компетентного органу повідомлення про підставу для анулювання документа.

20. У разі реконструкції потужності, на яку видано експлуатаційний дозвіл, що має наслідком істотну зміну характеристик виробничих приміщень та технологічних процесів або видів діяльності, зазначених в експлуатаційному дозволі, оператор ринку повинен не пізніше ніж за 15 календарних днів до відновлення експлуатації потужності звернутися до територіального органу компетентного органу із заявою про проведення позашляхового інспектування потужності.

Інспектування потужності, зазначеної в абзаці першому цієї частини, проводиться територіальним органом компетентного органу протягом 10 календарних днів з дня отримання відповідної заяви оператора ринку.

Оператор ринку має право відновити експлуатацію потужності після проведення відповідної реконструкції, якщо за результатами позапозашляхового інспектування встановлено відповідність потужності вимогам законодавства.

21. Інформація про видані експлуатаційні дозволи вноситься компетентним органом до реєстру операторів ринку та потужностей, на які видано експлуатаційний дозвіл, не пізніше наступного робочого дня після прийняття рішення про видачу експлуатаційного дозволу.

Держателем і адміністратором державного реєстру операторів ринку та потужностей, на які видано експлуатаційний дозвіл, є компетентний орган.

Порядок ведення державного реєстру операторів ринку та потужностей, на які видано експлуатаційний дозвіл, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів.

22. Компетентний орган забезпечує відкритий та безоплатний доступ до державного реєстру операторів ринку та потужностей, на які видано експлуатаційний дозвіл, шляхом його розміщення на своєму офіційному веб-сайті";

- 15) частину другу статті 24 викласти в такій редакції:

"2. У разі тимчасового припинення дії експлуатаційного дозволу інформації про це вноситься до реєстру операторів ринку та потужностей, на які видано експлуатаційний дозвіл, за оприлюднення компетентним органом на його офіційному веб-сайті не пізніше наступного робочого дня після прийняття рішення про тимчасове припинення дії експлуатаційного дозволу";

- 16) у статті 25:

- а) у частині третій:

абзац перший після слів "заяву про державну реєстрацію потужності" доповнити словами "в паперовій або електронній формі";

доповнити абзацями другим і третім такого змісту:

"Виробники ремісничих харчових продуктів та харчових продуктів тваринного походження на малих потужностях з виробництва харчових продуктів тваринного походження до заяви додають також інформацію, яка дає змогу ідентифікувати такі харчові продукти, та декларують обсяги виробництва на тиждень у середньому протягом року.

У разі подання заяви в електронній формі засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі – Портал Дія) така заява формується в довільній формі, придатній для сприйняття її змісту, відповідно до відомостей, передбачених для цієї заяви";

- б) у частині п'ятій слова "невідповідність заяви встановленій формі, надання в ній" замінити словом "надання";

- в) частину шосту доповнити абзацом другим такого змісту:

"У разі подання заяви через Портал Дія (за наявності технічної можливості) або інші електронні інформаційні ресурси компетентного органу державна реєстрація потужності здійснюється автоматично, в режимі реального часу, шляхом внесення інформації, передбаченої порядком проведення державної реєстрації потужностей, ведення державного реєстру потужностей операторів ринку та надання інформації з нього заінтересованим суб'єктам";

- г) частину одинадцятю виключити;

- 17) статті 26 і 27 виключити;

- 18) розділ V виключити;

- 19) доповнити розділом V¹ такого змісту:

"Розділ V¹ ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ САНІТАРНИХ ЗАХОДІВ

Стаття 31¹. Загальні засади державної реєстрації окремих об'єктів санітарних заходів

1. Оператори ринку мають право здійснювати обіг та використовувати об'єкти санітарних заходів (далі – об'єкти), зазначені в частині другій цієї статті, виключно за умови, що такі об'єкти пройшли державну реєстрацію та включені до державного реєстру об'єктів та/або отримали реєстрацію (визнані безпечними) в Європейському Союзі.

2. Державній реєстрації підлягають такі об'єкти:

- 1) новітні харчові продукти;
- 2) харчові добавки;
- 3) харчові ароматизатори (крім окремої групи харчових ароматизаторів, визначеної центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я) та сировина для виробництва харчових ароматизаторів;
- 4) харчові ензими;
- 5) твердження про користь для здоров'я.

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, забезпечує проведення державної реєстрації об'єктів, зазначених у частині другій цієї статті, відповідно до порядку державної реєстрації об'єктів санітарних заходів.

Порядок державної реєстрації об'єктів санітарних заходів містить особливості державної реєстрації об'єктів, що враховують вимоги законодавства Європейського Союзу щодо реєстрації таких об'єктів.

4. Для державної реєстрації об'єктів, зазначених у пунктах 2–5 частини другої цієї статті, заявник подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, такі документи:

- 1) заяву про державну реєстрацію об'єкта, що містить інформацію про найменування та місцезнаходження заявника;
- 2) реєстраційне dossier об'єкта (у паперовій та електронній формах);

3) резюме реєстраційного dossier об'єкта (короткий виклад реєстраційного dossier у паперовій та електронній формах), наукова частина якого може бути викладена англійською мовою;

4) інші документи, якщо це передбачено цим Законом та/або порядком державної реєстрації об'єктів санітарних заходів.

5. Для державної реєстрації новітніх харчових продуктів заявник подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, заяву, що містить таку інформацію:

- 1) найменування та адреса заявника;
- 2) назва та опис новітнього харчового продукту;
- 3) опис виробничого процесу (процесів);
- 4) детальний склад новітнього харчового продукту;
- 5) наукові докази того, що новітній харчовий продукт не становить ризику для безпеки здоров'я людини;
- 6) методи (методики) аналізу, якщо це передбачено цим Законом;
- 7) пропозиції щодо умов використання за призначенням та спеціальних вимог до маркування, які не вводить споживач в оману, або обкрутування, яке можна перевірити, чому це не є необхідним.

6. Відповідальність за достовірність інформації, наведеної в документах, поданих для державної реєстрації об'єкта, а також відповідальність за додержання прав інтелектуальної власності, пов'язаних з такою інформацією, несе заявник відповідно до закону.

7. Після надходження заяви та документів, передбачених цією статтею, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, перевіряє зазначені документи на відповідність вимогам частини четвертої або п'ятої цієї статті.

8. У разі невідповідності документів, поданих для державної реєстрації об'єкта, вимогам частини четвертої або п'ятої цієї статті такі документи повертаються заявнику без подальшого розгляду протягом 10 робочих днів з дня їх надходження з описом такої невідповідності.

9. У разі відповідності документів, поданих для державної реєстрації об'єкта, вимогам, передбачених частиною четвертою або п'ятою цієї статті, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, не пізніше 14 робочих днів направляє такі документи уповноваженій особі з відповідним запитом на проведення оцінки ризику об'єкта та отримання наукового висновку щодо безпечності об'єкта, про що письмово повідомляє заявника.

10. Методи та обсяги необхідних досліджень для оцінки ризику об'єкта повинні враховувати ступінь ризику цих об'єктів для здоров'я людини.

11. Уповноважена особа протягом строків, передбачених частинами другою і третьою статті 31³ цього Закону, проводить оцінку ризику об'єкта на основі документів, зазначених у частині четвертій або п'ятій цієї статті, готує науковий висновок щодо безпечності об'єкта.

Оцінка ризику об'єкта не проводиться, якщо внесення змін до відповідного переліку об'єктів не може вплинути на здоров'я людини.

12. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, приймає рішення про державну реєстрацію або про відмову в державній реєстрації об'єкта протягом 30 календарних днів з дня отримання від уповноваженої особи наукового висновку щодо безпечності об'єкта. Копія рішення направляється заявнику протягом 10 робочих днів з дня його прийняття.

13. Рішення про державну реєстрацію об'єкта повинно визначати умови та/або обмеження щодо використання такого об'єкта. Форма та детальні вимоги до змісту рішення про державну реєстрацію відповідного об'єкта визначаються у порядку державної реєстрації об'єктів санітарних заходів.

14. Оператори ринку, що використовують об'єкти, які відповідно до цього Закону пройшли державну реєстрацію, зобов'язані дотримуватися умов та/або обмежень щодо використання такого об'єкта, зазначених у рішенні про державну реєстрацію, з дня набрання чинності таким рішенням.

15. Рішення про державну реєстрацію об'єкта підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття.

Рішення про державну реєстрацію об'єкта набирає чинності з дня, наступного за днем його оприлюднення.

16. При прийнятті рішення про державну реєстрацію об'єкта або про відмову в державній реєстрації об'єкта враховуються висновки і рекомендації, зазначені у науковому висновку щодо безпечності об'єкта. Якщо рішення про державну реєстрацію об'єкта або про відмову в державній реєстрації об'єкта не відповідає рекомендаціям, зазначеним у науковому висновку щодо безпечності об'єкта, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, повинен обґрунтувати відхилення від таких рекомендацій.

17. Державна реєстрація об'єкта є безстроковою.

18. У разі надходження нової наукової та/або технічної інформації, що свідчить про те, що об'єкт становить ризик для здоров'я людини, дія рішення про державну реєстрацію зупиняється, рішення визнається таким, що втратило чинність, або до рішення вносяться зміни в порядку, передбаченому статтею 31² цього Закону.

19. Заявник або оператор ринку, що виробляє чи використовує об'єкт, що отримав державну реєстрацію, зобов'язаний невідкладно (протягом трьох робочих днів) направити до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, наявну у нього нову наукову та/або технічну інформацію, яка може мати потенційний вплив на оцінку ризику об'єкта.

Інформація, зазначена в абзаці першому цієї частини, не пізніше 10 робочих днів після її отримання направляється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, уповноваженої осібі.

Після отримання інформації, зазначеної в абзаці першому цієї частини, уповноважена особа, за наявності достатніх підстав, може:

1) повідомити про необхідність перегляду в порядку, передбаченому статтею 31² цього Закону, наукового висновку щодо безпечності об'єкта;

2) повідомити про відсутність підстав для перегляду наукового висновку щодо безпечності об'єкта.

20. У випадках, передбачених порядком державної реєстрації об'єктів санітарних заходів, оператор ринку повинен перереєструвати об'єкт відповідно до вимог цього Закону.

21. Підставою для відмови в державній реєстрації об'єктів, зазначених у частині другій цієї статті, є:

1) подання заявником неповного пакета документів, передбачених цим Законом;

2) невідповідність документів, поданих заявником, вимогам цього Закону;

3) недостовірність інформації, що міститься в документах, поданих заявником;

4) рекомендація про відмову у державній реєстрації об'єкта, що міститься в науковому висновку щодо безпечності об'єкта, з відповідним обґрунтуванням.

22. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, забезпечує відкритий та безоплатний доступ до державного реєстру об'єктів санітарних заходів шляхом його розміщення на своєму офіційному веб-сайті.

Стаття 31². Зупинення дії, скасування та внесення змін до умов державної реєстрації об'єкта

1. Заявник, який зареєстрував об'єкт санітарних заходів, або будь-який інший заявник може звернутися до центрального органу виконавчої влади, що

забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, із заявою про внесення змін до умов використання об'єкта, що пройшов державну реєстрацію, або до інших вимог, передбачених рішенням про державну реєстрацію цього об'єкта.

Внесення змін до умов використання об'єкта, що пройшов державну реєстрацію, або до інших вимог, передбачених рішенням про його державну реєстрацію, здійснюється в порядку, визначеному статтею 31¹ цього Закону, з урахуванням особливостей, передбачених цією статтею.

2. Заява, зазначена в частині першій цієї статті, повинна містити посилання на дату і номер рішення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, про державну реєстрацію об'єкта. До такої заяви додаються:

1) реєстраційне доповідне, що містить нову інформацію про об'єкт;

2) нове резюме реєстраційного доповідного.

3. Оцінка ризику об'єкта з підстав, зазначених у частинах першій і другій цієї статті, проводиться уповноваженою особою за зверненням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, у разі отримання нової наукової та/або технічної інформації щодо безпечності об'єкта, який раніше пройшов державну реєстрацію.

За результатами оцінки ризику об'єкта, зазначеного в абзаці першому цієї частини, уповноважена особа надає центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, науковий висновок щодо безпечності об'єкта із зазначенням однієї з таких рекомендацій:

1) залишити рішення про державну реєстрацію об'єкта без змін;

2) внести зміни до умов використання об'єкта, зазначених у рішенні про його державну реєстрацію;

3) скасувати державну реєстрацію.

4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, приймає рішення на основі наукового висновку щодо безпечності об'єкта, зазначеного у частині третій цієї статті.

5. У разі отримання нової наукової та/або технічної інформації, що свідчить про небезпечність об'єкта, що пройшов державну реєстрацію, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, за відсутності інших способів запобігти шкідливому впливу такого об'єкта на життя і здоров'я людини та/або інші права споживачів, зобов'язаний прийняти рішення про зупинення дії рішення про державну реєстрацію об'єкта до отримання нового наукового висновку про безпечність об'єкта, зазначеного у частині третій цієї статті.

6. У разі прийняття рішення про зупинення дії рішення про державну реєстрацію об'єкта, зазначеного у частині другій статті 31¹ цього Закону, забороняється обіг такого об'єкта.

7. Інформація, що міститься в рішенні, зазначеному у частині п'ятій цієї статті, вноситься до відповідного державного реєстру об'єктів.

8. Рішення, зазначене у частині п'ятій цієї статті, підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, не пізніше наступного робочого дня після його прийняття.

Стаття 31³. Науковий висновок щодо безпечності об'єкта

1. Науковий висновок щодо безпечності об'єкта подається уповноваженою особою до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, за результатами оцінки ризику об'єкта, проведеної уповноваженою особою.

2. Строк проведення оцінки ризику об'єкта, зазначеної у частині першій цієї статті, з дня звернення заявника до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, становить:

1) 180 робочих днів – для харчових добавок, харчових ароматизаторів, харчових ензимів;

2) 270 робочих днів – для новітніх харчових продуктів та 135 робочих днів – для традиційних харчових продуктів з іншої країни;

3) 110 робочих днів – для тверджень про користь для здоров'я.

3. За наявності обґрунтування необхідності отримання додаткової інформації для проведення оцінки ризику об'єкта строк проведення оцінки безпечності об'єкта (оцінки ризику) може бути продовжений уповноваженою особою, але не більше ніж на ще один строк, встановлений частиною другою цієї статті для відповідних об'єктів.

Про продовження строку проведення оцінки ризику об'єкта уповноважена особа інформує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, та заявника до сліву строку, зазначеного у частині другій цієї статті, у письмовій формі із зазначенням строку продовження і обґрунтуванням причини продовження строку.

4. У разі недостатності інформації, що міститься в реєстраційному доповідному об'єкта, для проведення оцінки ризику об'єкта уповноважена особа може звернутися до заявника із запитом про надання додаткової інформації та/або пояснень. У такому разі перебіг строків, зазначених у частинах другій і третій

цієї статті, для проведення оцінки ризику об'єкта зупиняється до моменту отримання уповноваженою особою запитованої додаткової інформації та/або пояснень. Строк, протягом якого мають бути надані додаткова інформація та/або пояснення, визначається уповноваженою особою в запиті.

Строк проведення оцінки ризику об'єкта вважається продовженим на строк, визначений уповноваженою особою, після проведення консультації із заявником та за відсутності заперечень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я. Заперечення щодо продовження оцінки ризику об'єкта можуть бути надані центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, протягом восьми робочих днів після отримання від уповноваженої установи обґрунтування необхідності отримання додаткової інформації (продовження строку оцінки ризику об'єкта).

5. Якщо протягом строку, зазначеного у частині четвертій цієї статті, заявник не надав додаткову інформацію, уповноважена особа готує науковий висновок щодо безпечності об'єкта, виходячи з наявної інформації.

У разі якщо заявник надає додаткову інформацію з власної ініціатииви, строк, зазначений у частині другій цієї статті, може бути продовжений на обґрунтовано визначений час, необхідний для врахування цієї інформації у проєкті оцінки ризику об'єкта, але не більше ніж на строк, зазначений у частині другій цієї статті.

6. Під час проведення оцінки ризику об'єкта уповноважена особа перевіряє інформацію, зазначену в поданих заявником документах, та з'ясовує, чи відповідає об'єкт за призначених умов його використання вимогам законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів.

7. За результатами проведеної оцінки ризику об'єкта уповноважена особа складає науковий висновок щодо безпечності об'єкта, який містить обґрунтовану рекомендацію про прийняття одного з таких рішень:

1) здійснити державну реєстрацію об'єкта;

2) відмовити у здійсненні державної реєстрації об'єкта.

Уповноважена особа протягом п'яти робочих днів з дня, наступного за днем затвердження наукового висновку щодо безпечності об'єкта, надає його центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, та надсилає заявнику.

8. У разі надання рекомендації здійснити державну реєстрацію об'єкта науковий висновок щодо безпечності об'єкта має містити:

1) інформацію про призначення та характеристики об'єкта;

2) рекомендації щодо умов використання об'єкта (за наявності);

3) оцінку ефективності запропонованого методу (методики) лабораторного дослідження (випробування) для цілей державного контролю.

Вимоги до проведення оцінки ризику об'єкта, наукового висновку щодо безпечності об'єкта містяться в порядку державної реєстрації об'єктів санітарних заходів.

9. Науковий висновок щодо безпечності об'єкта, запит на його отримання та рішення про продовження строку наукової оцінки безпечності об'єкта (оцінки ризику) підлягають оприлюдненню уповноваженою особою на її офіційному веб-сайті.

10. Уповноважена особа подає до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, пропозиції, спрямовані на перегляд та оновлення нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього розділу, для врахування наукового та технічного прогресу.

11. Послуги з проведення оцінки ризику об'єкта надаються уповноваженою особою за плату згідно з договором між заявником та уповноваженою особою.

У разі невиконання заявником плати протягом строку, зазначеного у договорі між заявником та уповноваженою особою, уповноважена особа складає науковий висновок щодо безпечності об'єкта, який містить рекомендацію відмовити у здійсненні державної реєстрації об'єкта у зв'язку з тим, що оцінка ризику об'єкта не була проведена на підставі невиконання заявником умов договору між заявником та уповноваженою особою.

12. Порядок формування розміру плати за надання уповноваженою особою послуги з проведення оцінки ризику об'єкта затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я.

Розмір плати за надання послуги з проведення оцінки ризику об'єкта встановлюється уповноваженою особою в порядку, визначеному абзацом першим цієї частини.

13. Порядок уповноваження, критерії, яким повинна відповідати особа, уповноважена на проведення оцінки ризику об'єкта з метою його державної реєстрації, строк уповноваження, а також порядок позбавлення такого уповноваження затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 31⁴. Конфіденційна інформація

1. Заявник має право додати до заяви про державну реєстрацію об'єкта клопотання про забезпечення конфіденційності будь-якої інформації з переліку, передбаченого частиною четвертою цієї статті.

2. Клопотання про забезпечення конфіденційності інформації повинно містити перелік інформації, яку заявник бажає віднести до конфіденційної, а також обґрунтування, яке демонструє, яким чином розголошення цієї інформації може завдати значної шкоди законним інтересам заявника. Таке обґрунтування повинно спиратися на факти, обставини та іншу інформацію, які можна перевірити.

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, може задовольнити клопотання про забезпечення конфіденційності інформації в тій частині, в якій наведено в ньому обґрунтування підтверджує потенційне завдання значної шкоди законним інтересам заявника.

4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, може визнати конфіденційною:

1) інформацію про технологію виробництва або переробки, включаючи метод виробництва або переробки та його інноваційні аспекти, а також інші технічні та виробничі специфікації, притаманні такому процесу чи методу (крім інформації, що має значення для оцінки ризику об'єкта);

2) інформацію про господарські відносини між виробником (або імпортером) і заявником;

3) інформацію про джерела матеріально-технічного постачання, частку ринку та/або бізнес-стратегію заявника;

4) інформацію про кількісний склад об'єкта (крім інформації, що має значення для оцінки ризику об'єкта);

5) інформацію (крім тієї, що має значення для оцінки ризику об'єкта), яка:

детально описує речовину, що є сировиною, та/або суміші, що використовуються для виробництва об'єкта;

стосується складу харчових продуктів, у яких заявник має намір використовувати відповідний об'єкт;

стосується забудованих речовин.

5. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, може розкрити інформацію, зазначену в частині четвертій цієї статті, у разі виникнення надзвичайних обставин, якщо розкриття відповідної інформації необхідне для вжиття термінових заходів, спрямованих на захист життя і здоров'я людей, тварин та/або довкілля.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, уповноважена особа,

а також їх посадові та службові особи зобов'язані забезпечити захист інформації, визначеної конфіденційною.

Порядок державної реєстрації об'єктів повинен містити правила розгляду клопотання про забезпечення конфіденційності інформації та вимоги до захисту конфіденційної інформації.

Стаття 31⁵. Державні реєстри об'єктів

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, забезпечує ведення таких державних реєстрів об'єктів:

1) державний реєстр новітніх харчових продуктів;

2) державний реєстр харчових добавок, харчових ароматизаторів та харчових ензимів;

3) державний реєстр тверджень про користь для здоров'я.

2. Включення об'єкта, що пройшов державну реєстрацію, до відповідного державного реєстру об'єктів, зазначеного у частині першій цієї статті, або внесення змін та доповнень до відомостей державних реєстрів об'єктів здійснюється на підставі рішення про державну реєстрацію такого об'єкта.

3. До державних реєстрів об'єктів, зазначених у частині першій цієї статті, включається інформація, яку містить рішення про державну реєстрацію об'єкта.

4. Зміни та доповнення до інформації, що міститься в державних реєстрах об'єктів, передбачених у частині першій цієї статті, вносяться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, з урахуванням вимог, зазначених у частині другій цієї статті.

5. Для внесення центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, змін та доповнень до відомостей державних реєстрів об'єктів, зазначених у частині першій цієї статті, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, звертається до уповноваженої особи для проведення наукової оцінки матеріалів, на підставі яких планує внести зміни, та отримує від уповноваженої особи науковий висновок щодо безпечності об'єкта і щодо обґрунтованості запропонованих змін";

20) у статті 32:

а) частину четверту виключити;

б) частину п'яту викласти в такій редакції:

"5. Харчові продукти, які ввозяться з митної території України, повинні відповідати вимогам законодавства України про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів, крім випадків, якщо:

1) такі вимоги до харчових продуктів встановлені державою, до якої ввозяться харчові продукти з митної території України; або

2) такі вимоги до харчових продуктів встановлені у двосторонніх угодах України з державою, до якої ввозяться харчові продукти з митної території України";

21) пункт 1 частини першої статті 32¹ викласти в такій редакції:

"1) харчових ароматизаторів, крім таких винятків з вимог, передбачених частиною першою та пунктом 3 частини другої статті 31¹ цього Закону, як:

ванілін, етилванілін і ванільний екстракт;

харчові ароматизатори, для яких законодавством про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів не передбачена обов'язковість державної реєстрації;

харчові ароматизатори, що пройшли державну реєстрацію;

харчові ароматизатори, які дозволені до використання у дитячому харчуванні відповідними міжнародними організаціями або Європейським Союзом чи які не підлягають реєстрації (отриманню дозволу) в Європейському Союзі";

22) статтю 33 викласти в такій редакції:

"Стаття 33. Розроблення, погодження та застосування методичних настанов

1. Під час виробництва та обігу харчових продуктів оператори ринку мають право використовувати методичні настанови.

2. Дотримання положень методичних настанов свідчить про виконання вимог законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів.

3. Методичні настанови розробляються об'єднаними операторів ринку і погоджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів.

4. У тексті методичних настанов наводиться така інформація:

1) найменування та контактні дані (телефон, пошта та електронна адреса) об'єднання операторів ринку – розробника методичних настанов;

2) мета розроблення методичних настанов;

■ **1676.** У Чигирині, в монастирі Святої Трійці, помер Йосип Нелюбович-Тукальський — православний митрополит Київський, Галицький та всієї Русі з 1663 року.
 ■ **1773.** Народився Ілля Тимківський — український правознавець, мовознавець, освітній діяч та педагог. Брав активну участь у заснуванні Харківського університету.
 ■ **1808.** Помер Артемій Ведель — український композитор, хоровий диригент, співак, автор 29 церковних концертів.
 ■ **1931.** Народився Іван Дзюба — український літературознавець, критик, громадський діяч, дисидент радянських часів, Герой України.
 ■ **1941.** У Канаді засновано Українське товариство допомоги Батьківщині (згодом — Товариство об'єднаних українських канадців).

Сьогодні сильні зливи з градом будуть у західних областях, а в північних та центральних регіонах місцями шквали, 15—20 м/с. У східних та південних — сухо та спекотно. Температура повітря вночі — 17—22 тепла, вдень — 30—35 градусів з позначкою плюс, у центрі та на півдні країни місцями до 38°C. Вітер південно-західний, 7—12 м/с

СПОРТ

Студенти змагатимуться в Ченду

3 28 липня по 8 серпня в місті Ченду (Китай) відбудеться XXXI літня Універсіада.

Спочатку вона повинна була тривати в період з 8 по 19 серпня 2021 року, але була перенесена на 2022-й через пандемію коронавірусу, а потім — і на 2023 рік.

До цього Китай приймав літні Універсіади в 2001-му (Пекін) і 2011 році (Шеньчжень). Також один раз Піднебесна була країною-господаркою зимової Універсіади-2009 в Харбіні.

До програми Універсіади включено 18 видів спорту: баскетбол, бадмінтон, веслування, водне поло, волейбол, спортивна гімнастика, художня гімнастика, дзюдо, легка атлетика, плавання, стрійки у воду, стрільба з лука, стрільба кульова, теніс, настільний теніс, тхеквондо, ушу, фехтування.

Церемонія відкриття спортивного форуму відбудеться 28 липня. Початок — о 15.00 за київським часом.

Телеканали XSPORT і XSPORT+ наживо транслюватимуть баталії змагань у Ченду.

Квитки вже в продажу

Футбол. Як відомо, матч кваліфікації чемпіонату Європи 2024 року між національними збірними Італії та України відбудеться 12 вересня на стадіоні «Сан-Сіро» в Мілані та розпочнеться о 21.45 за київським часом.

Розпочався продаж квитків на цей поєдинок. Вартість одного — 12 євро. Кожен уболівальник може придбати до чотирьох квитків. При вході на стадіон глядачам потрібно мати із собою документи, що посвідчують особу.

Турнірне становище в групі С відбірної турніру чемпіонату Європи-2024: Англія — 12 очок (після 4 матчів), Україна — 6 (3), Італія — 3 (2), Північна Македонія — 3 (3), Мальта — 0 (4).

У Каліфорнії зібралася еліта

Лос-Анджелес (США). Soccer Champions Tour 2023.

Беручи участь у цих змаганнях, елітні європейські футбольні клуби готуються до нового футбольного сезону. Наша особлива увага — до мадридського «Реала» за який виступає воротар збірної України Андрій Лунін.

У першому матчі мадридці зустрілися з італійським «Міланом» і виграли (3:2). Лунін вийшов у стартовому складі «Реала» і відіграв повний поєдинок.

Наступний матч передсезонного турніру в Каліфорнії чемпіон Іспанії зіграє з англійським клубом «Манчестер Юнайтед» (27 липня). Потім відбудуться поєдинки з іспанською «Барселона» (29 липня) та італійським «Ювентусом» (3 серпня).

Титул захистив

Бокс. Санта-Інеса (США). Арена Chumash Casino.

Український боксер першої середньої ваги Сергій Богачук (23-1, 23 КО) переміг Патріка Аллоті (42-5, 32 КО) з Гани.

Богачук упорався із суперником у спринтерському темпі. Він переміг Аллоті технічним нокаутом у першому раунді.

Сергій захистив титул чемпіона WBC Continental Americas, який виграв у листопаді минулого року.

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

ВІСТІ З ГРОМАД

Нові лептопи

Радивилівська. Центр надання адміністративних послуг Радивилівської міської ради отримав два новенькі лептопи в межах проекту «Посилення стійкості громад в регіонах України», що фінансується урядом Великої Британії. Один з них працюватиме в ЦНАПІ на місці самообслуговування громадян. Тут відвідувачі зможуть роздрукувати документи або зайти на державні портали для отримання послуг. А другий лептоп буде передано на віддалене робоче місце ЦНАПу в одному зі старостинських округів, що дасть змогу ще більше наблизити адмінпослуги до громадян у селах.

У закладах комфортніше

Рокитнівська. У віддаленому поліському селі Купель понад 10 років протікала покривля школи. І тільки після реформування, за яким село увійшло до складу Рокитнівської територіальної громади, тут віднайшли кошти у місцевому бюджеті на нове металопрофільне покриття. Відтак новий навчальний рік Купель-

ська гімназія розпочне у комфортніших умовах. «Загалом уже майже десять приміщень соціальної сфери отримали комфортніші умови для роботи: заклади освіти у Масевичах, Біловіжі, Залав'ї, Нетребі, Блажовому, селищі Рокитне — ліцей № 1, спортивна школа села Рокитне, а також Рокитнівський ЦПМСД та Томашгородський селищний будинок культури. Роботи в цьому напрямі тривають», — розповів рокитнівський селищний голова Григорій Таргонський.

Підсобили підприємці

Гоцанська. У селі Франівка облаштували волейбольний майданчик. Допомогли місцеві підприємці. Цемент, фарби та інші будівельні матеріали для його спорудження надали Олег Жовнір і Петро Садовнік. Нову волейбольну сітку подарував Сергій Гуртовенко.

Тепер не лише діти, а й усі мешканці сіл Франівка й Симонів можуть із користю для здоров'я проводити свій вільний час на свіжому повітрі, організувати волейбольні турніри, каже симонівський староста Андрій Зінчук.

Іще одне авто доставлено на схід країни

Рівно місяць минув, відколи житель села Блажового Рокитнівської громади Василь М. попросив автівку на передову, де він воює.

Кошти збирали по-різному: і ярмаркували, і давали оголошення в різних групах у соціальних мережах, і відкривали рахунок, а результат — Toyota Hiace вже в роботі!

Василь М. не може повірити, адже він не лише швидко отримав відповідь на запит, машина якісна! А це дуже важливо для виконання бойових завдань. Передали російцям і комплекти запасних шин для авто, а також харчові продукти, домашню випічку та інші смаколики від родин земляків.

Особливий подарунок — малюнок онука Артема для дідуся Олександра.

— Дякую всім небайдужим жителям Рокитнівської громади, Блажівського старостинського округу за придбане авто та позитивні емоції наших захисників! Окрема подяка Юрію Кибукевичу — старості Блажівського старостинського округу, Василю Кулакевичу та Яні Кибу-

кевич за спільну поїздку на схід, — зазначає рокитнівський селищний голова Григорій Таргонський, який разом з названими земляками доставив машину і гостинці нашим воїнам на фронт.

Фото надано Рокитнівською селищною радою.

Добірку підготувала наш власкор у Рівненській області Олександра ЮРКОВА.

Руйнувати матеріально-технічні лінії ворога — нормальна тактика

ФРОНТ

Жодної ночі не минає для українців без повітряних тривог. У ніч на вівторок росіяни запустили десяток ударних БПЛА, половину з яких збила ППО. Атаки «шахедами» зазнали Київська, Житомирська, Черкаська й Полтавська області, повідомив речник командування Повітряних сил Юрій Ігнат. На Житомирщині є влучання в інфраструктурний об'єкт.

Протидією від масштабних повітряних атак РФ є зенітні комплекси. Але в стратегії боротьби з цією загрозою існує ще один напрям робіт — знищення самих пусковиків. Про це нагадали в Повітряних силах України, зазначивши, що «ми мусимо навчитися знищувати засоби нападу окупантів безпосередньо там, звідки їх запускають».

«Для цього нам потрібні засоби та інструменти — високоточна далекобійна зброя: комплекс АТАСМС, літаки F-16, які зможуть знищувати такі ворожі ракетні системи, як «Бастіон», кораблі чорноморського флоту РФ тощо — саме носії ракет, які постійно атакують Україну», — днями зазначив під час телемарафону речник командування ПС ЗСУ Юрій Ігнат.

Експерти пояснюють: АТАСМС для ураження цілі, яка перебуває у 300-кілометровому радіусі, потребує мінімальної передстартової підготовки. А після запуску ракета, яка розганяється до швидкості понад 3 Маха, уражить ціль орієнтовно через шість-сім хвилин. Це дасть змогу уразити пускові ракетного ком-

плексу «Бастіон», якщо помітити їхнє розгортання на пускових позиціях ще до того, як вони їх залишать. І саме тому разі АТАСМС є найбільш ефективним засобом протиповітряної оборони, який україноцям необхідний для України.

Водночас ситуація на фронті постійно змінюється. Сили оборони продовжують крок за кроком відвоювати українську землю в окупантів. За даними Генштабу ЗСУ, наші захисники мали успіх на напрямку Старомайорського на південному фронті, також наступають біля Бахмута.

Речник Генерального штабу Збройних Сил України Андрій Ковальов заявив, що українські війська мали успіх на напрямку Старомайорського на південному фронті, також захисники наступають біля Бахмута — вибили росіян з позицій біля Андріївки. Проте ворог продовжує чинити потужний опір, здійснює переміщення своїх підрозділів, застосовує резерви. При цьому росіяни беззуспільно наступали в районах північно-західніше Оріхово-Василівки, південніше Іванівського та західніше Кліщівки.

За словами речниці ОК «Південь» Наталії Гумєнок, у противника почалися проблеми з ресурсами. Зокрема, на лівобережжі росіяни відчувають суттєвий «снарядний голод». Мовляв, «бавовна» у їхньому тилу далася взнаки. До того ж значною перешкодою для окупантів є наш вогневий контроль над логістичними маршрутами...

«П'ять складів з боєприпасами було знищено, через це ворог нині

дійсно відчуває нестачу снарядів. Ми бачимо, що окупанти стали рідше використовувати великокаліберну артилерію. Вони намагаються переключити це мінометним вогнем і РСЗВ. За минулу ніч ЗСУ знищили ще одну великокаліберну ворожу гармату й два диверсійні човни з групами, які намагалися маневрувати між островами», — повідомила Гумєнок.

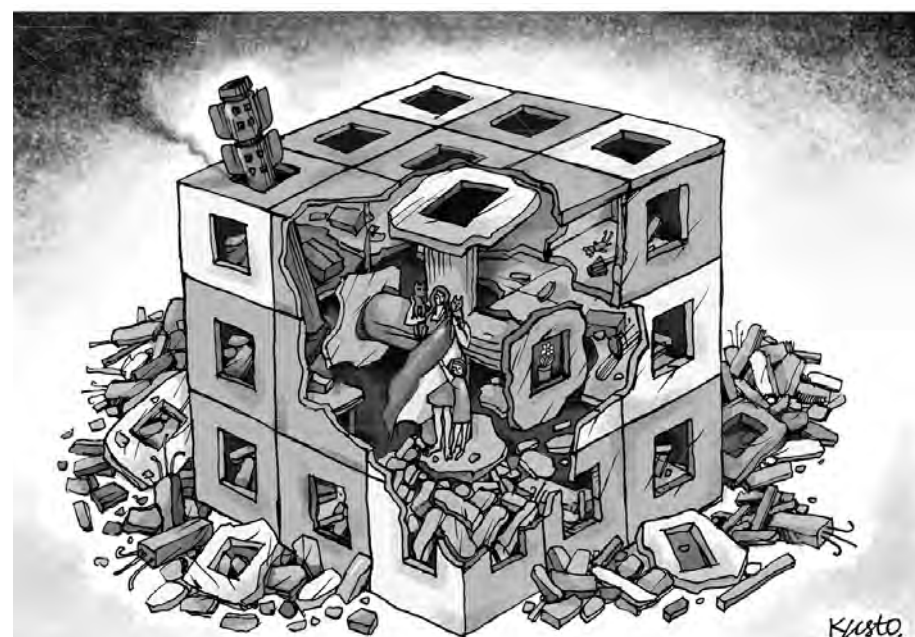
Російські склади боєприпасів у тимчасово

окупованому Криму, керченський міст є цілями для атак з боку Сил оборони, ураження яких зменшить здатність ворога боротися проти нас і допоможе врятувати життя українців, заявив очільник МОУ Олексій Резніков в інтерв'ю CNN.

«Це нормальна тактика — руйнувати матеріально-технічні лінії ворога, щоб зупинити можливість отримати більше боєприпасів, отримати більше пального, отримати більше їжі тощо. Ось чому ми будемо використовувати цю тактику проти них», — зазначив міністр оборони України.

Ольга ВІТЕР.

МАЛЮНОК ДНЯ

Зібрати країну.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Над номером працювали: Віталій СУДДА, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
 ► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
 ► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
 ► Рукописів не повертаємо.
 ► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
 (P) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
 Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка).
 Передплатні індекси та передплатна ціна на 2023 рік

Для фізичних осіб:
 40224 — 45 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
 08775 — 40 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
 Для підприємств і організацій:
 60955 — 80 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
 Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Друк:
 ТОВ «Мега-Поліграф»,
 04073 м. Київ,
 вул. Марка Вовчка, 12/14,
 тел. (044) 581-68-15
 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 90382
 Видавець —
 Державне підприємство
 «Редакція газети «Голос України».
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
 для довідки — 503-68-72;
 відділ реклами — 503-61-92;

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama1@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

